

Vol. III

No. 4

17th March, 1981.

(Tuesday)

26, Phalgun, 1902, S.E.

THE ANDHRA PRADESH Legislative Assembly Debates OFFICIAL REPORT CONTENTS

PAGES

Oral Answers to Questions	.. 309
Short Notice Questions and Answers.	.. 336
Matter under Rule 309 :	
1. Damage due to hail-storm in the Districts.	.. 342
2. Communal riots in Narmad Town.	.. 352
3. A.P. State Lottery - Mistake in Advertisement.	.. 353
Announcement :	
re: Oath taken by Sri T. Anniah, Member elected from Ramayampet Constituency.	.. 354
Statement by the Minister for Education :	
re: Concessions to students from drought affected areas.	.. 354
Calling Attention to Matters of Urgent Public Importance :	
1. Alleged wrongful confinement of an Attender of I.T.I., Sangareddy.	.. 355
2. Strike by the workmen of Dairy Development Corporation.	.. 357
3. Method of admission in Maharaja College of Education, Vizianagaram.	.. 358
4. Strike by the Teachers of Railway Colony High School, Chilkalguda, Secunderabad.	.. 361
Papers laid on the Table.	.. 364
Government Bill :	
The Nagarjuna University and Kakatiya University Acts (Amendment) Bill, 1981.	.. 365

[Contd. on 3rd Cover.

PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH
AT THE GOVERNMENT CENTRAL PRESS, HYDERABAD.
1982

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

PRINCIPAL OFFICERS

- Speaker:** .. Sri Kona Prabhakara Rao.
- Panel of Chairmen:** .. 1. Sri A. Eswara Reddy.
2. Sri Koratala Satyanarayana.
3. Sri V. Sobhanadreeswara Rao
4. Sri N. Yetiraja Rao.
5. Smt. Jeevaratnam Naidu.
6. Sri B. Sitaramaiah.
- Secretary:** .. Sri E. Sadasiva Reddy.
- Joint Secretary:** .. Sri D. L. Narasimham.
- Deputy Secretary:** .. Sri M. Ramanadha Sastry.
- Assistant Secretaries:** .. 1. Sri S. Purnananda Sastry.
2. Sri Md. Ghouse Khan.
3. Sri T. L. Balaram.
4. Sri M. Viswanatham.
5. Sri J. V. Ramana Murthy.
6. Sri P. Bashaiah.
7. Sri A. V. G. Krishna Murthy.
8. Sri M. Hanumantha Rao.
9. Sri K. Sessaiah.
- Chief Reporter:** .. Sri Habeeb Abdur Rahman.

CONTENTS—(Contd.)

	Page
Annual Financial Statement (Budget) for 1981-82 :	
Demands : Cooperation, Forests, Agriculture, Animal Husbandry, Dairy Development, Fisheries.	.. 36½
Statement by the Minister for Transport :	
re : Rates of fares of auto-rickshaws and Taxis.	.. 390
Annual Financial Statement (Budget) for 1981-82 :	
Demands : Cooperation, Forests, etc- continued.	.. 393
Annual Financial Statement (Budget) for 1981-82 :	
Demands : Social Welfare, Tribal Welfare and Women and Child Welfare.	.. 398
Statement made by the Minister for Panchayat Raj.	
re : Holding the elections to Panchayat Raj Bodies in August, 1981.	.. 418
Annual Financial Statement (Budget) for 1981-82 :	
Demands : Social Welfare, Tribal Welfare, etc. continued.	.. 419

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT

Sixteenth Day of the Eighth Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Tuesday :th, 17th March 1981.

The House met at Nine of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

Export of Rice to other Countries

181:—

*7737—Q:—Sri G. Mallikarjuna Rao (Guizala)—Will the Minister for Commerce and Export Promotion be pleased to state:

(a) the quantity of rice exported to other countries during the current financial year;

b) whether it is a fact that those countries have refused to take delivery of the rice, as it not of the standard quality;

(c) if so the loss incurred there by; and

(d) the steps taken by the Government thereon?

The Minister for Commerce and Export Promotion (Sri M.M. Hashim) :—

a) 82,592-739 M.TS.

b) No Sir,

c) and (d) Do not arise.

శ్రీ జి మల్లికార్జున రావు: మంత్రిగారు లేదు అని సమాధానం చెప్పారు. ఈ మధ్య పేపరులో చూశాము కొన్ని వేల టన్నుల బియ్యం తిసుకోడానికి నిరాకరించినట్లు. ఎవరి దగ్గర నుంచి బియ్యం కొంటున్నారు రైస్ మిల్లర్స్ దగ్గర నుంచి కొంటున్నారా? రైతుల దగ్గర నుంచి కొంటున్నారా? రైస్ మిల్లర్స్ దగ్గర నుంచి కొన్న బియ్యం స్టాండ్ రై ప్రకారం లేదు కనుక నిరాకరించినట్లు తెలుస్తున్నది. ఎన్. టి. సి. కానే బియ్యం రైతుల దగ్గర నుంచి కొంటారా? వచ్చే మాజిస్ లాం రైతులకే వస్తే బాగుంటుంది. మిల్లర్స్ కు యిస్తే లాభం లేదు గదా? అందుచేత ఆ విధంగా చేస్తారా?

*An asterisk before the name Indicates confirmation by the Member.

Sri M.M.— Hashim: There is no question of refusal. The party which entered into the agreement did not fulfil the regulations while lifting the third instalment. According to the regulation they had to make the shift dated and arrangement. So, when they failed to do that they, therefore, paid the compensation to us and went off.

SRI K. Venkatramaiah: To which they have exported whether they have honoured; whether we are sending only are rice or are we having enough stocks with us; what profits we are earning?

Sri M.M. Hashim: —We have sent one consignment to Dubai and the other to Russia. The latest deal into which we have entered, they have not lifted and they are going to lift at the price which is fixed by our Food Corporation. At different prices they are taking the fine and coarse rice. For the open market also they were doing it for which there is also a price. For the consignment which we have sent to Dubai, the total amount is Rs. 28, 50,000, 00. Separately I do not have the figures about the earning of interest. I will furnish Sir.

شری وٹھل ریڈی — سویت ریشیا کو آپ نے یہ چاول کس قیمت پر دیا ہے اور یہاں کسانوں کو آپ نے اس کی کتنی قیمت دی ہے۔

شری ایم ایم ہاشم — ہم جو چاول خریدتے ہیں وہ فوڈ کارپوریشن آف انڈیا سے خریدتے ہیں اور رٹا کو بھیجتے ہیں۔ کسانوں سے خریدنے کا تعلق سنٹرل گورنمنٹ اور فوڈ کارپوریشن آف انڈیا سے ہے۔

شری وٹھل ریڈی — کس قیمت پر آپ نے ریشیا کو یہ چاول بھجا ہے اور کتنی مقدار میں بھیجا ہے۔

شری ایم ایم ہاشم — جملہ تقریباً (۲۶) ہزار ٹن ریشیا کو بھیجا گیا ہے۔ فوڈ کارپوریشن آف انڈیا سے ہم نے (۲۹۵۰) میٹرک ٹون کے حساب سے خریدنا۔ اور جس قیمت پر ہم نے دیا وہ یہ ہے۔ ۲۹۶۵۰۰۰۰ روپیہ۔ ۲۱۳۰۰۰۰۰ روپیہ۔ ۶۹۷۰۰۰۰۰ روپیہ۔ ۲۹۱۰۰۰۰۰ روپیہ۔

Sri Poola Subbaiah (Markapur): —What is the rate at which you are sending to the Soviet Union and Dubai? How many tonnes you have sent?

شری یم یم ہاتم : ہم نے جس قیمت پر خریدا میں نے اس کی تفصیل بتادی ہے ۔ اگر آنریبل ممبر مزید تفصیلات چاہتے ہیں وہ بھی بتا سکتا ہوں ۔

Sri Poola Subbaiah:—At what rate per metric tonne you are selling to Dubai and to Russia? What is the amount that you have got towards profits?

Sri M.M. Hashim:—The details are not readily available. I will inform the Hon'ble Members.

Sri V. Sobhanadreeswara Rao (Vuyyur):—Will the Hon'ble Minister examine a proposal in respect of purchasing rice from F.C.I and supplying to the foreign countries by purchasing the paddy directly from the producers and also evolve or encourage a strain which is more suitable to export—just like Haryana and Panjab which are growing scented rice for export and which are preferred in other countries also which are also more suitable to the conditions in Andhra Pradesh, in consultation with the Agriculture Department, thereby the State will be benefitted? Will the Hon'ble Minister take necessary steps in that regard?

Sri M.M. Hashim:—Yes.

Introduction of Training Courses in Bread Making in Polytechnics
182—

*5761 (R) Q.—Sri B. Sammaiah (Parkal):—Will the Minister for Technical Education be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Central Government has chosen two Polytechnics in the state to introduce the training course in the bread making ;

(b) if so, the amount of aid from Central Government and the names of those two colleges ; and

(c) when it will materialise ?

సాంకేతిక విద్య. ఖాండియ వైద్య కళాశాల మంత్రి (టి. హయగిరివాచారి)

(ఎ). (బి) బేకరీ ఉత్పత్తి, శిక్షణ కేంద్రాన్ని ప్రారంభించడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించి శ్రీ పద్మావతి స్త్రీల పాలిటెక్నిక్ ను ఎంపిక చేసింది. ఆ పాలిటెక్నిక్ కు ఆ కేంద్రాన్ని ప్రారంభించడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వ విద్య, సాంస్కృతిక కార్యకలాపాల మంత్రిత్వ శాఖ 1989 ఏప్రిల్ లో రూ. 3,00 లక్షలు విడుదల చేసింది.

(సి) ఆ ఉత్పత్తి సాధన సామాగ్రిని సేకరించడం జరుగుతున్నది. త్వరలోనే అది పనిచేయడం ప్రారంభించగలము.

శ్రీ బి. సమ్మయ్య:—రెండు పాలిటెక్నిక్ లను కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎన్నుకొన్న విషయం వాస్తవమేనా అని ప్రశ్నలో అడిగితే ఒకటే పాలిటెక్నిక్ అని చెప్పారు. స్త్రీల పాలిటెక్నిక్ ను స్టేట్ లో వున్నాయి. వాటిలో కూడ ఎన్నుకొనిన త్వరలో ప్రారంభిస్తారా?

(శ్రీ) బి. హయగ్రీవాచారి :— 1978-79 లో ఒక్కొక్క హోట ఈ పాలిటెక్నిక్స్ తీసుకొని తెలుసునిగ్ కమ్ ప్రొడక్షన్ డెవలప్ చేస్తున్నాయి డ్రెస్ మేకింగ్ కాస్ట్యూమ్ డిజైన్ గుంటూరులో డెవలప్ చేశారు. గుంటూరులో లైబ్రరీ కొరకు డెవలప్ చేశారు. బేకరీకి వచ్చావతి పాలిటెక్నిక్ ని ఎన్నిక చేశారు. అక్కడ బేకరీ అవసరం ఉన్నది. అక్కడ ఉన్న ప్రజలకు బ్రెడ్ మద్రాసు నుంచి తీసుకువస్తున్నారు. అక్కడ ప్రత్యేకంగా బాలికలకు శిక్షణ ఇచ్చి ఉత్పత్తి చేస్తే రెండు విధాల లాభం అవుతుందని చేయడం జరిగింది. స్థానికంగా తిరువతి దేవస్థానం వారు రూ. 150 లక్షలు ఇచ్చారు. ప్రభుత్వం రూ. 1.50 లక్షలు ఇచ్చినది. మొత్తం మూడు లక్షల రూపాయలు ఇచ్చారు. వాటికి సామాగ్రి కొనేటందుకు జలస్థలం అయింది. అది అయిన తరువాత ఉత్పత్తి ప్రారంభించుతుంది. ఈ సంవత్సరం ప్రయత్నం చేస్తే కొత్త వాటికి రావచ్చు. బేకరీ ఉత్పత్తికి వచ్చావతి గడల్ప పాలిటెక్నిక్ ను ఎన్నుకొన్నారు.

Setting up of Cross Breed Centres in each taluk

183—

*7950 Q.—Sri M. Jayaramulu (Vanaparthy) :—Will the Minister for Animal Husbandry be pleased to state :

whether there is any scheme to set up cross breed centres in each taluk to develop better breed of sheep ?

* పశుసంవర్ధన శాఖ మంత్రి (శ్రీ) బి. రామదేవ్ :—లేనండి.

(శ్రీ) ఎం. జయరాములు :—పశువులకు కృత్రిమ గర్భోత్పత్తి కేంద్రాలు పెట్టారు. అట్లనే, గొర్రెల కావర్లు చాలా వెనుకబడిన వారు. చాలా అనాగరికంగా ఉంటారు అటువంటి వారికి జీవన వృత్తి కొరకు సహాయపడేందుకు, గొర్రెలకు సంబంధించి కూడా కృత్రిమ గర్భోత్పత్తి కేంద్రాలు ఏర్పాటు చెయ్యడం అవసరం. ఇది మంచి ఉన్న ఉత్పత్తికి కూడా చాలా ఉపయోగపడుతుంది. ఇప్పుడు చాలా నాసిరకం వస్తున్నది. ఆ విధంగా ఏర్పాటు చేస్తారా? అని అడుగుతున్నాను.

(శ్రీ) బి. రామదేవ్ :—రాష్ట్రంలో యీ కేంద్రాలు కొన్నిచోట్ల ఉన్నాయి. వారి మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో కూడా ఉన్నాయి.

Sanction of Degree Colleges during 1980-81

184—

*6973 Q.—Sri V. Varada Rama Rao (Therlam) :—Will the Minister for Education be pleased to state :

(a) the number of Degree College sanctioned during 1980-81 in the State under Private and Government managements ; and

(b) the places where they are located ?

Minister for Education (Sri B. Venkatram Reddy) :—(a) 8 Degree Colleges under Government and 7 Degree Colleges under Private Sector were sanctioned by Government during 1980-81 in the State ; .

(b) Government Degree Colleges :

1. Tuni	— East Godavari District.
2. Jammalamadugu	— Cuddapah District.
3. Rajampeta	— Cuddapah District.
4. Penukonda	— Anantapur District.
5. Uravakonda	— Anantapur District.
6. Piler	— Chittoor District.
7. Bhadrachalam	— Khammam District.
8. Govt. College for Women.	

Mahaboobnagar (Not Started)

Private Degree Colleges :

1. Sri Venkateswara Vidya Peeth Degree College for Women, Visakhapatnam.
2. Bharatiya Vidya Kendram Degree College, Visakhapatnam.
3. Anaparthi Educational Society Degree College, Anaparthi East Godavari District.
4. Kondaveedu Education Society Degree College, Guntur.
5. Sri Murali Krishna Swamy Vivekananda Degree College, Proddatur, Cuddapah District.
6. Sangameswara Private Degree College, Verapunyanipalli, Cuddapah District.
7. Private Degree College, Mandapeta, East Godavari District (Not Started.)

శ్రీ ఎన్. పి. వెంకటేశ్వర చౌదరి (చిత్తూరు):— ఈ డిగ్రీ కాలేజీస్ స్టార్ట్ చేసేందుకు ప్రభుత్వం ఏవైనా సార్వోన్ ఫిక్స్ చేసిందా? ప్రతి జిల్లా కేంద్రంలోనూ (ప్రైవేట్ డిగ్రీ) కళాశాల వుండాలని ప్రభుత్వ ఉద్దేశం గదా, ఆ విధంగా లేనిచోట స్టార్ట్ చెయ్యడానికి ప్రభుత్వం ఏవైనా సార్వోన్ ఫిక్స్ చేసిందా?

శ్రీ బి. వెంకట్రామ్:— వీలయినంతవరకు ప్రతి జిల్లాలో కూడా డిగ్రీ కాలేజీ ఫర్ వుమెన్ వుండాలనే ధ్యేయం ప్రభుత్వానికి వుంది. వరుసగా, అన్ని చోట్లా ప్రయత్నం చేసి, పెడుతూ వస్తున్నాము. ఇంకా లేనిచోట్ల కూడా పెట్టడానికి ప్రయత్నిస్తామని మనవిజేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. బాపిరాజు (కైకలూరు):— కైకలూరులో ఇప్పటివరకూ డిగ్రీ కాలేజీ లేకపోవడం దురదృష్టకరం. మంత్రిగారు మొట్టమొదటిసారి వచ్చినప్పుడు, సానుభూతితో వారానాడు లక్ష రూపాయలు డిపాజిట్ అడిగితే—మేము 50 వేలు కట్టుకుంటాము అన్నాము. యాభై వేలు కాదు, పాతిక వేలు అటూ ఇటూగా కడితే కన్సిడర్ చేస్తాం అన్నారు. మేము అప్పుడు కట్టలేకపోయాము. ఇప్పుడు

లక్ష రూ.లు మేము కట్టడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాం. రేపు ఏప్రిల్ నెలాఖరులోగా డబ్బు కడతాము. జూన్ లో కాలేజీ స్టాఫ్ చేస్తారా?

శ్రీ బి. వెంకట్రామ్:—వారడిగిన దానిలో విజ్ఞప్తి తప్ప ప్రశ్నేమీ లేదు. కైకలూరు తాలూకాలో కనీసం 2 లక్షల రూపాయలు కార్పస్ ఫండ్ కట్టేటటు చూడాలి. దీనికి కొన్ని నార్న్సు వున్నాయి. ఏ కాలేజీ ప్రారంభించాలన్నా, భాగీస్థలంయివ్వాలి, ఏకామెడేషన్ చూపించాలి. రెండులక్షల రూ.లు కార్పస్ ఫండ్ డిపాజిట్ చెయ్యాలి. శాపిరాజుగారు గట్టిగా పూనుకుంటే ఆయన సాధించ లేనిది లేదు.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య:—రెండు లక్షల రూపాయలు డిపాజిట్ చెయ్యాలి అంటున్నారు మంత్రిగారు. వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో, కరువు ప్రాంతాలలో యీ నార్న్సు వారు కారీఅవుట్ చెయ్యలేరుకదా. అక్కడ ప్రభుత్వం యీ విషయంలో కస్పెషన్ చూపిస్తుందా? జీ ఓ ఇస్కూ చేశారా?

శ్రీ బి. వెంకట్రామ్:—డిక్టేట్ ఎకనమికల్లీ శాక్ వర్డు పరియాన్ లో యిటువంటి కస్పెషన్ చూపిస్తున్నాం. ఇటువంటిచోట్ల, కొన్ని వేరే పొటెన్షియలిటీస్ వున్నచోట్ల వర్లిక్ ఇన్ వాల్వ్ మెంట్ కొరకు ప్రయత్నం చెయ్యాలని గౌ. సభ్యులను కోరుతూ, అటువంటి చోట్ల కన్సిడరేషన్ చూపిస్తున్నామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసుల రెడ్డి (వెంకటగిరి):—ఆడ వారికి గ్రామీణ ప్రాంతాలలో కూడా డిగ్రీ కాలేజెస్ ఏర్పాటు చెయ్యడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారా? అందులో—బిల్డింగు ఇచ్చి, ప్లే గ్రౌండ్ ఇచ్చిన తరువాత కార్పస్ ఫండ్ ఇన్ సిస్ట్ చెయ్యకుండా ఆడ వారికి డిగ్రీ కాలేజెస్ ఏర్పాటు చేస్తారా? కోటలో బిల్డర్లందమైన బిల్డింగు ఇవ్వడం జరిగింది. ప్లే గ్రౌండ్ కొరకు మూడేకరాలు ఇచ్చారు. కార్పస్ ఫండ్ 25 వేలు కట్టారు. కార్పస్ ఫండ్ ఇన్ సిస్ట్ చెయ్య కుండా స్త్రీల డిగ్రీ కళాశాలలు ఏర్పాటు చేస్తారా? అదేవిధంగా, వెంకటగిరి జూనియర్ మహిళా కళాశాలలో కూడా కోరుతున్నారు. అక్కడ కూడా ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ బి. వెంకట్రామ్:—శ్రీనివాసుల రెడ్డిగారు ఉప వక్స ద్వారా డిమాండును ఫుల్ ఫోర్టు చేస్తున్నారు, అశ్చర్యంగా ఉంది. కోట వెంకటగిరి విజయమై వారు ఇంతకుముందు విజ్ఞాపన వంపించారు. అది పరిశీలనలో ఉన్నది. ఇటీవలమా, లేదా ఇప్పుడు చెప్పడంకష్టం, పరిశీలన తరువాత చెప్పగలను. కార్పస్ ఫండ్ ఇన్ సిస్ట్ చెయ్యడం గురించి అడిగారు. ఇది గవర్నర్ మెంటు తీసుకునేది కాదు. ఆయా కాలేజెస్ లో, ఆ కమిటీ పేరుతో, లేక డి. ఇ. బి. పేరుతో డిపాజిట్ ఉంటుంది. ఎప్పుడయినా ఉపాధ్యాయులకు జీతాలు ఇవ్వడం విషయంలోను, ఫర్నిచర్, లాల్ పీక్చర్ మెంట్ యిటువంటి పూర్వార్ వీడ్స్ కొరకు, ఒక రిజర్వ్ ఫండ్ గా యిది వుంచడం జరుగుతుంది. అన్ని కెసిటిజిస్ ఏర్పాటు అయిన తరువాత, అటువంటి కాలేజెస్ వుంటే, వారికి లాంఛనంగా కార్పస్ ఫండ్

కొంత మిగిల్చి, మిగతాది ఆ కాలేజీకే ఇవ్వడం జరుగుతుంది. కాబట్టి, కార్పస్ ఫండ్ ఇన్ స్టిట్యూషన్ టేమం కొరకే అవకాశమని మనవిజేస్తున్నాను.

Extension of Concessions to Zilla Grandhalaya Samastha Employees
185—

*5589-Q.-Sri K. Govinda Rao (Anakapalli) :—Will the Minister for Education be pleased to state :

(a) whether the concessions granted in G.O.Ms.No. 1793, Education Department, dated 23-9-1970 and G.O. Ms. No. 517, G.A.D, dated 17-8-1978 have not yet been extended to the Zilla Grandhalaya Samastha Employees ? and

(b) if so, the reasons therefor ?

పురావస్తు, సినిమాటోగ్రాఫి, చలన చిత్ర పరిశ్రమాభివృద్ధి, పబ్లిక్ గ్రంథాలయ శాఖ స్టేటు మంత్రి (శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు) :—

(ఎ), (బి), 17-8-1978 తేదీగల సాధారణ పరిపాలన శాఖ ఎం. ఎస్. నెం. 517 జి.ఓ.లో వయోపరిమితి తాలూకు ఇచ్చిన సౌకర్యాన్ని జిల్లా గ్రంథాలయ సంస్థలోని ఉద్యోగులందరికీ విస్తరింపజేస్తూ 27-8-1980 తేదీగల విద్యా శాఖ ఎం. ఎస్. నెం. 288 జి.ఓ. లో ఉత్తరువులు జారీ అయ్యాయి. అయితే, 23-9-1970 తేదీగల విద్యా ఎం. ఎస్. నెం. 1793 జి.ఓ. లో ఇచ్చిన రాయితీలను జిల్లా గ్రంథాలయ సంస్థలోని ఉద్యోగులకు విస్తరింపజేసే సంగతి ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నది. ఈ విషయం గురించి ఉత్తరువులు తొందరలో జారీ అవుతాయి.

(శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :— ఈ జి.ఓ. చాలా ముఖ్యమైనది. ఇది 1970 లో విడుదల అయింది. ఇంకా యిప్పుడు పరిశీలనలో ఉన్నది, త్వరలో ఆలోచన చేస్తాం అని చెప్పడం నబబుకాదు ; త్వరలో అంటే ఎంతకాలం లోపల ? ఒక నెల లోపలా, రెండు నెలల లోపలా ? దీనిని అమలు జరపడానికి ఏమైనా నిధులు సమకూర్చారా ?

(శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు :—ఒక నెల లోపల జి.ఓ. ఇస్కూచేస్తాం

Opening of Schools in all Harijan Colonies

186—

*5562-Q.—Sri K.B. Siddaiah (Puttur) :—Will the Minister for Education be pleased to state :

(a) the number of harijan colonies where there are no elementary schools ;

(b) whether there is any proposal to open schools in all harijan colonies ; and

(c) if so, when this proposal will be implemented ?

(శ్రీ బి. వెంకట్రాం :—(ఎ) (బి) అవునండీ. 1980-81లో పాఠశాలలులేని హరిజన కాలనీలలో 22 పాఠశాలలను ప్రారంభించారు. 1981-82 సంవత్సరంలో

మరో 11 హరిజన కాలనీలలో కూడ పారిశుధ్యాలను ప్రారంభించాలని ప్రభుత్వం ఉద్దేశిస్తున్నది.

(సి) ఈ విషయానికి ప్రభుత్వం అధిక ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నది. ఇండ్ల కొరకు సుసంపూర్వకంగా కృషి చేయబడుతున్నది.

Mr. Speaker :—How can you say that your effort is bonafide ?
Sri B. Venkatarama Reddy :—We are making a separate allocation for it. That is why in 'c' I said we are making earnest endeavours.

(శ్రీ) ఇ.వి. సిద్ధయ్య :—మా బదులు మీరే అడిగారు. దానికికూడ మంత్రి గారు స్పష్టంగా చెప్పలేదు. ఈ 486 ను 11 తో భాగిస్తే ఎన్ని దశాబ్దాలు పడుతుందో పూహించుకోవచ్చు. చాలా అధిక సంఖ్యలో వున్నాయి పారిశుధ్య పాఠశాలలు కూడా లేని కాలనీలు, ఈ కాలనీస్ అన్నింటిలో పాఠశాలలు ఏర్పాటు చెయ్యడానికి ఎన్ని సంవత్సరాలు పడుతుందో మంత్రిగారు చెప్పాలి. అయితే కృషి పడుతుందా ? దీనికొరకు ప్రత్యేక నిధిని ఏర్పాటుచేసి, ప్రత్యేక సదుపాయం సమకూర్చి అన్ని కాలనీస్ లోను పారిశుధ్యాలను పెడతామనే హామీ మంత్రిగారితో ఇప్పించాలని కోరుతున్నాను.

Sri B. Venkatarama Reddy :—I take note of the suggestions made by the honorable Member. I have already said that separate allocation will be made and we will take it as a challenge and do this,

Non-Distribution of Palmolien Oil to the Public

187—

*6803—Q.—Sri Ch. Vittal Reddy (Narsapur):—Will the Minister for Labour and Civil Supplies be pleased to state:

(a) whether it is a fact that ten thousand tons of palmolien oil is being supplied every month, by the Centre, to the state ;

(b) if so, the quantity of oil being released to each district ;

(c) the steps taken for the proper distribution of the oil released, to the public ;

(d) whether it is a fact that more than fifty percent of the oil allocated to the fair price shops is being smuggled by the business people to Tamil Nadu State without reaching the public ; and

(e) if so, the steps taken or proposed to be taken, to prevent such whole sale diversion of the oil to Tamil Nadu ?

(శ్రీ) జి. వెంకటస్వామి :—(ఎ) 1980, ఆగస్టు నుండి భారత ప్రభుత్వం వదిలేల టన్నుల పామోలీను నూనే పరిమాణాన్ని కేటాయించింది. అంతకు ముందు, కేవలం, 5,000 టన్నుల నుండి 9,000 మె. టన్నుల వరకు మాత్రమే కేటాయించింది.

(బి) ప్రతి జిల్లాకు విడుదల చేయుచున్న నూనే పరిమాణాన్ని తెలియ జేయు వివరణ దీనికి జతపరచబడినది.

(సి) వినియోగదార్లకు నూనెను ప్రభుత్వ పంపిణీ పథకం ద్వారా క్రమంగా పంపిణీ చేయుటకుగాను కలెక్టర్లందరికి, హైదరాబాదు ప్రధాన షనింగు అధికారికి ఇదివరకే ఆదేశాలు జారీ చేయబడ్డాయి.

(డి) లే ద ం డీ .

(ఇ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

Statement Showing the Quantity of Oil that is being supplied to each District

1. Ananthapur	..	377 M. Tonnes.
2. Chittoor	..	369 „
3. Cuddapah	..	343 „
4. Kurnool	..	276 „
5. East Godavari	..	655 „
6. Guntur	..	628 „
7. Krishna	..	568 „
8. Nellore	..	335 „
9. Prakasham	..	364 „
10. Srikakulam	..	326 „
11. Vishakhapatnam	..	381 „
12. Vizianagaram	..	350 „
13. West Godavari	..	541 „
14. Adilabad	..	444 „
15. Hyderabad	..	555 „
16. Karimnagar	..	507 „
17. Khammam	..	327 „
18. Mahabubnagar	..	440 „
19. Medak	..	338 „
20. Nalgonda	..	375 „
21. Nizamabad	..	279 „
Ranga Reddy	..	220 „
22. Warangal	..	355 „
23. Managing Director, A. P. S. C.		
S. C. Ltd., Hyderabad	..	400 „

శ్రీ సిపావ్. విరల్ రెడ్డి :—వివరణ తేబిలుపై పెట్టామని అన్నారు. ఇక్కడ మా తేబిలుపై పెట్టలేదు

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :—నేను డిపార్టుమెంటుకు పంపవలసిందని చెప్పాను కావాలంటే నేను ఇస్తాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (సక్రేకల్) :—జతపటచినామని చెప్పిన తరువాత ఇక్కడ లేకపోతే ఎట్లా ? అవసరమైతే తెప్పిస్తాను అంటే ఎట్లా ?

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :—నేను ఎపాలిటైజ్ చేస్తున్నాను, ఖమించాలి. డిపార్టుమెంటు నాకు ఈ ఇన్ ఫర్మేషన్ ఇచ్చింది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఈ ప్రశ్న పోస్టుపోస్ట్ చేస్తున్నాను.

Supply of Palmolien Oil through Fair Price Shops in Twin Cities

188—

*6850-Q.—Sri M. Omkar (Narasampet) :—Will the Minister for Labour and Civil Supplies be pleased to state :

(a) whether the Government are supplying palmolien oil through fair price shops in the twin cities of Hyderabad, Secunderabad;

(b) if so, whether all the fair price shops are lifting the stocks ; and

(c) whether there are any complaints from the public against the fair price shops that they are not selling the said oil to the public even once with special reference to the shops situated at Mallepalli, Sitarambagh and Asifnagar ?

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :—(ఎ) అవునండీ.

(బి) లేదండీ. ఆ నూనెకు గిరాకి ఉన్న ప్రాంతాలలోని చౌక ధరల దుకాణాల వారు ఆ నూనెను తీసుకొంటున్నారు. ఇతర ప్రాంతాలలోని చౌక దుకాణాల వారు కూడా ఆ నూనెను తీసుకొనేట్లు నచ్చ జెప్పటం జరుగుతున్నది.

(సి) అవునండీ. 34 చౌక దుకాణాల వారు ఫామోలిను నూనెను దుర్వినియోగ పరుస్తున్నట్లు ప్రజల నుండి ఫిర్యాదులు అందినాయి. వాటి విషయంలో విచారణ జరుపబడింది. 27 దుకాణాలకు రూ. 1,925 లు జరిమానా విధించి ఆ వర్తకుల నెక్యూరిటీ డిపాజిటు నుండి ఆ వై కాన్ని రాబట్టడం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—పామాలిన్ నూనెను హిన్ని దుకాణాల్లో తీసుకుపోవడం లేదని అంగీకరించారు. దుకాణదారు తీసుకు వెళ్ళకపోతే ప్రజలకు శిక్ష పడుతున్నది. అన్ని దుకాణాలు తీసుకు వెళ్లి సక్రమమైన మంపిణీ జరగడానికి చర్య తీసుకుంటారా?

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :— పామాలిన్ నూనె వాడితే. జబ్బులు వస్తాయని మొదట్లో కొంత ప్రావగాండా జరిగింది. ఆ రోజులలో పట్టణాల్లో ఎక్కువగా తీసుకు వెళ్ల లేదు. అందరికీ నచ్చచెప్పిన తరువాత తీసుకుపోవడం జరుగుతోంది. ఖర్చు లేని చోట దుకాణాల వారు తీసుకు వెళ్ళడం లేదు. అర్థం చేసుకున్న తరువాత ఇప్పుడు తీసుకుపోతున్నారు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—మాకు సప్లయ లేదు, ఎం.ఎల్.ఏ. క్వార్టర్లు లోనే.

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :—ఆ వివరాలు నాకు ఇస్తే చూస్తాను.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న (సోంపేట) :—కొంత మంది దుకాణదారులు దుర్వినియోగం చేస్తున్నారని విచారణ చేసి జరిమానా వేసారు అన్నారు. వేసిన జరిమానా మొత్తం బ్లాక్ మార్కెటులో సంపాదించిన దానికంటే ఎక్కువవా, తక్కువా?

శ్రీ జి. వెంకట స్వామి :—అది లచ్చన్న గారికే బాగా తెలుసు.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—ఎంత దుర్వినియోగం జరిగింది? దాని విలువ ఎంత?

శ్రీ జి. వెంకట స్వామి :—ఆ డిటైల్స్ ఇస్తాను.

శ్రీ ఎం. ఆదెయ్య (పాయకరావు పేట) :—పంచదార, పామాలిన్ నూనె రెంటిలో ఏదో ఒకటే ఇస్తామని విశాఖపట్నం జిల్లాలో కొంతమంది తపాలాదారు నిబంధన పెడుతున్నట్లు తెలుస్తున్నది. అందువల్ల ప్రజలు ఇబ్బంది పడుతున్నారు.

శ్రీ జి. వెంకట స్వామి :—అటువంటి ఇన్ స్టిట్యూషన్స్ లేవు. ఎక్కడైనా జరిగితే గౌరవ సభ్యులు నాకు పర్మిక్యులర్స్ ఇస్తే తక్షణం చర్య తీసుకుంటాను.

Financial Assistance to Co-operative Sugar Factories

189—

*6778S-Q.—Sarvasri V. Sobhanadreeswara Rao, and E. Subba Rao (Kuchinapudi):—Will the Minister for Sugar Industries be pleased to state:

(a) whether the Industrial Finance Corporation of India at New Delhi has agreed to give financial assistance to the Co-operative Sugar Factories in the State which are under construction; and

(b) if so, the amount allotted to the Hunman Co-operative Sugar Factory ?

చక్కెర పరిశ్రమల సహాయ మంత్రి (శ్రీ టి. బాలగౌడు) :—(ఎ) అవునండి. సంద్యాల, హనుమాన్ జంక్షన్ లోని ఫ్యాక్టరీలకు ఆర్థిక సహాయం అందజేయటానికి భారత పారిశ్రామిక ఆర్థిక సంస్థ, ఇతర అప్పులు ఇచ్చే సంస్థలు అంగీకరించాయి.

(బి) భారత పారిశ్రామిక ఆర్థిక సంస్థ, హనుమాన్ సహకార చక్కెర ఫ్యాక్టరీకి రూ. 494 లక్షలు మంజూరుచేసినట్లు తెలియపర్చింది. ఆయా సంస్థలు సహకూర్చిన రుణం ఈ క్రింది విధంగావుంది.—

(రూ. లక్షలలో)

(1) భారత పారిశ్రామిక ఆర్థిక సంస్థ ... 124.00

(2) భారత పారిశ్రామిక రుణ మరియు పెట్టుబడి సంస్థ ... 124.00

(3) భారత పారిశ్రామిక అభివృద్ధి

బ్యాంకు

... 246.00

మొత్తం

... 494.00

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వర రావు:—ఇప్పటికైనా ఈ ఫ్యాక్టరీ రన్నింగ్ లోని వస్తున్నందుకు సంతోషం. 494 లక్షలు శాంక్షన్ ఐచ్చి అన్నారు. ఇప్పటికైనా అక్కడికి మేనేజ్మెంటుకు నచ్చ చెప్పి చెరుకు రైతులకు కావలసిన విత్తనం ఎరువులు వంటి ఇన్ ఫుట్స్ విషయంలో మిగతా ఫ్యాక్టరీలలో ఇస్తున్నట్లుగా ఇన్ ఫ్రా-స్ట్రక్చర్ డెవలప్ మెంట్ యుద్ధ ప్రాతిపదికపై ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ టి. బాలాగౌడ్ :—ఇప్పటికే అలవ్యమైనది కనుక రైతులకు కావలసిన సౌకర్యాలు కలుగజేసే విషయం ఆలోచిస్తాం.

శ్రీ జి. మల్లిఖార్జున రావు :—ఎ'కి అవును అన్నారు. గుంటూరు జిల్లాలో గురజాల, తెనాలి ఫ్యాక్టరీలకు మైదాన్ను ఇవ్వడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం ఒప్పందా? ఒప్పందం లేక ఎప్పటిలాగా మొదలు అవుతుంది?

శ్రీ టి. బాలాగౌడ్ :—వేరే ప్రశ్న వేస్తే సమాధానం చెబుతాను.

9-30 a.m.

శ్రీ కొరటాల సత్యనారాయణ (రేపల్లె) :—ఎ'కి అవును అన్నారు అంగీకరించినప్పుడు ఏ సమాచార చక్రం ఫ్యాక్టరీకి ఎంత ఇవ్వడానికి అంగీకరించారో చెప్పాలి కదా.

శ్రీ టి. బాలాగౌడ్ :—వాటిగురించి కూడ కరస్పాండెన్స్ చేస్తున్నాం తొందరగానే డబ్బు తీసుకురావడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. ఇప్పుడు ఆ ఇన్ ఫ్రెష్మెంట్ లేదు.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—అధ్యక్షా, 'ఎ'కి అవును అన్నారు.

మిష్టర్ స్పీకర్ :—ఇప్పుడు ఏమాచారం లేదంటున్నారు కదా.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—ఒక్కొక్క దానికి ఎంతెంత ఎలాట్ చేసినా వివరాలతో తరువాత అయినా ఇన్ ఫ్రెష్మెంట్ యిచ్చాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. కైపాల్ రెడ్డి (కల్వకుర్తి) :—లేదంటే ఎలా? అనుబంధ ప్రశ్న అయినప్పుడు అలా అంటే ఎట్లా సర్. ఇట్ ఈజ్ ఎ మేటర్ ఆఫ్ ప్రాసీజర్.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—నంద్యాల, ఇతర చోట్ల నిర్మాణములో ఉన్నవి మంత్రిగారి సమాధానము విన్నారు కదా.

శ్రీ టి. బాలాగౌడ్ :—నంద్యాల, తెనాలి, గురజాల ఫ్యాక్టరీల గురించి ఏదైతే సమాచారం అడుగుతున్నారో అది తెప్పించి యిస్తాను. లోను కావాలి ఇంతకుముందే వ్రాశారు. దానికి సమాధానం ఏమీ రాలేదు.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—ఒక్కొక్క ఫ్యాక్టరీకి ఎంతెంత యిచ్చారో వివరాలు కావాలి.

(శ్రీ కొరటాల సత్యనారాయణ :—అంగీకరించింది అంటే అర్థము ఏమిటి సర్.

(శ్రీ పూరి సుబ్బయ్య :— ఒక్కొక్క ఫ్యాక్టరీకి ఎంతెంత యివ్వడానికీ ఒప్పుకొన్నాడు? ఎప్పుడు రిలీజ్ చేస్తారు?

మిష్టర్ స్పీకర్ :—గవర్నమెంటు ఎటువైపు చేస్తున్నారు. ఎప్పుడు ఎంత ఇస్తున్నారనే సమాచారం లేదని చెప్పిన తరువాత

(శ్రీ ఎన్. జైపాల్ రెడ్డి :—తక్కిన వాటికి డబ్బు రిలీజ్ అయినది చెప్పారు.

(శ్రీ టి.బాలాగౌడ్ :—తక్కినవాటికి డబ్బు రిలీజ్ కావదు.

(శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—అయితే అవును అని చెప్పేది మిస్ రిడింగ్ సర్.

(శ్రీ దోణంరాజు సత్యనారాయణ (పెందుర్తి) :—అవును అంగీకరించింది అంటే ఇన్ పిర్ సఫై అగ్రిడ్ అని, డబ్బు యిచ్చినది లేదు....

Sri S. Jaipal Reddy :—The Hon'ble Member need not put his construction in it. When he is able to give figures in regard to one he will be able to give figures in regard to others.

Mr. Speaker :—You please give figures relating to all Factories.

(శ్రీ టి.బాలాగౌడ్ :—దీనిలో ఒక్క హనుమాన్ జంక్షన్ ఫ్యాక్టరీ మాత్రమే రంగవుంది. మిగత వాటి ఎంతాచారం తరువాత యిస్తాను. 4 రోజులలో పూర్తి వివరాలు పెడతాను.

(శ్రీ ఎన్. జైపాల్ రెడ్డి :—ఒకరు రూలింగ్ యివ్వాలి అధ్యక్షా, అటువలె వర్క్సులు సంబంధం లేనివి అయితే వేరు విషయం కాని సమాచారం సమగ్రముగా లేనపుడు ఈ వర్క్సును తమరు పోస్ట్ పోస్ట్ చేయాలి.

Mr. Speaker :—I am not giving any ruling. I am understanding the Minister in a different way and you are understanding the Minister in quite a different way. We are going on parallel lines. రాష్ట్రములో వున్న సహకార చెక్కెర ఫ్యాక్టరీలకు కావలసిన ఋణ సేకరణకు సంబంధించిన వర్క్సు. అవును, చేస్తున్నారు అన్నారు. హనుమాన్ జంక్షన్ ఫ్యాక్టరీ ఒక్కదానికి కాంక్షన్ అయినది. డబ్బు రిలీజ్ అయినది. తక్కినవాటిగురించి ఇంఫర్మేషన్ జరుగుతున్నాయి అని అర్థము చేసుకొన్నాను. ఇవి కాంక్షన్ అయినదని, అమౌంట్ వచ్చినట్లు సమాచారం అయిన దగ్గర ఇప్పుడు లేదు.

Sri S. Jaipal Reddy :—Hanumam Junction Factory is one among the many such factories. హనుమాన్ జంక్షన్ ఫ్యాక్టరీ విషయంలో ఫిగర్ చెప్పగలుగుతున్నారు. హనుమాన్ జంక్షన్ ఫ్యాక్టరీ ఒక స్కేలులో ఇంకొకటి ఇంకొక స్కేలులో లేదు. When he has figures in regard to Hanuman Junction Factory, it is but natural to assume that the State Government has figures in respect of other factories also. Figures in respect of other factories become a natural

supplementary question. When the Minister is not able to supply, the question deserves to be postponed.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీ ఆఫీసర్స్ రాలేదా? మంత్రిగారు క్వశ్చన్ ని అన్సర్ చేసేటప్పుడు డైరెక్టరు ఆఫ్ షుగర్స్ యిక్కడ వుండవద్దా? వారు రాలేదా?

శ్రీ టి. బాలాగౌడ్ :—వారు రాలేదు.

మిస్టరు స్పీకర్ :—సెక్రటేరియట్ లో గాని, డైరెక్టరు ఆఫ్ షుగర్స్ డిగ్గర్ గాని తక్కిన షుగర్ ఫ్యాక్టరీల గురించి మీరు పెట్టిన అప్లికేషన్స్, దానికి వచ్చిన రిప్లయి, డబ్బు శాంక్షన్ అయినదా? అయితే ఎంత అయినది సమాచారం వున్నదా?

శ్రీ టి. బాలాగౌడ్ :—ఒక్క హనుమాన్ జంక్షన్ ఫ్యాక్టరీకి డబ్బు వచ్చింది మీగతా సమాచారం లేదు.

మిస్టరు స్పీకర్ :—అన్ని షుగర్ ఫ్యాక్టరీలకు కలిపి ప్రశ్న యిది. అది కనుక యన్స్ అయితే ఫలానా ఫ్యాక్టరీకి ఏమి అడిగారు? దానికి సమాధానం మీ దగ్గర వుండాలి కదా.

శ్రీ టి. బాలాగౌడ్ :—అందచేస్తాను.

Mr. Speaker:—Second time we are postponing your question.

Enquiry Committee into Charges of Misappropriation in APCO.

190—

*7819-Q.-Sarvasri M. Venkaiah Naidu and G. Mallikarjuna Rao :—Will the Minister for Handlooms and Textiles be pleased to state :

(a) whether the Government have decided to appoint an Enquiry Committee into the charges of misappropriation in A.P.C.O.; and

(b) if so, the terms of enquiry and the officer appointed to enquiry?

జవహర్ లాల్ నేతు మంత్రి (శ్రీ జి. నాగేశ్వరరావు):—

(ఎ) లేదండీ.

(బి) ఈ విషయాలు ఉత్పన్నం కావు.

శ్రీ ఎస్. జైపాల్ రెడ్డి (కల్వకుర్తి) :—ఆప్కి విషయంలో వెంగళరావు గారి ప్రభుత్వ కాలంలో ఒక హాన్ కమిటీ అప్పాయింట్ చేయబడింది. ఆప్కి మీద ఎన్నో ఎలిగేషన్స్ పూర్వ్ కాబడినాయి. దానిమీద ప్రభుత్వం తీసుకొన్న చర్య ఏమిటి?

శ్రీ జి. నాగేశ్వరరావు :—హాన్ కమిటీ ఏర్పడిన సంగతి వెంగళరావు ముందులో. ఆప్కిలో దుర్వినియోగ నేరారోపణలపై విచారణ సంఘమును వియమించుటకు ప్రభుత్వం నిర్ణయించిందా అని ప్రశ్న. ఈ ప్రభుత్వం

నిర్ణయించలేదు. వెంగళరావుగారి ప్రేములో ఏమి జరిగినదో నాకు తెలియదు. అది సెవరేట్ ట్యూట్స్. ప్రభుత్వం నిర్ణయించినదా అంటే ఇప్పుడు ఏమీ నిర్ణయించలేదని చెప్పాను.

Mr. Speaker :—We are not concerned with Chenna Reddy's 9-40 a.m. Government, Vengal Rao's Government or Anjaiah's Government but we are concerned with the Government of Andhra Pradesh.

Sri G. Nageswara Rao :—The Government has not yet decided.

Sri S. Jaipal Reddy :—The Minister says that he is not totally aware.

శ్రీ పి.జనార్దన రెడ్డి (కమలాపూర్) :—దీనిపై హౌస్ కమిటీ నియమించారని తెలుసా, రిపోర్టు వచ్చిందని తెలుసా, రిపోర్టు పై ఏమి చర్య తీసుకున్నారని మేము అడుగుతున్నాము.

శ్రీ జి. మల్లిఖార్జున రావు :—నిధులు దుర్వినియోగం జరిగిందా లేదా?

శ్రీ జి. నాగేశ్వరరావు :—దుర్వినియోగం గురించి మా దృష్టికి రాలేదు.

Sri V. Sobhanadreeswara Rao :—The officials are misleading him and he himself is misleading the House. you should come to our rescue.

శ్రీ కొరటాల సత్యనారాయణ :—ఇక్కడ రెండు విషయాలు వున్నాయి. ఈ విషయంలో ఇంతకు ముందు విచారణ కమిటీ వేయడం ఆ నివేదికను పంతు ఇవ్వడం జరిగింది. దానిపై ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారు? ఈ మధ్య కాలంలో ముఖ్యమంత్రిగారు, అంజయ్యగారు ఈ కార్యక్రమం తీసుకున్నారు. హాజరైన సభలో కొన్ని ఆరోపణలు చేసినప్పుడు అంజయ్యగారు విచారణ కమిటీ వేస్తాము, ఈ అంశాలు విచారణ చేయిస్తాము అని ప్రకటించారు. దానిపై ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారు?

శ్రీ జి. నాగేశ్వరరావు :—నేను ఆ సభకు హాజరు కాలేదు. అంజయ్యగారు ఏమి చేప్పారో నాకు రియదు ఆ ఇన్ఫర్మేషన్ మా వద్ద లేదు. కనుక దానిపై కామెంట్ చేయటానికి నేను సిద్ధంగా లేను.

శ్రీ ఎన్. జైపాల్ రెడ్డి :—వెంగళరావుగారి కాలంలో ఏమి జరిగిందో, ఈ మంత్రిగారికి తెలియదు, అంజయ్యగారు ఏమి చెప్పారో ఈ మంత్రికి తెలియదు మంత్రిగారు జంటిల్ మన్. How are we to be satisfied with such answers?

Mr. Speaker :—Whether the Government have decided to appoint an Enquiry Committee as Mr. K. Sathyanarayana has put it, there seems to be some assurance by the Chief minister that the allegations will be enquired into. Where did it take place? మెయిన్ ప్రశ్న చూసినా అందులో గత చరిత్ర రిఫరిన్స్ కన్సిడర్ చేయడం లేదు.

శ్రీ కొరటాల సత్యనారాయణ :—అనాడు దాన్ గారు చేసిన మంత్రిగా వున్నారు. ప్రాధికారంలో ఆ సభ జరిగింది, దానిని సమక్షంలో,

ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు, విచారణ కమిటీ వేస్తామని చెప్పారు. ఆనాడు మీరు మంత్రిగా వుండకపోవచ్చు. కాని ముఖ్యమంత్రిగారి ప్రకటన ప్రతికరంలో కూడా వచ్చిందే, పత్రికలలో వచ్చిన దానిని కాదంటే.....

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—విచారణ కమిటీ వేయవలసిన సందర్భం ఎందుకు వచ్చిందో వారి ఫయిల్ లో వుండాలి. వుండకపోతే అది వారి ఆఫీసర్లు చేసిన పొరపాటు కావచ్చు. ఆరోపణలు లేవని అంటే మిస్ గెయిడ్ చేసినట్లు అవుతుంది.

శ్రీ జి. నాగేశ్వరరావు :—ఆరోపణలు లేవని నేను అనలేదు. ఆరోపణలు వున్నాయి. అవి జనరల్ గా వున్నాయి. ఎంక్వయిరి కమిటీ కాన్స్టిట్యూట్ చేయాలని అందులో లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఆరోపణలు వున్నాయంటున్నారు, విచారణ కమిటీ వేసే అలోచన వున్నదా?

శ్రీ జి. నాగేశ్వరరావు :—అందులో స్పెసిఫిక్ చార్జెస్ ఏమీ లేవు. ఏ సందర్భమీద నైనా జనరల్ గా ఆరోపణలు వస్తూనే వుంటాయి. విచారణ కమిటీ అన్నప్పుడు Enquiry Committee denotes differed meaning. That we have deferred.

Sri S. Jaipal Reddy:—We need your protection, Sir.

The Hon'ble Minister on the one hand said that he did not know all the allegations and that there was no question of appointing an Enquiry Committee to go into the details. On the other hand the Hon'ble Minister says that there were a number of allegations and were not so grave as to warrant the appointment of the enquiry Committee. Sir, therefore you guide us as what to do about this.

శ్రీ కొరటాల వత్సనారాయణ :—ఎలిగేషన్స్ వున్నప్పుడు అవి సీరియస్ లి అవునా కావా అన్నది లోతుగా విచారించినప్పుడే తెలుస్తుంది. వాటి వివరాలను పరిశీలించారా? వాటి స్వభావం ఏమిటి?

శ్రీ జి. నాగేశ్వరరావు :—డిపార్టుమెంటల్ ఎంక్వయిరి జరుగుతున్నది, రిపోర్టు రాగానే తెలియజేస్తాను.

Sri K. Satyanarayana:—What is the real position and let him explain as to what were the allegations?

(Interruptions)

Mr. Speaker:—Now, I want the protection of the House
(Laughter)

శ్రీ కొరటాల వత్సనారాయణ :—డిపార్టుమెంటల్ ఎంక్వయిరి అంటున్నారు, చేసిన ఎలిగేషన్స్ ఏమిటి?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—(మంత్రిగారిలో) మీరు చెప్పడమొక్కొన్నది రైట్ రాంగో ఏదో ఒకటి చెప్పండి, లేకపోతే చాలా ఇబ్బందుల్లో పడతాము.

డిపార్టుమెంటు ఎంక్వయిరీ చేస్తున్నదని అన్నారు. ఎప్పుట్నుంచి చేస్తున్నది? ఏ ఫేజీలో వున్నది? ఆరోపణలు ఏమిటి?

శ్రీ జి. నాగేశ్వరరావు :—ఉన్న విషయాలు మీ ముందు పెడతాను.

Sri S. Jaipal Reddy:—We also say that the Minister is the Hon'ble gentleman; he has nothing to do with allegations.

Mr. Speaker:—I am putting a question to Mr. Jaipal Reddy. Are there two types of gentlemen, one Hon'ble and another dis-hon'ble?

Sri S. Jaipal Reddy:—Sir, there used to be only type of gentlemen during Shakespearan time. Now there are gentlemen of two kinds....

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఆరోపణలు ఏమిటో చెప్పండి.

శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి (న్యాయశాఖ మంత్రి) :—ఇది చాల పెద్ద ప్రశ్న. ఆరోపణలు అంటే చాలా పెద్ద సమాధానం ఇవ్వాల్సి. We will place it on the Table of the House.

శ్రీ జి. నాగేశ్వరరావు :—వారు చేసి ఆరోపణలు అప్పోకిరిగా ఫంక్షన్ చేయడం లేదని, జనరల్ ఇన్వెస్టిగేషన్ చేయవలసిందని దానిలో వున్న డైరెక్టర్స్ కొందరు గవర్నమెంటును కోరారు. డైరెక్టర్ ఆఫ్ హాండ్ లూమ్మింగు, జాయింట్ ప్రెజిటరీ ఫ్రై నాన్స్ డిపార్టుమెంటును విచారణ చేయవలసిందని అప్పటి మినిస్టరు కోరారు.

వారు ఏప్రిల్ 1980 లో ఆరోపణలు చేశారు. కొద్ది నెలల తరువాత ఎంక్వయిరీ ఇన్వెస్టిగేషన్ ఇచ్చారు. ఫుల్ ఆన్ వెయిటింగ్ ఫర్ ది రిస్లయ్.

శ్రీ సి.పాల్. రాజేశ్వర రావు (నీరసిల్ల) :—ఆరోపణలు ఏరిగా లేవన్నారు. ఫంక్షనింగు సరిగా లేదనే ఆరోపణ అన్నారు. దానిపైన వెంటనే ప్రభుత్వం ఎంక్వయిరీ చేస్తుందా? ఆరోపణలు నిర్దుష్టంగా ఏ వ్యక్తులపైనా వున్నవా? ఈ విషయం పైన అవి యితమిద్దంగా వున్నవా? జనరల్ ఆరోపణలు అంటే ప్రభుత్వం ఎంక్వయిరీకి ఆర్డరు వేయదు. నిర్దుష్టమైనటువంటి ఆరోపణలు వున్నవా? 9.50 a. m.

శ్రీ జి. నాగేశ్వర రావు :— నిర్దుష్టమైనటువంటి ఆరోపణలు లేవు

శ్రీ ఎన్. జయపాల్ రెడ్డి :—మొదట బి. కి సమాధానం చెబుతూ హౌస్ కమిటీ జ్యూడిషియల్ ఎంక్వయిరీయా అంటే Officers appointed to enquire into అంటే వారు లేదు అన్నారు. ఇప్పుడు చెప్పారు, డైరెక్టరు, జాయింటు ప్రెజిటరీ ఎంక్వయిరీ చేస్తున్నారన్నారు. ఇప్పుడేమో అప్పోకిలో వుండే డైరెక్టర్సు కంప్లెంటు యిచ్చారంటే స్పెసిఫిక్ గా ఏమి లేకుండా కంప్లెంటు యిచ్చారా? ఆ సేటుమెంటు ఏదైతే వుందో దానిని చేబులుమీద పెడతారా?

మిస్టరు స్పీకరు :— సభానాయకులు చెప్పారు—మొత్తం యిన్ఫర్మేషను టేబుల్ మీద పెట్టిస్తామని. ప్రైము కావాలన్నారు.

Sri E. Ayyapu Reddy:— Sir, the question itself is very vague. It is said 'charges of misappropriation in APCO'—then against whom? and against what department, we don't know. APCO is an organisation and it has got various sales emporium. It has also got various branches. Therefore it has got number of officials. Against whom and against which particular branch the charges are made?

Sri S. Jaipal Reddy :— Sir, you kindly come to our rescue as the concerned Minister can not find out as to what are the charges. Let them make a clean conviction to that effect and we will take a great pride.

Smt. T. Lakshmikanthamma (Himayatnagar) :— Sir, They are confusing the Minister. Actually they are asking something and the question is about something else.

Sri S. Jaipal Reddy:— Sir, we don't mind receiving the replies from the displaced Ministers.

మిస్టరు స్పీకరు:— మీకు ఎక్కువ తెలుస్తుంది వారి కంటే.

Smt T. Lakshmikanthamma:—They are confusing the House.
మిస్టర్ స్పీకరు :—ఇంకా అదనంగా ఏమైనా యిన్ఫర్మేషను వుందా?

శ్రీ జి. నాగేశ్వరరావు :—మొదటి దానికి అన్వరు చెప్పాను. ఎంక్వయరీ కి మిటి అనేది వేయలేదని. చార్జెస్ వచ్చినవి కనుక it is the duty of the Government to enquire whether there is any prima-facie case.

మిస్టరు స్పీకరు:—ఎలిగేషన్లు ఫలానా అని వున్నవా ?

శ్రీ జి. నాగేశ్వరరావు :—లేవు.

మిస్టరు స్పీకరు :—దేని గురించి డిపార్టుమెంటు ఎంక్వయరీ చేస్తుంది ?

శ్రీ జి. నాగేశ్వరరావు :—జనరల్ గా చార్జెస్ పెట్టారు సరిగా ఫంక్షను చేయడం లేదని.

మిస్టరు స్పీకరు :—డై రెక్టర్లు పెట్టారన్నారు. ఆ ఎలిగేషన్లు టేబులు మీద పెడతారా ?

శ్రీ జి. నాగేశ్వరరావు :—పెడతాము. We have no objection.

Authorisation to Dist. Collectors to issue Loans to Harijans and
Girijans in Drought Affected Areas

191—

*7884—Sri Poolla Subbaiah:—Will the Minister for Co-operation be pleased to state.

(a) Whether the District Collectors have been authorised to issue loans of Rs. 100/ per family to the weaker sections including Girijans, Harijans and other Backward Classes in the drought affected areas of the State: and

(b) If so, whether orders have been issued to this effect?

Minister for Co-operation (Sri N. Amarnath Reddy):—

(a) Instructions have been issued to the District Co-operative Central Banks to issue consumption loans, as per norms.

(b) Yes, Sir.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—నియమనిబంధనలు ఏమిటి? వాటి ప్రకారం ఎంత ఇవ్వాలనుకున్నారు? ఏ ఏ వ్యక్తులకు ఇవ్వాలనుకున్నారు?

శ్రీ ఎన్. అమరనాథరెడ్డి :—శివరామన్ కమిటీ రికమండేషన్లు ప్రకారం కంజంప్షన్ లోన్ను చిన్న కమతాల వారికి, అర ఎకరం లోపల వున్నవారికి, వ్యవసాయ కార్మికులకు చేతి వ్యక్తుల వారికి వినిమయ అప్పులు అందజేయాలని చెప్పడం జరిగింది. గత అయిదు సంవత్సరాల నుండి సుమారు కోటి 30 లక్షల రూపాయలు సెంట్రల్ బ్యాంకుల ద్వారా వినిమయ అప్పులు ఇచ్చారు. ఈ సంవత్సరం కూడా సుమారు 20-81 - 21 లక్షల 58 పేలు ఇచ్చారు. తరువాత 2-12-80 తేదీన రిజిస్ట్రారు అన్ని సెంట్రల్ బ్యాంకులకు మీ పరిస్థితిని బట్టి గ్రామాల్లో వుండే సంఘాలకు అప్పులు ఇచ్చిన మొత్తములో రెండున్నర పర్సెంటు రిస్క్ ఫండు క్రింద పెట్టుకోవాలని చెప్పడం జరిగింది. మిగతా రాష్ట్ర ప్రభుత్వము 5 పర్సెంటు పెట్టుకోవాలి, స్టేటు గవర్నమెంటు నుండి కొంత రీయంబర్స్ మెంటు వస్తుంది, యీ వద్దటి ప్రకారం ఆర్థిక సవరణను దృష్టిలో పెట్టుకొని ఇప్పుడు చేయండి అన్నారు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—ఇది కరువు ప్రాంతాలకు సంబంధించి అడిగిన ప్రశ్న. వారు చెప్పింది జనరల్. నాలుగైదు సంవత్సరాలగా ఇస్తున్నారని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. కరువు ప్రాంతాల్లో చేతగానివారికి కన్జంప్షన్ లోన్స్ ఇచ్చారా? ఇంతవరకు మీ బ్యాంకులు అప్పులను రీపెడ్యూట్ చేయలేదు. ఎలిజిబిలిటీ లేదు, అప్పు లేదంటారు. ఎవరికి ఇచ్చారు? అందువల్ల దాని కొరకు ప్రతి జిల్లాకు ఇంత అని కేటాయించి అది పంచడానికి చర్యలు తీసుకుంటారా?

శ్రీ ఎన్. అమరనాథరెడ్డి :—అందుకనే గ్రామ సంఘాలకు, జిల్లా సంఘాలకు వాటి ఆర్థిక పరిస్థితి బాగాలేదనే వుద్దేశముతో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని అడిగేదానిలో రూ. 120 కోట్లు కరువు కార్యక్రమాల్లో 17 న్నర కోట్లు కంజంప్షన్ లోన్ను కొరకు అడగడం జరిగింది. వాటిని కోఆపరేటివ్స్ త్రూ చేసి కంజంప్షన్ లోన్నును అడుకోడానికి అవసరం వుందని ముందు చెప్పడం జరిగింది. మన వద్దవున్న వనరుల దృష్ట్యా 21 లక్షలు ఈ సంవత్సరం ఇచ్చారు. కరువు ప్రాంతాల్లో కూడా ఇప్పుడు సర్క్యులరు ఇచ్చాము.

శ్రీ ఎన్. రాఘవారెడ్డి :— మాటలతో కరువు పోతుందా?

Observing Rule of Reservation in A. P. State Co-op. Union

192—

*7939 Q.—Sri D. Narasiah (Asifabad) :—Will the Minister for Co-operation be pleased to state :

(a) whether the Andhra Pradesh State Co-operative Union has been observing the Rule of Reservation from 1979, as decided by the Government ;

(b) the various posts for which recruitment has been made till now ; and the number of such posts ; and

(c) the number of posts for which appointments have been made as per the rule of reservation ?

సహకార కాశ మంత్రి (శ్రీ ఎన్. అమరనాథరెడ్డి) :—(ఎ) అవునండి. అయితే, రిజర్వేషను నియమావళి పాటించడంలో కొన్ని లోపాలు జరిగాయి.

(బి)	1. తెక్చరర్లు	..	44
	2. సహకార విద్యార్థిభాగములు	...	7
	3. సిబ్బంది సహాయకులు	..	6
	4. ప్రెసిడుంటు/గుమస్తాలు, ప్రెసిడెంటుగ్రాఫర్లు	..	4
	5. బుక్ బైండింగ్	..	5
(సి)	1. తెక్చరర్లు	..	39
	2. సహకార విద్యార్థిభాగములు	..	24
	3. సిబ్బంది సహాయకులు	..	5
	4. ప్రెసిడుంటు/గుమస్తాలు, ప్రెసిడెంటుగ్రాఫర్లు	..	3
	5. బుక్ బైండింగ్	..	2

శ్రీ డి. నరసయ్య :— అధ్యక్షా, మంత్రిగారు సమాధానములో, రిజర్వేషను ఫాలో అప్ చేస్తున్నారా అంటే అవునండి అన్నారు. 78 లో జరిగిన ప్రెసిడెంటు నియామకంలో ఎన్. సి. కి. యివ్వవలసింది యివ్వలేదు. 78 నుండి 80 వరకు తెక్చరర్లు రిక్రూట్ మెంట్ లో రిజర్వేషను ఫాలో కాలేదు. మేనేజ్ మెంట్ కమిటీ అధికారం వున్నప్పటికీ డైరెక్టు రిక్రూట్ మెంట్ చేయడానికి కారణాలు ఏమిటి? రూలు ఆఫ్ రిజర్వేషను ప్రకారం రొకేషను పాటించక పోవడానికి కారణాలు ఏమిటి? ఎంప్లాయిమెంటు నుండి క్యాండిడేట్సును విలవకపోవడానికి గల కారణం ఏమిటి? తెలంగాణ రీజియన్ వారికి యివ్వకపోవడానికి గల కారణం ఏమిటి? కేవలం చిత్తూరు జిల్లా వారికి యివ్వడానికి గల కారణం ఏమిటి?

శ్రీ ఎన్. అమరవాద రెడ్డి:—జిల్లా వారి ఇవ్వలేదు. తెలంగాణా రీజియన్, అంధ్రా రీజియన్ అని ఏమీ లేదు. మొన్నటివరకు ఫిలమ్ కెసిన పోస్టులలో రూల్ ఆఫ్ రిజిస్ట్రేషను అమలు చేశారు. 1979 లో రిపోస్టులు చేయలేదు. చేయని పోతే గవర్నమెంట్ కు రిప్రజెంటేషన్లు వచ్చాయి. I passed an order on 17th October, 1979. The representations were that the communal rotation was not followed. The orders of appointment were suspended till a final decision is taken.

I suspended the order of appointment. తరువాత తెలంగాణ హై కోర్టుకు పోయారు. still the case is pending in the High Court. ఈ జిల్లా వారిని చేసినట్లు లేదు. కాన్ని పోస్టులకు రిజిస్ట్రేషను అమలు చేయలేదు. పూర్వంలో వచ్చే పోస్టులలో రెక్టిఫై చేయమని అన్నారు. 1977లో అన్ని కోఆపరేటివ్ ఇన్ స్టిట్యూషన్లలో స్క్రిక్టుగా రూల్ ఆఫ్ రిజిస్ట్రేషనును అమలు చేయాలని ఇన్ స్ట్రక్షన్లు ఇవ్వడం జరిగింది.

L. A. Q. Postponed from 3-3-1981

Purchase of Spare Parts for Vijayawada R. T. C. Stores from Private Firm at Bombay at Abnormal Rates

67—

*6315 Q.—Sarvasri N. Raghava Reddy and A. Lakshminarayana :—Will the Minister for Transport be pleased to state:

(a) whether spare parts worth Rs. 6 lakhs have been purchased from a private firm at Bombay for Vijayawada R. T. C. Stores, on the 13th of February, 1980;

(b) whether these spare parts are found to cost not more than two or three lakhs of rupees on verification on the 11th of March ;

(c) the reasons for purchasing these spare parts by paying double the cost, from a firm which is not connected with their production , and

(d) whether proper enquiry will be conducted into the purchase of these spare parts and action will be taken against the persons responsible ?

రవాణా శాఖా మంత్రి (శ్రీ కె. రోశయ్య):- (ఎ) రోడ్డు రవాణా సంస్థ 5-1-1980 తేదీనాడు కొనుగోలు ఆర్డరు ఇవ్వగా, అందుమీదట బొంబాయిలోని మెసర్సు విజయ్ కమర్షియల్ కార్పొరేషను నుండి విజయవాడలోని స్టోర్సుకు 1980 ఫిబ్రవరి 13 వ తేదీన రూ 3.11 లక్షలు విలువ చేసే విడిభాగాలు అందాయి.

(బి) ఈ విడిభాగాల తయారీదార్ల ధరల జాబితా పేర్కొన్న రేట్ల కంటే ఈ సంస్థకు ఆర్డరు ఇచ్చిన రేట్లు ఎక్కువగా వున్నాయి,

(సి) ఆ సమయంలో ఎంతో అవసరంగా వున్న ఈ విడిభాగాలు సమయానికి సంస్థ వద్ద నిలువలో లేవు. అందువల్ల అత్యవసరంగా కావలసినందు

నల్ల ఎక్కువ సంఖ్యలో వాహనాలను నడపించటానికి గాను నాణ్యతను దృష్టిలో వుంచుకొని ఎక్కువ ధర పెట్టి కొనుగోలు చేయడం జరిగింది. వై సంస్థ పాత నిలువల నుండి ఈ విడి భాగాలను కొనుగోలు చేయటం జరిగింది. సంస్థ వత్తిడి చేస్తున్నప్పటికీ, పెండింగు ఆర్డర్లపై ఉత్పత్తిదార్లు వై విడిభాగాలను సరఫరా చేయలేకపోయారు.

(డి) అవునండి. రాష్ట్రీరవాణా సంస్థ సభ్యుడు శ్రీవాత్సవను ఈ కొనుగోళ్ళపై విచారణ జరిపి నివేదిక సమర్పించవలసిందిగా కోరడం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—ముంత్రిగారు మొన్న ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం చెబుతూ ఆ వివరాలు అన్నీ తెప్పిస్తాము మైము ఇమ్మని అడిగారు. ఇప్పుడు ఆ విడి భాగాలు అత్యవసరం కనుక ఎక్కువ ధర పెట్టి కొన్నామని అంటున్నారని దీనిపై విచారణ జరిపి నివేదిక సమర్పించవలసిందిగా శ్రీ కె. సి. శ్రీవాత్సవ గారిని ఎప్పుడు వేసారు? ఎక్కువ రేటు పెట్టి కొనడానికి కారకులు ఎవరు? కొన్నట్టుంటే విడి భాగాలు స్టాండర్డు లేనట్టువంటివని తెలుస్తున్నది. అది వాస్తవం అవునా, కాదా?

శ్రీ కె. రోశయ్య :—బొంబాయిలోని మెసర్సు విజయ్ కమర్షియల్ కార్పొరేషను నుంచి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ స్టేట్ రోడ్డు ట్రాన్స్పోర్టు కార్పొరేషను 17 లక్షల 14 వేల చిల్లర విలువగలిగిన వస్తువులను ఆర్డరుద్వారా కొల్పించడం జరిగింది. వీరు ఇచ్చినట్టువంటి ఆర్డరు 18 లక్షల 9 వేల 827 రూపాయలు. అయితే 17 లక్షల 14 వేల చిల్లర విలువగల వస్తువులను తీసుకొనడం జరిగింది. స్పేర్ పార్ట్స్ లేక వెహికల్స్ ఆగి పోవడంవల్ల వారినుంచి కొనడం జరిగింది. ఆల్ ఇండియాలో ఉన్న ట్రాన్స్పోర్టు ఆర్గనైజేషన్లకు సలహాలు ఇవ్వడానికి, ఢిల్లీలో ఒక సంస్థ ఉంది. ఆ సంస్థ ఎవరి పేరు సూచిస్తుందో వారి దగ్గరనుంచి ఎక్కువ భాగాలు కొంటారు. ఈ రోడ్డు ట్రాన్స్పోర్టు కార్పొరేషన్ స్పేర్ పార్ట్స్ విషయంలో ఢిల్లీలో ఉన్న సంస్థవారు ఎవరి పేరైతే సూచించారో వారి దగ్గర ఆర్డర్లు ప్లేస్ చేయడం జరిగింది. తరువాత కొంత కాలం చూస్తే వారినుంచి రాలేదు. విజయవాడ డిపో నుంచి కొంత సామాను కావాలని కోరడం జరిగింది. సామాను మైముకు రావాలి, వాహనాలకు అందించాలి కనుక ఆ విషయాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని బొంబాయిలో ఉన్నట్టువంటి మెసర్స్ విజయ్ కమర్షియల్ కార్పొరేషనుకు ఆర్డర్లు ఇవ్వడం జరిగింది. కాలటాగ్ ప్రయింక్ కన్నా ధరలు ఎక్కువ ఉన్న మాట నిజం. రోడ్డు ట్రాన్స్పోర్టు కార్పొరేషను వారు ఎన్. సి. రైల్వేలో పై నాన్వియల్ అడ్వయిజర్ అండ్ చీఫ్ అక్కౌంట్స్ ఆఫీసరుగా ఉన్న శ్రీ శ్రీవాత్సవను ఈ విషయంలో ఎంక్వయిరీ చేయమని అప్పాయింటు చేయడం జరిగింది. The terms of reference are:— whether the Purchases are justified or not; whether the rules and procedure stipulated by the Corporation have been adhered to or not; whether the existing rules and procedures need be amended to make them more effective. ఫైనాన్సు డిపార్టుమెంటులో ఉన్న శ్రీ గోనెలూరి, శ్రీవాత్సవను కలిపి ఎంక్వయిరీ చేయమని అన్నారు. శ్రీ గోనెలూరిగారు

నాకు సమయం లేదు, ఎంక్వయిరీ చేయడం నాకు సాధ్యం కాదని చెప్పడంవల్ల శ్రీ వాళ్ళవగారిని ఒక్కరినే ఎంక్వయిరీ చేయమని చెప్పడం జరిగింది, ఆయన ఎంక్వయిరీ చేస్తున్నారు. ఈ ప్రశ్న వచ్చిన తరువాత మీ రిపోర్టు ఎప్పుడు ఇస్తారని ఒకటి రెండు సార్లు అడిగాను, ఏప్రిల్ నాటికి ఇస్తానని వారు చెప్పారు.

శ్రీ ఎన్. జై పాల్ రెడ్డి :—ఈ ప్రశ్న పోస్టుపోస్ట్ చేసినప్పుడు వారం రోజుల్లో సమగ్రమైన రిపోర్టు తెప్పిస్తానని మంత్రిగారు అన్నారు. ఇప్పుడు ఎంక్వయిరీ పెండింగులో ఉందని అంటున్నారు. కాటలాగ్ ప్రయిస్ కన్నా ఎక్కువ ధరకు కొన్నామని అంటున్నారు. 17 లక్షల చిల్లర విలువగల స్పేర్ పార్ట్స్ను మెనర్సు విజయ్ కమర్షియల్ కార్పొరేషన్ నుంచి కొన్నారు. ఆ కార్పొరేషనుకు మీరు రెగ్యులర్ కస్టమర్.

శ్రీ కె. రోశయ్య :—కాదు.

శ్రీ ఎన్. జై పాల్ రెడ్డి :—విజయవాడలో వీరు 3 లక్షల విలువగల సామాను కొన్నారు.

శ్రీ కె. రోశయ్య :—విజయవాడ వారు సరాసరి కొన్నది కాదు. వారికి కావలసిన రిక్వయిర్ మెంటు ప్రాదరాబాద్ లోని ఆఫీసుకు వ్రాశారు. విజయవాడకు కావలసినవి, ప్రాదరాబాద్ లోని ఆఫీసుకు కావలసినవి మొత్తం రు. 18 లక్షల 9 వేల చిల్లరకు ఆర్డరు ప్లేస్ చేయడం జరిగింది. 17 లక్షల చిల్లర విలువగల స్పేర్ పార్ట్స్ను వారు సంపించడం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. జై పాల్ రెడ్డి :—విజయవాడకు కావలసినవి, 3 లక్షల విలువగల స్పేర్ పార్ట్స్ ఎక్కడా దొరకనివి అయితే ఎక్కువ ధర ఇచ్చారని చెప్పడంలో అర్థం ఉంది. కాని మొత్తం 18 లక్షల విలువగల స్పేర్ పార్ట్స్కు ఎందుకు ఎక్కువ ఛార్జి చేశారు? ఇందులో మిలటరీ లేకుండా ఎలాగ జరుగుతుంది?

శ్రీ కె. రోశయ్య :—ప్రత్యేకంగా శ్రీ రాఘవరెడ్డిగారు అడిగిన ప్రశ్నకు విజయవాడలోని స్టోర్స్కు 1980 ఫిబ్రవరి 13 వ తేదీన రు. 3.11 లక్షలు విలువచేసే విడిభాగాలు అందాయని అన్నాను. The total order placed is for Rs. 18lakhs. అని చెబుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవ రెడ్డి :—అవి నాసిరకం. ఆ వచ్చిన పనిముట్లు పనికి రాలేదు.

శ్రీ కె. రోశయ్య :—అది నిజం కాదు. అవి జెన్యుయిన్ పరికరాలని నా దగ్గర ఇన్వర్సేమెంట్ ఉంది, వీటి ధర చాల పావుగా ఉన్నది, మొత్తాన్ని చెల్లించడం జరిగింది అనే ఆరోపణ ఎంక్వయిరీలో ఉందిగాని అది తక్కువ క్వాలిటీ అని క్వాలిటీనిగూడించి నా దగ్గర సమాచారములేదు.

శ్రీ ఎన్. జై పాల్ రెడ్డి :—రు. 18 లక్షలతో డబుల్ ప్రయిస్ పెట్టి కొన్నది ఎంత మొత్తము?

(శ్రీ) కె. రోశయ్య :—డబుల్ ప్రయస్ అనేది కాదు. కేటలాగు ప్రయస్ పేర, వారు వచ్చేటి చేసింది పేరు.

Mr. Speaker:—The result of this type of progress is going to affect the other questions. I am going to call the business by 11.30 a.m. Till then I will just be indulgent.

(శ్రీ) కె. రోశయ్య :—మొత్తం 18 అయిటములు ఉన్నాయి. వీని లో 700, 800 విలువైన అయిటములు కూడా ఉన్నాయి. మేజర్ అయిటములు కూడా ఉన్నాయి.

(శ్రీ) ఎస్. జైపాల్ రెడ్డి :—కేటలాగు ప్రయస్కంటే ఎక్కువ ప్రయస్ పెట్టి కొన్న స్పేగపాట్లు విలువ ఎంత ?

10.10 a. m.

(శ్రీ) కె. రోశయ్య :—ఆర్.టి.సి. సాలీనా కొన్ని కోట్లు విలువైన విడి భాగాలు కొంటూ ఉంటుంది. వేటి విలువ ఎంత అనేది చెప్పడం కష్టం. ఈ ప్రశ్నకు సంబంధించినంత వరకు అన్ని వస్తువులు కేటలాగు ప్రయస్కంటే ఎక్కువగా ఉన్నాయి.

Sri S.Jaipal Reddy :—Shame, shame.

L.A.Q. No. 144 (*6609) Postponed from 11-3-81, for further
Supplementaries.

Dues by the Managements of Co-op. Sugar Industries and
Sugar Mills.

(శ్రీ) సిహెచ్. విశల్ రెడ్డి :—చల్లపల్లి షుగర్ ఫ్యాక్టరీ రైతులకు ఎంత ఇవ్వవలసి ఉంది ? అని ఈ 4, 5 రోజులలో ఇప్పించేందుకు ఆదేశాలు ఇస్తారా ? బొబ్బిలి శీతానగరం షుగర్ ఫ్యాక్టరీలు వరుసగా 4 లక్షలు, 18 లక్షలు రైతులకు ఇవ్వవలసిన బకాయిలు ఉన్నవి. ఇప్పుడు అవి పెంట్లకు గవర్నమెంటు ఆధీనంలో ఉన్నాయి. రైతులకు ఇవ్వవలసిన బకాయిలు ఏ విధంగా ఇప్పిస్తారు ? కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ప్రాసెస్ వెంటనే రైతులకు బకాయిలు చెల్లించేదానికి ఆదేశాలు ఇస్తారా?

చక్కెర పరిశ్రమ కాని మంత్రి (శ్రీ టి. శాలిగౌడు) :—చల్లపల్లి షుగర్ ఫ్యాక్టరీ 17 లక్షల 93 పేల రూపాయలు ఉన్నాయని, 14 లక్షల 93 పేల రూపాయలు వసూలు అయినాయని మాకు సమాచారం అందింది. ఇక మూడు లక్షలు శాకీ ఉంది. మూడు లక్షలు వసూలు చేయడానికి తగిన చర్య తీసుకుంటున్నాము. శీతానగరము గురించి ఢిల్లీ ప్రభుత్వమువారు ఒక కార్డరు ఇచ్చారు.

“Now therefore in exercise of the power conferred by section 18-A of the Industrial Development and Regulation Act, the Central Government hereby authorise the Nizam Sugar Factory Ltd., an undertaking of the Government of Andhra Pradesh, to take over the management of the said industrial undertaking subject to the following terms and conditions, viz., The authorised Controller shall comply

with all directions issued from time to time by Central Government.

దాని క్రింద టేకోవర్ చేసి నై జాము ముగర్ ఫ్యాక్టరీకి నడవడానికి ఇచ్చారు. “బకాయిలు వసూలుకి ఇంకొక రి మాసములు టైము ఎక్స్టెన్షన్ ఇచ్చారు. అది పోయిన తరువాత ఆర్.ఆర్, ఏక్ట క్రింద కలెక్టు చేసే ఏర్పాట్లు చేయవచ్చు. అన్ని లైబ్రిటీను సస్పెండు చేసినది గవర్నమెంటాఫ్ ఇండియా కాబట్టి మేము ఏమీ చేయలేము.

శ్రీ ఎస్. శైపాల్ రెడ్డి:—భారత ప్రభుత్వము టేకోవరు చేసిన తరువాత ఈ అప్పులు అన్ని సస్పెండు చేయబడ్డాయి. మరి అట్లా టేకోవరు చేసినపుడు. లైబ్రిటీను ఎవెట్లు రెండూ టేకోవరు చేయరా? రైతుల రుణాలు సస్పెండు చేసే అధికారము వారికి ఉందా? రైతుల బకాయిలు ఎప్పుడు చెల్లిస్తారు?

శ్రీ టి. బాలగౌడ్:—ఇది సెంట్రల్ గవర్నమెంటు టేకోవరు చేసింది. మన స్టేటు గవర్నమెంటు నిజాము ముగర్ ఫ్యాక్టరీ వారికి నడవడానికి ఇచ్చారు. కాని ఆ డెసిషన్ తీసుకునేదానికి స్టేటు గవర్నమెంటుకి ఎలాంటి పవరు లేదు. ఇప్పుడు గవర్నమెంటాఫ్ ఇండియా తీసుకుంది. దానికి రి సెలలు టైము పెట్టారు. ఆ టైము అయిపోయాక ఏమీ చేయాలి అనేది ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ సిహెచ్. వరకురామనాయుడు (పార్వతీపురం):—రైతులు చెరకు ఇచ్చినదానికి బాకీల విషయం ఒకటి. కాని అసలు రైతుల పేర్లు పెట్టి బ్యాంకులలో నుంచి రుణాలు తీసుకొని ఆ రుణాలు మేము తీరుస్తాము అని చెప్పి గ్యారంటీ ఇచ్చి ఫ్యాక్టరీలు రుణాలు తీర్చకపోవడవల్ల రైతుల మీద డిక్రీలు అయి వారు అయి అమలు కూడా జరుగుతున్నాయి వీటి గురించి మంత్రిగారు ఏ సమాధానం చెబుతారు?

శ్రీ టి. బాలగౌడ్:—అసలు పర్సన్ లో చెరకు బావకు డబ్బు రైతులకు ఇవ్వవలసింది అని గౌరవనీయ వికల్ రెడ్డిగారు ప్రశ్న అడిగారు. దానికి సమాధానము నా దగ్గర ఉంది. వారు బ్యాంకుల నుంచి రుణాలు తీసుకున్న దానికి నా దగ్గర సమాచారములేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:—శైపాల్ రెడ్డిగారు అడిగినదానికి మీ దగ్గర ఏమైనా ఉన్నదా?

శ్రీ టి. బాలగౌడ్:—సస్పెన్షన్ పేరియడు అయిపోయిన తరువాత ఫ్యాక్టరీని టనరుకు పేండ్తోవరు చేసినా లేకపోతే స్టేటు గవర్నమెంటుకి పేండ్తోవరు చేసినా అప్పుడు వీలుంటుంది. లైబ్రిటీన్ టేకోవరు చేయలేదు.

శ్రీ గౌతుల చన్న (సింపేట):—రైతుల పేర్లతో చెల్లించటంవంటి లోన్ను ఫ్యాక్టరీవారు చెల్లించవలసిన అవసరం ఉంది. ఫ్యాక్టరీవారు అట్లా చెల్లించకుండా డబ్బును ఎంబిజీల్ చేసిన దుకు ఢిల్లీ గవర్నమెంటు దగ్గరికి డిప్యూటీషను వెళ్ళడం జరిగింది. రైతులకు ఇవ్వవలసిన డబ్బుకి రి సెలలు వాయిదా వేసినప్పుడు రైతుల మీద వచ్చే ఎటాచ్ మెంట్లు కూడా ఆరు నెలలు వాయిదా వేయాలి అని అన్నమాట నిజముకాదా?

10-20 a.m.

శ్రీ టి. బాలగౌడ్ :—రైతులు బ్యాంకుల నుంచి అప్పులు తీసుకున్న దాని విషయం సమాచారం నా దగ్గరలేదు. భారత ప్రభుత్వం ఫ్యాక్టరీలను టేకవ్ చేసినప్పుడు — గ్రోయర్సుకు ప్రతి సంవత్సరం ఫ్యాక్టరీలవారు బకాయిలు చెట్టుకుంటూ పోతుండేవారు. వారి బకాయిలు పోకుండా ఒక ఆరు మాసాల ఎక్స్‌టెన్షన్ ఇచ్చారు. ఎన్ ఎస్.ఎస్. వారి విషయం విడిగా చూడాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అచ్చన్నగారు అడిగింది ఏమంటే — వారు బకాయిలు ఉంటే, రైతులు స్వవలన దాని విషయంలో హులు చేసే దానికి బ్యాంకుల నుంచి కూడా ఏమన్నా డైరక్టు వచ్చిందా అని అడుగుతున్నారు.

శ్రీ టి. బాలగౌడ్ :—అటువంటి సమాచారం నా దగ్గరలేదు.

Sri S. Jaipal Reddy:—Sir, as you have rightly stated, it has been postponed already once, but the Minister is not able to supply the requisite information even now. What are we to do? The question is attachment of properties of ryots is being made. Will he at least get the attachments stopped?

శ్రీ టి. బాలగౌడ్ :—రైతులు బ్యాంకుల దగ్గర రుణాలు తీసుకున్న సమాచారం నా దగ్గరలేదు ఇక్కడ అడిగిన ప్రశ్న — గ్రోయర్సుకు ఫ్యాక్టరీలవారు ఎంత ఇచ్చేది ఉంది అని అడిగారు. ఇన్ని కొట్ల రూపాయలు ఇచ్చేది ఉంది అని చెప్పాను. బొబ్బిలి, సీతానారం గురించి 24 లక్షల రూపాయలు ఉంది; ఆ డబ్బు ఫ్యాక్టరీలను భారత ప్రభుత్వం తీసుకున్న తరువాత మూడు సంవత్సరాల నుంచి అడుగుతున్నారు. ప్రైవేటు అయిపోయిన తరువాత వాటిని తిరిగి వ్యాండ్‌వర్ చేసినట్లయితే ఆర్.ఆర్. ఏక్కు క్రింద వనూలు చేయడానికి వీలవుతుంది. భారత ప్రభుత్వం వాటిని తీసుకున్నందువల్ల ఇప్పుడు వనూలు చేయడం వీల కాదని చెప్పాను. రైతుల రుణాల విషయం నా దగ్గర లేదని చెప్పాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఇదివరకు ఈ క్వశ్చన్ పోస్టుపోస్ట్ అయిన తరువాత మంత్రిగారిని, డైరక్టరు ఆఫ్ మిగర్స్ కు కూర్చోపెట్టి నేను విషయం ఏమిటని అడిగాను. భారత ప్రభుత్వం నుంచి చట్టం ఉందని, సీక్ మిగర్ ఫ్యాక్టరీలను టేకోవర్ చేసే చట్టం అదని, అది పర్మినెంట్ టేకోవర్ కాదని, అక్కడ ఉండే రైతులకు నష్టం ఎస్తున్నందున కొంతకాలం తీసుకొని తరువాత పర్మినెంట్ ఏర్పాటు చేయడానికి తీసుకున్న చట్టం ఇది అని వారు చెప్పారు. వారు తీసుకేవ్వదు గత బకాయిల గురించి వారు లయాబిలిటీస్ తీసుకోరు. ఫ్యాక్టరీల మీద నుంచి కూడా లయాబిలిటీస్ తీసేయరు. It is kept in suspension. When once again it is taken over by the factory or some body else, then the question of previous arrears will be there Till such time—one year or two years—the factory will be run through the agents of N.S. That is how it is happening. But, the present question is when once you have declared moratorium on the arrears, the ryot is prevented from proceeding against the sugar factory for the collection of money due

him, but for the money which was spent for raising the crop by taking loans from the Banks, you are proceeding against the ryots. This is the latest problem which we have presented. On that, I request the Minister to give the information, if he has got it.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :- తమరు చెప్పిన దాంట్లో ఒక తేడా ఉంది. రైతుల పేరు మీద రుణాలు తెచ్చింది మేనేజిమెంట్ గానీ రైతులు కాదు వారు చాలా విశాల హృదయంతో ఇది చేశారు, ఎంబెక్షన్ మెంట్ వారు చేశారు. అప్పుడు రైతుల తరపున ఢిల్లీకి రివీజింగు లేషన్ వెళ్లారు.

Mr. Speaker :- The N.S.F. for having run the factory, should pay the factory owners some amount. At least that amount should be fixed and should be given to the ryots. All the Members are interested in seeing that the ryots should not suffer. అది కూడా ఎగ్జామిన్ చేయమని చెప్పాను. రైతులకు ఇబ్బంది లేకుండా ఉండడా ఎట్లా అన్నదే అదరి ఫ్యూలయొక్క అతురత. అందుకే నేను ఏమి సజ్జను చేస్తున్నానంటే మీరు నలుగురూ కూర్చుని, మంత్రీగారు డైరెక్టరు ఆఫ్ మిగర్ తో కలిసి కూర్చుని ఈ సమస్యను ఎట్లా పరిష్కారం చెయ్యాలి అని అలోచిస్తే బాగుంటుంది. అంతేగాని ఇలా క్వశ్చన్సుతో ఇది పరిష్కారం కాదు.

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వరరావు :- ఫ్యాక్టరీలవారు ఇంతవరకే 5 శాతం రికవరీ చూపించారు ఇప్పుడు ఎన్.ఎస్.ఎఫ్ వారు తీసుకొన్న తరువాత 9 శాతం వరకు రికవరీ చూపిస్తున్నారు. వీటిని ఎన్.ఎస్.ఎఫ్ కిందనే ఇంకా కొన్ని సవరణలు ఉంచాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- (మంత్రీతో) మీరు డైరెక్టరు ఆఫ్ మిగర్ తో చర్చించండి, వారిని కూర్చోపెట్టుకొని. రైతులు చెల్లివాల్సిన ఎరియర్స్ కొన్ని ఉన్నాయి. మీరు దానిని ఆపవచ్చునుకదా?

శ్రీ టి. బాలాగౌడ్ :- రైతుల మీద అతను ఏమీ లేదు.

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వరరావు :- రైతులు కట్టడం అంటే Because the Factory has not given the money to the cane growers, he could not repay to the Bank. Factory is responsible, not the cane grower.

శ్రీ టి. బాలాగౌడ్ :- వారు దానిమీద అప్పులు బ్యాంకుల నుంచి తీసుకునేది . . .

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ఏ బ్యాంకుల నుంచి?

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వరరావు :- చాలా బ్యాంకులు ఇస్తాయి ఎకరానికి వెయ్యి రూపాయల దాకా ఇస్తాయి. రైతులకు ఫ్యాక్టరీలు డబ్బు చెల్లించి ఉన్నట్లయితే వారు ఈ రుణాలు తీర్చగలిగి ఉండేవారు. కాని రైతులకు ఫ్యాక్టరీలు డబ్బు ఇవ్వనందువల్ల వారు బ్యాంకుకు చెల్లించలేకపోయారు. ఫ్యాక్టరీలవారే దీనికి బాధ్యులు.

Mr. Speaker : He says he is not in a position to do anything.

శ్రీ సిపాచ్. వితల్ రెడ్డి :- గతంలో మేనేజిమెంట్ రైతుల డేరిట్ బ్యాంకుల నుంచి ఇతర సంస్థల నుంచి డబ్బు తీసుకొని ఉన్నారు. ఆ మేనేజి

మెంట్లు సక్రమంగా వినిచేయడం లేదని చెప్పి ఎన్. ఎస్. ఎఫ్. కు అప్పగించారు. అప్పుడు ఈ రైతుల వేరిటై తీసుకున్న డబ్బుకు బాధ్యతను కూడా ఎన్. ఎస్. ఎఫ్. వారు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది కదా ?

మిస్టరు స్పీకరు :—కోవరేటివ్ మగర్ ఫ్యాక్టరీస్ కి సంబంధించిన సమస్య 10-30 a.m. కొంత అనుభవం వారికి ఉంది. Therefore, I am requesting Mr Amarnatha Reddy to enlighten us.

శ్రీ యన్. అమరనాథరెడ్డి :—సీతానగరం ఫ్యాక్టరీ వరకు రైతులు ఈ ప్రొడక్షన్ లోన్ తీసుకున్నారే ప్రశ్నలెత్తే బ్యాంకులలో, కోవరేటివ్ వరకే వయబుల్ స్టాపెటిలో, తీసుకుంటే దానికి ఆ మేనేజిమెంటు వారు కట్టెటటు గ్యారంటీ ఇచ్చింది. రైతులు ఫ్యాక్టరీకి తోలేటప్పడు వారు ఆ డబ్బును చెల్లించారు ఆ మేనేజిమెంట్ బ్యాంకులకు చెల్లించాలి. ఇంతకముందు లచ్చన్నగారు, సీతా నగరం ఫ్యాక్టరీ నేను డీల్ చేసేటప్పుడు-ఈ సంవత్సరం మారిటోరియం ప్రకటించాలి. రైతులకు బ్యాంకులు వారు జప్తులు చేయకండా వారు మారిటోరియం ప్రకటించాలని ఒక నిర్ణయం జరిగింది. లచ్చన్నగారు, నేను సి.యమ్ గారితో మాట్లాడి దీనిపైనా బ్యాంకు వారితో మాట్లాడి ఒకటి చెప్పడం జరిగింది. ఒక స్టేజ్. అది మీరు ఇంతకముందు చెరకు అప్పులు ఇవ్వవలసి నది. దీనితో ఏమిటంటే ఫైనల్ గా ఈ సంవత్సరం తుకోవరు-సెకండు ఇయర్ అయింది, ఫైనల్ గా మేనేజిమెంటును తీసుకోవాలనో ఫ్యాక్టరీని మనము స్వాధీనపరచుకోవాలనో లేదా ఫ్యాక్టరీ అంచనా వెసి ఫైనల్ గా తీసుకుంటే అప్పుడు అప్పులు కట్టి ఈ ఫ్యాక్టరీ వారితో Takeover is only to run the factory for the benefit of the farmers.

మిస్టరు స్పీకరు :—ఇది అర్థమైంది. ఇప్పుడు వచ్చిన సమస్య ఏమిటంటే ఏ బ్యాంకులలో లోన్ తీసుకున్నా గ్యారంటీ ఇచ్చింది మేనేజిమెంటు. మేనేజిమెంటుకు మీరు ప్రొడక్షన్ ఇచ్చారు. By declaring moratorium ప్రొడక్షన్ ఇస్తున్నారు. మీరు రైతుల మీద పడితే ఏమిటి న్యాయం ?

శ్రీ యన్. అమరనాథరెడ్డి :—రైతులు చెల్లించవలసినది కూడా మారిటోరియం చేయవలసిన అవసరం ఉంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఆ విషయమే వారు అడిగేది. దయచేసి అందరూ తిసి కూర్చోని మాట్లాడి ఏదైనా ఒక పరిష్కారము చేయాలని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ యన్. అమరనాథరెడ్డి :—మా ఇద్దరిది ఒకే డిమాండు కాబట్టి డిమాండు రిప్లయ మీద దీనికి సరయిన రిప్లయ చెప్పతాము.

మిస్టరు స్పీకరు :—డిమాండు మీద రిప్లయ కాదు. మీరు, వారందరూ కూర్చోని పరిష్కారము చేయండి.

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

192-A

Separate District Co-operative Credit Society to vizag

S.N.Q. No. 8033-Q.: Sri Dronamraju Satyanarayana:—Will the Minister for Cooperation be pleased to state:

(a) whether it is a fact that a Committee has been appointed to constitute a separate District Cooperative Credit Society to Visakha District;

(b) whether the Government are in receipt of the report of the Committee; and

(c) if so, when the said Cooperative Credit Society will be constituted?

శ్రీ యన్. అమరనాథరెడ్డి:—(ఎ) విశాఖపట్టణం జిల్లాకు సహకార కేంద్ర బ్యాంకు ఒకదాన్ని ఏర్పాటుచేసే విషయాన్ని పరిశీలించేందుకు కమిటీ ఏర్పాటు అయింది.

(బి) అవునండీ.

(సి) 1980, బ్యాంకింగు రెగ్యులేషను (సహకార సంఘాలు) నియమావళి క్రింద ఆమోదం నిమిత్తం రిజర్వు బ్యాంకుకు వ్రాయడమైనది.

శ్రీ ద్రోణరాజు సత్యనారాయణ :—చాలా సంతోషం. మంత్రిగారు ఒక కమిటీ వేశాము, ఆ కమిటీ నివేదిక మూడు మాసాలలో తెప్పించి త్వరలో విశాఖపట్టణానికి ప్రత్యేకంగా సహకార సెంట్రల్ బ్యాంకు ప్రారంభిస్తాము అని చెప్పారు. కనీసం ఏప్రిల్ నెలాఖరుకై నా ఈ సెంట్రల్ బ్యాంకుకు ప్రారంభించడానికి ప్రయత్నము చేస్తారా ?

శ్రీ యన్. అమరనాథరెడ్డి :—కమిటీ రిపోర్టు వచ్చింది. ప్రభుత్వం ఒప్పుకుంది. రిజర్వు బ్యాంకు చారి కంకరెన్సుకు సంబంధించి వారు కొన్ని డిటెయిల్స్ అడిగారు. ప్రభుత్వ పాలసీ ప్రకారంగా ఇచ్చాము. నేను ఏప్రిల్, మే-జేటయితే చెప్పలేను కాని త్వరలో విశాఖపట్టణం సహకార బ్యాంకు ప్రారంభోత్సవం చేయబడుతుంది.

Illegal Sale of Forest Lands by the Local Land Lords of certain Villages in Warangal Dist.

192-B—

S.N.Q.No. 8036—(M)—Sarvasri M. Omkar, N. Raghava Reddy, and Smt. M. Swarajyam:—Will the Minister for Forests be pleased to state:

(a) Whether the Government is aware of the fact that the local landlords in connivance with the Forest Officers at Beruwada Veminuru, Tallapusapalli and Annaram villages in Mahboobabad taluk, Warangal district have been selling away illegally the forest lands of about 3,500 acres to the people as stated:

S No.	Name of the village	S. No.	Area
1.	Beeruwada	142	1,200 acres
2.	Veminuru	209	1,700 acres
3.	Tallapusapalli	191 195	300 acres
4.	Annaram	114, 115 116, 120	200 acres

(b) If so, what action has been taken?

Minister for Forests (Sri M.A. Aziz):—

(a) No, Sir

(b) Does not arise.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—ఇది బహిరంగముగా జరుగుతూ ఉంది వారు 'నో' అన్నారు. ఎవరిని అయినా సీనియర్ ఐ.ఎస్.ఆఫీసరును

Not connected either with the Forest Department or with the District revenue section అటువంటి ఆఫీసరును పంపించి విచారణ జరిపిస్తారా?

Sri M.A. Aziz:—Sir, in the villages of Beeruwada and Veminuru a dispute is going on between the Forest Department and Mr. Jannareddy Manmohan Reddy and the matter is before the Court. It is sub-judice. During the pendency of the matter before the Court, probably, as suggested by the Hon. Member of which I am not aware, the landholder is trying to alienate that portion of the disputed land. The matter is sub-judice. About the other two villages, there is no dispute and those two villages are adjoining the first two villages, i.e. Beeruwada and Veminuru, but the villages have not been very clearly demarcated. We have requested the Collector and the Director of Survey and Settlement to survey and demarcate those villages.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—కోర్టులో ఉందని మంత్రిగారు సెలవిచ్చారు. కోర్టులో డిస్ ప్యూట్ ఉండవచ్చును కాని బీరువాడ, వేమినూరు సర్వే నెంబరు 142, 209 లలో 1200 ఎకరాలు, 1700 ఎకరాలు అమ్మకం జరిగిన మాట నిజమా; అబద్ధమా?

Sri M. A. Aziz:—I have no information.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—చెన్నారెడ్డి మన్ మోహన్ రెడ్డి అమ్ముతున్నారు. ఆయన చాలా పెద్ద భూస్వామి. బహిరంగముగా అమ్ముతున్నారు. ఇప్పటికి రు. 44 లక్షలు తీసుకొని భూమి అమ్మకం జరిగిపోతూ ఉంది. ఒక వైపున డిస్ ప్యూట్ కలెక్టరుకు తహసిల్దార్లు దగ్గర తను అమ్మినటువంటి రైతులకు లావానీ పట్టాలు ఇవ్వడానికి రికమండేషన్లు జరుగుతున్నాయి. పట్టాలు తయారయి ఉన్నాయి.

ఫారెస్టుకి జాగీరుల తగాదా ఒక ప్రైవేట్ నడుస్తూ ఉంది. అయినా అమ్మకం అయిపోయింది. గవర్నమెంటు ధూమలు కాబట్టి లావోనీ పట్టాలు ఇప్పించడానికి ప్రైవేట్ జరుగుతోంది రు. 44 లక్షలు తీసుకున్నారు. పెన్షన్ మోసము జరుగుతోంది. లోకల్ గా ఉన్న ఫారెస్టు ఆఫీసర్లుతో మిలాఖతై రెవెన్యూ ఆఫీసర్లుతో మిలాఖతై ఉన్నారు. దీని మీద ఏమి చర్య తీసుకుంటారు.

Sri M. A. Aziz:—If there is any evidence or if the Hon. Member is aware of any collusion between the Forest Department and the landholder, I shall certainly get it enquired.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—నేను సూచించినట్లుగా సెక్రటేరియట్ నుంచి సీనియర్ ఐ ఏ యర్ ఆఫీసరును పంపించి విచారణ చేయించండి నేను సాక్ష్యము అంతా ఇప్పిస్తాను.

Sri M. A. Aziz:—Because it is sub-judice, probably it may not be possible.

మిస్టరు స్పీకరు:—అయినచెప్పే ఎలిగేషను పమిటా లే లాండ్ మో ఫారె డిపార్ట్ మెంటుది Otherwise, why are you..

Sri M.A. Aziz:—It is sought to be included the reserve forest. He went on appeal. The formalities are yet to be completed. Ijara land means, it was burdened with a service that he should clear the forest and cultivate the land. later on, 1966, we got the enactment. The contention of the Forest Department is that since it is for forest purpose, no patta has to be given; On that, he went on appeal to the High Court. The matter is pending in the High Court.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—మీరు తప్పి పొందారా?

10-40 a.m

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నాకు అర్థం కాలేదు.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—దానికి ఏదైనా పరిష్కారం చూడాలి. అర్థం కానప్పుడు వాయిదా వేయించండి. అక్కడ బహిరంగంగా జరుగుతోంది, ఎంక్వయరీ చేయించండి

మిస్టర్ స్పీకర్ :—దేర్ ఈజ్ నధింగ్ టు ఎంక్వయర్ ఇంటు అని అయిన ఫీల్ అయినప్పుడు అక్కడ జరిగాయా?

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—వారు చెప్పేది పరస్పర విరుద్ధంగా కనపడుతోంది. అది ప్రైవేట్ ల్యాండ్ అయితే ఫారెస్టు డిపార్ట్ మెంటుకు సంబంధం లేదని మొదట చెప్పి ఉంటే జాగుండేది. కాని ఆ దావాలో పార్టీగా ఎందుకు చేరారు ? Then why did you become a party in the court in this matter?

Sri M. A. Aziz:—Admittedly it is a Ijara land.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—మరి ఈయన అమ్మకోబొతున్నాడు ఎట్లా ?

Sri M. A. Aziz:—When the Ijara Abolition Act came in 1966, said that this land has to be got included in the reserve forest,

therefore, no patta should be granted to the land holder. That was our contention. Formalities were being complied.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—(మంత్రిగారిని ఉద్దేశించి) వారు చెప్పేది ఏమంటే గుడి బాగానే ఉంది, తలపులు తాళాలూ శుభ్రంగా ఉన్నాయి, కాని లోపల ఉన్న లింగం పోతోంది. అది చూస్తారా అని అడుగుతున్నారు. చూస్తామంటే చూడండి, లేకపోతే వదలిపెట్టండి.

Sri M. A. Aziz:—That is in the High Court.

Sri S. Jaipal Reddy,—What objection can you have to depute an I.A.S. Officer to look into it?

Sri M.A. Aziz:—The matter is before the High Court.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మంత్రిగారిని ఉద్దేశించి వారు చెబుతున్నది మీరు ఫాలో కాలేదు. అమ్ముతున్నాడు అన్న సంగతి వదిలిపెట్టండి. డబ్బు తీసుకొన్నాడు, రు.40 లక్షలు తీసుకొన్నాడో ఎంతో మనకు తెలియదు. కాని అక్కడి ఆర్.డి.ఓ.ను కూడగట్టుకొని వారికి పట్టాలిప్పించే ప్రయత్నం చేస్తున్నాడు అయినే, పట్టాలు ఇప్పిస్తున్నాడు అంటే దానిని గవర్నమెంటు లాండ్ గా ట్రీట్ చేస్తే కదా? రేపు మీరు గెలిచినా గవర్నమెంటు పట్టా ఇచ్చింది మేము ఏమి చేస్తామంటారు. ఈ లోపల ఎంక్వయిరీ చేసి అది అవడానికి ఏముంది?

శ్రీ యం.ఎ. అజీజ్ :—వారు రెవెన్యూ, ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటుల గురించి చెప్పారు. వారి కన్నెవేన్స్ తో ఇది జరుగుతున్నదని చెప్పారు. అటువంటి ఎవిడెన్సు ఉంటే తప్పకుండా ఎంక్వయిరీ చేస్తాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఓంకార్ గారు చెప్పినవన్నీ జరుగుతున్నాయని నేనూ చెప్పడంలేదు. కాని జరుగుతున్నాయోలేదో చూడడానికి ఏమి ఇబ్బంది వచ్చింది?

శ్రీ యం.ఎ. అజీజ్ :—అలాంటి స్పెసిఫిక్ ఎలిగేషన్స్ ఉంటే we will get enquired.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :— ఎంక్వయిరీ చేస్తే ఏవిడెన్స్ వస్తుంది.

Sri S. Jaipal Reddy:—To see if there is collusion between the Forest Department and the landlords.

Mr. Speaker:—You please enquire how far there is truth in it.

Sri S. Jaipal Reddy:—You kindly depute an I. A. S. Officer to look into the matter.

(No reply)

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఈ వేళ రాపలకాలంలో మొదలు పెట్టినట్లున్నాము. అన్నింటికీ ఆటంకాలే.

(నవ్వులు)

Reservation of seats in Sidhartha Medical College, Vijayawada 192—C

S. N. Q. No. 8033-(X):—Sarvasri G. Latchanna, M. Venkajah Naidu, S. Jaipal Reddy, and Poola Subrahmanyam:—Will the Minister for Health and Medical be pleased to state:

(a) Whether it is a fact that 20 seats have been reserved in Sidhartha Medical College, Vijayawada to B. Cs and S. Cs

(b) If so whether it is also a fact that those seats have not been filled up though the classes have already been commenced, and

(c) The basis on which the Government is selecting the candidates to these seats;

Minister for Medical and Health (Sri A. Madhan Mohan):—

(a) Yes, Sir. 20% of seats have been reserved for S.Cs. S. Ts and B. Cs.

(b) & (c):—The seats have not yet been filled up and the matter is under consideration. As reported by the Academy of General & Technical Education, Vijayawada, the classes are proposed to be started by 16-3-1981.

శ్రీ గౌతుల చన్నయ్య:—మాటర్ ఓజ్ అండర్ కన్సిడరేషన్ అన్నారు. ఈ ప్రక్క అడ్మిషన్స్ అయిపోతున్నాయి. జనరల్ సీట్స్ కు సంబంధించి అడ్మిషన్స్ పూర్తి అయినాయని మాకు తెలుస్తున్నది. మరి రిజర్వేడ్ సీట్స్ విషయంలో గవర్నమెంట్ తెవల్లో సెలక్షన్ ఆగిపోయింది అన్నారు. ఎన్ని రోజుల్లో అది పూర్తి చేస్తారో తెలుపుతారా?

Sri A. Madhan Mohan:—In about a week's time.

శ్రీ యస్. జైపాల్ రెడ్డి:—మార్చి 16 అయిపోయింది. మరి 20 పర్సెంట్ సీట్స్ బి.సి.లు, ఎస్.సి.లు మొదలైన వారికి ఇస్తామనే ప్రీకండిషన్ మీదే వారికి సాంక్షన్ ఇచ్చాడు. ఈ సీట్స్ ఏ క్రెగ్రీటరీయా ఆధారంగా ఫిల్ చేస్తున్నారు? ఇంతవరకు క్రెగ్రీటరీయా నిర్ణయించకపోవడానికి కారణం ఏమిటి? సీట్స్ విషయంలో బజార్లో ఎన్నో వదంతులు వ్యాప్తిలో ఉన్నాయన్న విషయం మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చిందా?

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్:—బజారు వదంతులు ఎప్పుడూ ఉంటాయి ఈ వదంతుల సంగతి గౌరవ సభ్యులకు కూడా తెలుసు, ఎట్లా అని వ్యవహరించడం కాదు కూడా తెలుసు. కాకపోతే అక్కడ క్రెగ్రీటరీయా ఇంకా ఫిల్ చేయలేదు. అవిషయం డిపార్టుమెంటువారు ఎగ్జామిన్ చేస్తున్నారు. తరువాత నేనూ, ముఖ్యమంత్రిగారూ కూర్చోని నిర్ణయించవలసిన అవసరం వుంటుంది ఒక్కొక్క సారి ఒక క్రెగ్రీటరీయాలో ఒక ప్రాంతమే ఎగిరిపోవచ్చు, ఒక క్రెగ్రీటరీయాలో ఒక కేండ్రేట్స్ సెలక్షన్ కావచ్చు. అందువల్ల ఇది అన్ని దృక్పథాలనుంచి పరిశీలించి, అందరికీ తృప్తికరంగా వుండేటట్లు చేయవలసివుంటుంది.

(శ్రీ) పూల సుబ్బయ్య :—ఇంతవరకు ప్రభుత్వం కైరీటిరియా నిర్ణయం చేయలేదు. ఎటువంటిప్పుడు అన్ని ప్రాంతాలవారిని దృష్టిలో పెట్టుకొని, అన్ని వర్గాల వారిని దృష్టిలో పెట్టుకొని, చాచ్చు ఆర్థిక పరిస్థితులు కూడా దృష్టిలో పెట్టుకొని కైరీటిరియా నిర్ణయంచేస్తారా? ఇకపోతే 25 వేల రూపాయలకు సీటు చొప్పున అమ్ముతున్నారన్నది బజారు వదంతి కాదు, మంత్రిగారు కావాలంటే దీనిని ఒక ఛాలెంజ్ గా తీసుకొని రుజువు చేస్తారు.

(శ్రీ) ఎ. మదన్ మోహన్ :—ఎక్కడ ఎవరు అమ్ముతున్నారు? వారు రు. 25 వేలు తీసుకొంటున్నారని చెప్పారు. వారు చెప్పింది తక్కువ, నేను వింటున్నది లక్షలలో వుంది. వారు 25 వేలు ఎటూ అంటున్నారో నాకు అర్థం కాలేదు.

(శ్రీ) పూల సుబ్బయ్య :—16 తేదీ అయిపోయింది, ఈరోజు 17. ఇప్పుడు 20 వర్సెంట్ సీట్ల విషయం పరిష్కారం కావాలి. ఈ విషయం ఎప్పుడు నిర్ధారణ చేస్తారు? ఎప్పుడు ఫిలవ్ చేస్తారన్నది చెప్పలేదు.

Sri A. Madan Mohan : — Probably he is not here. I have answered that. 'Within a week' I said.

(Sri A. Eswara Reddy in the chair)

Matters Under Rule .29

re : (1) Damage caused to the cattle due to hail-storm in warangal, Nalgonda, Mahboobnagar, Karimnagar, Nizamabad and Nellore Districts.

Sri S. Jaipal Reddy :—This time strangely enough, the hail-storm hit many parts of Telengana Region. మా కల్వకుర్తి తాలూకాలో చొక్కన్నపల్లి, గుండాల, చెదురుపల్లి, చెల్లంపల్లి, రావిచేడు, వడకల్లు, మత్తమందారం, జైరాపురం మొదలైన 20 గ్రామాలలో వడగండ్ర వాన వల్ల తీవ్రమైన నష్టం జరిగింది. దాదాపు వెయ్యి ఎకరాలలో వరిచేసు పూర్తిగా చెబ్బితినిపోయింది. అంతేకాకుండా వడలాది గుడిసెలు కూగిపోయాయి, ముఖ్యంగా వడకల్లు గ్రామంలో పోటీర్లీ పెడ్స్ కూడా ఎగిరిపోయాయి. దాదాపు 6 వేల చిక్స్ ఈ వడగండ్ర చెబ్బుకు చనిపోయాయి. పోటీర్లీ ఫారమ్స్ కు దాదాపు 50 వేల వైచిలుకు నష్టం జరిగింది. ఇంత నష్టం జరిగినప్పటికీ కూడా ఈ వడగండ్ర వల్ల వచ్చే నష్టానికి ప్రత్యేకించి ప్రభుత్వ స్థాయిలో ఎటువంటి నిబంధనలు రూపొందించలేదు. ఈ వడగండ్ర వానవల్ల నష్టపోయిన వారికి ఎటువంటి సహాయాన్ని అందించాలనే విషయంలో ఇప్పటికైనా ప్రభుత్వ స్థాయిలో ఒక కోడ్ ను ఎవార్వీ చేయవలసిన అవసరం వుందని మనచేస్తున్నాను. ఎటువంటి కోడ్ ఈవేళ చేస్తారా అని అడుగుతున్నాను. ఇక రెండవ విషయం ఇప్పుడు నష్టపోయిన వారికి ఏమి సహాయం చేయనున్నారు. ఇది ప్రకృతి వైపరీత్యం, దీనికి నేను ప్రభుత్వాన్ని బ్లెమ్ చేయడం లేదు. కాని ప్రభుత్వం ఏమి సహాయం చేస్తుంటుంది అనే ఇప్పుడు కరువు వుంది. ఆ కరువులో అధికమానం అన్నట్లుగా ఇప్పుడు వడగండ్ర వాన వచ్చింది. కాబట్టి ఎటువంటి సహాయం ప్రజలకు చేయనున్నారో మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలి.

శ్రీ. ఎమ్. గన్నాధం (వర్ధన్నపేట, అన్నాపూర్, మా వర్ధన్నపేట 10, 50, a.m., తాలుకాలో గొంపతనర నుండి అన్నాపూర్ గురైనట్లు నానా అవస్థలు వంటున్న సందర్భంలో వలస 10వ తేదీన 20 గ్రామాల మీద వర్షాధిక్యత కు గురి. అందువల్ల నేను ఒక స్కూల్ ప్రాంగణం తిన్నవానికి అక్కడ పోయి ఉంది. నేను అక్కడ ఉంటిని. అందుకు, కేళాపురం, కొండూరు, గన్నాపూర్, ఉన్నరాయపల్లి, రామారావు, రాయపల్లి, లేబర్, వర్ధన్నపేట, మొదలగు 20 గ్రామాల మీద, ఒక పరిమాణం మిద రాళ్ళు కురిచడం వలన 80 70 ఎకరాల మామిడి తోటలు చెబ్బితిన్నాయి. ఈ మామిడి తోటలు కంట్రాక్టర్స్ కు గుర్తించారు. మామిడి, బత్తాయి మొదలైనవి. పంటల్ని చూచావు 50 లక్షల రూపాయలవరకు నష్టం జరిగింది. 10 లక్షలకు తక్కువ, 10 హరిజన విలేజ్ కూడా నష్టపడింది. నేను స్వయంగా వెళ్లాను. నాతోపాటు బి.డి.బి. పోలీసు సబ్ యిన్స్పెక్టర్ కూడా ఉండిరి. ఇటువంటి విషాదకరమైన గడ్డు సమయంలో ఒక ఫీట్ వరకు రాళ్ళు పేరుకొని పోయి ఉండడం చూశాను. అ రాళ్ళమీద పచ్చటి అరిలు ఉండడంవలన, కాస్మిక్ ఖండం మేము చూడలేదు గాని కాస్మిక్ ఖండం లాగ మూడు దృశ్యం కనబడింది. గుడిసెలు, కోళ్ళు, మేకలు అనేకం మా కళ్ళ ఎదుటనే చచ్చి పడటం చూశాము. ఈ పరిస్థితుల మానె ఎలక్ట్రిసిటీ, టెలిఫోన్ సౌకర్యాలు తగ్గిపోయి వలన మేము వైర్ లెస్ ద్వారా జిల్లా అధికారులందరికీ ఈ సమాచారం అంది శేషము 11వ తేదీ కూడా చాలా గామిలు పీచినాయి వర్షాన్ని పేటలో హరిజనులు నడుపుకుంటున్న సినిమా టాకీస్, సురభి సంస్థ వారి నాటక కంపెనీ మొన్ననే వచ్చినది. అది కూడా రు. 40, 50 వేలకు నష్టపోయారు, 15వ తారీఖు తిరిగి నేను ఆ గ్రామాలకు వెళ్లాను. రెవెన్యూ డివిజన్ లో ఆధికారి తప్ప జిల్లా కలెక్టరుగాని, యితర అధికారులు గాని ఎవరూ కూడా అక్కడికి పోలేదు. నేను కలెక్టరుగారికి ఈ పరిస్థితి వివరించాను. ప్రతి కుటుంబానికి హరిజనులు, ట్రైబల్స్ కు కొంత టియ్యం అయినా వెంటనే అందవలసి పార్టీంచాను, 15వ తేదీన అన్ని గ్రామాలు రాత్రింబగళ్ళు తిరిగినా గాని ఒక్క రెవెన్యూ డివిజన్ లో ఆఫీసర్ తప్ప తాసిల్దారుగాని, కలెక్టరుగాని, వెటరనరీ డిపార్ట్ మెంట్ వారు గాని ట్రైబల్ వెల్ ఫేర్ డివార్ట్ మెంట్ వారు గాని, హెల్త్ డిపార్ట్ మెంట్ వారు గాని ఏరెవరు 11వ తేదీ సమాచారం అందించినా యితరవరకు పోలేదు. తాపనీల్ వారు రు. 37 లక్షలు నష్టం వచ్చినదని చెప్పారు. కాని రు. 50 లక్షల పైన నష్టం జరిగింది. తోటలు ఈ నష్టం నుంచి రెండు సంవత్సరాల వరకు కోలుకొనే పరిస్థితి లేదు. కంట్రాక్టర్స్ తాము నష్టపడ్డము అంటే తోట యజమానులు మా దగ్గర కంట్రాక్ట్ తీసికొన్నారు. డబ్బుకట్టాల్సిందేనంటున్నారు. ఇటీవల మూడు నాలుగు కేసులు ఈ సందర్భంగా వచ్చాయి. ముఖ్యమంత్రి ఫండు నుంచి వెను వెంటనే ప్రతి కుటుంబానికి 50 కిలోల బియ్యం ఉచితంగా సహకారం చేసి ఎన్. ఎఫ్. డి. ఎ. పతెన్సి ద్వారా, ట్రైబల్స్ పతెన్సి ద్వారా తక్షణం సహకారం అందించాలని, ఇటువంటి విపత్కర సమస్యలు వచ్చినప్పుడు జిల్లా అధికారులు, జిల్లా కలెక్టరు ఆ విషయ పార్టీతాలు వెంటనే సందర్శించక పోవడం రెవెన్యూ

మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. అసలు కరువు ప్రాంతంగా గుర్తించే పోయినందువల్ల కూడా నష్టం జరిగింది. కరువులో వాంఛి అన్నట్లు ఇటువంటి పరిస్థితిలో రెవెన్యూ మంత్రిగారు వెనువేటనే నా ప్రాంత ప్రజలకు ఉదారంగా సహకారం అందించాలని మీ ద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎస్. గాంధీరెడ్డి :- అధ్యక్షా, నల్గొండ జిల్లాలో ఈ నెల 10, 12 తేదీల మధ్య చాలా పెద్ద రాళ్ళు పడ్డాయి. 50 గ్రామాలు ఈ వరానికి గురియినాయి. ప్రధానంగా యిద్దరు మనుష్యులు చనిపోయినారు. 16 మంది దెబ్బలు తగిలినాయి. ప్రభుత్వం పీకర్ నెడవ్స్ కు యిచ్చిన 1000 రూపాయలు గుడిసెలు ఆనునూలు లేకుండా పోయినాయి. మిగతా యిద్దరు దెబ్బలన్నాయి 1000 గోరెలు, వేకల చచ్చిపోయినాయి. 5000 పశువులు చచ్చిపోయినాయి. ఈ గాంధీరెడ్డి రెండు వేల ఎకరాలలో నానా యిబ్బందు కు లోనై బొంగొలు వేసుకొని రిక్కినాయి. నిశువులను, మనుష్యులకు పిండి దొరుకుతుందని అనుకొని సాగు చేసుకొన్నటువంటి సరియైనది - ఈ రెండు వేల ఎకరాలలో దెబ్బతిన్నది. 1500 ఎకరాలలో పోగాకు దెబ్బతిన్నది. గిడ్డి కూడ చేతి: రాకుండా పోయినది. ఈ భీతితో మంచి ఆదుకొవడానికి లుంటుంది 100 రూపాయలు తాసిల్దారు యిస్తే 100 రూపాయలతో యిళ్ళు కాదుగదా కమ్మలు కూడ కొని వేసుకోలేని పరిస్థితిలో వున్నారు. అందుకొరకు ప్రభుత్వం ఉదారంగా సహాయం చేసే పద్ధతిలో ఆలోచించాలి. మీ సగ్గం పోయింది. అందుకని అల్లాంటి వారికి తగిన సహాయం చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి (సుంగోడు) :- అధ్యక్షా, 10 వ తేదీ, 11 వ తేదీ పెద్ద గాలులతో కూడి దాదాపు రెండు ఋతు అడుగుల పరిమాణంతో పెద్ద ఎత్తున మంచు రాళ్ళు పడడం జరిగింది. దాని వల్ల నా కాన్వెన్షన్లయన్నిలో 40 గ్రామాలు బాగా దెబ్బతిన్నాయి. ముఖ్యంగా 10 గ్రామాలలో ఎలక్ట్రిక్ ఫోల్స్, సెలిఫోన్ ఫోల్స్, ఇంటి కప్పులు గిరిపోయి బాగా నష్టం జరిగింది. గొట్టాలు, పశువులు, 1000 తాడిచెట్లు పడిపోవడం జరిగింది. కోళ్ల ఫారాలు మార్కెటింగ్ కమిటీ మెంబర్స్ లేచిపోయి నాలుగైదు మైళ్ల దూరంలో పడి పోయినాయి. ఒక బాలిక గాలికి గొట్టుకు వెళ్లి రాళ్ళ దెబ్బలతో చనిపోవడం జరిగింది. గొట్టాలకు, పశువులకు, కోళ్లకు బాగా ఉభృతమైన నష్టం జరిగింది. వెంటనే ఈ సమాచారం లందగానే తాసిల్దారు గారువచ్చి అదంతా తిరిగి గవర్నమెంటు లెక్క ప్రకారంగా దాదాపు 30, 40 లక్షల రూపాయల నష్టం జరిగిందని అన్నారు. దేవరకొండ తాలూకాలో నల్లగొండ తాలూకాలో, చందూరు తాలూకాలో, నాంపల్లి తాలూకాలో అసఫిషియల్ గా లెక్క వేస్తే రూ. 80 లక్షల నష్టం జరిగింది. కాబట్టి ప్రభుత్వం వెంటనే ఎక్స్ ప్లెండిట్ బిల్లు మాఫీ చేయించుకోవడం అనుకోమని కోరుతున్నాను. పంటలు నష్టపోయినాయి. రెవెన్యూ శిస్తు మాఫీ చేయించడమే కాకుండా కరెంట్ బిల్లు కూడ మాఫీ చేయించే కార్యక్రమానికి ప్రభుత్వం పూనుకోవాలని పెద్ద ఎత్తున సహాయం చేయించాలి. రెవెన్యూ మంత్రిగారిని కోరుతూ తెలిపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బి. సుబ్బారావు రెడ్డి (అగ్రికల్చర్) - బి. యంత్రాలు, నల్లూరు జిల్లా ఆత్మకూరు తాలూకాలో 12 వ తేదీ సాయంత్రం 5 గంటలకు భయంకరంగా వడగండ్రువన కురిసింది మైనలూరు, పూరు, చేరు, దేవరాయపేట తదితర గ్రామాలలో ఉన్న ఎవంటి చీట అంతా నష్టపోయింది. ఈ గ్రామంలో 1 (1) ఎకరాలు ఆకుతోటలు సర్వనాశనం అయిపోయాయి. మరదే జామ పరిశ్రమలలో ఉన్న రైతులు అనేక బాధలు పడి పంటలు దెబ్బ పడిపోయి ఆయిల్ యింజన్స్ పెట్టుకొని అవ్వలు పని అప్పులపాలు అయి పరిస్థితులలో సర్వస్వం కోలుపోవడం జరిగింది. పూరిగుడెసెలు కొట్టుకొని పోవడం జరిగింది. ఘూమారు 40, 50 మందికి చాలా గాయాలు కలిగినాయి. పొలాలలో పని చేసే ఎక్కువలన్న తరుణంలో దెబ్బలు పొగలడం జరిగింది. ముఖ్యంగా మూమడి తోటలు నపోట తోటలకు విపరీతంగా నష్టం వాటిల్లడం జరిగింది. ఘూమారు 10 గ్రామాలలో ఆత్మకూరు తాలూకాకు సంబంధించి కొటి రూపాయలు నష్టం జరిగి ఉంటుందని రెవెన్యూ అధికారులు వచ్చి తని, పోలిపోర్టు పంపించడం కూడ జరిగింది. ముఖ్యమంత్రిగారికి ఒక పెటెషన్ యిప్పడం జరిగింది. ఇప్పుడు శిస్తు వసూలు కొసం రెవెన్యూ అధికారులు ఆ ప్రాంతంలో రైతులకు బాధ పెడుతున్నారు. ఈ భయంకరమైన, బాధాకరమైన పరిస్థితులలో రైతులకు శిస్తు రెమిషన్ ప్రకటించవలసిన అవసరం ఎంతైనా వున్నది. రెవెన్యూ కలెక్షన్స్, బ్యాంకుల వారి కలెక్షన్స్ వెంటనే పోస్టుపోసు చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. డి.ఎ.జెడ్ హౌస్ కు కాంపెన్ సేషన్ ప్రకటించి వారిని ఆదుకోవలసిన అవసరం వున్నదని మనవిచేస్తున్నాను. స్వయం కోలుపోయిన రైతులకు పరపతి సౌకర్యం కల్పించవలసిన అవసరం వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. కో ఆపరేషన్ మినిష్టర్ గారితో మాట్లాడి పంటలు కోల్పోయిన వారు తిరిగి వ్యవసాయాన్ని ప్రారంభించు కొనేదానికి పరపతి సౌకర్యం కల్పిస్తే ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది. కొన్ని పబ్లిక్ యిన్ స్టిట్యూషన్స్ దెబ్బతిన్నాయి. పంచాయితీ స్కూల్ బిల్డింగ్స్, జిల్లా పరిషత్ హైస్కూల్ బిల్డింగ్స్ కప్పులు రంధ్రాలు పడి నాశనమైన పరిస్థితి వున్నది. వెంటనే డామేజ్ అయిన స్కూల్ బిల్డింగ్స్ కు రిపేర్ లేకేవ్ చేయల్సిన అవసరం వున్నదని, ఈవారు ఈ విధమైన కష్టాలు అనుభవిస్తున్న ప్రజలను ఆదుకోవాలని ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య - అధ్యక్షా, మంచీపల్లె కరువుగా వుండి, నానా బాధలూ పడుతున్న సమయంలో వై మంచి పడుగులాగా యీ హెయిల్ స్టార్మ్ రావడం జరిగింది. దీనివలన, రాగి పైరు కోసింది అట్లా వున్నది. మొత్తంగా దెబ్బతిన్నది, రెండవది - మేకలు, గొర్రెలు విపరీతంగా చనిపోయాయి. తరువాత చాలా మందికి దెబ్బలు తగిలాయి. వడగళ్ళు రాళ్ళు చాలా పెద్ద యెత్తున పడినవి, సైజులో చాలా పెద్దవి, అందువలన చాలా నష్టం జరిగింది. ఈనష్టానికి రు. 150 క్షతామనీ చెబితే అది న్యాయం కాదు. ఈ నష్టానికి తగినట్లుగా పోగుత్వం 150 రూ.లు ఉన్న, ముఖ్యమంత్రి కిటిస్ పండ్ మంజీ, ఇతరత్రా కూడా సహాయం చెయ్యవలసిన అగత్యం వున్నదని మనవిచేస్తున్నాను. దీనివలన

ఎర్రగొండపాలెం తాలుకా ముత్తం ఎఘట్ట జిల్లాలో. కొద్దిగా నీలు వచ్చింది కాని, నష్టం మాత్రం చాలా పెద్దయివున్నది. పశువులకు ఆదుకుని, రైతాంగానికి గొర్రెలు మొదలయినవి దెబ్బతిన్నవారికి, ఎంపీల లెక్కలు సేకరించిన వారికి 150 రు. లేగాక, ఎంపీలకు కూడా సహాయం చెయ్యాలని నేను కోరుతున్నాను.

(శ్రీ పి. జనార్దన రెడ్డి (కర్నూలు) - అధ్యక్షా, మహాశయ్యా, ఉర్దూలో ఒక వాక్యం ఉన్నది కరువులో ఓరె అంటే రాళ్ళ వర్షం ఇది రాళ్ళవర్షం కాదు, మంచు ఖనీలు పీటితో కనిపిస్తే ఎరుగని విధంగా వర్షం పడింది దీనివలన, పంటకు పశువులకు నష్టం జరిగింది. కొంతమంది వ్యక్తులు చనిపోయారు కరీంనగర్ జిల్లాలో, హుజూరాబాద్ మొదలయిన చోట్ల కొన్ని కోట్ల నష్టం జరిగిందని కలెక్టర్ అంచనా వేశారు. దీనికి గాను ఎల్.ఎం.బి లోన్సు, వేరె బకాయాలు అన్నీ ఇప్పుడు కరువు ప్రాంతంగా ప్రకటించడం వలన ఇప్పుడు వసూలు చెయ్యడం లేదు, అవి అట్లాగే అట్టి పెట్టడం తరువాత ఇప్పుడు వారికి బియ్యం తెరువు కూడ లేని పరిస్థితి ఏర్పడింది, కొన్ని కోట్ల నష్టం జరిగింది. కాబట్టి వారికి పట్టపరిహారం కాంపెన్ సేషన్ రూపంలో కూడ రైతులకు చెల్లించాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

(శ్రీ సి.పాచ్. విరల్ రెడ్డి—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు చాలా మంది గౌ. సభ్యులు మాట్లాడారు. నేను మరికొన్ని కొత్తవిషయాలు చెబుతాను. నల్గొండ జిల్లా చందూరు తాలుకా, ఇంకా ఇతర తాలుకాలలో సుమారు 49-50 గ్రామాలలో వివరీతమైన గాడ్పులు, వడగళ్ళ వానతో తీవ్ర నష్టం జరిగింది. ప్రాణ నష్టం కూడ జరిగింది చందూరు విలేజ్ లో పన్నెండ్ల బాలిక గాడ్పులో కొట్టుకుపోయి చనిపోయింది. చిత్తూరు జిల్లాలో ముగ్గురి ప్రాణాలు పోయి ఈ విధంగా ప్రాణం, అస్తవ్యస్త తీవ్రంగా జరిగింది. గొర్రెలు 200 వరకు చని పోయాయి. 50 వశువులు చనిపోయాయి. కోటి రూపాయల పంట నష్టం జరిగింది. ఇంత తీవ్రనష్టం జరిగింది కాబట్టి, ప్రాణనష్టం కూడా జరిగింది కాబట్టి ఏమైన నష్టపరిహారం ఇవ్వడానికి ఆలోచించ వలసిందిగా రెవెన్యూ మినిష్టరు గారిని కోరు తున్నాను. మొత్తం నష్టం ఎంత జరిగిందో వివరాలు సేకరించాలి. కలెక్టరు, ఇతర అధికారులను పంపించి ఏ ఏ ప్రాంతాలలో ఎంతెంత నష్టం జరిగిందో ఆ వివరాలు సేకరించి, తగిన విధంగా సహాయం చేసి, యీ ఆపత్కాలంలో ఆదుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ప్రాణనష్టం జరిగింది, ఈ మొత్తం వెంటనే రెవెన్యూ చేయమని నేను రెవెన్యూ మంత్రి గారికి మీ ద్వారా మనవి చేస్తూ వెలుపు తీసుకుంటున్నాను.

రెవెన్యూ శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎన్. జనార్దన రెడ్డి):—అధ్యక్షా, మార్చి 11 12.13 తేదీలలో రాష్ట్రంలో మహబూబ్ నగర్, నల్గొండ, కరీంనగర్ వరంగల్లు, నెల్లూరు రంగారెడ్డి, నిజామాబాద్ జిల్లాలో—ప్రకాశం జిల్లాలో కూడా విని సుబ్బయ్యగారు చెబుతున్నారు. నాకు రిపోర్ట్ లేదు—వడగళ్ళ

re: Damage due to hail-storm in the Districts.

వాన పడడం జరిగింది. ఇప్పుడు జగ్గడన రెడ్డి గారు చెప్పినట్లుగా, కరింనగర్ జిల్లాలో మంచు ముక్కలు చాలా పైచి పడడం జరిగింది. రాష్ట్రంలో యీ పొగొంతాలన్నీ దుర్భిణానికి గురియ్యి పున్నవి, ఇప్పుడు యీ ప్రమాదం జరిగింది. ఒకటి దీని వలన రింగ్లింగ్ నీటి నీటి జరిగి చచ్చిపోతు ఉచయోగపడు ముందేమోనని, పంటలు మాత్రం చాలా బిందువులకు గురి అయినారు. ఒక్క మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో మూడు తాలూకాల్లో ఇరవై గ్రామాలలో 50 గుడిసెలు, సుమారు 204 ఇళ్ళు పాక్షికంగా బద్దతిన్నవి. అయితారు వేల పొట్టి పంటలు చనిపోయినవి. పన్నెండు గొర్రెలు చనిపోయినవి. వనపర్తిలో పిడుగుపాటుకు ఒక అమ్మాయి చనిపోవడం కూడా జరిగింది. అలాగే నల్గొండ లో కూడా ఇద్దరు వ్యక్తులు చనిపోయారు. అక్కడ కూడా చాలా గ్రామాలలో నష్టం వాటిల్లినది. కరింనగర్ లో కూడా, ఇప్పుడు చెప్పినట్లుగా, 1800 ఎకరాలలో పైర్లు దెబ్బతిన్నవి. వరంగల్లలో ప్రత్యేకించి—వర్ధన్నపేటలో—జగన్నాథం గారు ఈ మధ్యనే, డోల్ గోల్ లో ఇబ్బంది పడుతుంటే మూలలేదనే భావం వ్యక్తి కరించినందువల్ల ఈ నీ గ్రామాలు చేర్చడం జరిగింది. సీక్స్ గ్రామాలలో కూడా వడగళ్ళ వాన పడినందువల్ల నష్టం జరిగింది. నెల్లూరు జిల్లాలో అత్తకూరు తాలూకా దీనికి గురైంది. రంగారెడ్డి జిల్లాలో కూడా చాలా ఇండ్లకు నష్టం జరిగింది. నల్గొండ, నిజామాబాదు జిల్లాలో ఇద్దరు చనిపోవడం జరిగింది. పడకొండేళ్ల అమ్మాయి, ఒక స్త్రీ చనిపోవడం జరిగింది ఎల్లారెడ్డి, సింగల్ బాన్సువాడ తాలూకాల్లో నష్టం వాటిల్లినది. కొన్ని పాఠశాలలు రెండు రైస్ మిల్సు దెబ్బతిన్నవి. ఏది ఏమైనప్పటికీ—కలెక్టర్లు, రెవిన్యూ అధికారులు పెంటనే పూర్తిగా దెబ్బతిన్న యిళ్లకు సంబంధించి 150 రు.లు, పాక్షికంగా అయితే 75 రు.లు. చనిపోయిన వారికి 500 రు.లు. ఎక్స్ గ్రేసియా ఛేమెటు చేశారు. నేను కూడా కొన్ని జిల్లాల కలెక్టర్లతో—నల్గొండ, నిజామాబాదు—అధికారులతో మాట్లాడాను. వరంగల్లలో—వర్ధన్నపేటకు సంబంధించి—ఆర్.డి.బి. గోయారు, కలెక్టరు కెళ్ళలేదు అన్నారు—బహుశా అనాడు అనుకుంటాను—తరువాత హోయకార్చక్రముము చేపట్టడం జరిగింది. నేను మనవిచేసినట్లుగా, సామానికి గురైన యీ ప్రాంతాలలో యిది జరిగింది కాబట్టి ఒక ప్రత్యేక దృక్పథంతో సహాయం చెయ్యాలని డామపరిస్థితికి గురైన పొగొంతాలలో అక్కడ ఎట్లాగూ శిస్తు వసూలు మాఫీచెయ్యడం మా జరిగింది—అదిగాక, అక్కడ పున్న పారిశు సహాయపడడానికి ఇంకా ఏదయినా, ఏ విధంగానైనా చెయ్యడానికి ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటుంది, నేనే స్వయంగా కలెక్టర్లతో కాంట్రాక్టులో పడి, యిది నిర్వహిస్తానని మనవిజేస్తూ నెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. జైపాల్ రెడ్డి—అధ్యక్షా, మహబూబ్ నగర్ జిల్లా వరకు ముఖ్యంగా కలెక్టర్లు తాలూకాల్లో జరిగిన ఇళ్ళ నష్టం, ప్రాణ నష్టం విషయంలో చాలా తక్కువ అంచనా వారికి వచ్చింది. వారికి కాంప్లెషింగ్ రిపోర్టు రాలేదనుకుంటాను. అక్కడ కరువు వుంది, వసూళ్లు లేకపోవడమనేది నెగిటివ్ రిలిఫ్ ఏమిటి? ఇంతవరకు పాజిటివ్ రిలిఫ్ కొరకు మీ రెవిన్యూ కమిషనర్ వద్ద

ఏమి రూల్సు లేవు ఇక్కడు 150 రూ.లు సరిపోవు. మీ మద్దతు సహాయం సరిపోదు. రెండవది—రైతులకు ఉదాగంగా లోస్స్ యిచ్చే పద్ధతి—సెంట్రల్ కో ఆపరేటివ్ సొసైటీ, జూంట్సు దివాలాతీసి వున్నాయి. మీ కమర్షియల్ బ్యాంకుస్సు రూల్సు చాలా క్లిష్టంగా ఉన్నాయి. ఎడాప్టెడ్ విలేజ్స్ లోనే వారు యిస్తారు, ఓద వారి కుటుంబాలు, మేకలు, గొర్రెలు నష్టపడిన వారికి మీరు పబ్లిడి ఇస్తున్నారా? ఈ పాజిటివ్ రిలీఫ్ గురించి తెలియజేయవలసిందిగా మంత్రి గారిని కోరుతున్నా. విస్తృత ప్రాంతాలలో నష్టం జరిగింది మంత్రిగారు అన్ని ప్రశ్నలు విన్న తరువాత ఒకేసారి చెప్పాలంటే వారు ఏక సంఖ్యాగ్రాహి కావచ్చు, మూడు రుద్దిలేదు. మా ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పి వేరే ప్రశ్నలకు వెడితే బాగుంది.

శ్రీ డి. చిన్న వల్లయ్య (ఇందుర్తి) :— కరీంనగర్, ఉస్మా బాదు తాలూకాలో 11 వ తేదీ ఐదు గంటలకు కెనుగాలితో రాళ్ళు వర్షం పడింది. 10-15 కిలోల రాళ్ళు కూడా పడ్డాయి. మా జిల్లా మంత్రి వెంకటేశ్వరరావు గారు, జాయింటు కలెక్టర్, ఇతర అధికారులు వెళ్ళి చూచి వచ్చారు. తెల్ల వారిన తరువాత వేరు కూడా వెళ్ళాను. నష్టం ఇంతింత అని చెప్పడానికి లేదు. తుమ్మలపల్లి గ్రామంలో 700 ఇండ్లు కప్పలు పూర్తిగా పోయాయి. నింజంపల్లిలో కూడా నష్టం జరిగింది. మొత్తం 40-50 లక్షల నష్టం జరిగింది. ప్రభుత్వం ఇచ్చే రూ. 150 లు, రూ. 75 ల సహాయం సరిపోదు. దానిని పొచ్చు చేయాలని కోరుతున్నాను.

(శ్రీ) ఆంజనేయులు :— మంత్రి గారు ఇంట్లోకు జరిగి నష్టానికి రూ. 100 - 150 లు ఇస్తాం అన్నారు. వడగండ్ల వానవల్ల నష్టపోయిన వారికి ఆ సహాయం ఏ విధంగా వై నా సరిపోతుందా? ప్రత్యేక దృష్టితో పరిశీలిస్తాం అంటున్నారు. ఆ ప్రత్యేక దృష్టి ఏమిటి? వారికి సహాయం చేసే కార్యక్రమం ఏమిటి?

శ్రీ వి. శివరామకృష్ణారావు (బద్వేల్) :— మంత్రిగారు సమాధానంలో ముదునూరు తాలూకా గురించి వివరాలు చెప్పలేదు. ఓబులపాలెం వద్ద కూడా వల్లెలలో నిమ్మతోటలు పోయాయి. ఇదివరలో తుఫాను వచ్చినప్పుడు ప్రతి చెట్టుకు ఇంత అని నిరసరం ఇచ్చారు. ఇప్పుడు కూడా ఆ రకంగా చేస్తారా?

శ్రీ పి. గోవర్ధన రెడ్డి :— తాడిచెట్టు పడిపోవడంవల్ల గమక వాళ్లకు కష్టమైనది. రైతులకు ఓంటు పోయి నష్టమైనది. రూ. 75 లు, రూ. 150 లు అంటున్నారు. మా జిల్లాలో రూ. 25 లు కంటే ఇవ్వలేదు. రూ. 150 లు సహాయం పూర్తిగా ఇవ్వాలని రఖం మాఫ్ చేయించి తిండి గింజలు వంటివి సప్లయ చేయిస్తారా?

శ్రీ బి. నమ్మయ్య :— వడగండ్ల వాన వరంగల్లు జిల్లాలో వర్షన్నపేట తాలూకాలో మాత్రమే కాక జనగామ, గూడూరు, కడగండ్ల ప్రాంతాలలో కూడా

re: Damage due to hail-storm in the Districts.

12-13 తారీఖులలో వచ్చింది. అక్కడ జరిగిన నష్టాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చాయా? ఇప్పటికే నా అంచనా వేయించి వరంగల్లు జిల్లాలో సహాయం అందజేస్తారా?

శ్రీ యన్. యతిరాజారావు (చెన్నూరు):— 10 వ తారీఖున వచ్చిన వడగండ వాని విషయం రిపోర్టు వచ్చిఉన్న లేదు. కడగండ్ల లూకాలో 25 గ్రామాలు దెబ్బ తిన్నాయి 10 లక్షల రూపాయల పంట నష్టమైనది. దాని గురించి వివరాలు వచ్చాయా?

చైర్మన్ (శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి) (తిరుపతి):— చిత్తూరు జిల్లాలో కూడా ముగ్గురు చనిపోయారు.

శ్రీ ఎన్. జనార్దన రెడ్డి :— హాస్పటలులోనా?

చైర్మన్ :— పేషరులో చూచాను; వడగండ్ల వాన వల్ల ముగ్గురు చనిపోయారని

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— ఎర్రగండ్లపాలెం తహసీల్దారుగారికి జరిగిన నష్టాన్ని చూపించి వచ్చాను నేను. రెండు మూడు గ్రామాలు వెళ్ళి చూచి వచ్చాను. రిపోర్టు తెప్పించుకుని జరిగిన చర్య తీసుకుంటారా?

శ్రీ ఎన్. జనార్దన రెడ్డి :— 11, 13 తారీఖులలో వివిధ జిల్లాలలో జరిగిన దానిగురించి నేను చెప్పాను. కలెక్టర్లు ప్రిలిమినరీ రిపోర్టులు పంపారు. ఇంకా కొన్ని రావలసి ఉంది. నల్గొండలో ఒకరు చనిపోయిన సంగతి నేను ఫోనులో కలెక్టరుతో మాట్లాడితే తెలిసింది కాని రిపోర్టు రాలేదు, చిత్తూరు జిల్లాలో వాయిల్పాడు వద్ద చనిపోయారని అన్నారు. ఇంకా రిపోర్టులు రావాలి.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :— 10, 12 తారీఖులలో జరిగిన దానికి ఇంకా రిపోర్టులు రావాలంటే మన మెషిన్లలో నట్ వరై నా లూక్ ఐనదా?

శ్రీ ఎన్. జనార్దన రెడ్డి :— లచ్చన్న గారికి వినకుండా మాట్లాడడం అలవాటు. ప్రిలిమినరీ రిపోర్టులు వచ్చాయి. ఇంకా వివరాలు రావలసి ఉంది అన్నాను. ఎర్రగండ్లపాలెం నుంచి రాలేదు అన్నాను. అమరనాథరెడ్డి గారు వాయిల్పాడులో ముగ్గురు చనిపోయారని అన్నారు. మీరు కూడా చెప్పారు. శ్రానికి అవధ వచ్చింది కనుక ప్రత్యేక దృష్టితో చూడడం జరుగుతుందని చెప్పాను. ప్రత్యేక దృష్టి అంటే ఏమిటంటే - ఆహార పదార్థాలు వగైరాలు ఏమి కావాలో కలెక్టరుతో మాట్లాడి ఎంతవరకు సహాయం చేయడానికి వీలుంటుందో అంతవరకు చేస్తాము. రూ. 150 లు చాలదని జయపాల్ రెడ్డి గారు చెప్పారు. అగ్ని ప్రమాదమైనా తుఫాను వచ్చినా రూ. 150 లు ఇస్తున్నాం. దానిని పెంచడం జరగదు. కాని ఆయా ప్రాంతాల్లో పనికి ఆహారం కార్యక్రమం క్రింద ఏమైనా వీలుందేమో కలెక్టర్లకు చెబుతాము లోన్న విషయం కూడా ఆలోచన చేస్తాం.

శ్రీ ఎస్. జయపాల్ రెడ్డి :—The Minister is not giving sufficient reply. వేగ్ గా డిటెయిల్ గా ప్రత్యేక దృష్టితో చేస్తామంటే కాదు. మాకు తెలుసు ప్రత్యేక దృష్టి అంటే ఏమిటో. ఇంత విస్తృత స్థాయిలో వడగండ్ల వాన ఇంతకు ముందెన్నడూ రాలేదనుకుంటాను. మా సూచన ఏమిటంటే దీనితో సంబంధించిన లెజిస్లేటర్స్ తో రివెన్యూ మంత్రిగారు ఒక సమావేశం ఏర్పాటు చేసి రివెన్యూ కమిషన్, రిజిస్ట్రే కమిషనరు పీఠం ద్వారా అక్కడ ఇంకెట్లా చేసి సహాయ కార్యక్రమం నిర్ణయం చేస్తే తప్ప ఈ సమస్య ఇక్కడ చర్చల వల్ల కాదు దానిని ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎస్. జనార్ధన రెడ్డి :—అటువంటిది అవసరం లేదు. రిలీఫ్ కావాలి కాని మీటింగు ప్రధానం కాదు.

శ్రీ ఎస్. జయపాల్ రెడ్డి :—వడగండ్ల వాన వచ్చిన గ్రామాలకు రిలీఫ్ లేదు. అందుకు రూల్సు లేవు. This is matter to be considered in a new light, Therefore a meeting is necessary.

శ్రీ ఎస్. జనార్ధన రెడ్డి :—రిలీఫ్ జరుగుతుంటే ఇంకా అవసరమైతే మీటింగు పెట్టకోవచ్చు ఇప్పుడు మీటింగు ఎందుక?

Sri S. Jaipal Reddy :—Why should the Minister belittle the issue రివెన్యూ మంత్రి గారికి నవ్వులాటగా ఉంది

శ్రీ ఎం. ఓ. కార్ :—కలెక్టర్లు అక్కడ రిలీఫ్ చేస్తుంటే ఇక్కడ మీటింగు పెట్టడానికి ఏమి?

(అనేక మంది సభ్యులు లేచి మాట్లాడసాగిరి)

శ్రీ ఎస్. జయపాల్ రెడ్డి :—రివెన్యూ మంత్రిగారు ఇది ప్రతిష్టాకరమైన విషయం అనుకుంటే మాకు ప్రతిష్ట ఉంటుంది.

శ్రీ ఎస్. జనార్ధన రెడ్డి :—నాకు ప్రతిష్ట ఏమీ లేదు ప్రజలకు సహాయం అందడం ముఖ్యం అంటున్నాను. మీటింగు కంటే అది ముఖ్యం అంటున్నాను

శ్రీ ఎస్. జయపాల్ రెడ్డి :—వడగండ్ల వాన విషయంలో ఇంతవరకు ఏ సహాయం అందించాలనే విషయమై కార్యక్రమం లేదు.

శ్రీ ఎస్. జనార్ధన రెడ్డి :—నాచుర్ల్ కాలామిటీస్ వచ్చినప్పుడు అప్లయ్ అయే కోడ్ ఇక్కడ పెట్టాం. ఆ ప్రకారం జరుగుతుంది.

చైర్మన్ :—మీరు అనుకున్నట్లు హామీ రావాంటే కష్టం రూల్సు ఉంటాయి కదా.

(అనేక మంది సభ్యులు లేచి మాట్లాడసాగిరి)

శ్రీ ఎం. జగన్నాథం :—వివరీతంగా నష్టం జరిగింది, అక్కడ సహాయం అందించాలి,

శ్రీ ఎన్. జయపాల్ రెడ్డి :—ఆస్ ఎ పాయంట్ ఆఫ్ ఆర్డర్, సర్ జగన్నాథం గారు వారి ప్రాంతంలో వడగండ్ల వాన వల్ల వచ్చిన నష్టం గురించి అడేదనతో మాట్లాడుతుంటే రివెన్యూ మంత్రి గారు తన అధికారాన్ని ఉపయోగించి కూర్చోవాలంటే ఎట్లా ?

శ్రీ ఎన్. జనార్దన రెడ్డి :—అది కాదు, ఇద్దరు నభ్యులు ఒకేపారి లేచి నిలబడడం న రెనది కాదని.

శ్రీ ఎన్. జయపాల్ రెడ్డి :—ఆ విషయం మంత్రి గారు చెప్పవలసినది కాదు, స్పీకర్ చెప్పాలి.

చైర్మన్ :—నేను జగన్నాథం గారికి అనుమతి ఇచ్చాను నెక్స్ట్ ఐటమ్స్.

శ్రీ ఎన్. జయపాల్ రెడ్డి :—ఏమి అయినది పరిస్థితి అర్థం కావడంలేదు. 11-20 a. m.

చైర్మన్ :—ఆ ఐటమ్ అయిపోయింది.

శ్రీ ఎన్. జయపాల్ రెడ్డి :—మీరు చెప్పండి అధ్యక్షా, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో ఎప్పుడైనా ఇంత పెద్ద ఎత్తున వడగళ్ళ వాన వల్ల ఎఫెక్టు అయినదా ?

చైర్మన్ :—ఇప్పుడు ఎఫెక్టు అయిన మాట నిజమే. What prevents the Minister from holding a meeting ?

శ్రీ ఎన్. జనార్దన రెడ్డి :—కలెక్టర్స్ వెంటనే రిలీఫ్ యిచ్చిన తరువాత అది చాలదు అంటే తప్పకుండా పిలిచి మాట్లాడుతాను. ముందు మీటింగ్ పెట్టాలంటే ఎట్లా ?

శ్రీ ఎన్. జయపాల్ రెడ్డి :—డబ్బులేదు.

శ్రీ ఎన్. జనార్దన రెడ్డి :—వారు మాట్లాడుతూవుంటే ఎట్లా చెప్పేది. రిలీఫ్ కమిషనరు అప్పుడే వెళ్ళినారు. అద చూసి.

శ్రీ డి. చినమల్లయ్య :—అధికారులు చెప్పేదే కాకుండా ప్రజాప్రతినిధులం అయిన మేము చెప్పేది కూడ ప్రభుత్వం వినాలి.

శ్రీ ఎన్. జనార్దన రెడ్డి :—వారు చెప్పే భావాలు కాదనడంలేదు, వాటిని తీసుకొంటాను.

శ్రీ ఎం. ఆదెయ్య :—రిలీఫ్ మెజిస్ట్రేట్ వెంటనే అమలు జరపడం ప్రధానం అక్కడ డిస్కం చేయడం కాదు. జయపాల్ రెడ్డిగారు చెబుతున్నట్లు అక్రమాలు జరుగుతుంటే కమిటీ వేయాలి. ఇప్పుడు కమిటీ ఎందుకు?

Sri S. Jaipal Reddy :—I have asked for a meeting, not a Committee.

శ్రీ బి. రామారావు (జగ్గయ్యపేట) :—పెట్టే ఆ కమిటీలో వారు చేరితే మాకు అభ్యంతరం లేదు.

Sri S. Jaipal Reddy :—I protest against the adamant attitude of the Revenue Minister. Why should he object to a meeting?

శ్రీ ఎన్. జనార్ధన్ రెడ్డి:—రిలీఫ్ మెజర్స్ కానివ్వండి. తరువాత లోపాలు ఏ మైనావుంటే సలహాలు యివ్వవచ్చు. తరువాత మీటింగు పెడతాను ముందే మీటింగ్ పెట్టాలంటే ఈ రోజే పెడతాను. నాకేమి అభ్యంతరం లేదు.

శ్రీ ఎన్. జైపాల్ రెడ్డి:—నేను ఎందుకు మీటింగ్ కావాలంటున్నాను అంటే.....

(Interruptions from Opposition Members).

Sri S. Jaipal Reddy:—This is the first disaster of its kind. There are no adequate rules to cover a disaster of this kind. Therefore there is need to view the entire problem in a new perspective with a new emphasis. That is why we asked for a meeting.

Chairman:—Three persons died in Chittoor district; I am also interested in this.

Sri S. Jaipal Reddy:—There are no funds. Let the Minister tell us what funds the Collectors have. I am afraid he has no information.

శ్రీ ఎన్. జనార్ధన్ రెడ్డి:—ఇగ్నోరెన్స్ తప్ప ఇంకొకటి కాదు. 27 టి ఆర్ క్రింద కలెక్టర్లు have powers. There is no limit for Collector's powers. I am telling this with some authority and knowledge. నేను రిట్ కలెమిటీస్ కి రూల్స్ లేవు అని వారు అంటున్నారు. The Collectors have powers కాదని అంటే నేను ఏమి చేసేసి. మీరు మా రెస్ క్యూకి రావాలి.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న:—అధ్యక్షులవారు రెవెన్యూ మంత్రిగారి దృష్టికి వారి ప్రాంతములో ముగ్గురు చనిపోయారనే వార్తతో వచ్చారు. వారు వీరిని రక్షించాలి, మీరు వారిని రక్షించాలి తేల్చుకోవాలి.

శ్రీ సిహెచ్. విఠలరెడ్డి:—నేను తమ దృష్టికి తీసుకువచ్చిన తరువాత కదా ఇక్కడ వచ్చింది.

re: (2) Communal Riots in Nirmal Town

శ్రీమతి జి. ధనసుబ్బావతి:—అధ్యక్షా, అదిలాబాదుజిల్లా, నిర్మల్ టౌనులో కమ్యూనిటీ రయల్స్ జరిగినట్లు వార్త వచ్చింది. దానిమీద ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకొన్నది మంత్రిగారు చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

Home Minister (Sri K. Prabhakar Reddy):—On 20-2-81 one Satyanarayana a student of the Junior College riding a bicycle dashed against a Muslim fruit sellers and this sparked off a series of minor incidents and assaults of communal nature in Nirmal town. Due to the timely action taken by the police the tension was defused. Prohibitory orders were issued under Section. 142 Cr. P. C. and there were also the efforts of the Peace Committee to restore peace. Curfew was imposed with 2 hours break. All these measures and the intensive police patrolling had the desired effect and the situation is completely under control. The local educational institutions are closed for 3 days as a precautionary

measure. Ten people and a police constable were injured in stone pelting. 18 cases were booked and 61 persons were arrested: they were later released on furnishing security. There was loss of property worth Rs. 5,000. The Peace Committee members are moving in various localities and appealing for communal harmony. The situation is well under control.

Sri. P. Ganga Reddy :-I am the representative of the constituency. I may be permitted to speak now the facts.

Sri K.Prabhakar Reddy:-There is no involvement of any political party including our party in these incidents. I request that there be no further expansion of discussion on this.

شری سلطان صلاح الدین اویسی :- نرمل میں جو واقعہ ہوا اسکی بنیاد دو کانگریسیوں کا اختلاف ہے - اس میں سے ایک سابقہ منسٹر ہیں اور اس میں غربت مسلمانوں کو گھسیٹ لیا گیا - وہاں جو جوئیر کالج ہے اس کے پرنسپال آر ایس ایس کے زیر اثر ہیں - وہی فسادات کو ہوا دیتے ہیں - اپنے کالج کے لڑکوں کو گڑبڑ کرنے کے لئے باہر بھیج دیتے ہیں - وہاں مسلمان عورتوں کے برقعہ جلائے گئے - میں کہوں گا کہ ان لوگوں کے خلاف ایکشن لینا چاہئے جو اس جھگڑے کی بنیاد ہیں - بے گناہ ہندو اور مسلمانوں کو پریشان نہیں کیا جانا چاہئے - بہت سے غریب ٹھیلے والوں اور دوسرے لوگوں کو جیل بھیج دیا گیا - اس کے علاوہ میں یہ بھی جاننا چاہوں گا کہ وہاں جو پیمس کمیٹی قائم ہوئی اسمیں ایک دوسرے کے خلاف جو الزامات لگائے گئے وہ بھی بیان کئے جائیں -

شری پریہاکر ریڈی :- جھگڑے کی یہ وجوہات نہیں ہیں بلکہ کچھ کالج کے لڑکوں اور ویجینیئل ونڈرس کے درمیان جھگڑا ہوا اور ایک ٹمپل پر حملہ کیا گیا - اس کا کسی پولیٹیکل پارٹی سے کوئی تعلق نہیں ہے -

re : (3) A.P. State Lottery-mistake in Advertisement.

శ్రీ శ్రీనివాసరావు (వాగ్దార్ కర్నూలు) :- అధ్యక్షా, 11-8-81 వ 11-30 a. తేదీన చైరెక్టర్ ఆఫ్ స్టాల్ సేవింగ్స్ అండ్ స్టేట్ లాటరీస్ వారు అన్ని ప్రజలకు ఒక ఎడ్వర్టైజ్ మెంట్ ఇవ్వడం జరిగింది. 8-4-81 తేదీన భాగ్యలక్ష్మి ఎ.పి. లాటరీస్ ఉగాడి డ్రా అంటూ ఎడ్వర్టైజ్ మెంట్ వచ్చింది. ఇంగ్లీషు పేపర్ లో సెకండ్ ప్రైజ్ పది వేల రూపాయలని, తెలుగు పేపర్ లో సెకండ్ ప్రైజ్ 20 వేల రూపాయలని ప్రచురించబడింది. ఇది కాంట్రీడిక్టరీగా వుంది. తరువాత కోర్టులో ఛాలెంజ్ చేసే పరిస్థితి వస్తుంది. ఇది పెద్ద లోపం కనుక ఇది ఎవరి వల్ల జరిగింది, పేపరు పొరబాటుగా ప్రింట్ చేశారా, లేక అధికారుల అలెక్షన్ వల్ల జరిగిందా, అలాగే జరిగితే వారిపై ఎలాంటి చర్య తీసుకున్నారనేది మంత్రిగారు వివరించాలని కోరుతున్నాను.

Minister for Finance (Sri G. Rajaram) :—Sir, it is a fact that in the advertisement in the English newspapers, the second prize has been advertised as Rs. 10,000 and in Telugu papers it has been advertised as Rs. 20,000. The correct figure is Rs. 10,000 only. The advertisements are routed through the advertising agency with the necessary art work in English which will be approved by the Director of Small Savings and State Lotteries. In the instant case also it was done on similar lines and the art in work in English has been approved. The mistake was in translation into Telugu. The translation into other language like Tamil, Canarese, Urdu, Gujarathi, Bengali, etc. will be done by the advertising agency based upon the approved English art work. Since the mistake has been detected, a corrigendum has been advertised by the advertising agency and it has already appeared to-day.

ANNOUNCEMENT

Chairman :—I am to announce to the House that Sri T. Anjaiah, Member, elected from Ramayampet constituency, took oath in my Chamber on 16-3-81. I am also to announce that the House will again meet from 3-30 p.m. to continue discussion on the Budget Demands.

STATEMENT BY THE MINISTER FOR EDUCATION

re : Concessions to Students from Drought Affected Areas

శ్రీ బి. వెంకటాగ్రామారెడ్డి :—అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు సత్యనారాయణ గారు, ఓంకార్ గారు, వదితరులూ ఈ మధ్య జీరో అవర్ లో దుర్భిక్ష ప్రాంతాల నుండి వస్తున్న విద్యార్థులకు ఫీజ్ రాయితీ ఇవ్వడం జరిగింది. వారు ఆయా దుర్భిక్ష జిల్లాలలో చదువుకుంటూ వుంటేనే ఆ రాయితీ ఇవ్వడం జరిగింది. ఆయా జిల్లాలలోని వారు ఇతర ప్రాంతాలలో చదువుకుంటూవుంటే వారికి రాయితీ వర్తింపజేయడం లేదని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువచ్చారు. ఈ రాష్ట్రంలోని దుర్భిక్ష ప్రాంతాలలోని విద్యార్థులు రాష్ట్రంలో ఏ ఇతర ప్రాంతాలలో చదువుకుంటున్నా, వారు దుర్భిక్ష ప్రాంతం నుండి వచ్చిన వారు అని ధృఢపరిచి అయినట్లయితే, తగిన అధారం చూపగలిగితే దుర్భిక్ష ప్రాంతాలలో చదువుకుంటున్న విద్యార్థులకు ఇచ్చిన రాయితీలనే, ఆ వసతులనే ఇతర ప్రాంతాలలో చదువుకుంటున్నవారికి కూడా విస్తరింపజేయడానికి ఉత్తర్వులు ఇవ్వడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను.

Calling Attention to Matters of Urgent Public Importance

re : (1) Alleged wrongfull confinement of an Attender of I.T.I. Sangareddy.

Sri K. Prabhakar Reddy :—On a complaint made by Sri P. R. Mohan Rao, Principal, I.T.I., Sangareddy about missing of micrometers, etc., all worth about Rs. 1500— from the mechanical workshop, a case in Cr. No. 8/81 u/s. 409 IPC was registered on 16-1-1981 by the Sangareddy Police. During the course of investigation, it was revealed that there was no possibility of outsiders committing theft and that it was the handiwork of the staff. The Principal expressed that this act was aimed at bringing disrepute to him. According to the statement of Sri Asifuddin, Instructor, I.T.I., incharge of the bay from which the tools were found missing, the watchman B. Papaiah was on duty on 9-1-1981 and had closed the shutters at about 3-30 p.m. and went in search of him to obtain the seals leaving the premises against the standing instructions. At 4.00 p.m. Asifuddin gave the seals to Papaiah without opening the bay and checking the contents. Papaiah accordingly affixed the seals on the locks. At about 9.30 a.m. on 12-1-1981 the shutters of bay were opened by Papaiah in the presence of Asifuddin. It is said that after lifting the shutters half-way, Papaiah peeped into the bay and informed Asifuddin that his almirah and Almirahs of Gulam Mohiuddin and Sambasiva Rao, Instructors were open. It has been stated that the almirahs cannot be seen unless the shutters are fully opened. This led the Sub Inspector of Police and the Circle Inspector of Police of Sangareddy to suspect Papaiah. Accordingly Papaiah was summoned to the Police Station for interrogation. The Principal was kept informed of this. Papaiah went over to the Police Station at about 9.00 a.m. on 10-2-81. As during the course of interrogation nothing useful came out, Papaiah was let off at 1.00 p.m. the same day. Papaiah attended to his duties at I.T.I. on 11-2-1981. The same day at about 7.45 p.m. information was received from the Government Hospital, Sangareddy about the admission of Papaiah into the hospital with a self inflicted injury on the throat. With reference to this report, a case in Cr. No. 20/81 u/s. 409 IPC was registered. Papaiah was shifted to Gandhi Medical Hospital for further treatment.

Papaiah was not arrested by the police but was summoned to the Police Station at 9.00 a.m. on 10-2-1981 only for interrogation and let off at about 1.02 p.m. the same day. He attended to his duties at the I.T.I. on 11-2-1981 and the same evening made an attempt to commit suicide for the reasons best known to him. It is not true that Principal leaders of the Class IV Employees Union got him released. No representation was made to the District authorities about any ill-treatment of Papaiah by the Police. The Doctor who examined Papaiah on

his admission into the Headquarters Hospital, Sangareddy did not find any injury except a self inflicted injury on his throat. It is, therefore, not correct to say Papaiah was tortured by Police.

-40 a. m.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— అధ్యక్షా, మామూలు సాంప్రదాయరీత్యా యిటువంటి వ్యవహారాల్లో పోలీసువారు యిచ్చినటువంటిది సెక్రటరీగారి నుండి మంత్రిగారికి వస్తే అదే చదవడం అనేది యథాతథంగా సాగించారని చెప్పాలి. ఫిబ్రవరి 9, సాయంత్రం ఆరుగంటలకు పావయ్యను తీసుకువెళ్ళి పోలీసు స్టేషనులో రాత్రి ఒంటిగంటవరకు వుంచితే మధ్యాహ్నం ఒంటిగంటకే విడిచిపెట్టామని చెప్పడం పరస్పర విరుద్ధమైనటువంటిది. వాస్తవమైనటువంటి విషయం, ప్రిన్సిపాల్ వెళ్ళి ఆ ఆశ్వాసయి అలాంటివాడుకాదని రిపోర్టు యివ్వడమేగాకండా క్లాస్ ఫోర్ యూనియన్ నాయకులు రిప్రజెంటు చేసిన తరువాత రాత్రి అతనిని విడిచిపెట్టడం జరిగిందనే విషయాన్ని కప్పిపెడుతూ మంత్రిగారికి వచ్చిన రిపోర్టును మంత్రిగారు చదివారు. మంత్రిగారికి వాస్తవం తెలిసికాదు. దాని గురించి అనేక రిప్రజెంటేషన్స్ చేసినా యంతవరకు తగిన విచారణ చేయకపోగా మాకు రిప్రజెంటేషను లేదని చెప్పడం వాస్తవానికి దూరమైనటువంటి విషయం. వాస్తవాన్ని కప్పి పెట్టారు. ఎస్.ఐ. సాయంత్రం తీసుకువెళ్ళి పోలీసు లాకప్ లో పెట్టాడు. ఎస్.ఐ. వారందరి విచారణ అయిపోయిన తరువాత - హెడ్ కాన్స్టేబుల్ 9వ ఫిబ్రవరినాడు తీసుకువెళ్ళి లాకప్ లో పెట్టి హింసించిన తరువాత - యిక నేను ఎందుకు బ్రతికి ఉండాలి అని కత్తితో పొడుచుకున్నాడు. కత్తితో పొడుచుకున్నాడనే వాస్తవాన్ని మాత్రం చెబుతున్నారు. పొడుచుకోడానికి గల కారణాలను మధ్యపెట్టడం జరుగుతున్నది. దయచేసి యీ విషయం తెలుసుకోడానికి మంత్రిగారు పూర్తి విచారణ జరిపిస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరెడ్డి :— 10-2-81 నాడు ఉదయం 9 గంటలకు పోలీసు స్టేషనుకు వెళ్ళాడు, తిరిగి ఒంటిగంటకు విడిచిపెట్టారు, ఆయనను యింటరాగి గేషను కొరకు పిలిచారు. తరువాత పదలిపెట్టారు. రెండవరోజు అంటే 11-2-81 నాడు అతను పనిలోనికి హాజరు అయినాడు. ఆ సాయంత్రమే అతని తమ్ముడి తేలర్ షాపుకు వెళ్ళాడు—బహుశః ఫీల్ చేసి పుండవమ్మ లేని దొంగతనం మీద పడిందని లేక అనుమానం వచ్చిందని, మొత్తానికి కారణం తెలియదు— తమ్ముడు లేని సమయములో సీజరు తీసుకొని పొడుచుకోవడం జరిగింది. తరువాత హాస్పిటల్ లో చేర్చడం జరిగింది. స్వయంగా పొడుచు కున్నాడని డాక్టరు కూడ రిపోర్టు యిచ్చాడు. పోలీసు స్టేషనుకు ఉదయం 9 గంటలకు వెళ్లి 12 గంటలవరకు వచ్చాడు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— సాయంత్రం తీసుకువెళ్ళారని ఋజువు చేస్తే. . .

Sri K. Prabhakar Reddy :— I Will get it further enquired if that is the case.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— కంప్లెంటు యిచ్చినవారికి నోటీసు యిచ్చి చేస్తారా?

Calling Attention to the Matters of Urgent Public Importance: 17th March, 1981, 357
e: Strike by the Workers of Dairy Development Corporation.

Sri K. Prabhakar Reddy :—Certainly, Sir.

శ్రీ ఎం. కై పాల్ రెడ్డి :—ఎంపీయర్ చేయిస్తామన్నారు. డి.ఎ.జి. వో చేయించండి

Sri K. Prabhakar Reddy :—I don't have the objection. I will ask the D.I.G. to enquire and report.

re : (2) Strike by the Workers of Dairy Development Corporation.

శ్రీ బి. రాందేవ్ :— ఆంధ్రప్రదేశ్ వాడి పరిశ్రమాభివృద్ధి కార్పొరేషను సిబ్బందికి పనివారికి సంబంధించి డిమాండ్లు చాలా కాలంగా పరిష్కారం కాకుండా నిలిచివున్నాయన్న కారణంతో ఆ కార్మికులను 12-3-1971 తేదీ లోగా తీర్చకపోయినట్లయితే సమ్మెచేస్తామని తెలిస్తూ గుర్తింపు పొందిన కార్మిక సంఘంగాని తన గుర్తింపు పొందని ఏ ఇతర కార్మిక సంఘంగాని ప్రభుత్వానికి నోటీసు ఇవ్వలేదు.

అయితే గుర్తింపు పొందిన కార్మిక సంఘం 10-3-1981 తేదీన ప్రభుత్వ కార్యదర్శికి ఒక ఉత్తరం వ్రాసింది. తమ రాష్ట్ర కార్య నిర్వాహక సంఘం 8-3-1981న సమావేశమైనప్పుడు, పాడిపరిశ్రమాభివృద్ధి కార్పొరేషనును పాడిపరి శ్రమాభివృద్ధి సహకార సమాఖ్య లిమిటెడ్ గా మార్చడంవల్ల ఎదురయే సిబ్బంది సమస్యలను గుర్తించి చర్చించామని పేర్కొన్నారు. అంతేకాక తలపెట్టిన సహకార సమాఖ్యలో ఉద్యోగ భద్రత మేలైన పని పరిస్థితులు వంటి తమ కోర్కెలకు సంబంధించి ఒక జి. ఓ. జారి చేయాలని కూడా వారు ప్రభుత్వాన్ని కోరారు. ఈ వివరాలను ఆ ఉత్తరంలో పేర్కొనటం జరిగింది.

సదరు కార్పొరేషను మేనేజింగు డైరెక్టరు సిబ్బంది, పనిచారల సంఘం 12-3-1981 తేదీన సంప్రదింపులు జరిపారు. నేను కూడా 13-3-1981 తేదీన కార్మిక నాయకులతోను, సంఘం ప్రతినిధులతోను నాకార్యాలయంలో చర్చించాను. అడవులు, గ్రామాభివృద్ధికాని కార్యదర్శి, సదరు కార్పొరేషను మేనేజింగు డైరెక్టరు కూడా అప్పుడు అక్కడ ఉన్నారు. కొంతగా ఏర్పడే సహకార సమాఖ్య క్రింద తమ సర్వీసు కొనసాగుతుందా లేదా అనే విషయంపై ఉద్యోగులు భయాందోళనలు కలిగివున్నారు. ప్రభుత్వం 10-12-1980 నాటి తమ ఉత్తర్వులో, వారి ఉద్యోగాలభద్రతకు, ఇప్పుడున్న వారి సర్వీసు నిబంధన లకు ఎలాంటి అటంకం ఉండబోదని ఇది వరకే హామీ ఇచ్చింది. జరిగిన చర్చల పట్ల ఉభయలు సంతృప్తి కనపరిచారు.

పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టంలోని 12(3)వ విభాగం క్రింద కార్మిక సంఘం లేవదీసిన కొన్ని కోరికలకు సంబంధించి ఆ సంఘం ప్రతినిధులు, సదరు కార్పొరేషను మేనేజింగు డైరెక్టరుకు కలిసి ఒక ఒప్పందంలో సంతకాలు చేసుకోవాలనుకున్నారు. ఎలాంటి అలజడి జరగకుండా ప్రాథమిక శాంతి కాపాడటానికి కూడా సంఘం ఇష్టపడింది ఇందువల్ల పాలసరఫరాకు ఎటువంటి అటంకం ఉండబోదు.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—పదై నా మంత్రిగారు చొరవతీసుకొని సామరస్యంగా చర్చలు జరిపి సమస్యను పరిష్కరించడానికి పూనుకున్నందుకు సంతోషం. గుర్తింపు ఉన్న సంఘం గుర్తింపు లేని సంఘం అనే సమస్య లేకుండా—

Sri B. Ramdev:— I.N.T.U.C. is the recognised Union. They have come to the Government and discussed the matter

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—మిగతా సంఘాల సంగతి ఏమిటి ? రికగ్నీషను వున్నది లేనిది అనే నిమిత్తం పెట్టుకోకండి. ఆర్.టి.సి. లో రికగ్నీషను లేని సంఘాలతో మాట్లాడుతున్నారు, వారిని ఏలుస్తున్నారు. ఒప్పందాలు చేసుకొంటున్నారు. రాజకీయతగాదాలను కార్మిక సమస్యల్లోకి రానివ్వకండి. మంత్రిగారు కార్పొరేషను యింటరెస్టు కాపాడాలి.

శ్రీ బి. రాంచేష్ :— ఆ పాయింటును కన్సిడరు చేస్తాము.

శ్రీమతి యం. స్వరాజ్యం (తుంగతుర్తి) :— గుర్తింపులేని సంఘములలో వుండి పని చేస్తున్న వర్కర్సుకు వారు చెప్పినవి అన్నీ వుండి వారికి భద్రత ఉంటుందా ?

చైర్మన్ :— మంత్రిగారు అందరిని పిలిచి చేస్తామన్నారు.

re : (3) Method of Admission into Maharaja College of Education, Vizianagaram.

శ్రీ బి. వెంకట్రామ్మరెడ్డి (విద్యాశాఖ మంత్రి) :—విజయనగరంలోని మహారాజా కాలేజి ఆఫ్ ఎడ్యుకేషను మొదటి ఎం. ఆర్. కాలేజీకి అనుసంధాన విద్యాశాఖగా 100 మంది విద్యార్థులతో 1950 సంవత్సరములో ప్రారంభించబడింది. 1962-63 సంవత్సరములో ఈ సంఖ్య 150కి పెరిగింది. 1964-65 సంవత్సరంలో విజయనగరం కాలేజి ఆఫ్ ఎడ్యుకేషను బి. ఇడి. డిగ్రీ కోర్సు బోధించే స్వతంత్ర కళాశాలగా ఏర్పాటు చేయబడింది. ఈ కళాశాల ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయానికి అనుబంధించబడింది. బోధనా సిబ్బందిలో ప్రిన్సిపాలుతో కలుపుకొని 24 మంది లెక్చరర్లు, అధ్యాపకులు. బోధనేతర సిబ్బందిలో 20 మంది ఉద్యోగులు ఈ కళాశాలలో పనిచేస్తున్నారు. ప్రస్తుత విద్యార్థుల సంఖ్యకు ఈ సిబ్బంది సరిపోదు. అదనపు పని బారాన్ని నిర్వహించటానికిగాను మెనేజిమెంటు పార్టుటైం లెక్చరర్లను నియమించింది.

2. విజయనగరం మహారాజ కాలేజి ఆఫ్ ఎడ్యుకేషనులో బి.ఇడి కోర్సులో ఈ నియమావళిని అనుసరించి, వెనుకబడిన తరగతుల వారికి రిజర్వేషన్లు పాటిస్తూ విద్యార్థులను చేర్చుకోవడం జరుగుతున్నది. అంకెలను ఈ క్రింద చూడనగును.

సంవత్సరం	మొత్తం	బి. సి. లు	శాతం
1979-80	646	253	40 శాతం
1980-81	1009	422	42.2 శాతం

పై పట్టికను బట్టి వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన విద్యార్థులను వారి 25 శాతం కోటా కంటే ఎక్కువగా సీట్లు ఇచ్చినట్లు తెలుస్తున్నది. కనుక బి.సి. లకు నిష్పత్తి పొందించడంలేదని చెప్పడం నిజం కాదు.

3. 1980-81 సంవత్సరంలో, అనుమతించబడిన సంఖ్య 550 కాగా 1009 మంది విద్యార్థులను కళాశాలలో చేర్చుకొనడం జరిగింది. అదనపు విద్యార్థుల సౌకర్యార్థం మరో మూడు సెక్షన్లు ప్రారంభించబడ్డాయి ఆరు సెక్షన్లు ఒకేసారి నిర్వహించడానికి సరివడ్డ స్థలం లేనందున కళాశాల పిల్లు వద్దతిలో పని చేస్తున్నది. అదనపు పని భారాన్ని నిర్వహించడానికి అంశ కాలిక పాఠశాల పదికపై కొందరు అధ్యాపకులను నియమించడం జరిగింది.

4. చేర్చుకొనే విద్యార్థుల సంఖ్యను 550 నుండి 100 కు ఎక్కువ చేయడానికి విశ్వ విద్యాలయం నుండి గాని ఉత్తత విద్యార్థులు డై రెక్టరు నుండి గాని మేనేజిమెంటు అనుమతి పొందలేదు. ఎక్కువ మంది విద్యార్థులను తీసుకొనుటకు ఆంధ్ర విశ్వ విద్యాలయం అనుమతి పొందలేదు. ఎక్కువ మంది విద్యార్థులను తీసుకొనుటకు ఆంధ్ర విశ్వ విద్యాలయం అనుమతి కోరినట్లు కరన్ పొందెంటు నివేదించారు. విశ్వ విద్యాలయం నిర్ణయం ఇంకా అందవలసి వుంది అయినప్పటికీ, విశ్వ విద్యాలయం నుండి అందిన పరీక్షల పట్టిక ప్రకారం అందరు విద్యార్థులను విశ్వ విద్యాలయ పరీక్షలకు తాత్కాలికంగా అనుమతించినట్లు తెలుస్తున్నది. అదనపు సీట్లకు అనుమతి కోరుతూ ఉన్నత విద్యార్థులు డై రెక్టరుకు మేనేజిమెంటు ఎట్టి విధమైన దరఖాస్తు ఇవ్వటవరకు చేయలేదు.

5. 1980—81 లో సహాయం పొందని బి.ఇడి సెక్షన్లలో చేర్చుకొన్న ఒక్కొక్కరి నుండి అదనపు రుసుముగా రూ. 500 లు, నిల్వలు జూబిలీ రుసుముగా రూ. 10 లు వసూలు చేసినట్లు రికార్డులనుబట్టి తెలుస్తున్నది. దీనికి తోడు స్నేహలు ఫీజు రూ. 168 ట్యూషను ఫీజు రూ. 270 వసూలు చేయబడింది. 1980—81 సంవత్సరంలో సహాయం పొందని సెక్షన్లలో చేర్చుకున్న 792 మంది విద్యార్థుల నుండి వసూలు చేసిన అదనపు మొత్తం రూ. 3,70,896 లు. అయితే పెడ్యూల్లు కులాలు జాతుల విద్యార్థుల నుండి రూ. 500 లు అదనపు రుసుము వసూలు చేయలేదు. విద్యార్థులు ఎవరూ రొక్కం చెల్లించలేదు కాని విజయగరంలోని పంజాబు నేషనల్ బ్యాంకులో నేరుగా రుసుములన్నింటినీ జమకట్టారు.

6. ఎ కాలేజి ఆఫ్ ఎడ్యుకేషనులోను మరి ఎక్కువ సంఖ్యలో విద్యార్థులు వుండటం వాంఛనీయం కాదు. ఎక్కువ సంఖ్య వలన శిక్షణ పొందే వారికి కావలసిన వృత్తి నైపుణ్యం గెరవటం సాధ్యం కాదు. బి.ఇడి. బోధన స్థాయిని, విద్యార్థుల ప్రమాణాలను మెరుగుపరచటానికి వీలుగా బి.ఇడి అడ్మిషన్లు క్రమబద్ధీకరించే విషయం గురించి ఆంధ్ర విశ్వ విద్యాలయంతో చర్చించడం జరుగుతుంది.

re; Method of admission in Maharaja College of Vizianagaram.

11-50 a.m.

శ్రీ సిపాచ్. శ్యామలరావు (చిపురుపల్లి) :— అధ్యక్షా, 550 మంది విద్యార్థులకు అనుమతి ఉండగా 1009 మంది విద్యార్థులను చేర్చుకొనడం జరిగింది. విశ్వ విద్యాలయంనుంచి కాని ఉన్నత విద్యార్థులు డైరెక్టరునుంచి గాని అనుమతి రాకండానే ఇన్ యంటిసి పేషనుగా అంతమందిని చేర్చుకొనడం ఎంత పొరపాటో ఆలోచించండి. ఒక్కొక్కరినుండి అదనపు రుసుముగా 500 రూపాయలు కలెక్టు చేయడం జరిగిందని మంత్రిగారు చెప్పారు, అది నిజం కాదు. ఒక్కొక్క సీటుకు వేల రూపాయల చొప్పున వసూలు చేసారని మాకు తెలిసింది. దానిమీద అనేక కరణత్రాలు ప్రకటించారు, ఘోరావ్లు జరిగాయి. దీనిని శ్రీ పి. వి. జి. రాజు గారు తీసివేశారు. ఆయన మహా త్యాగశీలుడు. ఆయన జీవితాన్ని అంకితం చేసిన ఉదార స్వభావుడు. అటువంటి మహానుభావుడు ఏర్పాటు చేసిన ఈ కళాశాల ఇంత నీచంగా, హేయంగా తయారైంది అంటే చాలా బాధకరంగా ఉంది. 1009 మందిని చేర్చుకొనుటకు పర్మిషను లేకుండా పర్మిషనువస్తుందని చేర్చుకొనడంలోగల అంతర్యం ఏమిటి? మార్చిలో ఎగ్జామినేషన్లు ఉండగా జనవరి, ఫిబ్రవరి నెలలలో కూడా అడ్మిషన్లు చేసారు. ఆ విద్యార్థులకు ఏమి చదువు చెబుతారు? వారికి చదువు లేకుండా సర్టిఫికేట్లు ఇస్తే వారు ఏమి ఉపయోగ పడతారు? పర్మిషను లేకుండా జాయిన్ చేసుకున్నారు కనుక వారి మీద మంత్రిగారు ఏమి చర్య తీసుకుంటారు?

Sri B. Venkatram Reddy:—Sir, we have ordered an enquiry into this matter. While answering a question previously, I have already stated that we have got a report on 13-3-1981 about this and we are following the activities of this institution very carefully. Necessary action will be taken to see that they will not repeat what all the irregularities they have committed and if they don't rectify, necessary action in this matter will be taken.

శ్రీ సిపాచ్. శ్యామలరావు:—ఆ ఎంక్వయిరీ ఎవరు చేస్తున్నారు?

Sri B. Venkatram Reddy:—We have already a Deputy Director of Education for enquiry. I have read out the report given by him while answering a question previously and the matter is being pursued.

శ్రీ సిపాచ్. శ్యామలరావు :— మూల్ ప్రాక్టీసెస్ ఇన్ డల్ట్ ఇన్ వ్రయివేట్ కాలేజీకు ఒక కమిటీ వేసి దానికి మెంబర్స్ను, చైర్మన్ను పెట్టారు. వారిని కూడా ఈ ఎంక్వయిరీలో ఇన్ వాల్యూ చేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

Sri B. Venkatram Reddy:—Sir, that Committee relates to only institutions within the Twin Cities and I don't mind if the Hon. Member would like to visit the college along with the District Educational Officer and give a more effective report so that we may take necessary action.

re: Strike by the Teachers of Railway Colony High School, Chilkalguda, Secunderabad.

విద్యాశాఖమంత్రి (శ్రీ బి. వెంకట్రామరెడ్డి):— చిలకలగూడ రైల్వే కాలనీ ఉన్నత పాఠశాల ఒక సంఘం యాజమాన్యం క్రిందపనిచేస్తున్న ఒక ఇంగ్లీషు మీడియం ఉన్నత పాఠశాల. ఇది ఎయిడెడు పాఠశాల కాదు. 1979 సెప్టెంబరు నెలలో ఉపాధ్యాయులు ఆ పాఠశాల కరెస్పాండెంటు శ్రీ వై. ఎన్. కామ్రా మీద కొన్ని ఆరోపణలు చేశారు. పాఠశాల విద్యా శాఖ దివ్యుటి డైరెక్టరు గారి విచారణ నివేదిక ఆధారంగా ఆ శాఖ డైరెక్టరుగారు 1979 అక్టోబరులో పాఠశాల కరెస్పాండెంటు శ్రీ వై. ఎన్. కామ్రాగారికి ఒక షోకాజు నోటీసు జారీచేశారు. 1980-81 వరకు ఆ పాఠశాలకు మంజూరు చేసిన గుర్తింపు ఎందుకు ఉపసంహరించరాదో కారణం చూపవలసిందని ఆ నోటీసులో కోరారు. అయిన, విచారణ నివేదికలో సూచించబడిన తప్పిదాలను సవరించు కొపలసిందని యాజమాన్యాన్ని కూడా కోరారు. అందులో, ఆ పాఠశాల కరెస్పాండెంటును పదవీ నిర్వహణకు అనుమర్తనగా ప్రకటించడానికి గాను ఆంధ్ర ప్రదేశ్ విద్యా నియమావళిలోని 343 వ నియమం క్రింద ఎందుకు చర్య తీసుకొనరాదో కారణం చూపవలసిందని ఆదేశిస్తూ కూడా పాఠశాల కరెస్పాండెంటుకు ఒక షోకాజు నోటీసు ఇవ్వబడింది. అట్లు జారీచేసిన షోకాజు నోటీసుపై అంతిమ చర్య తీసుకునే తేదీ 24-7-1980 న ఉపాధ్యాయులు యాజమాన్యం ఒక ఒప్పందం చేసుకున్నారు. ఆప్పుడు జిల్లా విద్యా శాఖాధికారి కూడా అక్కడ వున్నారు. ఆ ఒప్పందంలోని కొన్ని ముఖ్యమైన అంశాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:

- (i) అక్రమంగా తొలగించిన ఆరుగురు ఉపాధ్యాయులను తిరిగి నియమించాలి. సిబ్బందికి సర్వీసు రిజిస్టరు తెరచి, సర్వీసులు రెగ్యులరైజు చేయాలి.
- (ii) ప్రస్తుతం బోధనా రుసుమును 1 నుండి 5 వ తరగతివరకు రూ.12ల చొప్పున 8. 7 తరగతులకు రూ.15 చొప్పున, 8 నుండి 10వ తరగతి వరకు రూ.20ల చొప్పున వసూలు చేస్తున్నారు. ఈ బోధనా రుసుమును 1980 జూన్ నుండి ప్రభుత్వ రేటు ప్రకారం అనగా రూ.20లు, 25లు, 30లు చొప్పున వసూలు చేయాలి. యాజమాన్యంవారు 30-8-1980 నాటికి పాఠశాలను సహాయక గార్గింట్లకు అనుమతించే నిమిత్తం జిల్లా విద్యాధికారికి ప్రతిపాదనలు పంపాలి.
- (iii) ఉపాధ్యాయులకు వేతనాలను 1-7-80. నుండి ప్రభుత్వ వేతనపు స్కేల్ ప్రకారం చెల్లించాలి. బోధనా రుసుము తగ్గిన సందర్భంలో కరువు భత్యం, ఇంటి అద్దె భత్యం, పరిహార భత్యం, వీటిలో ఒకటి లేక అంతకంటే ఎక్కువ ఖాగాలను నిలిపివేస్తూ వసూళ్లయినంత మేరకు వేతనాలను చెల్లించాలి. ప్రభుత్వం సహాయక గ్రాంటును విడుదల చేసిన వెంటనే నిలిపివేసిన నాటిని చెల్లించాలి.

పై ఒప్పందం ప్రకారం, ఉద్యోగం నుండి తొలగించిన ఐదుగురు ఉపాధ్యా యులను ఉద్యోగం లోకి మరల తీసుకోవడం జరిగింది. అయితే, శ్రీమతి మబ్బు మ్మ అనే ఒక ఉపాధ్యాయిని సెలవుపై వెళ్ళినపుడు ఉద్యోగం నుండి తొలగించి

నందువల్ల ఆమెను ఉద్యోగంలోకి తిరిగి తీసుకోలేదు. సర్వీసు రిజిస్టర్లను ప్రారంభించడం, సర్వీసులను క్రమబద్ధంగా చేయడానికి సంబంధించిన పరతులను ఇంకా అమలుపరచలేదు.

యాజమాన్యం వారు, 1980 జూలై నెలకు ప్రభుత్వ రేట్ల ప్రకారం ఉపాధ్యాయులకు వేతనాలను చెల్లించారు. ఉల్లోగా ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టులో కొంత మంది తల్లిదండ్రులు ఒక రిట్ పీటీషనును దాఖలుచేశారు. యాజమాన్యం అధిక రేట్ల ప్రకారం అంటే ప్రభుత్వ రేట్ల చొప్పున రుసుములు వసూలుచేయకుండా నిరోధించవలసిందని రిట్ పీటీషనులో కోరారు. అధిక రేట్లపై రుసుములు వసూలు చేయరాదని కోర్టు తాత్కాలిక ఆదేశం జారీచేసింది. ఫలితంగా కరెస్పాండెంటు 1980 అక్టోబరు నుండి ప్రభుత్వ రేట్ల ప్రకారం బోధనా రుసుం వసూలుచేయడం మానివేశారు. అంతేకాకుండా, 1980 జూలై నెలకు ప్రభుత్వ రేట్ల ప్రకారం ఉపాధ్యాయులకు వేతనాలు చెల్లించిన కరెస్పాండెంటు తన నిర్ణయాన్ని మార్చుకొని 1980 అగస్టు నుండి ఉపాధ్యాయులకు నిర్ణీత వేతనాన్ని చెల్లించడం ప్రారంభించారు. ఆయన, నవోదయ విమిత్తం పాఠశాలకు అనుమతించడానికై ప్రభుత్వానికి దరఖాస్తును సమర్పించలేదు.

సిబ్బందిలోని 95 మంది సభ్యులకుగాను కొత్తగా నియమించబడిన పాడ్ మాస్టరుతో సహా ఒక వర్గపు సిబ్బంది, దామాషా ప్యాకేజీపదిగ మై కరెస్పాండెంట్ చెల్లిస్తున్న మొత్తాన్ని అంగీకరించింది. అయితే, శ్రీమతి సి. నిర్మల నాయకత్వంన 18 మంది సభ్యులకు మరో వర్గం పూర్తిగా చెల్లిస్తేనే తప్ప వేతనాలను తీసుకోడానికి నిరాకరించారు.

5-2-1981 తేదీన గెన్యుటీ డైరెక్టరు (జిజి), జరిపిన విచారణలో రాజీ సాధించవలసిలేకపోయింది. శ్రీమతి నిర్మల గ్రూపులను, దినజక ఉపాధ్యాయ వర్గం వారు కరెస్పాండెంటు చెల్లిస్తున్న జీతాలను తీసుకోవడంపై నందువల్లను, మామూలు పరిస్థితి నెలకొనేటంతవరకు విధులను నిర్వహించటానికి పాడ్ మాస్టరు వర్గానికి చెందిన ఉపాధ్యాయులు సుముఖంగా లేనందువల్లను రాజీ సాధ్య పడలేదు. ఉపాధ్యాయులందరూ విధులకు హాజరయి, సాఫీగా పనులు కొనసాగించేటట్లు అయితే 1-8-81 తేదీ నుండి పొచ్చించిన రేట్లపై బోధన రుసుము చెల్లిస్తామని తలిదండ్రులు సంసిద్ధత వ్యక్త పరిచారు. కాని వారు పెట్టిన ధరకు పేర వేర్పడానికి ఎవరూ హామీ ఇవ్వలేకపోయారు. అందుచేత 7వ తరగతి, 10వ తరగతి విద్యార్థులకు సమీప పాఠశాలలోనికి బదిలీ చేస్తే, వారు తమ చదువులను కొనసాగించడానికి వీలుంటుందని ఒక సలహావచ్చింది, అది పరిశీలించబడుతుండగా పాడ్ మాస్టరు నాయకత్వం క్రింద తరగతులను బహిష్కరించిన ఉపాధ్యాయ వర్గము వారు విధులకు హాజరయ్యారు. ఇప్పుడు పాఠశాల పనిచేస్తున్నట్లు తెలియజేయబడింది. శ్రీమతి సి. నిర్మల నాయకత్వం క్రింద ఉపాధ్యాయులు ఇచ్చిన స్టేటుమెంటు ప్రకారం 20 మంది ఉపాధ్యాయులున్నాడే

Public Importance :

re: Strike by the Teachers of Railway Colony
High School, Chilkalguda, Secuaderabad.

ఈ వర్గంవారు 23-2-1981 తేదీనుండి సెలవుపెట్టి, సమ్మె చేస్తున్నారు. శ్రీమతి సి. నిర్మల, శ్రీమతి జాకబ్ అనే ఇద్దరు ఉపాధ్యాయులు 23-2-1981 తేదీ నుండి నిరవధిక నిరాహార దీక్ష ప్రారంభించారు. న్యాయబద్ధం కాని సమ్మెలో పాల్గొంటున్న ఉపాధ్యాయులను సర్వీసునుండి తొలగించాలని మేనేజింగు కమిటీ నిర్ణయించి, అందుకు జిల్లా విద్యాశాఖాధికారి అనుమతి కోరిందని 23-2-1981 తేదీగల తన మెమోలో కరస్పాండెంటు తెలియపరచారు. అయితే జిల్లా విద్యాశాఖాధికారి ఇంతవరకు తన ఆమోదాన్ని ఇవ్వలేదు. ఆయన వారి స్థానంలో తరగతులలో పాఠశాలను బోధించేందుకై మరో ఐదుగురు కొత్త ఉపాధ్యాయులను రోజువారీ వేతనాల మీద నియమించారు.

ఈ అంశాలన్నిటినీ దృష్టిలో పెట్టుకొని, ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యా నియమా 12-00 Noon: వల్లోని 343వ నియమం క్రింద గుర్తింపు పొందిన ఒక పాఠశాల కరస్పాండెంటు పదవిని నిర్వహించటానికి ఇయనను అనుమతంగా ప్రకటించే నిమిత్తం రైల్వే కాలనీ ఉన్నత పాఠశాల కరస్పాండెంటు శ్రీ వై. ఎన్. శాస్త్రి గారిమీద చర్య తీసుకోవలసిందిగా పాఠశాల విద్యాశాఖ డైరెక్టరును కోరడం జరిగింది. ఉపాధ్యాయుల శ్రేయస్సు, విద్యార్థుల విద్యా విషయక ప్రయోజనాలు పరిరక్షించ బడగలవన్న హామీపై ఆ ఇద్దరు ఉపాధ్యాయులు 23-2-1981న నిరాహార దీక్షను విరమించారు.

చిలకలగుడ రైల్వే కాలనీ ఉన్నత పాఠశాలలో మామూలు పరిస్థితులను తిరిగి నెలకొల్పి, అది ఎట్టి ఒత్తిని కలిగించకుండా సమర్థవంతంగా పనిచేయటానికి ఏర్పాట్లు చేసే నిమిత్తం 5-3-1981 తేదీగల విద్యాశాఖ సె.3139/4వ 1/78-8 మెమోలో రంగారెడ్డి జిల్లా విద్యాశాఖాధికారి శ్రీ శోభనాద్రి శాస్త్రిగారిని ఆ పాఠశాలకు ప్రత్యేక అధికారిగా నియమించారు. ఆయన తన మామూలు విధులకు అదనంగా ఈ పని చూస్తారు.

ప్రత్యేకాధికారిని నియమిస్తూ ప్రభుత్వం జారీచేసిన ఉత్తరువులపై పాఠశాల కరస్పాండెంటు ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టులో ఒక పిటిషను దాఖలు చేశారు. హైకోర్టు ప్రభుత్వ ఉత్తర్వుల అమలును తాత్కాలికంగా నిలిపివేస్తూ పై మంజూరు చేసింది. కేసు 19-3-1981 తేదీన అశిషు విచారణకు స్వీకరిస్తారు. ఈ విధంగా విషయం కోర్టు విచారణలో వున్నది.

శ్రీమతి ఎం. స్వరూపిణి :—ఇప్పుడు మంత్రిగారు ఇచ్చిన ఇన్ ఫర్మేషను కరెక్టే. కాని ఒక గ్రూపుకు సంబంధించిన శ్రీమతి నిర్మల చేస్తున్నది అని చెప్పారు అది చాలావం కాదు. వేసు అనేకసార్లు అక్కడకు వెళ్లాను. ఇది శాస్త్రిగారు చేస్తున్నారు ఒప్పుదం అయినదానికి భిన్నంగా వారికి వేతనాలు చెల్లించకపోగా వారిమీద మొత్తం 9 కేసులు నడపబడుతున్నాయి. ప్రసూతి శిశువుకు పోయిన ఆమెమీద తనని ఏదో అన్నదని వ్యక్తిగతంగా కడు వహించి కారణం లేకుండా వాళ్ళని కోర్టులకు తీసుకువస్తున్నారు. మినిష్టరుగారు చాల జోక్యము చేసుకొని చేసినందువల్లనే ఈ కార్యక్రమం సాధ్యమైంది. అందుచేత కోర్టులో ఉన్న కేసులు

అక్రమమైనవి మేనేజిమెంటుమీద తగు చర్య తీసుకుని కేసులు ఎత్తివేయించి ప్రభుత్వం తక్కువ ప్రకారం వారికి రావలసిన వేతనాలు చెల్లించి మినిష్టరుగారితో చేసుకున్న పరిష్కార ఒప్పందాన్ని ఇంప్లిమెంటు చేయించడానికి మరొక అధికారిని నియమించి ప్రయత్నించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. వెంకట్రామరెడ్డి :—ప్రభుత్వము ఏదై తే చేయగలదో అంతకుమించే చేసిందని నాకు అనిపిస్తున్నది. స్కూలు సక్రమంగా జరగాలి విద్యార్థులకు ఇబ్బంది కలగకూడదు అనే ఉద్దేశంతో మేము చేయగలిగింది చేశాము. దురదృష్టవశాత్తు కోర్టులో వారికి పే నొరికింది. అది ప్రయవేటు ఇన్ స్టిట్యూషను, ఎయిడెడ్ ఇన్ స్టిట్యూషను కాదు. ఇవి అన్ని విషయాలు మనస్సులో పెట్టుకొని చర్యలు తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీమతి జి. ధనసూర్యావతి :—స్పెషల్ ఆఫీసరుని అప్పాయింటుచేసి సమస్యను పరిష్కారం చేస్తారా ?

శ్రీ బి. వెంకట్రామరెడ్డి :—దానికోసమే స్పెషల్ ఆఫీసరుని వేశాము. వారు కోర్టుకిపోయి పే తీసుకున్నారు కాబట్టి అది వెకేటు అయ్యేవరకు స్పెషల్ ఆఫీసరు వర్కు చేయడానికి వీలు లేదు. మేము తీసుకోగలిగిన చర్యలు తీసుకుంటున్నాము.

PAPERS LAID ON THE TABLE

Sri M.A. Aziz:— Sir, I beg to lay on the Table a copy of:

1. The fourth Annual Report on the working of the Andhra Pradesh Forest Development Corporation Limited for the financial year 1978-79, in pursuance of the section 619-A of companies Act, 1956.

2. The amendment issued in G.O.Ms.No 854, Forests and Rural Development Department, dated 13.12.1978 to the Andhra Pradesh Sandal Wood possession Rules, 1969, and published in Rules Supplement to Part - II of the Andhra Pradesh Gazette issue No, 15 dated 19.4.1979 as required under section 68 of the Andhra Pradesh Forest Act, 1967.

3. The amendment issued in G.O.Ms.No. 279, Forests and Rural Development Department dated 9.6.1980 to the Andhra Pradesh Sandal Wood and Red Sanders Wood Transit Rules, 1979 and published in Rules Supplement to Andhra Pradesh Gazette issue No. 35, dated 9.11.1980 as required under Section 68 of the Andhra Pradesh Forest Act, 1967.

Sri. K. Rosainah:—Sir, I lay on the Table copies of the following notifications as required under sub-section (2) of section 9 of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act 1963.

G.O.No. and date	Date of publication in the Gazette
1. G.O.Rt.No.1107, TR'B (Tr.IV) Dt.4.11.1980.	.. 4. 11. 1980
2. G.O Rt.No. 1145, TR&B (Tr.II) Dt.18.11.1980	.. 11.12.1980
3. G.O.Rt No. 1187, TR&B (Tr.II) Dt.5.12.1980.	.. 6.12.1980
4. G.O.Rt.No 1226, TR&B (Tr.II) Dt.24 12.1980.	.. 24.12.1980

Chairman : —Papers laid

GOVERNMENT BILL

The Nagarjuna University and Kakatiya University Acts(Amend
ment) Bill, 1981.

Sri B.Venkatram Reddy:— Sri I beg to move that;

Leave be granted to introduce the Nagarjuna University and
Kakatiya University Acts (Amendment) Bill, 1981.

Chairman :— Motion moved.

12-10 p.m.

The question is that:

Leave be granted to introduce the Nagarjuna University
and Kakatiya University Acts (Amendment) Bill, 1981.

The motion was carried and the Bill was introduced.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1981-82 VOTING OF DEMANDS GRANTS

Co-operation, Forests, Agriculture, Animal, Husbandry,
Dairy Development, Fisheries.

Sri N. Amarnatha Reddy:— Sir, I beg to move that.

The Government be granted a sum not exceeding
Rs. 43,81,14,800 under Demand No.xxxiii Co-operation.

Sri M.A. Aziz:—Sir I beg to move that:

The Government be granted a sum not exceeding
Rs. 19,25,37,000 under Demand No. xxxix—Forest.

Sri N. Bhaskar Rao:—Sir, I beg to move that.

“The Government be granted a sum not exceeding
Rs. 94,28,30,000 under Demand No.xxxiv—Agriculture.”

Sri B. Ramdev:— Sir, I beg to move that;

“The Government be granted a sum not exceeding Rs.13,36,16,000
under Demand No. xxxvi— Animal Husbandry.”

Demands for Grants:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 1,00,00,000 under Demand No' xxxvii — Dairy Development."

Sri Goka Ramaswamy : — Sir, I beg to move that:

"The Government be granted a sum not exceeding Rs.7,12,74,000 under Demand No. xxxviii — Fisheries."

Chairman : — Demands moved.

Sri Poola Subbaiah :—Sir I move:

To reduce the allotment of Rs. 43,81,14,800 for Co-operation
by Rs. 100/—

For failure to check the rampant corruption in almost all the Large-sized Co-operative Credit Societies in Visakhapatnam District.

To reduce the allotment of Rs. 43,81,14,800 for Co-operation
by Rs. 100/—

For failure to launch prosecutions against all those officials and non-officials found responsible for large scale corruption, traced and misappropriation of funds in the Large-sized Co-operative Credit Societies in Visakhapatnam district and Tummepaka, Narasingabitta, Kota-Uratla, Narsipatnam, Kotla Kota etc., in particular.

To reduce the allotment of Rs. 43,81,14,800 for Co-operation
by Rs. 100/—

For causing inordinate delay in forming a separate Co-operative Central Bank for Visakhapatnam District.

To reduce the allotment of Rs. 43,81,14,800 for Co-operation
by Rs. 100/—

For failure to conduct elections to the Co-operative Institutions for years on end.

To reduce the allotment of Rs. 43,81,14,800 for Co-operation
by Rs. 100/—

For failure to conduct elections to the Rural Electrical Corporation, Anakapalli for a fairly long period.

Sri M. Omkar :—Sir, I move:

To reduce the allotment of Rs. 43,81,14,800 for Co-operation
by Rs. 100/—

Debt burden on small and marginal farmers has not been removed by way of abolishing loans on the them. Almost all misappropriators are left scot free. Co-operatives have been made the centre of misappropriation.

Sri B. Narayana Swamy:—Sir, I move:

To reduce the allotment of Rs. 43,81,14,800 for Co-operation
by Rs. 100/—

Failure in restoring the democratic nature of all the Co-operatives in the State.

Sri N. Raghava Reddy:—Sir, I move :

To reduce the allotment of Rs. 43,81,14,800 for Co-operation
by Rs. 100/

నల్లగొండజిల్లాపట్టపాక కిల్లు సేతనహకార సంఘంకార్మికరిగ్గజంసూరయ్య సంఘండబ్బు రూ. 30 వేలకుపైగా కాజేసినట్లు అధికార్ల దృష్టికి సభ్యులు తెచ్చినా ఇంతవరకు వసూలుచేసి చర్యతీసుకొనని ప్రభుత్వ విధానానికి నిరసనగా.

To reduce the allotment Rs. 43,81,14,800 for Co-operation
by Rs. 100/

మెదక్ జిల్లా నర్సాపూరు తాలూకా గోసూరము బహుళార్థ సహకార పరపతి సంఘము నుండి అగ్రికల్చరు రెండున్నర లక్షలు కాజేసినా ఇంతవరకు క్రిమినల్ కేసుపెట్టి అరెస్టుచేసే చర్యలు తీసుకోనందుకు నిరసనగా.

Sri C. Janga Reddy :—Sir, I move :

To reduce the allotment of Rs. 43,81,14,800 for Co-operation
by Rs 100/

వరంగల్లుజిల్లా పర్కాలలోని కోవరేటివ్ మార్కెటింగ్ సొసైటీవారు కాజేసిన 5 లక్షల రూపాయలు, సూపర్ బజార్ వర్కావారు కాజేసిన 30 వేలు మరియు నర్సాపూరం సొసైటీ అధ్యక్షుడు కాజేసిన ఒకటిన్నర లక్షల రూపాయలు విచారణ చేసిన తరువాత డబ్బు రాబట్టు కొనకముందే కేస్ పెండింగ్ పెట్టే ఉద్దేశముతో పోలీసు వారిని బదిలీచేసినందుకు నిరసనగా

To reduce the allotment of Rs. 43,81,14,800 for Co-operation
by Rs. 100/—

వరంగల్ జిల్లా పర్కాలలో రెవిన్యూ డివిజన్ ఏర్పాటు జరిగి 2 సం.లు ఆయినప్పటికి కోవరేటివ్ డిపార్టుమెంటువారు డివిజన్ ఏర్పాటు చేయనందుకు నిరసనగా

Sri Desini Chinna Mallaiah:- Sir, I move :

To reduce the allotment of Rs. 43,81,14,800 for Cooperation
by Rs. 100/—

చేనేత కార్యదర్శుల కోరికలను ఆమోదించనందున వారు రిలేహంగర్ స్ట్రయిక్కు పోయినా ఈ నాటికి పరిష్కారము చేయలేనందుకు నిరసనగా.

Sri M. Omkar :- Sir, I move :

To reduce the allotment of Rs. 94,28,30,000 for Agriculture
by Rs. 100/—

Remunerative prices for Agricultural products have not been ed and the fixed rates, though they are meagre, have not been plemented in the harvesting time. No effective steps are taken

to ensure remunerative prices for tobacco and cotton which has already come into the market and distress Sales are taking place.

Sri B. Narayana Swamy :—Sir, move :

To reduce the allotment of Rs. 94,28,30,000 for Agriculture
by Rs. 100/—

For failure in providing the Agriculturist with a fair price for his produce.

To reduce the allotment of Rs. 94,28,30,000 for Agriculture
by Rs. 100/—

For failing to achieve production targets in Foodgrains, Mesta, Tobacco and Sugarcane.

To reduce the allotment of Rs. 94,28,30,000/— for Agriculture
by Rs. 100/—

For failing in implementing the Soil Conservation Programme in right earnest.

Sri Raghava Reddy :—Sir, I move :

To reduce the allotment of Rs. 94,28,30,000/— for Agriculture
by Rs. 100/—

వ్యవసాయ విస్తరణాధికారము ప్రతిపాదనకు ని, క్రామము ఒక్కొక్కరికి కేటాయించి వ్యవసాయం అభివృద్ధి చెందునట్లు చేయకుండా కేవలం క్లరికల్ జాబ్ మాత్రమే వారిలో చేయిస్తున్న ప్రభుత్వ విధానానికి నిరసనగా

Sri C. Janga Reddy :—Sir, I move.

To reduce the allotment of Rs. 94,28,30,000 for Agriculture
by Rs. 100/—

వరంగల్ జిల్లా పర్కాలలో రెవిన్యూ డివిజన్‌లో పర్కాటు జరిగి 2 సం॥లు అయినప్పటికీ ఈ (వ్యవసాయము) డిపార్టుమెంటు యొక్క డివిజన్ పర్కాటు చేయనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 94,28,30,000 for Agriculture
by Rs. 100/—

వరంగల్ జిల్లా పర్కాల తాలుకాలో కత్తి ఎరువులు, కత్తి క్రిమినోసరక మందులు అమ్ముచున్నట్లుగా వ్యవసాయ అధికారులకు పట్టించినప్పటికీ వ్యాపార స్థులపై కేసుపెట్టనందుకు నిరసనగా

Sri D. Chinna Mallaiah :—Sir, I move :

To reduce the allotment of Rs. 94,28,30,000 for Agriculture
by Rs. 100/—

ఇందు రి నియోజకవర్గములోని పంటల రక్షణకుగాను పాతబావులలో బండలు తొలగించుటకు, లేదా రిగ్గువేసి భూగర్భజలాలను పైకి తీయుటకు, పూడికలు తీయుటకు తగిన లోన్లు లేదా గ్రాంట్లు మంజూరు ఇవ్వనందుకు నిరసనగా.

Sri M. Omkar :—Sir, I move :

To reduce the allotment of Rs. 13,36,16,000 for Animal Husbandry
by Rs. 100/—

Demands for Grants:

No adequate medical facilities are provided to animals in the rural area in general and the tribal areas in particular. No effective steps are taken to expand the growth of high breed animals speedily.

Sri C. Janga Reddy :—Sir, I move

To reduce the allotment of Rs. 13,36,16,000/ for Animal Husbandry by Rs. 100/—

వరంగల్ జిల్లా పర్యాల తాలూకాలోని పర్యాల మిషన్‌యించి మిగతా సబ్ డివిజన్‌లలో పశుగణాభివృద్ధి, కృత్రిమగర్భిత్వవృద్ధి కేంద్రములు స్థాపించనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 13,36,16,000/ for Animal Husbandry by Rs. 100/—

వరంగల్ జిల్లా పర్యాల తాలూకా 500 కోట్ల 1000 కోట్ల పెంపకము 1000 కోట్ల పెంపకమునకు సబ్సిడీ ఇచ్చు విధానము లేనందుకు నిరసనగా

Sri D. Chinna Mallaiah :—Sir, I move

To reduce the allotment of Rs. 13,36,16,000/ for Animal Husbandry by Rs. 100/—

ఇందుల్లో గామపరం గ్రామాలలో ఆర్.వై. ల్. సబ్ డివిజన్‌కు నెలకొల్పు నందుకు నిరసనగా.

Sri M. Omkar :—Sir, I move

To reduce the allotment of Rs. 1,00,00,000/ for Dairy Development by Rs. 100/—

Overhead charges have abnormally been increased. No remunerative price to the milk producer is given and to consumer it is being sold at abnormal rate.

Sri B. Narayana Swamy :—Sir, I move

To reduce the allotment of Rs. 1,00,00,000/ for Dairy Development by Rs. 100/—

For failing in providing Semen free of cost for Dairy Development in the state.

Sri N. Raghava Reddy :—Sir, I move

To reduce the allotment of Rs. 1,00,00,000 for Dairy Development by Rs. 100/—

నేక రక వద్ద ఉత్పత్తిచారుకు ఇస్తున్న రేటుకు వాడకందారుకు ఇస్తున్న రేటుకు మధ్యన ఉన్న వ్యత్యాసాన్ని తగ్గించకుండా ఇద్దరిని నష్టపరుస్తున్న ప్రభుత్వ విధానానికి నిరసనగా

Sri C. Janga Reddy :—Sir, I move

To reduce the allotment of Rs. 1,00,00,000/ for Dairy Development by Rs. 100/—

వరంగల్‌లో పర్యాల తాలూకాలో పాల శీతలీకరణ కేంద్రమును పర్యాలలో నేటివరకు స్థాపించనందుకు నిరసనగా

Demands for Grants:

Sri M. Omkar :— Sir, I move :

To reduce the allotment of Rs. 7,12,74,000/ for Fisheries
by Rs. 100/—

No adequate modern boats and nets were supplied to fishermen in the coastal area. No effective steps are taken to ensure protection to the profession of fishermen in the plain areas by raising the production of fish in sufficient quantity,

Sri B. Narayan Swamy :— Sir, I move :

To reduce the allotment of Rs. 7,12,74,000/ for Fisheries
by Rs. 100/—

For failing to provide a fishing harbour north of Vishakhapatnam in the State.

To reduce the allotment of Rs. 7,12,74,000/ for Fisheries
by Rs. 100/—

For failing in the Supply of Nylon Yarn to Marine Fishermen in the State.

To reduce the allotment of Rs. 7,12,74,000/ for Fisheries
by Rs. 100/—

For failing in the acquisition of Deep sea Fishing Trawlers and promoting this to chnic in the State.

To reduce the allotment of Rs. 7,12,74,000/ for Fisheries
by Rs. 100/—

For failing to provide adequate Fisheries Training Institutes in the State,

Sri M. Omkar:—Sir I move:

To reduce the allotment of Rs. 19,25,37,000/- for
Forests by Rs. 100/-

15 Paise wage rate for each bundle of beedi leaves containing 100 leaves has not been fixed. Harassment on tribals is being continued unabatedly. Cultivated lands of tribals are being included in the reserved forest while large scale destruction of forest by contractors and landlords is being allowed for pecuniary benefits.

Sri B. Narayana Swamy:—Sir I move:

To reduce the allotment of Rs. 19,25,37,000 - for
Forests by Rs. 100-

For failing in arresting the deforestation which is taking place in the State.

Sri N.S.N. Reddy:—Sir I move:

To reduce the allotment of Rs. 19,25,37,000- for
Forests by Rs. 100

Demands for Grants:

అప్పరాజువెల్లి గ్రామము, తాలూకా మహబూబాబాద్ జిల్లా వరంగల్ కోయవారిఖాములు (పట్టా) అటవీశాఖవారు తీసుకొని వేలరూపాయల టేకుకర అమ్ముకొని, ఏడాంట్రి సప్త పరిహారము రూపాయలుకాని ఖామికాని ఇవ్వక పోవడం గురించి

Sri C. Janga Reddy:—Sir. I move:

To reduce the allotment of Rs. 19,25,37,000 Forests
by Rs. 100—

వరంగల్ జిల్లాలో గత రి మానములనుండి వంటచెరకును బహిరంగ వేతము వేయనందుకు, దానివలన పంటచెరకు ధర విపరీతముగా (2 నుండి 4 రూపాయల వరకు టన్నుకు) పెరిగినందుకు నిరసనగా

Chairman:—Cut Motions moved.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—అధ్యక్షా, ఈ అయిదు పద్దుల క్రింద రూ. 178, 83,71, 800లు మనం ఆమోదించబోతున్నాము. ఈ సందర్భంలో మొదటి సారిగా ఈ సహకార రంగం గురించి ఆడిమాండుమీద ప్రస్తావిస్తాను. మొత్తం మీద సహకార రంగం చాలా ఉపయోగకరమైనది దీనిని విస్తృతి చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది దీని గ్రామీణ ప్రాంతాలలోను, పట్టణ ప్రాంతాలలోను కూడా వ్యాపింపచేసి తాగా అభివృద్ధి చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. సహకార రంగానికి ఎంతో ప్రాముఖ్యత ఉంది. కానీ దురదృష్టం ఏమంటే ఆచరణలో ఇది ఏ మాత్రం తాగా లేదు. ఇది అత్యంత తాదాపరమైన విషయం దీనిలో ఉన్న ప్రభావమైన జబ్బు ఏమంటే దృవ్య దుర్వినియోగం. కోవరేషన్ అనగానే మిస్ అప్రాప్రి యేషన్ గుర్తుకు వచ్చే పరిస్థితిలో అది ఇప్పుడు ఉంది. కోవరేషన్ లో జరుగు తున్నంత మిస్ అప్రాప్రి యేషన్ మరొక చోట లేదా అనిపిస్తుంది ఉదాహరణకు వరంగలు జిల్లాలో, నా నియోజవర్గంలో దొగ్గిండ కోవరేషన్ స్టాప్ టీలో లక్ష రూపాయలక పైన దుర్వినియోగం అయింది. కానీ ఎవరూ పట్టించుకోలేదు. సాక్షిం ఇవ్వడానికి ముందుకు వచ్చినవారిని—కోగల మల్లారెడ్డిని మరొకరిని హత్య చేశారు. వారివల్ల తమకు ఎలాంటి ప్రమాదం రాకుండా చేశారు. ఇలా సుమారు రూ. 15 లక్షలకు పైగా ఒక భాగంలో మాత్రమే దుర్వినియోగం అయింది. జిల్లాలో ఒక కోటి రూపాయలకు పైగా డబ్బు దుర్వినియోగం అయింది. అయినప్పటికీ సంవత్సరాలు గడచివా ఏ రకమైన విచారణ జరగడం లేదు. ఇటీవల ఎడ్వక్టుమెంట్స్ చేరుతో చాలా అవకాశాలు జరుగుతున్నాయి. ఎడ్వక్టుమెంట్స్ జరగవలసిందే. 5 కాతం కమిషన్ తీసుకోడం ఉన్నది. నరసంపేట తాలూకాలో ఎనిమిది సహకార సంస్థలు రూ. 50 వేలు కాశేయడం జరిగింది. దానికి సాక్ష్యాధారాలు ఇచ్చాము ఎప్పుడు ఏ రకంగా జరిగింది చెప్పాము. కానీ ఇంతవరకు విచారణ జరగడం లేదు. ఈ సహకార సంస్థలకు 12 సంవత్సరాల నుంచి ఎన్నికలు జరగడం లేదు. నామినేటెడ్ సభ్యులతో ఉంటున్నాయి. రాను రాను అవి నియమించిన డైరెక్టర్లు నడిపే సంస్థలుగా మారిపోతున్నాయి. అధికార వికేంద్రీకరణ జరగడానికి బదులు అవి అధికార కేంద్రీకరణ ఉండుదానికి

Demands for Grants;

ఉంటున్నాయి తప్ప మరేమీ లేదు. ప్రభుత్వం యొక్క ఈ వైఖరిని నేను తీవ్రంగా ఖండిస్తున్నాను. సహకార సంస్థలన్నింటికీ తక్షణమే ఎన్నికలు జరిపించాలని కోరుతున్నాను. డబ్బు దుర్వినియోగం విషయంలో ఒక పని చేయాలి. ఉన్న చట్టాలను ఉపయోగిస్తే దుర్వినియోగం జరిగిన డబ్బును రాబట్టడానికి అవకాశం ఉంటుంది. వారి అప్పులు జప్తు చేయడానికి అవకాశం ఉంది. కానీ దురదృష్టం ఏమంటే ప్రభుత్వమూ, అధికారులూ దానికి పూనుకోవడం లేదు. దీనికి కారణం హైలెవెల్లో—ఉన్నత స్థాయిలో ఉన్నవారే ఈ దుర్వినియోగానికి బాధ్యులై ఉంటున్నారు. ఇందిరాగాంధీ కోపరేటివ్ హౌసింగ్ సొసైటీ, శివరాంపల్లి 1967 లో స్థాపించారు. అందులో ఒకటి, ఒకటిన్నర లక్షల రూపాయలకు పైగా దుర్వినియోగం జరిగింది. ఆ సంస్థ స్థాపించిన పద్ధతిలోనే అవకతవకలు ఉన్నాయి సేకరించిన భూమి తక్కువ ధరకు సేకరించి సొసైటీకి ఎక్కువ ధరకు అమ్మించారు. ప్రాజెక్టు జడ్జిల కుటుంబాలు, యూనివర్సిటీ వైస్ చాన్సలర్ కుటుంబాలు కూడా అందులో ఉంటే వారికి కూడా టోపి వేశారు. సాంకేతిక విద్యాశాఖ మంత్రి హయగ్రీవాచారిగారికి వారి అనుచరులకు ఈ సంస్థలో జరిగిన దుర్వినియోగానికి, అవకతవకలకు సంబంధం ఉంది. దీని మీద 1969 లోనే విచారణ జరిగింది. ఆప్పుడు 1981లో ఉన్నాము. ఇప్పటివరకు ఎవరి మీద ఏవిధమైన చర్య తీసుకోలేదు. చెన్నారెడ్డిగారి హయాంలో కోపరేటివ్ రిజిస్ట్రారుగా ఉన్న కుమారస్వామిరెడ్డిగారు కూడా ఒక అన్ ఆఫీషియల్ నోట్ వంపించారు. అయితే చెన్నారెడ్డిగారు దానిని హయగ్రీవాచారి గారిని బెదిరించడానికి ఉపయోగించుకున్నారు తప్ప ఆ ఆరోపణలను బయట పెట్టడానికి పూనుకోలేదు. కొన్ని రోజులు అయిన తరువాత కూడా ఈ వ్యవహారం అంతా ఇంక తక్కువ చేడ తక్కువ అన్న విధంగానే జరిగింది. 1979 బడ్జెటు సమావేశంలో దీని ప్రస్తావన జరిగినప్పుడు మంత్రిగారు మూడు నెలల లోపల విచారణ జరిపించి సీవేడిక ఇస్తామని చెప్పారు. రెండు సంవత్సరాలు అయింది, ఇంతవరకు ఏమీ జగలేదు. నేను పబ్లిక్ ఎకౌంట్స్ కమిటీ చైర్మన్ గా కూడా ఒక కంప్లయింట్ ఇచ్చాను. కానీ ఏమీ విచారణ జరిపారో తెలియదు. మంత్రులు ఈరకంగా లంచగొండులైన తగువాత ఈ కోపరేటివ్ సంస్థ ఏమీ బాగుపడుతుంది? ఇప్పుడు కోపరేటివ్ శాఖను మంత్రిగా ఉన్న అమరనాథరెడ్డిగారికి కూడా ఇదంతా తెలుసు—హయగ్రీవాచారిగారు ఇలా చేశారు, రాజకీయ ప్రయోజనాలు చేకూర్చుకున్నారు అని. అమరనాథరెడ్డిగారికి దీనిలో వాటా ఉందని చెప్పాను. కానీ వారి పార్టీ రాజకీయ ముతాశత్వంతో ఆయనను కాపాడు తున్నారు. ఆయన మంత్రిగా ఉండడం తగదు. ఆయనను భర్తరఫ్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. వెంటనే దీని పైన చర్య తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఫార్మిట్ట డిపార్టుమెంట్ విషయంలో ఉన్నటువంటి పరిస్థితి చాలా గందరగోళంగా ఉంది. మంత్రిగారు కొత్త ఈ శాఖలోని లోతుపాతులు వారికి తెలియవు. ఈ ఫార్మిట్ట డిపార్టుమెంట్ లో ఒక స్కిము-ప్లాం చేషన్ వృద్ధిపరిచే స్కిము ఉంది. ఇది మంచి స్కిము, వివిధ రకాల వృక్షాలు, వనాలు పెంచాలి. అందులో కుంభకోణం ఉంది.

తేకు ప్లాంట్‌ల వృద్ధి చేయడంకోసం వీరు ఖర్చుపెట్టే డబ్బు ఎంతంటే- అవి వెద్దవైన తరువాత వాటి ద్వారా వచ్చే డబ్బు కంటే ఎక్కువ డబ్బు దీనికి ఖర్చుపెడుతున్నారు. అటువంటప్పుడు దీనిలో లాభం ఏమి ఉంది? ఈ డబ్బంతా మధ్యవర్తులు మింగడానికి, ఉద్యోగస్తులు కాజేయడానికి అవుతున్నది, ప్లాంట్‌ల వధకం వంచిదే గానీ అసలు మూలంగా జరగడం లేదు. అడవులను ధ్వంసం చేస్తున్నారన్న విషయంలో ఈ శాఖవారి మద్దతు ఉండన్న ఆరోపణ కూడా ఈ ఫారెస్టు డిపార్టుమెంట్ మీద ఉంది. నేను ఈ చంద్రులలో నచ్చే నెంబర్ తో సహా ఇచ్చాను. ఒక్కొక్క సర్వే నెంబర్ క్రింద ఎంత విస్తీర్ణం భూమిలో అడవిని ధ్వంసం చేశారో పూర్తి వివరాలు ఇచ్చాను. వరంగల్లు జిల్లా మానుకోట తాలూకాలో నిజాం ట్రైము నుంచి కొన్ని వేల ఎకరాల అటవీ భూమిని జన్నారెడ్డి మొదలైన భూస్వామి కుటుంబాలు అనుచరిస్తూ వస్తున్నాయి ఇప్పుడు భూస్వామి మనోహర్ రెడ్డి రి వేల ఎకరాల భూమి, నేమనూరు, అన్నవరం మొదలైన గ్రామాలలో అమ్ముకొంటున్నారు, అతల రూపాయలు తీసుకొంటున్నారని ఆరోపణ చేస్తున్నాను. ఈ మంత్రికి తెలుసో తెలియదో 12-20 a. m కాని ఈనాడు చీఫ్ కన్సర్వేటర్ ఆఫ్ ఫారెస్టుగా ఉన్నటువంటి వ్యక్తి యొక్క పాత్ర ఇందులో బలముగా ఉంది భూస్వామికి అనుకూలమైన కట్టి అయినది. వైగా వారి కుట్రబీకులు ఇంట్లోయ్యిల్లో ఏటుగా ఉన్నారు. మంత్రులకు బంధుత్వములు, చివరకు ఏమిటంటే శ్రీభువ్వము మీద అనవసరమైన, వారికి ఉన్నటువంటి పలుకుబడి అంతా ఉపయోగించి వారు ఈ కుంభకోణాన్ని దాచుకుంటున్నారు. ఫారెస్టు మంత్రిగా ఉన్న ఆయన ఒక విషయం ఆలోచించాలి. భూసంస్కరణల చట్టము అమలులో ఉంది కదా, దీని ప్రకారంగా ఆ భూస్వామికి స్టాండర్డు సీలుంగు కన్నా ఎక్కువ ఉండడానికి వీలు లేదు కదా, అటువంటప్పుడు 6000 ఎకరాల భూమిని తాను ఏదో వెనుకటి జాగీరు అనో, బిల్డుక్లా అనో, తన్ మక్తా అనో—ఏదో ఒక పేరుతో తీసుకోవాలని వచ్చినప్పుడు ఆయనకు తీసుకునే హక్కు ఎక్కడ ఉంటుంది? ఆయనకు ఉండవలసిన స్టాండర్డు హోల్డింగు ఒక్కటే కదా ఆ స్టాండర్డు హోల్డింగుకు మించిన భూములు ఇదివరకే ఉన్నాయి కదా, అటువంటప్పుడు శక్తు మూసుకొని ఆ భూస్వామికి ఏ రకమైన హక్కులేదని కొట్టెయ్యడానికి వీలుంది కదా! ఆ చర్య తీసుకోకుండా కోర్టులో కేసు నడుస్తూ ఉంది అది భూస్వామికి చెందుతుందా లేదో మా ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటుకు చెందుతుందా అని ఈ రకంగానా జవాబు ఇచ్చేది కాబట్టి నేను ఆరోపిస్తున్నాను. ఈ మంత్రి భూస్వామి జెన్నారెడ్డి కుటుంబానికి సహాయము చేస్తున్నాడు ఇది అడవులు ధ్వంసము చేసే చర్య. మరి కొన్ని వేల ఎకరాల భూమిని ములుగు తాలూకాలో అక్కడ ఉన్నటువంటి భూస్వాములకు అంటపెడుతూ ఉన్నారు. ఈ విషయాలు మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువచ్చాము. కాని భూస్వాములు మంత్రులు ఒకటైపోతున్నారు, భూస్వాములు ఉన్న తాదికారులు ఒకటై పోతున్నారు, భూస్వాములకు అన్ని తీరులా అవకాశాలు ఇస్తున్నారు. అన్నిటిని ధిక్కరించి స్థానికంగా ఉన్న రెవిన్యూ, ఫారెస్టు, పోలీసు అధికారులను కూడగట్టుకొని ఈ భూస్వాములు

Demands for Grants.

సామాన్య ప్రజలను మోసము చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వ ఖజానాను, ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని మోసము చేస్తున్నారు. వీరి మీద కఠినమైన చర్యలు తీసుకోవాలని ఇప్పటికి బలముగా కోరుతున్నాను. ఈ జెన్నారెడ్డి మన్ మోహన్ రెడ్డి ఈ వీరువాడ వగైరా గ్రామాలలో సాగించిన ఫారెస్టు భూముల విషయములో ఒక హావుస్ కమిటీని వేయడని డిమాండు చేస్తున్నాను. అట్లాగే అడవులలో కర్ర విస్తారముగా పోతున్నది. 1979 ఆగష్టు నుంచి వరంగల్లు జిల్లా మానుకోట రైల్వేస్టేషను నుంచి రోజు ఒక్కంటికి రు. 30 వేల కలవ పాదరాజాడు, విజయవాడలకు ఎగుమతి అవుతున్నది. ఇది జరుగుతూ ఉండి చక్కగా అక్కడికక్కడే నైజలు కొని మరీ తీసుకుపోతున్నారు. స్థానికంగా ఉన్నత అధికారులకు చెప్పినా పట్టించుకొనే వారు లేరు. ఒకటి రెండు రోజులు కాదు, బహిరంగముగా జరిగి పోతున్నది. ఏమిటి దీనికి కారణం. అట్లాగే నర్సం పేట తాలూకాలో 1979 డిశంబరు తరువాత నుంచి రోజూ కొన్ని వేల రూపాయల కట్టె దొంగతనముగా రవాణా అవుతున్నది. దీనిని వరంగల్ పట్టణానికి లారీల మీద తెస్తున్నారు. దీని గురించి అడిగేవారు లేరు. కాని ఏ లింజాడీయో, కోయ వాడో కాసిని కట్టెలు పొయ్యిలోకి నెత్తిమీద పెట్టుకొని తెచ్చుకుంటూ ఉంటూ, లేకపోతే పైకిలు వెనకాల నాలుగు కట్టెలు పొయ్యిలోకి పట్టుకు వెడుతుంటే అటువంటి బెప్తవారిని కాని, లంజాడి వారిని కాని పట్టుకొని చెలాన్ చేస్తూవుంటారు. ఇదీ పద్ధతి. ఈ పరిస్థితిని పూర్తిగా సరిదిద్దుకోవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. భూముల విషయములో కూడా ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు వారు కోయ ప్రజలకు ఇంతవరకు అమలులో ఉన్న రూల్సును ఖాతరు చేయడం లేదు. ఇది నా ఆరోపణ 1984కి పూర్వ ఎవరయితే కొండ ప్రజలు ఫారెస్టు భూములు దున్నుకుంటున్నారో వారికి పట్టాలు ఇవ్వాలని ఉంది. కాని దానికి భిన్నముగా చేస్తున్నారు. వారు సాగుచేసుకుంటున్న భూములను రిజర్వు ఫారెస్టులలో కలుపు కుంటున్నారు. వారి యొక్క ఇళ్లను కూడా కూలగొడుతున్నారు. వారిని అక్కడినుంచి తరిమేస్తున్నారు. చివరకు వారి తాత తండ్రిల కాలం నుంచి పట్టాలు వున్న భూములను వారికి ఇవ్వడం లేదు. వారికి నీటివనరులు కల్పించడానికి ఎక్కడయిన చెరువో, కుంటో తీయాలని అంటే ఆ చెరువుకు, కుంటకు మీరు పరిష్కరము ఇవ్వడం లేదు. ఎందుకయ్యా అంటే ఆ చెరువులో నీరు వుంటే చెట్లు మునుగుతాయి అడవి నష్టపోతుంది అంటున్నారు. భూస్వాములు కొట్ల కొద్ది, వేల కొద్ది, లక్షల ఎకరాల అడవులు కొట్టి దొంగ తనముగా అమ్ముకుంటూ ఉంటే దీనికి మాత్రం నష్టం లేదు. కోయ ప్రజలు, లంజాడిలు బ్రతకడానికి చెరువో, కుంటో వేస్తే అక్కడ చెట్లు మునిగి నష్టం వస్తుందని అంటున్నారు. ఇది చాలా అక్రమమైన విధానం. ఈ విధానాన్ని మార్చి వేద ప్రజల సాగులో 1984కి పూర్వం నుంచి సాగులో ఉన్న భూములకు రూల్సు ప్రకారంగా పట్టాలు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ఇటీవల కలుపుకున్న భద్రాచలం డివిజనులోను, వరంగల్, ఖమ్మం జిల్లాలలోను ఎక్కడైన 1984కి పూర్వము నుంచి సాగులో ఉన్నటువంటి భూములను రూల్సుకి భిన్నముగా ఎక్కడెక్కడైతే కలుపుతున్నారో వాటిని అన్నిటిని కూడా వాటికి సంబంధించిన

for 1980-81 :

Demands for Grants

పేదలకు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. అదే రకంగా కొన్ని చోట్ల ఇళ్ల స్థలాల్ను ఇవ్వడానికి భూములు లేవు. అటువంటిప్పుడు ప్రక్కన ఉన్న 5, 10 ఎకరాల ఫారెస్టు భూమి తీసి ఇవ్వాలని నేను కోరుతున్నాను. ఇంకోక పెద్ద రాకెట్ బరుగతోంది ప్రాదరాబాదులో. ఇక్కడ గంధపు చెక్క ఎర్ర గంధమని అనేక రకాలుఉన్నాయి వాటిమంచి చక్కటి తెల్లాలు తీస్తున్నారు. ప్రాదరాబాదులో ఫ్యాక్టరీ ఉంది. కాని ప్రాదరాబాదు చుట్టు గంధపు చెట్లు పెంచే అడవులు లేవు ప్రైవేటు వ్యక్తుల తోటలు కూడా లేవు. మరి ఎక్కడ నుండి వస్తున్నది ఈ గంధపు చెక్క? విస్తారముగా వస్తోంది. చెన్నారెడ్డిగారి ప్రభుత్వం రాకముందు ఈ గంధపు చెక్క విషయం పరిశీలించడానికి ప్లయింగ్ స్క్వాడ్ ఉండేది. ఈప్లయింగ్ స్క్వాడ్ గంధపు చెక్కను ఎవరైనా అక్రమంగా తెచ్చా ఉంటే పట్టుకొని జరిసూచాలు విధిస్తూ ఉండేది. ఇక్కడి అక్రమవ్యాపారస్తుల అదృష్టమూ అంటూ, చెన్నారెడ్డిగారి మంత్రివర్గములో జరిగిన కుంభకోణం యొక్క పుణ్యమా అంటూ ఆ ప్లయింగు స్క్వాడును రద్దు చేశారు. ఈ గంధపు చెక్క ప్రాదరాబాదుకు లారీల కొద్ది వస్తూ ఉంది. కాబట్టి దీని విషయములో హవున్ కమిటీని వేయాలని చెబుతున్నాను. అయితే మిల్సు ఎలానడుస్తున్నాయి. గంధపు చెక్క ఎక్కడి నుండి వస్తోంది? ఇప్పటివరకు జరిగిన దాని వల్ల ఏర్పడిన నష్టాన్ని దీనికి సంబంధించిన ఉద్యోగస్తుల మీద మోపి తగిన చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఈ రకమైన అక్రమాలు చేసే ఈ ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు వారు అడవులలో పెరిగినటువంటి కోయ, ఇతర పేదప్రజలకు అడవులలో దేసుకొనేటటువంటి వృత్తి విషయం వచ్చేటప్పటికి వారికి మాత్రము సరయిన వేతనాలు ఇవ్వరు. ఉదాహరణకు తునికాకు ఉంది తునికాకు కూలి రేటు మూడు ఆరు సంవత్సరముల క్రిందటనే మన శాసన సభ యొక్క అంచనాల కమిటీ వారు నూరు ఆకుల కట్టకు 10 పైసలు ఉండాలని చెప్పారు. దానివల్ల డిపార్టుమెంటుకు లాభమే. అందులో సగము రెవెన్యూ గవర్నమెంటుకు ఇవ్వండి సగము కొండ జాతుల ప్రజల సంక్షేమానికి వినియోగించడని చెప్పారు. కాని ఈ డిపార్టుమెంటు వారు మాత్రము ఇవ్వరు. ఒక సంవత్సరం నేను సలహా సంఘ సభ్యుడిగా ఉన్నాను. అప్పుడు కూడా కంట్రాక్టర్లు ఏమన్నారు అంటే కూలీలతో మాకు తగాదా ఎందుకు గవర్నమెంటు రాయల్టీని తగ్గించాలి. లేదా కూలి రేట్లను పెంచండి అన్నారు. కాని ఈ ప్రభుత్వం యొక్క ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు వారు మాత్రము దీనికి ఒప్పుకోరు. దానికి ఒకటే కారణం ఈ రోజున రహస్యముగా ఈ కంట్రాక్టర్లతోనే లాలూచీ పడి చాలా పెద్ద ఎత్తున ఒక్కొక్క యూనిట్కు 10 వేల నుండి 15 వేల రూపాయల వరకు తీసుకుంటున్నారు. ఒక్కొక్క యూనిట్ అంటే 8, 10 కళ్లాలు ఉంటాయి ఆ రకంగా అలవాటు పడ్డారు అయితే వారే మంటున్నారు అంటే మీకు ఇచ్చేది ఇస్తాము, ఆ ఏడుపేదో అదే ఏడుస్తాము, హులీలతో మాకు తగాదా వద్ద అంటున్నారు. 6 పైసల కన్నా ఎక్కువ ఉండే విధానాన్ని నిర్ణయించిన ఈ రోజున 12, 13 పైసలు ఇప్పటికే సాధించుకుంటున్నాను 100 ఆకుల కట్టకు 5 పైసలు

Demands for Grants.

కూలి రేటు ఇవ్వడం న్యాయంని ఆ డిమాండును అంగీకరించాలని మీకు మనవి చేస్తున్నాను. ఇటీవల లేబర్ అండ్ ఎంప్లాయిమెంటుకు సంబంధించిన డిపార్టుమెంటు వారు అడవులలో వివిధ రకాల వృక్షాలు చేసుకొనే వారి కుూలి రేటు ఫలానా ఉండాలని అంటూ జి.ఎం. యం.ఎస్. నెం. 75 తేదీ. 18-2-80న ఒక డాక్యుమెంట్ నోటిఫికేషన్ జారీ చేశారు కాని ఆ డాక్యుమెంట్ నోటిఫికేషన్ ఈరోజువరకు క్రియారూపం దాల్చలేదు. డాక్యుమెంట్ నోటిఫికేషన్ గానే ఉంది. ఇప్పటికి సంవత్సరం గడిచిపోయింది. అక్కడ విస్తారంగా తీసుకుంటారు, రెండవ వైపున కార్మికుల నోరు కొడుతూ ఉంటారు. ఏమిటి ఈ అన్యాయం? ఇది సరగరగాడదని కోరుతున్నాను.

12-30 p. m. ఈ సందర్భములో తునికాకు వ్యాపారాన్ని మొత్తంగా స్వాధీనం చేసుకోండి, నేషనలైజ్ చేయండి అంటే చేయలేదు. అర్థభాగమే చేశారు. ఒక్క నూటలో చెప్పాలంటే ప్రభుత్వం ఒక కమిషన్ ఏజెంట్ గా ఉండి అచరణలో అన్ని రకాల అధికారాలను, అవకాశాలను ప్రైవేట్ కాంట్రాక్టర్లుకు ఇవ్వడం జరిగింది. కాబట్టి తునికాకు వ్యాపారాన్ని మొత్తంగా జాతీయం చేయండి. ఇది వదలిపెట్టవద్దు. కట్టికోపులు, వంగుకోపులు కూడా ప్రైవేట్ వాళ్ళకు ఇచ్చి పద్ధతి రద్దుచేశారు. అది సంతోషం, దానిని ప్రభుత్వ రంగంలో నిర్వహిస్తున్నారు, సంతోషం. కాని అచరణలో మాత్రం అధికారులు ఎక్కడికక్కడ తిరడంచూస్తే దానిని సక్రమంగా నిర్వహించక, నష్టాలువచ్చేటట్లు దీనిని ప్రభుత్వం నిర్వహించదు, దండగ, కాబట్టి వెనుకటిమాదిరిగానే వీటిని ప్రైవేటు వ్యక్తులకు ఇచ్చివేయాలనే ఒక నిర్ణయానికి రావడానికి అన్ని విధాలా తోడ్పడుతున్నారు. ఈ కుట్రను ఎదిరించవలసివుంటుంది, జాప్యమైన లంచగొండుల మీద శిక్షనమైన చర్యలు తీసుకోవలసివుంటుంది, ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ ప్రైవేటు రంగానికి అప్పజెప్పకూడదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక వ్యవసాయ విషయంలో ఒక మాట చెప్పవలసివుంది. అధిక దిగుబడి వంగడాలు, రసాయనిక ఎరువులు, క్రిమి సంహారక మందులు మొదలైనవి ఉపయోగించి శాస్త్రీయ పద్ధతులలో సాగుచేయడం మూలంగా ఇటీవల కాలంలో వ్యవసాయంలో కొంత అభివృద్ధి జరిగిన మాట వాస్తవమే. అదే విధంగా ఆయిల్ ఇంజన్లు, ఎలక్ట్రిక్ మోటార్లు పంపులెట్లు ట్రాక్టర్ల వంటివి వాడడం మూలంగా కూడా కొంత ఉత్పత్తి పెరిగింది. కాని వీటివల్ల వనగూడే ప్రయోజనం ప్రధానంగా భూస్వాములు ధనికరైతులకే పరిమితమైందని మనవిచేస్తున్నాను. సామాన్యరైతులకు వీటి ప్రయోజనాలు అందలేదు. ముఖ్యంగా సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని గురించి చేప్పే అధికారులు దనికుల, భూస్వాముల ఇండ్లలో కూర్చొని వారి ఇండ్లకు వచ్చిన మనుషులకే చెబుతున్నారు తప్ప సామాన్యరైతుల వద్దకు వెళ్ళి గాని, పొలాల వద్దకు వెళ్ళి గాని వారిని కలుసుకొని చెప్పిన పాపాన పోలేదు. ప్లీట్, ఆఫీసరు దగ్గరనుంచి, అగ్రికల్చరల్ అసిస్టెంట్ డైరెక్టరువరకు అందరు అధికారులు కూడా ప్రైవేటునే ఉంటున్నారన్నది చెబుతున్నాను. కాబట్టి దానిని మార్చండి సామాన్య ప్రజలలోకి కూడా ఈ అభివృద్ధి తీసుకుపోవడాని కోరుతున్నాను. అట్లాగే ఎరువులు, క్రిమి సంహారక మందులు, ఏతనాలు సరఫరాచేసే విషయంలో ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న పద్ధతులలో ఒక మౌళికమైన మార్పు.

రావాలి. సాధారణంగా రైతు జూన్ మాసంలో అంటే ఎప్పుడైతే తొలకరి వర్షం పస్తుంది? అప్పుడు నవ వనికి ఉపక్రమిస్తాడు. అతడు వనికి ఉపక్రమించడానికి ముందే అందుకు అవసరమైన ఎరువులు, విత్తనాలు మొదలైనవి తీసుకువచ్చి పెట్టుకొంటాడు. కాని ఈ డిపార్టుమెంటువారు జూలై లగ్గును మాసాలలో విత్తనాలు, ఎరువుల డిపోజిట్ తీసుకుపోతారు అప్పుటికే రైతు ప్రైవేటు వర్తకుల పద్ధతివల్లే అడ్డికి పావుసేరు చొప్పున అధిక డబ్బును చెల్లించి కొనుక్కొనడం జరుగుతుంది. అప్పుడు ఖిన్న మా దగ్గర విత్తనాలు, ఎరువుల నిల్వలు అలాగే పడిఉన్నాయి వాటిని కొనే దిక్కేలేదు అంటారు. ఇదంతా వట్టి నాటకం, బూటకం. కాబట్టి రూల్స్ ను అవసరమైన విధంగా సవరించి ఎరువులు, విత్తనాలు, క్రిమినంహాగిక మందులు మొదలైన వాటిని మే నెలలోనే డిపోజిట్ పంపే ఏర్పాటు చేయాలని కొరుతున్నాను. అట్లాగే పంటలను పెంచడానికి రైతులకు తోడ్పడే శాధ్యత ఈ డిపార్టుమెంటుకు ఎట్లా ఉందో అదే విధంగా పండించిన పంటలకు గిట్టుబాటు ధరలు వచ్చే బాధ్యతను కూడా ఈ డిపార్టుమెంటు తీసుకోవాలి. అప్పుడే అది సమగ్రమైన వ్యవసాయ శాఖ అవుతుంది లేకపోతే పంటలు పండించే వంతు భాస్కరరావుగారిదే అవుతుంది కొనసాగు సివిల్ సప్లయ్ శాఖా మంత్రి వెంకటస్వామిగారిదే అవుతుందని అనుకోకండి అది పొరపాటు. అందుకు అనుగుణంగా అవసరమైతే డబ్బాలను యిలా సవరించి మీ విధానంలో మార్పు చేసుకోండి వ్యవసాయాభివృద్ధికి పూనుకుంటున్న ఈ డిపార్టుమెంటే అందులో భాగంగా రైతులకు గిట్టుబాటు ధరలు వచ్చేట్లుగా చూడవలసిన అవసరంవుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇకపోతే ఎడ్లుగని, ప్రత్తిగాని, పొగాకుగాని, మిర్చిగాని వీటి ధరలు అక్కువగా ఉన్నాయి. ఇంకా పసుపు ధర సంగతి మరి అధ్వాన్నంగా ఉంది. అందువల్ల ఈ ధరలను కూడా మే నెలలోనే నిర్ణయించాలి, తొలకరికి ముందే నిర్ణయించాలి. ఫలానా పంట ఫలానా ధర వుంటుందని నిర్ణయించాలి; అదికూడా కళ్లాల మీదనే రైతులకు సచ్చేటట్లుగా ఉండాలి. కాబట్టి వ్యవసాయ పంటలను వ్యవసాయ శాఖ వారే కొనుగోలుచేసే విధంగా లేకపోతే అజమాయిషీ చేసే విధంగా ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరం ఉంది. దానికి కావలసిన గిడ్డంగులు మొదలైనవి ఎట్లా సమకూర్చుకోవాలన్నది వారి బాధ్యతే. అధికారంలో ఉన్నవారు, ఈ గిడ్డంగులకాడికి వచ్చే సరికి నాకొక కఠినమైన అనుభవం ఉంది. ఇప్పుడు వేరే-హౌజ్ ప్రైవేట్ వ్యక్తులు కట్టిస్తున్నారు. వాళ్ల స్వంత జేబునించి ఒక్క పైసా కూడా ఖర్చు పెట్టకుండా బ్యాంకులనించి అప్పు తీసుకొని వాటిని నిర్మించి ఫుడ్ కార్పొరేషన్ వాళ్లకో, సివిల్ సప్లయ్ కార్పొరేషన్ వాళ్లకో వాటిని కిరాయకు ఇస్తారు. 10, 15 సంవత్సరాలలో వాళ్లు పెట్టిన పెట్టుబడి వెళ్లిపోతుంది. ఇక శాశ్వతంగా వాళ్ళకు లాభాలే వస్తుంటాయి. ఈ డిపార్టుమెంట్ తరపునే ఆ పని ఎందుకు చేయకూడదు? ప్రైవేటు వ్యక్తులకు ఈ లాభాన్ని ఎందుకు కలగజేయాలి? కాబట్టి ఆ వైఖరిలో కూడా పూర్తి మార్పు రావాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇకపోతే సన్నకారు చిన్నకారు రైతుల కోసం ఉద్దేశించ బడ్డ స్కీములోని లోటుపాట్లను సరిదిద్దు కొని వారికి

Demands for Grants

సక్రమంగా ఉపయోగపడేట్లు చూడాలి. ఇప్పోతే వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం గురించి కొంత వివరంగా చెప్పవలసి వుంది. వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం, మన రాష్ట్రంలో వ్యవసాయభివృద్ధికి ఎంతో సేవచేస్తున్నది. ఆ విషయములో ఏ రకమైన సందేహం లేదు. దాని యొక్క సాంకేతిక పరిశోధనలోనూ శాస్త్రీయ పరిశోధనలోనూ ఇప్పుడు సాధించిన పురోగతి కాకుండా ఇంకా అధికమైన పురోగతిని సాధించవలసి వుంటుంది. అందుకు మన శాస్త్రవేత్తలు కృషిచేస్తారనే విశ్వాసం నాకు వుంది. వాళ్లు కృషిచేయాలని కూడా నా ఆకాంక్ష. ఆ రకంగా సాధించాలని వారికి నా శుభాకాంక్షలు అందజేస్తున్నాను. కాని దురదృష్టకరమైన విషయం ఏమిటంటే ఎంతో అభివృద్ధి చెందుతూ, ఎంతో గౌరవప్రపత్తులు కలిగిన ఈ విశ్వవిద్యాలయం ఈరోజున భూస్వాముల యొక్క జేబు సంస్థగా తయారుచేయబడుతున్నదని నా ఆరోపణ. ఫార్మర్స్ వెల్ఫేర్ ట్రస్ట్ అంటూ ఒకటి పెట్టారు. అది ఫార్మర్స్ వెల్ఫేర్ ట్రస్ట్ కాదు, ల్యాండ్ లార్డ్స్ వెల్ఫేర్ ట్రస్ట్. భూస్వాములు ఆ సంఘాన్ని అవతల పెట్టుకొని దాని! ఈ విశ్వవిద్యాలయానికి ఇప్పుడు లంకె పెడుతున్నారు. ఆ భూస్వామి ఎవరైతే ఈ ఫార్మర్స్ వెల్ఫేర్ ట్రస్టులో ఆఫీస్-బేరర్ గా ఉన్నాడో అయినే ఆండ్ర్యుచేక్ అగ్రికల్చరల్ యూనివర్సిటీకి వైస్-చాన్సలర్ గా ఉన్నాడు. వైస్-చాన్సలర్ గా ఉండడమే కాదు, ఈయన ఇల్లు కూడ ఎక్కడో కాదు ఇప్పుడు నేను చెప్పినట్టు 6000 ఎకరాల ఫారెస్టు భూములు అమ్ముకున్న, జెన్నారెడ్డి మన్ మోహన్ రెడ్డిగారి బంధువులే వీరు. వారి స్వంతక్షయ్య మానుకోటకు 10 మైళ్ళ దూరంలో ఉన్న మల్కాల గ్రామం. బాపట్లలో వున్నటువంటి ఆపరేషన్ రివిన్యూ పాజెట్టును, తీసుకువచ్చి మల్కాలలోని తన బంగాళాలో పెట్టి అక్కడ మిచ్చి తోటల మీద పరిశోధనలు సాగిస్తున్నారు. లక్షలకొద్ది ఫండ్స్ ఇస్తున్నారు. అదిపోగా 150 ఎకరాల మామిడితోటలు ఇతరతోటలకొచ్చి దానికి అంటగడుతున్నారు. ఈ తోటలు చేసిన భూములు కూడ ఎక్కడ ఉన్నాయంటే 80 ఎకరాలు ఒకచోట, 75 ఎకరాలు ఇంకొకచోట ఉన్నాయి. పి. డబ్ల్యు. డి. మెయిన్ రోడ్డుకు 10 మైళ్ళ దూరం, జిల్లా పరిషత్తు రోడ్డుకు 4 మైళ్ళ దూరంలో ఉన్న ఆ మారుమూలలో ఎందుకు ఈ పరిశోధన? వైగా ఈ భూములు ఎక్కడివి? భూసంస్కరణల చట్టాన్ని మోసం చేసి బినామిక ట్రాన్స్ ఫర్లు చేసుకొని చట్ట విరుద్ధంగా దక్కించుకొన్న భూములని నేను చాలెంజ్ చేసిచెబుతున్నాను. ఈయన భూములే అవి. అవి ఈయన తండ్రి. తాతలకు సంబంధించిన భూములే. ఈ రోజున వైస్-చాన్సలర్ ఫార్మర్స్ వెల్ఫేర్ ట్రస్ట్ అనేదానిని అడ్డం పెట్టుకొని బినామి ట్రాన్స్ ఫర్లు అయిన భూములన్నింటిని అమ్మి యూనివర్సిటీ స్థించి కోట్లకొలది రూపాయలు తీసుకొనడానికికుట్ర వస్తుతున్నాడు. వ్యవసాయాన్ని అభివృద్ధి చేయాలను కుంటే ఇక్కడ యూనివర్సిటీ దగ్గర భూములే లేవా? ఇక్కడ ఎందుకు చేయకూడదు ఎందుకు మానుకోటతో ఈ పని చేయవలసి వచ్చింది? భూస్వాములు ధురుద్దేశంతో మిగులు భూమివి అమ్మించడానికి ఉపయోగపడే సంస్థగా దీనిని తయారుచేసారు. ఆ రకంగా యూనివర్సిటీ వ్యవహారాలలో అనర్థదాయకమైన ఫలితాలు వస్తున్నా

Demands for Grants.

చెప్పడానికి ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను. డాక్టరు హామిద్ అలీగారు అగ్రికల్చరల్ యూనివర్సిటీలో డీన్ గా ఉన్నారు. ఈ వైస్-చాన్సలర్ అనుకూలే ప్లాన్ లో సహకరించడంలేదని ఏమోగాని రక్షణలో ఆయన మీద చర్య తీసుకున్నారు. ఇది చాలా అసహ్యకరంగా ఉంటుంది. వైస్-చాన్సలర్ పదవి విరమణ చేసే గడువు 1981 అక్టోబర్. డీన్ అఫ్ అగ్రికల్చర్ యూనివర్సిటీ సీటీ పదవి విరమణ చేయవలసింది 1981 నవంబరు 30వ తారీఖు. అంటే డాక్టర్ హామిద్ అలీగారి కంటే ఒక నెల ముందే వైస్-చాన్సలర్ గా ఉండి రిటైర్ కావలసి వుంది అటువంటప్పుడు ఈ వైస్-చాన్సలర్ డాక్టర్ హామిద్ అలీగారిని అపదనుంచి మార్చి ఎక్స్ ప్లెన్డ్ రైరెట్టుకుగా వేసాడు. ఇప్పుడు ఉన్న స్టాట్యూటరీ రూల్స్ కు ఇది భిన్నంగా ఉంది. ఆరూల్స్ కోడ్ చేద్దమనే అనితగిన కైము లేదు వచ్చే మే మాసంలో ఉన్నట్లంటే 150 ఏకాల సూచి తీసుకొనే డిట్ ఉన్నదా 12-40 a .m దానిని వెంటనే అపించండి. డీన్ అఫ్ అగ్రికల్చర్ మీద తీసుకొన్న యాక్షన్ ను అమలులోకి రాకుండా వెంటనే అపించండి. ఆశరువాత జరుపుకొన్న ఆక్రమ ప్రమోషన్స్, అక్రమ రిక్రూట్ మెంట్స్, అక్రమ సెలక్షన్స్ ఉన్నాయో వాటిని పునర్విచారణ జరపండి. మాల్వాలలో ఉన్నట్లంటే ఫీల్డ్ ఆఫీసర్ కు చెక్ డాయింగ్ ఫవర్ కూడ ఉండాలి చూడండి. ఛార్జ్ యా విశ్వవిద్యాలయం వారు రాష్ట్రం నలుమూలల స్థలంలో పని చేస్తున్న అధికారికి యివ నటువంటి చెక్ డాయింగ్ ఫవర్ సూచుకోట తాలూకాలో వైస్ చాన్సలర్ ఉారు ఆయన మాల్వాలలో కూర్చున్నట్లంటే ఆ అధికారికి ఎందుకు యివ్వవలసి వచ్చినది? దీని ఉద్దేశ్యంలో కూడ మీరు అర్థం చేసుకోవడం కష్టం కాదు అని నేను మరచి చేస్తున్నాను ఈ వ్యవహారం మీద హాస్ కమిటీ వేయండి. ముఖ్యంగా వైస్ చాన్సలర్ ను రాజీనామా యిచ్చి అయినా బామ్మనండి. లేకపోతే మీ ఉన్న అధికారాలను ఉపయోగించుకొని బర్రరఫ్ అయినా చేయండి. ఆయనకు ఇచ్చే రకంగా ఉంచి సాగిస్తే అది అగ్రికల్చర్ యూనివర్సిటీ కాదు. ఇంకొక రకం యొక్క యూనివర్సిటీ అవుతుంది. లాడ్ లార్డ్స్ యొక్క యూనివర్సిటీ అవుతుంది. ఇప్పటికే దానికి చాలా అప్రెషియేషన్ వచ్చినది అది సహించడానికి, ఇది చదవానికి విలువ లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

మత్స్యశాఖ ఈ మత్స్యశాఖ అభివృద్ధికి చాలా అవకాశాలు ఉన్నాయి. దీనిని బాగా అభివృద్ధి చేయాలని అవసరం వున్నది కాని దీని అభివృద్ధి అనుకూల ప్రకారంగా పోతున్నదా అని చూసినట్లయితే ఆ విధంగా పోవడం లేదు. ఆ డిపార్టుమెంట్ లో చాలా లనారోగ్యకరమైన సరిణామాలు వస్తున్నాయి ఆ డిపార్టుమెంట్ లో ఉన్న స్టాఫ్ కు ప్రతేక శిక్షణ ఉంటుంది. ఆ శిక్షణ ఉన్నట్లంటే వాటిని రిక్రూట్ చేసుకోవడం, ప్రమోషన్ చేసుకోవడం వివిధ స్థానాలకు తీసుకోవడం అనేది జరుగుతుంది కాని ఉన్నతస్థానాలకు సంబంధించిన కొన్ని పదవులకు యితర డిపార్టుమెంట్స్ నుంచి తీసుకుంటున్నారు. ఆ తప్పు జరగనియ్యండి. ప్లాటిస్టిక్ అఫీసర్స్ పోస్టు గాని, డిప్యూటీ డైరెక్టర్ పోస్టు గాని, లేకపోతే ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ స్టేడ్ గాని మెకానికల్ స్టేడ్ గాని, ఫీల్డ్ కు సంబంధించి గాని టెక్నికల్ పోస్టుకు సంబంధించి గాని

గిరిజనులకు ఉన్నతమైన స్థానాలకు యితర డిపార్ట్ మెంట్స్ నుంచి తీసుకువచ్చి
గర్జి చేర్చి వారికి ఉపసాహిత్యం చేప్పండి. అవసరం అయితే శిక్షణ తరగతులు
వెంచండి. కొద్దులు వెంచండి. స్టాఫ్ ను పెంచండి. ఇందులో ఉన్న వారికి
ప్రమోషన్ అవకాశం ఉండాలి. జైలులు గిరిజనులకు వీరి నెత్తిన రుద్దుతూ
ఉంటారు. జైలులలో ఉన్న వారికి చాలా పెంచవలసిన అవసరం వున్నది.
బీదగిరి వెంచేర్స్ ను జైలులలో ఉంచాలి. తెలంగాణ ప్రాంతంలో జైలులు
ముదిరాజులు అని పిలుస్తారు. వారు ఉన్నారు. జైలు వారికి ముదిరాజులకు
ఘర్షణ ఉంటుంది. జైలు వారు ఉన్నచోట ముదిరాజులను తీసుకోరు. ముది
రాజులు ఉన్నచోట జైలు వారిని తీసుకోరు. జైలు వారు అంటే గంగ పుత్రులు.
అవ్వ తిండి చేతులతో ఉన్న కులస్తులు అని మెలకడం ఉంటుంది. అక్కడ
ఉంటుంటే నీటి వనరులు ఆ ఉన్నాయి ఉపయోగించుకొని అందులో చేపలు
కట్టేటట్లుగా చూడాలని కోరుతున్నాను. మైదాన ప్రాంతాలలో చేపల అభి-
వృద్ధి ఉన్నప్పుడు చేపలను కృషి చేసి పోదు. ఇంకా ఉధృతం చేయవలసిన
కారణం ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. మెరైన్ బోట్స్ యివ్వడం కోసం
ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న చర్యలు ముడకొడిగా ఉంటున్నాయి. రెండవ వైపు
గొప్ప గుండెకోరిం జరుగుతున్నది. వర్త్ ఖార్చు సహాయంతో 200 మెరైన్
బోట్స్ తయారు చేసి యింజన్స్ కొనడానికి సంశ్లిచారు. 5, 6 నెలలు నుంచి
కొనడం లేదు. రెస్టన్ కంపెనీకి సంబంధించిన యింజన్స్ కొనాలని సెక్రటరీ
వాదిస్తారు. లే లాండ్ కంపెనీని కొనాలని మంత్రిగారు వాదిస్తారు. ఆ
యింజన్స్ కొనడం లేదు. కొనే బాధుడు ఉండడు. రెస్టన్ యింజన్ మంచిదని
ఒక కంపెనీ. లే లాండ్ యింజన్ మంచిదని ఒక కంపెనీ. ఈ ప్రచారాలతో
పోతున్నాయి. ప్రచారాల వరకే లేదు. అంతకన్న లోతు అయిన విషయాలు
ఉన్నాయి. ఏ కంపెనీ ఎంత కమిషన్ ఇస్తాను అన్నది. ఈ యింజన్స్ దగ్గర
చాలా ఖర్చువు ఉన్నది. ఈ కుంభకోణంలో ఎవరు బాధ్యులు ఏమిటి అనేది
చెప్పవలసిన వారువారే. ఇది మాత్రం సక్కువ అంచనా వేయడానికి వీలులేదని
మన చేస్తున్నాను. తగాదాలు ఏమైన ఉండనీయండి. నాణ్యత గల యింజన్
కొనండి. కమిషన్స్ అవకాశం లేకుండా చాటు బేరాలకు అవకాశం యివ్వ
కుండా కొనేట ఏదో 8, 15 రోజులలో ఆర్డర్స్ పంపించి, కనీసం చినుకు పడక
ముందు కొని ఈ మర బోట్స్ కు యింజన్స్ అమర్చి వారికి యిప్పించే విధంగా
చూడాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

పశుపోషణ. శవ్యదున్నటువంటివి చచ్చిపోకుండా రోగాలు నయం చేసే
విధంగా యింకా పరిశోధన చేసి విధంగా తీసుకోవలసి వున్నది. మీరు యిచ్చే
వైద్య సదుపాయం మాటికి 5 వంతులు పశుపోషణకి సరిపోవడంలేదు. ఈ సదు
పాయాన్ని యింకా బాగా ఎక్కువగా పెంచాలని మనవి చేస్తున్నాను. దీనికోసం
అనేక పద్ధతులు అనుసరించండి. ప్రతివంట వస్తువుల్నీ పెట్టాలని అగడం లేదు.
పాద్యం కాదు. ఒక డాక్టర్ ను కి విలేజు పెట్టాలని అగడం లేదు. మైదాన
ప్రాంతాలలో ఉన్నాయి ఈ కి విలేజ్ పెట్టాలని, పశు సంపద అడవులలో
ఉంటున్నది. గిరిజనుల దగ్గర ఉంటుంది. వారికి సైర్యసదుపాయం అందడం

for 1981-82:

Demands for Grants.

లేదు. నూటికి ఒక వంతు కూడా అందడం లేదు. 5 వంతులు మైదాన ప్రాంతాల్లో వున్నది. ఆటువంటి చోట వారానికి ఒకసారి రెండు సార్లు 5 ఊళ్లు, 10 ఊళ్లకు ఒక కాంపౌండరులాంటి వాని, అనుభవం కలిగిన ఉద్యోగిని పంపి వారు టూర్ చేసేటట్లుగా, మందులు యిచ్చేటట్లుగా చేయాలని కోరుతున్నాను. కీ వెలేజ్ సెంటర్స్ లో ఒక గడ్డి గుడిసె ఉంటుంది. మనిషి ఉంటాడుకప్ప మందులు ఉండడం లేదు. మందులు కొనుక్కోడానికి అందుబాటులో ఉండడం లేదు. కీ విలేజ్ సెంటర్స్ అన్నిటిలో అన్ని రకాల జబ్బులకు పనికి వచ్చే మందులు అవసరమైన మోతాదులో ఉండాలని మనవి చేస్తున్నాను. పశువులకు రోగాలు వచ్చిన తరువాత నయం చేయడం అంత ముఖ్యమో రోగం రాకుండా చేయడానికి చర్యలు తీసుకోవడం అంత ముఖ్యం. తొలకరిలో అంటువ్యాధులు వస్తూ ఉంటాయి. పెద్ద రోగం, జబ్బు వాపు, పుట్టుకట్టు ఈ రకమైనవి మా ప్రాంతంలో వస్తూ ఉంటాయి ఈ జబ్బులకు తొలకరిలో కలరా, మళూచి వాక్సిన్ ఎట్లా యిస్తున్నారో అదే రకంగా వీటికి కూడా యివ్వండి. కొన్ని సార్లు యిచ్చారు. ఇప్పుడు ఎందుకు మానిపెస్తున్నారు? డాక్టర్స్ తో మాట్లాడితే కొంత మంది మందులు వస్తాయి అవడం లేదు అంటారు. ఇంకొక ఆయన గామీమాలలో రైతులు సహకరించడం లేదు అంటారు. ఇగివకు మాసివ్ స్కూల్ లో కాంపెయిన్ తీసుకొన్నప్పుడు సహకరించినప్పుడు యిప్పుడు ఎందుకు సహకరించరు? రైతులలో ఉత్సాహం లేదా? వేలకొలిది రూపాయలు ధర చేసే పశువులు చచ్చిపోతూ ఉంటే చూసుకుంటూ ఉంటారా? ఈ డిపార్ట్ మెంట్ లో ఒకరకమైన బద్దకాన్ని తొలగించుకుంటూ డాక్టర్స్ పెద్ద ఎత్తున గామీమాలకు వెళ్లి తొలకరిలోనే అంటు వ్యాధులు రాకముందే నివారణ చర్యలు తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. గామీ స్థాయిలో అక్కడున్నటువంటి స్థానికులకు ఈ వైద్యంలో శిక్షణ యివ్వండి. గామీమాలలో కోళ్ళు ఉన్నాయి. ఆ కోళ్ళకు యింకొక్క ముగ్గు గామీమస్తులే యిచ్చుకొనే విధంగా ప్రైవేటు డాక్టర్స్ కేత శిక్షణ యిప్పించండి. అవసరమైన పని ముట్లు యివ్వండి. సహాయం చేయండి. ఆరోగ్య రంగంలో నాటు వైద్యులను ఏ రకంగా ప్రోత్సహిస్తున్నారో అదే విధంగా పశు వైద్య రంగంలో యిటువంటి విద్యుతులు చేపడితే సామాన్య ప్రజలకు అందుబాటులో ఒక డాక్టరు ఉన్నాడు అని అనుకోడానికి వీలు ఉంటుంది. వీటికి అవసరమైన మందులు రైతులకు అందుబాటులో వుంచండి. ఉచితంగా ఇస్తే వరేసరి, లేకపోతే డబ్బు పెట్టి కొనుక్కోడాని కయినా అందుబాటులో వుంచాలి. ఇంక, యీ డెయిరీ డెవలప్ మెంట్ కార్పొరేషన్ కు సంబంధించి, ఇందులో ప్రధానంగా గుర్తుంచుకోవలసిన విషయాలు కొన్ని ఉన్నాయి. ఉత్పత్తి రారులకు గిట్టుబాటు ధర లేదు. బియ్యంకు 60 పైసలకంటే ఎక్కువ ఇవ్వడం లేదు. కొన్ని చోట్ల అంతకంటే తక్కువ ఇస్తున్నారు. కొనేవాడికి రూ. 2.70 పైసలకు అమ్ముతున్నారు. ఎందుకంతా ఉంటున్నది? ఒక అధికారి చెప్పాడు-మాకు ఓవర్ ప్యాడ్ ఛార్జెస్, మెన్ టెనెన్స్ ఛార్జెస్ ఎక్కువ అని, చిత్తూరు జిల్లాలో బీటరుకు 13 పైసలు విడుతుందని, కొన్ని జిల్లాలలో రెండున్నర రూపాయలు విడుతుందని చెబుతున్నారు. ఓవర్ ప్యాడ్ ఛార్జెస్ లో చిత్తూరు జిల్లాలో

12-50 p.m.

Demands for Grants.

18 పైసలు, మరొక జిల్లాలో రెండున్నర రూయపాలు అంటే - అందువలన, యీ రెండూ కలిపి ఇచ్చేవాడికి తగ్గిస్తున్నారు. కొనేవాడికి పెంచుతున్నారు. ఓవర్ పాడ్ ఛార్జెస్ లో చాలా దుబారా వున్నది. అది తగ్గించండి. గిట్టుబాటు కాని ప్రాంతాలలో కొనడం తప్ప. ఎందుకు కొనాలి? ఓవర్ పాడ్ ఛార్జెస్ రెండున్నర రు. లకు పెరిగినచోట మీరు కొనడం తగ్గించండి. దీనివొక ఛాలెంజ్ గా తీసుకుని, పాల ఉత్పత్తిదారులకు లాభం కలిగించాలనే దృష్టితో, అట్లాగే కొనే వారికి చవగ్గా ఇవ్వాలనే దృష్టితో మీరు కేంద్రీకరిస్తేనే ప్రయోజనం కలుగుతుంది. అటువంటి కేంద్రీకరణ చెయ్యకపోతే ప్రయోజనం కలగదని సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను.

ఇంక, యీ మధ్యన ప్రాంతాలవారీగా, జిల్లాల వారీగా కొంతమందిని చైర్మన్లుగా, అధికారులను పేజారు. వారు టూర్ చెయ్యడం, టి.ఎ.డి.ఎ లు వివరీతంగా ఖర్చుపెడుతున్నారు. ఇడి-సవాళేరు కొడిపిల్లకు అర్థకేరు గరం మసాలా అన్నట్లు వుంది. దీనికి పది మంది చైర్మన్లు, అధికారులు, వారికి టూర్లు, టి. ఎ. డి. ఎ. ఖర్చులు, పి.ఎ.లు, తెలిఫోన్లు, వరయినా నవ్వుతారు. ఇది చాలా హాస్యాస్పదంగా వుంది. వారం రోజుల క్రిందట వరంగల్లు జిల్లా, కరీం నగర్ జిల్లా, ఖమ్మం జిల్లా పాల ఉత్పత్తిదారులు సంఘాల్లో సమావేశమై చేసిన తీర్మానం ఒకసారి గమనించండి, అందులో మాటికి ఇద్దరు మాత్రమే మాచారు. తక్కిన వారంతా కాంగ్రెస్-ఎ వారే. వారు మొత్తుకుంటున్నారు, ఓవర్ పాడ్ ఛార్జెస్ చాలా వివరీతంగా పెరిగిపోతున్నవి. వర్కర్లు సమస్యలు మాత్రం పరిష్కరింపబడకుండా వున్నాయి. వారి లాంగ్ స్టాండింగ్ గ్రీవెన్సెస్ అలాగే ఉన్నాయి. వాటిని మీరు పరిష్కరించడం లేదు ఇవాళ చర్చ జరిగింది. రికగ్నైజ్డ్ మూనియనా, అన్ రికగ్నైజ్డ్ మూనియనా అని అనకుండా అందరి సర్వైసెస్ క్రమబద్ధం చెయ్యండి. తెలహరీయా, వర్మనెంటా అని కాకుండా క్రమబద్ధం చెయ్యండి. మిగిలిన డిపార్టుమెంటుతో సమానంగా చెయ్యండి.

ఈ సమయంలో సహకార శాఖా మంత్రిగారికి నాదొక విజ్ఞప్తి. రెండు నెలలుగా సహకార సంఘాల పెయిడ్ సెక్రెటరీస్ ఆందోళన చేస్తున్నారు. ఎంత కాలం ఇది రావడాసురుడి కావ్వగా మండడం? ఇది మంచి పద్ధతి కాదు. వెను వెంటనే జోకల్స్ చేసుకుని పరిష్కారం చెయ్యండి. మీరు ఇప్పుడు, వెంటనే మాటికి మారు పాళ్ళు ఒప్పుకుంటారా, లేదా అనేది కాదు, మీరు ఇప్పుడు, వెంటనే ఒప్పుకోగలిగినవి ఒప్పుకోండి. మిగతా విషయాల్లో ఏమి చెయ్యాలి చూడండి. వారిని సంప్రదించి, వారి సహకారంతో ఏ విధంగా చేస్తే కాగుంటుందో ఆలోచించి చెయ్యండి. సహకార సంఘాలలో, యీ పెయిడ్ సెక్రెటరీస్ నమ్మే వలన ఆనేక విధాలుగా నష్టం వస్తున్నది. కాబట్టి, ఆ విధంగా నష్టం రాకుండా చూడాలి. పెయిడ్ సెక్రెటరీస్ ఎంపిక విషయంలో ఇప్పుడు ఏ.ఎ. సహకార సంఘాలలో పని చేస్తున్నారో వారికి క్వాలిఫికేషన్ లేకపోతే, స్పెషల్ ఎగ్జంప్షన్ ఇచ్చి, అవసరమైన తెలియనింగ్ ఇప్పించి వారిని అబ్జార్వ్ చేసుకోండి. రీటెన్చ్ చెయ్యండి. అందులో కూడ యస్. సి, యస్. టి. రిటరైజ్డ్ ఐప్సీ తంగా పాటించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు యస్. సి, యస్. టి, రిటరైజ్డ్

షన్ విషయంలో పైన ఏమి చెప్పినప్పటికీ, ఆచరణలో మాత్రం, ఏదో పంకతో ఇంకొక విధంగా చేస్తున్నారు. అట్లా చెయ్యకండి.

ఈ అన్నీ పద్దుల గురించి నేను ఒకటే చెబుతున్నాను. వాస్తవానికి ఇవన్నీ ప్రజా సంక్షేమానికి సంబంధించిన డిమాండ్లు. వీటికి చేసిన కేటాయింపులు చాలా తక్కువగా ఉన్నాయి. ఈ కేటాయింపులు సరిపోవు కాబట్టి, యీ కేటాయింపులు ఎక్కువ చెయ్యవలసిన అవసరం వున్నది. ఈ శాఖల మంతులై ఇక్కడ హాజరయి వుండడం ముదావహం. ఈ లోటుపాట్లన్నింటినీ దిద్దుకోవాని కోరుతూ ఇంతటితో నెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. గంగారెడ్డి :—అవ్వడా, మొదటిసారి నాకిక్కడ మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇచ్చినందుకు తమకు మొట్టమొదట ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను.

నేను, యీ సమయంలో ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించి కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకున్నాను. ఫారెస్టు అన్నది మనకు ప్రాణాధారం వంటిది. మనం బ్రతకడానికి ఫారెస్టు చాలా అవసరం. కలెక్టాలోని ఒక అగ్రికల్చర్ యూనివర్సిటీ ప్రొఫెసర్ ఘట్టా గారు చెప్పారు. ఒక చెట్టు 50 సంవత్సరాలు వుంటే, మనకు 15.7 లక్షల విలువగల సర్వీసు చేస్తుంది. ఇంజనీ ఎన్విరాన్ మెంట్ బాలెన్స్కు ఫారెస్టు వుండడం అత్యవసరం. ఒకప్పుడు హైదరాబాద్ గాని, తెలంగాణ ప్రాంతం చూసినవారికీ, ఇప్పుడు చూస్తే ఒకప్పుడు ఇక్కడ అడవి వుండేదా? అని చాలా బాధ కలుగుతూ వుంటుంది పోలీసు యాక్టన్ తెలంగాణా ప్రాంతంలో పెద్ద యెత్తున అడవిపైన జరిగింది శరునాత పేల లక్షల ఎకరాలపైన ఎంక్రోచ్ మెంట్ జరిగింది గ్రోమోర్ ఫుడ్ కాంపెయిన్ క్రింద దీని క్రింద లక్షలాది చెట్లు కొట్టేశారు దీనివలన, చివరకు ఒక్కావోల్ క్రిస్టిన్ కూడా ఏర్పడింది. అప్పుడు చెట్లు మందుకు కూడా లేకుండాపోయింది. అలాగే అడవి భూములను చెట్ల కొట్టేసి ఒకరిమించుకోవడం జరిగింది. అదిలా కాదు వంటి డెన్స్ ఫారెస్టు వుండిన ప్రాంతాలలో యీనాడు మనిషి చనిపోతే తగలబెట్టడానికి కూడా భూమి లేదు. నైజాం కాలంలో మంచి పద్ధతి వుండేది. గామీ, గ్రామ కంఠం, బెరూన్, పోరంబోకు, మొదలయిన భూమి విభాగా లుండేవి. ప్రజలకు అప్పుడు కావలసినంత భూమి, ఫారెస్టు రెండూ వుండేవి, ఇప్పుడు గంటెడు భూమిలేదు ప్రజల అవసరాలకు రిజర్వు ఫారెస్టు కూడా వుపయోగించుకుంటున్నారు, క్రమేణా అడవంతా పోయింది. అడవిని కొట్టు కుంటూ బ్రతుకుతూ శివడంపలన ఆ విధంగా జరిగింది. వేరే ప్రాంతాల సంగతి తెలియదు గాని మన రాష్ట్రంలో నేడనల్. మినిమమ్ ఏవరేజ్ ప్రకారం వన్ శర్లు ఏరియా ఫారెస్టు క్రింద వుండాలని వుంటే, మనవద్ద 13 పర్సెంట్ మాత్రం వుంది. అంటే పది పర్సెంట్ గావ్ వుంది. అది గానాడు లాంటి ప్రాంతంలో, మా ఇంటి చుట్టూ చిరత పులులు, పెద్ద పులులు తిరుగుతూ వుండేవి ఇప్పుడు పేరుకు కూడా 80 పర్సెంట్ అడవి లేదు అదిలాబాదు లా టి చోట పరిస్థితి ఇలా వుంటే ఇంక, తక్కినదోట్ల ఎట్లా వున్నదో మీరు పూర్తి అవుతారు. మైనింగ్ కొంకు

కొట్టివేసిన అడవులు, లాండ్ ఎన్లైన్ మెంట్ కొరకు ఇతరత్రా 2 వేల 40 స్కేర్ మెల్స్ విస్తీర్ణంను, అడవులను నునం కొట్టివేశాము.

1.00 p.m.

అడవులు ఒకసారి ఇంత పెద్ద ఎత్తున హాయిని తరువాత మిగిలిన అడవుల క్యాలిటీ ఎట్లా ఉంది, ఎంత కర్ర ఉంటుంది, దీని పరిస్థితి ఏమిటి అని ఆలోచిస్తే చాలా శాధ కలుగుతుంది. నేను అటవీ ప్రాంతానికి చెందినవాణ్ణి. అటవీ ప్రాంతాల్లో పుట్టి పెరిగి వాణ్ణి. అడవుల విషయం ప్రత్యేకంగా ఆలోచించా అని మనవిచేస్తున్నాను. లాండ్ సీలింగ్ క్రింద వచ్చిన సర్ప్లస్ భూముల్లో కొన్ని లక్షల మామిడిచెట్లు, వేరే చెట్లు కొట్టివేసారు. ఫ్లోట్ బేరింగ్ చెట్లను పర్మిట్ ఆపనకం లేకుండా కొట్టివేయవచ్చునని ఒక దుగధృష్టకరమైన నిర్ణయం ఈ మధ్య తీసుకున్నారు. దీనివల్ల ఫారెస్టులలో తప్ప వేరే చెట్లు లేకుండా చేసారు. హిందువులను పాతిచెట్లరు, రహసం చేసారు. మికుష్టుగా తోచవచ్చును కాని నాకేమి అనిపిస్తున్నదంటే హిందువుల పీనుగను కాల్చివేయడానికి కూడా కర్ర తీసి పరిస్థితి వస్తుంది. నేను ఊరికే చెప్పడం లేదు, దీనిని సీరియస్ గా ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. నేను చెప్పిన మాటలలో విశ్వాసం లేకపోతే ఎవరైనా వెళ్లి అటవీ ప్రాంతాన్ని చూసివస్తే తెలుస్తుంది. ఫ్లోట్ బేరింగ్ చెట్లు అనే పేరుతో చెట్లు కొట్టివేయడానికి పర్మిట్ ఇచ్చిన మొత్తం ప్రకటనచూస్తే చాలా ఆశ్చర్యం అనిపించింది. రాయలసీమ పేపరు మిల్లు వారికి రూ. 150 లు టన్ను కర్ర ఇస్తున్నారంటే మహబూబ్ నగర్ అడవులు చెడిపోతున్నాయని మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చింది అనుకుంటాను. ఏమి చర్యలు తీసుకుంటారో తెలియదు. మంత్రిగారు దీనికి సమాధానం ఇవ్వాలని నివేదన చేస్తున్నాను. కొన్ని మాటలు చెబితే శాధకరంగా ఉంటుంది. నేను తెలుగులో వంటిగా మాట్లాడలేను కాని ఉర్దూలోని ఒక కవైట్ వినిపిస్తాను, అజీజ్ గారికి అగం అవుతుంది

گلشنِ ہرست ہوں سبجھے گل ہی نہیں عزیز۔ کانٹوں سے بھی نپاہ کئے جارہے ہوں میں

మీరు డిపార్టుమెంటు ఫెల్లోగ్ చేయాలని క్రొత్త స్థాపనను పెట్టాలని స్పీషులు పెట్టారు. అజీజ్ గారు చాలా సాముల్లు, మంచి వ్యక్తి, చాలా చదువుకున్నవారు, మంచి కుటుంబం నుంచి వచ్చినవారు, ప్రతి విషయం శ్రద్ధతో చూసేవారు. మీ కాలంలో స్థాపనను కొరకు డబ్బు ఎక్కువచేసే బదులు తక్కువ చేసారంటే విచారకరమైన విషయం. క్రిశం సంవత్సరం లేకుండా స్థాపన వస్తుకు రిలీ లక్షలుంటే ఈ సంవత్సరం 57 లక్షలు చేసారు. ఇది ఎంతవరకు సబబో అలోచించాలి. ఇది పెరిగే బదులు తగ్గిందంటే విచారకరమైన విషయం. ఇమ్మం, బెల్లంపలి డిజిటల్ యూకలప్షన్ స్థాపనను పెద్ద ఎత్తున తీసుకున్నారు. ఇది ఎంతవరకు టెన్సిఫైల్ వనది, ఎంత ఈల్లు వచ్చింది, ఎంత ఖర్చు వనది విచారించి చూడాలని మనవి చేస్తున్నాను. అన్నింటి కంటే ముఖ్యమైనది భద్రాచలంలోని డిజిటల్ స్థాపన. చాటో ఎంత శాతం కొట్టేసారు, ఎవరు కొట్టారు, డిపార్టుమెంటు ఏమి చర్య తీసుకున్నది, ఇవన్నీ డిజిప్రైవేట్ అయిపోతున్నాయా అనేది కొద్దిగా ఇంక్వైరీ చేయించాలని కోరుతున్నాను.

నాకు తెలిసినంతవరకు, నా సమాచారం ప్రకారం, పెద్ద ఎత్తున విలువైన అడవులను కొట్టుకుంటున్నారు. నేను ఈ వృత్తికి చెందిన వాణ్ణి. 20 సంవత్సరాలు కంట్రాక్టరుగా పని చేసాను. పుట్టినప్పటినుంచి అడవుల్లో పని చేసాను. మీరు ఎక్కడ చెట్లు కొట్టి క్రొత్త స్థాంతులను పెట్టారో అవి చూటికి నూరు శాతం ఫెయిలు అయినాయి. విలువైన చెట్లను కొట్టివేసి పనికిరాని చెట్లను పెట్టి ఫెయిల్ అయే స్కిమును దిపార్టుమెంటు ఎందుకు పెడుతున్నారో ఆలోచించండి. అటవీశాఖ ఉద్యోగులు అడవుల్లో తిరగడం తక్కువైనది. ఏర్-కండిషన్ గదుల్లో మీటింగులు ఎక్కువైనాయి. అటవీశాఖ ఉద్యోగులు అడవుల్లో ఉండాలి, తొందరగా వెళ్ళిచూసేటట్లు ఉండాలి. జీపులు ఎక్కువైనాయి. పాలికాస్టర్లు పెట్టే ప్రపోజలు కూడా ఉందని వింటున్నాను. ప్రొద్దుట వెళ్ళి సాయంత్రానికి ఇంటికి రావాలంటే ఉద్యోగులకు అడవులు ఎక్కడ కనిపిస్తాయి? పరాచికంగా చెబుతున్నాను అనుకోకండి. డి.ఎఫ్.వో. నుంచి క్రిందవారికి వెళుతున్న పేసివేసి వారికి గుర్రాలు ఇవ్వండి. నేను ప్రాక్టికల్ గా ఆలోచించి చెబుతున్నాను. వచ్చే ఆదాయంలో 50 శాతం వైగా సిబ్బంది జీతాలకు పోతోంది. క్వార్టర్లు కోసం 6 లక్షలు చెట్లూ అన్నారు. ఈ కాలంలో 6 లక్షలకు ఎన్ని క్వార్టర్లు వస్తాయి? అడవుల్లో ఉండేవాడికి తలదాచుకోడానికి గుడిపె తగ్గదా ఏమి చేస్తాడు? ఎవరైనా ఫారెస్టు గార్డు డ్యూటీలో చచ్చిపోతే పేరుపై ఏమి ఆర్డరు వేసినప్పటికీ ఏమిలాభం ఉంటున్నది? ఈ సభకు నేను నివేదన చేస్తే ఏమి టంటే-అటవీశాఖ ఉద్యోగులకు క్వార్టర్లు కోసం ఎక్కువ కేటాయించండి దానికి ఎవరూ అభ్యంతరం తెలువరని మనవి చేస్తున్నాను. ఆదిలాబాదులో సోషల్ ఫారెస్ట్రీ స్కిము అని పెద్దఎత్తున ఆరవ ప్రణాళికలో టీసుకోబోతున్నారంటున్నారు. చాలా సంతోషం. పెద్ద ఎత్తుననే చేయవచ్చును కాని ఉన్న అడవులను కొట్టి ఖాళీగా మార్చి సెన్సిటివ్ అయిపోతున్నాయి. ఈ రకంగా చేయవద్దు వస్తానంటే నేను టీసుకుపోయి ఏ ఏరియా కావాలన్నా టూరు చేయించి చూపిస్తాను. చెట్లు రక్తపు కళ్ళ నీళ్లతో చెప్పేది మీరు వివవచ్చు—

کچھ نہ کچھ کیجئے لے کے نام خدا کچھ نہ کرنا بڑی خرابی ہے

کامیابی کچھ اور چیز نہیں - کام کرنا ہی کامیابی ہے

నారితో నివేదన చేసేది ఏమిటంటే—మాసానికి వది రోజులు అడవుల్లో టూరు చేయండి. అఫీసర్ల రిపోర్టుల మీద ఆధారపడవద్దు. ఫారెస్టు అఫీసర్లలో 50 శాతం మందికి ఫారెస్టుంటే నాలెడ్జి లేదని చెబుతున్నాను. Let them be Foresters and not simply Officers sitting in the airconditioned rooms. సిబ్బంది చూస్తే ముగ్గురు సినిఎఫ్లు ఉన్నారు, ఒకరు మేనేజింగ్ డైరెక్టరు ఫారెస్టు కార్పొరేషను, ఒకరు ఎడ్యుకర్, ఒక సినిఎఫ్, వీరు కాక నలుగురు ఎడిషనల్ సినిఎఫ్లు, 36 కన్స్టేబుల్లు, 72 డివిజన్లు. చివరకు ఫారెస్టు గార్డులు తగినంతమంది లేరు, వీరందరిని పౌడరాబాదులో పెట్టడం అనవసరం. ఒక

వీరియూ ఇచ్చి చెంబ-బాండ్ ప్రోగ్రాం ఇవ్వండి. రిజర్వ్ చూపించాలని చెప్పండి. ఫారెస్టు పెరగాలన్నా, ఫారెస్టు రక్షణ కావాలన్నా, లోయర్ లెవెలులో స్టాఫ్ పెరగాలి. డిప్లొమాలో ఫారెస్టు ప్రొటెక్షన్ కాదు. ఆంధ్ర ప్రాంతంలో పిల్ల చౌకీదారులు అంటారు. చెన్నారెడ్డి గారు ఆర్థిక మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు ఒక ఫైలిలో చాపారట్ల - ఫారెస్టులకు గార్డ్స్ అనే వారు లీగల్ గా లేరని అక్కడ వారే డబ్బు పెట్టుకుని పిల్ల చౌకీదారులను మెయింటెన్ చేస్తున్నారు. ఫారెస్టు గార్డులకు పిల్ల చౌకీదారులని పేరు పెట్టండి, అసిస్టెంటులని పేరు పెట్టండి ఏమైనా పెట్టండి అట్లువంటి వారిని రెగ్యులరైజ్ చేయడం అవసరం. సోషల్ ఫారెస్ట్రీకి సంబంధించి ఒక కెనడియన్ టీం వచ్చింది. 50 కాశం మూచింగ్ గ్రాంటుపై వారు ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. ఆ విషయమే దీర్ఘంగా మాట్లాడి అప్రూవ్ చేయించాలని కోరుతున్నాను. ప్రైడరాబాద్ పట్టణానికి చుట్టుప్రక్కల వేల ఎకరాల ప్రొటెక్టెడ్ ఏరియాలు ఫారెస్టులు ఉన్నాయి. వాటిని ఎట్లా పోప్యులేట్ చేయగలరు? కాకమా, గొలుసా? ఆ విధంగా లాభం లేదు. పబ్లిక్ లో కాన్సర్వేషన్ కావాలి. లేకపోతే లాభం లేదు ప్రైడరాబాదు చుట్టు ప్రక్కల ప్లాంటేషన్స్ రైజ్ చేసే స్క్రీము పెడితే బాగుంటుంది. బాధా కరమైన విషయం ఏమిటంటే ఫారెస్టు డెవలప్ మెంటు కార్పొరేషను వారు ప్లాంటేషను కొరకు ఒక ప్లాను పంపితే ఇప్పటివరకు కాంక్రీట్ అప్రూవ్ కాలేదని వింటున్నాము ఫారం ఫారెస్ట్రీ అని ఇండియా గ్రేస్ కాంపేన్ అని స్కూలులో నర్సరీలు రైజ్ చేయాలని ఎన్నో చెబుతున్నారు. ఇంటింటికీ చెట్లు, ఊరూరికి వనం అని నిబాం వలీ గారు ఒక నివాదం ఇచ్చారు. ఇప్పుడొక క్రొత్త నివాదం ట్రీ ఫర్ ఈచ్ చైల్డ్. చాలా బాగున్నది. ఇంప్లెమెంట్ చేస్తే మంచిదే, ఫారెస్టు ఏరియాల్లో హార్టికల్చర్ వేసే స్క్రీముల విషయంలో చాలా అనుమానాలున్నాయి. ఒక సారి అడవిని ఆక్రమించిన తరువాత తిరిగి రాదు. ముఖ్య మంత్రి గారు మీటింగు పెట్టి నిర్ణయాలు తీసుకున్నారు. భూమి ఎవరైనప్పటికీ ఒక సారి ఆక్రమించిన తరువాత మరల వదిలివేయాలంటే కష్టం కనుక బాగ్రత్తగా చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

1.10 p.m.

ఒక నక్షెషన్. ఆలోచించండి. ఎవరి దగ్గర అయితే 20 ఎకరాలు, అంతకు వైన ఎక్కువ భూమి వుందో వారు దానిలో పడవవంతు ఏరియాలో ఏ చెట్లు అయినా పెట్టాలని పెట్టండి అట్లా పెట్టగలరేమో ఆలోచించండి. అట్లా కంవెన్యూ చేస్తే ఆ విధంగా అయినా చెట్లు పెరుగుతాయి. సంజయ గాంధీ గారు చనిపోయినందుకు నాకు చాలా బాధగా వుంది. వారు బ్రిటికులుంటే ఫారెస్ట్రీని చెక్ తీసుకు వచ్చేవారు. గ్రామాలలో చెట్లు పెట్టాలని పెద్దఎత్తున ప్రోగ్రామ్ పెట్టారు కాంగ్రెస్ ఐ చార్జీ వారికి వారి పేరు జ్ఞాపకం వుండాలంటే వారు చెప్పిన ఫారెస్ట్రీ స్క్రీమును అమలుచేసి, పెద్దఎత్తున తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. మూడవవర్గ ఫారెస్ట్ లోకి పోవద్దనే వద్దతి పెట్టారు మంచిదే. కానీ ఇప్పటికీ ఫారెస్ట్ కంట్రాక్టర్ సిస్టమ్ వదులుకొనలేదు. నిల్వజ్ఞ చెట్లను కొట్టకండి అని కంట్రాక్టరును ఫారెస్ట్ లో పోవడానికి అనుమతి ఇస్తున్నారు, తేకు కర్రను ఎందుకు కొట్టవద్దు అంటున్నారీ

అర్థము కాదు. ఫార్మెస్ట్ లోకి కంట్రాక్టరును పోనివ్వవద్దు. ప్రజలకు అవసరమైన కలెక్షన్లను ఏమి ఏర్పాటు చేస్తున్నారు? ఆదిలాబాదు విస్తారమైన జిల్లా. 4 చోట్ల జన్నారం, నిర్మల్, భానపూర్, ఉట్పూర్ లో డిపోలు పెట్టారు. 4 వాసాలు కొనుక్కోవాలంటే మైశ్వరబడిపోవాలి. పూయత్. ఆదిలాబాదు జిల్లాలో 1800 గ్రామాలు వున్నాయి. పూయత్ సెంటర్స్ ఎక్కడ పెడతున్నారు: సివిల్ సప్లయ్ కార్పొరేషన్ ద్వారా ఫెయిర్ ప్రైస్ మీద ఇప్పిస్తున్నారు. ఫెయిర్ ప్రైస్ పాప్ లో చక్కెర, నూనె యిస్తే చాలు. బిగ్గు, కర్ర వారు ఎక్కడ యిస్తారు? వాని పథకాన్ని పెట్టి సక్సెస్ ఫుల్ కాలేదని బాధ పడవద్దు. రైతులకు, లోకల్ వారికి దొరికే అవకాశం యివ్వకుండా వుంటే వారు పోయి అడవినుంచి పూయత్ తెచ్చుకుంటారు. లోకలు రిక్వయర్ మెంట్స్ కి రిటైల్ పావులు ఎక్కువ పెట్టాలి. రాజమండ్రిలో వున్న సా మిల్లు చాల మంచిది. దీని ఫంక్షనింగ్ ఎట్లా వుందో ఎంక్వయరీ చేయించాలి. మంత్రిగారు వెళ్లి చూశాలి అక్కడ ఏమి కుంభ కోణం జరుగుతున్నదో చూడండి. పెల్టర్ ట్రీట్. సముద్ర తీరప్రాంతాలలో కేరీజోనా ప్లాంటేషన్ డెవలపు చేయాలన్నారు. 3 సంవత్సరాలైనది. పోయిన గవర్నమెంట్ 210 మెక్ కాజరినా ప్లాంటేషన్ పెడితే ఈ సంవత్సరం 50 ఎకరాలలో పెట్టారు అంటే వెనకకు పోతున్నారా అనిపిస్తున్నది. పెద్ద ఎత్తున కాజరినా ప్లాంటేషన్ ని డెవలపు చేయాలి సైక్లోన్ ఏ 20 సంవత్సరాలకో రావడం లేదు. ప్రతి సంవత్సరం వస్తున్నది. సైక్లోన్ ఫండ్స్ లో ఆయితే ఈ ప్రోగ్రామ్ ని డెవలప్ చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. సుధాకరరావుగారు మంచి స్క్రీమును యిచ్చారు. ప్రాజెక్టు పరియాలలో సిల్ట్ ఫారమ్ ఆయి ప్రాజెక్టు డెవలపింటున్నాయి. కాచ్ మెంట్ పరియా డెవలపింటున్నది. అక్కడ చెట్లు పెట్టాలన్నారు వారి దగ్గర వున్న ఫండ్స్ లో అక్కడ చెట్లు పెంచుతే సిల్ట్ ఫారమ్ కాదు. చెట్లు పెరుగు తాయి. ఎక్సైజ్ ట్రీట్. ముగ్గురు మాజీ మంత్రిలు వున్నారు. దానికి సంబంధించిన స్క్రీము ఆఫ్ఫూర్ ఆయినది. కాని అది ఎక్కడకు పోయిందో తెలియదు. ఎక్సైజ్ డిపార్టుమెంటు ఈ స్క్రీమును తీసుకోనక పోయినా ఫార్మెస్ట్ డిపార్టుమెంటు ఆయినా తీసుకోవాలి. ఆదిలాబాదు జిల్లాలో ఫేమస్ బాజ్జారి కేసు బారన్ హేండ్ రిఫ్ 17 సంవత్సరాలు కొండవారితో వుండి వారితో ఐడెంటిఫై అయి, గవర్నమెంటు రిపోర్టు యిచ్చినాడు. అడవి కొట్టి ఆ భూమికి పట్టాలు యిప్పించాడు. కాని ఆ ట్రైబల్స్ ఆదాములను అన్యాయ ప్రాంతము చేయడముతో పోలకు పట్టాలు యిప్పించి తప్పు చేశాను పట్టాలు పీరి చేతులతో లేవు. నాన్ ట్రైబల్స్ చేతులతో భూములు పోయాయి అని అన్నారు. 70-71 లో 884 ఎకరాలలో ఎన్ క్రోచ్ మెంట్స్ వున్నాయి. 1986-87 లో ఎంక్వయరీ చేసి 88, 849 ఎకరాలకు రెగ్యులరైజ్ చేసి పట్టాలు యిచ్చారు. 4484 ఎకరాలకు పట్టాలు యివ్వలేదు. చిన్న చిన్న బిట్స్. డెన్స్ ఫార్మెస్ట్ లో 5 ఎకరాలు, 4 ఎకరాలు, 3 ఎకరాలు వున్నాయి. కావాలంటే ఆ పరియాలలో డిస్ రిజర్వ్ చేయించి పట్టాలు యివ్వాలి. ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక మీటింగ్ పెట్టారు. వారి వాదనల వారాలు సమగ్రము అర్థము చేసుకొని

Demands for Grants

కొన్ని ఇన్స్టిట్యూషన్స్ యిచ్చారు. బీడి లిప్స్ వల్ల పోయిన సంవత్సరం రు.2 కోట్ల 71 లక్షల ఆదాయం వస్తే ఈ సంవత్సరం 4 కోట్ల 30 లక్షలు వచ్చింది. చక్కెర కన్న ఎక్కువ ధర వుంది. బీడి ఆకుల మూలముగా వచ్చే ఆదాయం సందర్భములో ఎవరో అఫీసర్స్ చేస్తున్న ప్రయత్నాన్ని ముఖ్యమంత్రిగారు ఒప్పుకోవడం ద్వారా మన పార్టీకి చెడ్డ పేరు రాకుండా చేశారు. ఆ ప్రతిపాదన ఎట్లా మూవ్ అయినదో ఎంప్లాయిర్ చేయించి దానిమీద చర్య తీసుకోవాలి. డబ్బు పోవడం కాదు. మన పార్టీకి చెడ్డ పేరు వచ్చే ప్రమాదము వుంది. అడవులు పార్టీ సమస్య కాదు. ప్రజల సమస్య. అన్ని పార్టీలవారు ముఖ్య మంత్రిగారు ఏకగ్రీవముగా ఎన్నికయ్యేటట్లు చేశారు. అట్లాగే అడవుల విషయంలో కూడ ముఖ్యమంత్రిగారితో కూర్చోని, చర్చించి ఒక ప్రిన్సిపుల్ ని ఎవార్స్ చేయాలి. అడవులలోని ఏ చెట్లును కొట్టనివ్వవద్దు అనే నిర్ణయాన్ని తీసుకోవాలి. అట్లా కొట్టనిస్తే అడవులు తగ్గిపోతాయి. ఎవరైతే దానిని కాపాడాలో వారే దానిని పాడు చేసినవారు అవుతారు. చాల పరిశ్రమలకు రా మెటీరియల్ ఫారెస్ట్రీ నుంచి చాలా కన్సెషన్ రేట్స్ మీద సరఫరా చేస్తున్నారు. సిరిపూర్ కాగజ్ నగర్ పేవరు మిల్లుకు బాంబూను 5 పైసలకు సప్లయ్ చేస్తున్నారు. మనకు వారు కాగితాన్ని ఎక్కువ ధరకు సరఫరా చేస్తున్నారు. అది ఎస్టాబ్లిష్ అయిన పరిశ్రమ. లాభాలు సంపాదిస్తున్నది. వారు మనకు ఎక్కువ రేట్లకు సప్లయ్ చేస్తున్నపుడు మనము వదల వంతు రేటుకు బాంబూను సప్లయ్ చేయడం న్యాయం కాదు. రివైజ్ చేసే అధికారం ప్రభుత్వానికి వుంది. దానిని ర్యూప్టిలో వుంచుకోవాలి. పేవరు మిల్స్ కు రా మెటీరియల్ కావాలి. అడవి తేని ప్రాంతాన్ని చారికి అలాట్ చేసి కావలసిన వెదురును చారిసే ప్రొడ్యూస్ చేసుకోమని కండిషన్ పెట్టండి. పరంగల్ మంగాపేటలో ఒక ఫాస్టెటిని ఫారమ్ చేసి రైతులు ప్లాంటేషన్ ని రెయిజ్ చేస్తామంటే, దానికి సంబంధించిన స్కీము ఆఫ్ఫోర్డ్ అయినది 150 ఎకరాలు ఎందుకు యివ్వాలి, ఇవ్వము అన్నారు. వారి ధోరణి ఆలోచించండి నా మిత్రులు గోవర్ధన్ రెడ్డిగారు చాలా ఉత్సాహవంతులు, డైనమిక్ పెర్సనాలిటీ, ఫారెస్ట్ డెవలప్ మెంటు కార్పొరేషన్ కి చైర్మన్. మేనిజింగ్ డైరెక్టరు నాకు చాల పరిచయపుడు. ఫారెస్ట్ డెవలప్ మెంటు కార్పొరేషన్ కి సంబంధించిన లెక్కలను ఈ రోజున యిచ్చారు ఆ లెక్కలు చూస్తే ప్రతి సంవత్సరం లాస్ ఎందుకు అవుతున్నదో నాకు అర్థము కాలేదు. చైర్మన్ గోవర్ధన్ రెడ్డిగారు కొంచెము శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. వైల్డ్ లైఫ్ విషయం. మత్స్య కూర్మ వరాహము ఇవన్నీ భగవంతుని అవతారాలు. అని మన గొప్పతనము. అది శేషువు మీద భూదేవి వుందనుకొన్నపుడు అవన్ని అంటే మనకు ఎంత మోహము వుందో ఆలోచించండి. చైనాలో ఊరపిచ్చుకలను ఇరాడికేట్ చేసినతరువాత ఏ పరిస్థితి ఏర్పడినదో మరల చాటిని ఎట్లా రిపేరింగ్ చేశారో ఆలోచించండి. ఉడతలు కన్పించడం లేదు. అడవులలో ఏమి చేస్తున్నారో అర్థము కాదు. ఇండ్లలో పెట్టుకోండి అని జంతువుల ఫోటోలు యిస్తారు అడవులలో జంతువుల సంరక్షణ కావాలి కాని జంతువుల ఫోటోలు ఎందుకు అని మనవిచేస్తున్నాను.

ఈ డిమాండ్ మొట్టమొదటగా వచ్చే ఆదా మాన్యువల్ కు ఖర్చు పెట్టండి. 11-20 p.m.
అప్పుడు అర్థిక మంత్రిగారికి రాబుంది వుంది, ఫారెస్టు కన్సర్వేషన్ యార్డు
తీసుకు వచ్చినందుకు ప్రధాన మంత్రిగారికి ధన్యవాదాలు తెలుపున్నాను.
అడవులను కొట్టివేయటంపై చేశారు ఒక చెట్టు కొట్టాలనుకొంటే అయిదు
మొక్కలు నాటేవకు ఆ చెట్టును కొట్టండి. ట్రీ ప్లాంట్, డెస్, అయితేనే
కొట్టండి కాని వేరేవి కొట్టకండి, అమెరికాలో చాలా అడవి వుంది. కాని వారు
అడవిని కొట్టారు దారికి కావలసినవే కాదా నుండి తెచ్చుకొన్నారు.

అధ్యక్షా, ఇంజనీర్ లిక్కర్ కు ఏ బందించిన యాకులో కాంపౌండింగ్
చేయించునని పెట్టారు. అది తీసివే: కంపౌండ్ ఫ్రాన్సిస్కాన్ ఆండ్ పెనాల్టి
అని పెట్టండి. కర్నాటకలో వున్న మాదిరి ట్రీ ఆన్వెస్టిగేషన్ కుండి ఒక చెట్టు
బ్యాంక్ యార్డులో వున్నా ఫారెస్టు కు చూడండి కొట్టటానికి వర్మిషన్
ఇవ్వకండి. మౌంటైన్ లో ఒక ప్రత్యేక సమస్య ఉండి హెడ్ లోడ్ ఆఫ్
ఫ్యూయల్ అంటారు. సెప్టెమిర్ లో పెట్టుకొని మన కొని తెచ్చున్నా
అటంకంలేదని అంటారు. దానికి వర్మిషన్ ఇవ్వారు. అది మానివేయండి. ఫారెస్టు
ఫ్రాంటెర్స్ కొరకు All uncultivable lands with the Government should
be transferred to the Forest Department and they should be taken up
for plantation. అజీజ్ గారికి క్లెయిమ్ లు వున్నాయి. నాకు చాలా
సన్నిహితుడు. ఆయనో మాట చెప్పి ఉంటాను.

శ్రీ సి ఎన్. రెడ్డి:—అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన గవర్నర్ డిగ్రీ గారు చెప్పిన
విషయాల్లో నేను పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాను. అదిలాబాదు, కరీంనగర్,
వరంగల్లు, కంభం పార్లాతాలలోనే ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని వ సంవద 16 శాతము
వుంది. కాని అది నిర్లక్ష్యం చేయబడుతున్నది. అడవిలను నాశనం చేయటం
చర్యలు తీసుకోవాలి ఇండస్ట్రియల్ ఫారెస్టేషన్ అనేది ఇల్లు పీకి వందిరి
వేసినట్లుంది. మంచి సంవద అయిన అడవులను కాపాడండి. రెవెన్యూ ఓరియంటెడ్
అని. ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నట్లు తెలుస్తుంది స్కంద పురాణంలో
ఒక చెట్టు నాటితే వంద మంది ఎవులను కన్న దానితో మానం అని చెప్ప
బడింది. ఆదాయం కావాలని నిర్భయమాటగా అడవులను నాశనం చేయటం
వల్ల తెలింగాడా ప్రాంతాల్లో దుర్గిడ పరిస్థితులు సాధి ప్రాంతంలో వరదలు,
ముంపులు వస్తున్నాయి. వాటికి అరి కట్టాలంటే అడవులను రక్షించాలి. ఒక
చోట అడవును పెంచుకొనుని చెబుతూ మరోచోట అడవులను కొట్టివేయటం
సరైన విధానం కాదు చొకిదార్లు వున్నారు వాటికి సహాయంగా వుండ
టానికి డెప్యూటీ చొకిదార్లను ఏర్పాటు చేశారు. కాని అడవులను కొట్టకునే
అవకాశం కల్పిస్తున్నారు. ఇంధ్రలో ఇండే ఫిరకనే తెల గాడాలో అమలు
చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇప్పటివరకు చొకిదార్లకు ఎనిమిదవ తరగతి క్వాలి
ఫికేషన్ వుండాలన్నారు. దానిని మె టిక్యూలేషన్ గు పెంచండి. తన ఇంటో
ఆర్డర్ గా, తన బూటుపానిష్ చేసుకొనికి వ రిని కనయోగించుకొంటున్నాడు.
పారి క్వాలిఫికేషన్ పెంచితే కలాంటి పనలు అధికారులు చేయించుకోరు.

ఇక బిడీ లీఫ్ గురించి ఒక మాట చెప్పాలి. సేన్సలైజ్ చేసినందుకు సంతోషించాము కాని ఆ లీఫ్ నాశనం చేయబడుతున్నది. పెద్ద ఎత్తున కాల బెడుతున్నారు. దానిని అరికట్టటానికి ఇంకవరకూ మార్గం ఆలోచించక పోవటం శోచనీయం. ఈనాడు.

[illegible]

Statement by the Minister for Transport.

Re: Rates for fares of Autorickshaws and Taxis.

Chairman:—Sri K. Roschhi will make a statement.

Sri K. Rosabha—Sir, for this statement, no Telugu translation is available because of lack of time. Therefore, I request that I may be permitted to read in English.

The Government of India while increasing the prices of the petroleum products with effect from 12-1-1981 suggested to all state Governments to suitably increase the rates of fares of Autorickshaws and Taxis.

Consequently, the Transport Commissioner was asked to send necessary proposals to Government. The Transport Commissioner has accordingly submitted proposals for revision of existing fares of Autos and Taxis. According to Transport Commissioner, the prices of petroleum products are to increase and after increase are as follows:

	Prior to increase	After increase	Extent of increase
	Rs. ps.	Rs. ps.	Rs. ps.
1. Petrol per litre	5. 43	5. 85	0. 42
2. Diesel per litre	2. 38	2. 80	0. 42
3. Engine oil	10. 04	11. 00	0. 96

Statement by the Minister for Transport : 17th March, 1981. 391
 re: Rates for Fares of Auto Rickshaws
 and Taxis.

On the basis that a litre of petrol with 50 ml of engine oil will run an autorickshaw for a distance of 20 Kms., the relative cost of the petrol and oil mixture prior to and after increase in prices is as follows :

	Prior to increase	After increase
	Rs. ps.	Rs. ps.
1. Cost of one litre petrol	5. 43	5. 85
2. Cost of 50 ml. of engine oil	0. 50	0. 55
Total	Rs. 5. 93	Rs. 6. 40

The impact on the cost of operation due to hike in prices work out to Rs. 0.47 ps. for operating a distance of 20Kms. which ultimately works out to 2.3. paise per K.M. The Transport Commissioner has suggested that the existing rate of Rs. 0.70 ps. per K.M. may be increased to Rs.0.75 ps. per K.M. keeping in view the factor that unless the fare is in multiples of 5 paise, the calibration in the fare meters which indicate the fares payable in multiples of 10 paise only, will not be practicable. Moreover, this 5 paise raise per K.M. is also intended to cover any future marginal increase in the cost of petrol and other inputs. The Transport commissioner has also suggested that the existing minimum fare of Rs. 1.20 may be increased to Rs. 1.30 with out any increase in the detention charges, for the same reasons indicated above.

The rates now existing as per G.O.M.S.No. 297, T.R&B (Tr.1) Department, dated 11-9-1980 and the rates now proposed by the Transport Commissioner are as follows :

Type of vehicle	Rates as existing as per G.O. Ms.No.297 TR&D, dt. 11-9-1980	Rates now proposed to be revised as per T C's proposal.
(1)	(2)	(3)
1. Autorickshaws	Rs. ps.	Rs. ps.
i) For each K. M.	0. 70	0. 75
ii) Minimum fare	1. 20	1. 30
iii) Detention Charges (For every 5 minutes or part thereof)	0. 15	0. 15
2. Taxi cabs (5 seater in all) :		
i) For each K.M.	1. 50	1. 60
ii) Minimum fare	2. 00	2. 20
iii) Detention charges (For every 3 minutes of part thereof.)	0. 20	0. 20

(1)	(2)	(3)
3. Taxi Cab. (6 Seater In All)		
(i) For each K.M.	1.60	1.70
(ii) Minimum f.r.	2.30	2.50
(iii) Detention charges (for every 3 minutes or part there of)	0.20	0.20
4. Station Wagon Type Taxi Cabs (7 Seater In All) :		
(i) For each K.M.	1.80	1.85
(ii) Minimum fare	2.50	2.60
(iii) Detention charges (For every 3 minutes or part there of)	0.20	0.20

The City Autorickshaw Drivers Union, has also represented to Government, among others, for revision of fares of Autorickshaws. The Union has requested that the rates of fares to Autorickshaws may be increased as follows:

1. For each K.M.	Ks.0.50
2. Minimum fare	Rs. 50
3. Detention charges	Rs.0.10 (for every minute)

1-30 p.m.

The Secretary to Government, Transport, Roads and Buildings Department, has held discussions in this regard on 26-2-1981 with the representatives of City Autorickshaw Drivers Union, when the Transport Commissioner and the officer representing Labour Department, Commissioner of Labour, Deputy Commissioner of Police (Traffic), Hyderabad, were present. In the meeting the representatives of Autorickshaws Union Particularly mentioned about the inadequacy of the waiting charges as they were made to wait for long hours. Their request was that the rates for waiting should be reasonable and may be on a slab system. They also referred to the Maharashtra system in this regard. The request of the City Auto-rickshaw Drivers' Union appears to be reasonable. There will have to be a reasonable charge for waiting as otherwise the Autorickshaw Drivers will be put to a financial loss. On an enquiry from the Maharashtra Government it is seen that there is no slab system for the levy of waiting charges. The system there is similar to ours. In Maharashtra the waiting charges are 10 paise for every four minutes. In fact this works out to less than what is allowed here. Our waiting charges are 15 paise for every 5 minutes. Apart from this, there is merit in what the Union representatives have stated. It is therefore, proposed that these charges may be increased to 20 paise for every five minutes. As regard the request of the Union that the fare per K.M. may be raised from 70 paise to 80 paise per K. M. it does not appear to be reasonable. When the impact of increases is only 2.3. paise per K. M. it will be unreasonable to raise it to 10 paise per K. M. The Proposal of the Transport Commissioner to raise the fare by 5

per K.M. is reasonable and has been accepted. The waiting charge will now be 20 paise for every 5 minutes or part thereof

Transport Commissioner has also proposed increases in the fare rates of Taxi Cars. They are reasonable and have been accepted

A draft of a direction proposed to be issued to the State Transport Authority in exercise of the powers conferred by clause (i) of sub-section (1) of section 43 of Motor Vehicles Act, 1939 will be published in an extraordinary issue of the Gazette for the information of all persons likely to be affected thereby as required by the proviso to the said sub-section. A period of one month is allowed for the filing of objections or suggestions. Finally, after due consideration of these objections and suggestions. A direction will be issued to the State Transport Authority.

Annual Financial Statement (Budget) for 1981-82

Demands for Grants Co-operation, Forests, etc., - (Contd.)

శ్రీ బి. నారాయణస్వామి (తెక్కలి):—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు మనం చర్చిస్తున్నది, వ్యవసాయం, కోఆపరేషను, ఫారెస్టు యానిమల్ హాల్టెండ్రి, డైరీ డెవలప్ మెంటు, ఫిషరీస్—ఈ అయిదు డిమాండ్సుపైనే చాచావు 17. కోట్ల వరకు ఆమోదం కోరుతున్నాను ముఖ్యంగా వ్యవసాయానికి పన్నువంటి ప్రాధాన్యతను గురించి వేరే చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. రైతు లేనిదే రాజ్యం లేనిది. రైతే దేశానికి వెన్నెముక అని మొట్టమొదటి నుండి నామక చెబుతున్నట్లువంటి పోస్టిలే కనబడుతున్నది కాని ఆచరణలో మాత్రం రైతుకు ఇవ్వవలసిన ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం లేదు. ఈనాడు రైతులు ఒక్క తిండిగింజలే ఉత్పత్తి చేస్తున్నారని అనుకుంటే పొరపాటు అవుతుంది. రైతులు ఒక్క తిండి గింజలే కాకుండా దేశంలో ఉన్న భారీ పరిశ్రమలకు కావలసిన రా మెటీరియల్సును కూడా ఉత్పత్తి చేస్తున్నారు వ్యవసాయదారుడు జూట్ ను పండించకపోతే వచ్చును బెంగాల్ లో ఉన్నటువంటి జ్యూట్ ఫ్యాక్టరీలన్నీ మూతపడతాయి. వ్యవసాయదారుడు ప్రత్తి పండించకపోతే బొంబాయిలో ఉన్నటువంటి నూలు మిల్లులన్నీ మూత పడతాయి. వ్యవసాయదారుడు చెరకు పండించకపోతే దేశంలో ఉన్నటువంటి షుగర్ ఫ్యాక్టరీలన్నీ మూత పడతాయి. అదేవిధంగా వ్యవసాయదారులు ఎన్నో ఫ్యాక్టరీస్ కు కావలసిన ముడిపదార్థాలను పండిస్తున్నారు. అటువంటి వ్యవసాయదారులకు ప్రభుత్వం తరపున ఇస్తున్న సహాయం ఏమిటంటే ఏమీ లేదు. ఆ వ్యవసాయానికి కావలసిన ఎరువులు కాని క్రిమిసంహారక బాహుధాలు కాని సబ్సిడీగా ఇస్తున్నారా అంటే లేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏవో కారణాలవల్ల ఎక్స్ యిజు డ్యూటీలు వేస్తే యధాతథంగా మనకొని వచ్చి ఇచ్చట నన్న కాదు రైతులమీద కూడా విధిస్తున్నారు, ఎరువుల రకంలో రాయితీ కాని సబ్సిడీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇవ్వకపోవడం చాలా

విచారకరమని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రభుత్వద్యోగులు కాని, కర్మాగారాలలో పని చేస్తున్నటువంటి కార్మికులు కాని హతాత్తుగా మరణిస్తే వారికి ఫ్యామిలీ బెనిఫిట్ ఫండు అని ఒకటి ఉంది. కాని వ్యవసాయదారుడు వ్యవసాయం చేస్తున్నప్పుడు 6 ఎలుగుబంటి వాతో పడి లేక ఏ పాము కాటువల్లో ప్రాణాలు కోల్పోతే అతని కుటుంబానికి ఎటువంటి రక్షణ ప్రభుత్వం ఇవ్వడం లేదు. ఆ విధంగా చేయకుండా రైతే దేశానికి వెన్నెముక అని ప్రభుత్వం చెబుతూ ఉదాసీన వైఖరిని అవలంబించడం మంచిది కాదని మనవిచేస్తున్నాను. మీకు నిజమైన సానుభూతి ఉంటే రైతుకు కావలసిన కనీస సౌకర్యాలను ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. నేను దానికి కొన్ని సూచనలు చేస్తున్నాను రైతులకు ఎరువులను, క్రిమిసంహారక బోషధాలను, విత్తనాలను సబ్సిడీ క్రింద ఇవ్వాలి. ఈ ఎరువులను, క్రిమి సంహారక బోషధాలను, విత్తనాలను మే నెలలో వ్యవసాయ శాఖ గిడ్డంగులలో నిల్వ ఉంచాలి కూడా మనవిచేస్తున్నాను. వాటికి గిట్టుబాటు ధరలను ముందుగా నిర్ణయించాలి. వారు పెండించిన పంటలను కొనటానికి వీలైతే నన్ని ఎక్కువ కొనుగోలు కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయాలి. ఆ విధంగా ఏర్పాటుచేసి రైతులు ఉత్పత్తి చేసిన పంటలకు సక్రమమైన ధర వచ్చేట్లు చూడాలి సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ఇచ్చే రేటు మీద మన ప్రభుత్వం సపోర్టు ప్రయత్నం ఇచ్చింది. అది ఈ సంవత్సరం ఏ ప్రాంతంలోని రైతులకూ అందలేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ సపోర్టు ప్రయిస్ మధ్యధశారీలకు, మధ్య వ్యాపార స్థుకు, పెట్టుబడిదారులకు మాత్రమే అందింది. వ్యవసాయదారులకు ఎక్కడా అందలేదని మనవిచేస్తున్నాను భూమి పరిక్ష చేయుటకు సంబంధించి సాయిల్ కన్ సర్వేషన్ డిపార్టుమెంటు ఒకటి ఉంది. ఈ డిపార్టుమెంటు ద్వారా ఏ ఏ భూములకో ఏ ఏ పంటలు రైతులు పండించగలరో సర్వే చేయించి చెబితే బాగుంటుంది. జీడి మామిడి తోటలు ఎక్కడ అవుతాయి, మామిడి తోటలు ఎక్కడ అవుతాయి, కొబ్బరి తోటలు ఎక్కడ అవుతాయి, పంటచెరుకు ఎక్కడ పండించవచ్చు అనే విషయాలు వారు చెబితే బాగుంటుంది.

ఈనాడు చేపలకు ఎంతో గిరాకీ ఉంది. అందుచేత రైతులకు బ్యాంకుల ద్వారా కాని కోఆపరేటివ్ సొసైటీల ద్వారా కాని లోన్లు ఇప్పిస్తే వారు చెరువులు త్రవ్వకొని చేపలు పెంచడానికి వీలవుతుంది. ఆ విధంగా ఇచ్చి గ్రామాలలో చేపల పెంపకమును డెవలప్ చేయడం మంచిదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు లాండ మార్టిగేజ్ బ్యాంకులో 20 వేలు తీసుకొని వ్యవసాయానికి పూనుకుంటే నష్టం వస్తున్నది; వ్యవసాయముమీద ఏమీ మిగలడంలేదు. ఆ 20 వేల రూపాయలతో చేపలను పెంచితే 6 మాసాల లోపల 4, 5 వేల రూపాయల రాబడి వస్తున్నది. ఇటువంటి సంఘటనలు ఎన్నో ఉన్నాయి. కాబట్టి దీనికి సరైన ప్రాముఖ్యత ఇవ్వాలని మనవి చేస్తున్నాను.

కోఆపరేషను వ్యవహారం గురించి ఇంతకుముందు గౌరవనీయ సభ్యులు టంకార్ గారు చెప్పారు. అందులో ఎంతో దుర్వినియోగం జరుగుతున్నదని

కూడా వారు చెప్పారు. నాకు తెలిసినంతవరకు ఈ దుర్నియోగానికి ప్రధానమైన కారణం చట్ట లో ఉన్న లోపాలు. ఆ లోపాకు సరైన పద్ధతిలో సవరణలు తీసుకొనివస్తే ఈ దుర్నియోగం జరుగుదు. ఈనాడు సూపర్ బజార్లు చూస్తే నష్టం కోఆపరేటివ్ ముగర్ ఫ్యాక్టరీలు చూస్తే నష్టం ఈనాడు గ్రామాలలో ఉన్న కమ్మరి, కుమ్మరి, ఉదితర ఆర్టిజాన్సుకు, సన్నకారు రైతులకు, సామాన్య ప్రజానీకానికి ఈ కోఆపరేటివ్ సంస్థలు ఎంతో సహాయపడతాయి వారికి ఆధారం కట్టించేటటువంటి కోఆపరేటివ్ సంస్థలు దిగజారిపోయినప్పుడు వారి బ్రతుకు శాగుండదు. అందుచేత వాటి పరిస్థితిని మెరుగుపరచాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ కోఆపరేటివ్ సంస్థలలో ఎన్నింటి జరుపవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. వయబల్ యూనిట్స్ అని 4, 5 సొసైటీలు కలిపి ఒక సొసైటీగా చేసి అధికారపార్టీ అనుచరులను ప్రెసిడెంటుగా చేశారు. బినామీ ట్రాన్సాక్షన్లు ఉన్నాయని ఎంక్వయరీ జరుగుతున్న వారినికూడా తీసుకొనివెళ్ళి ప్రెసిడెంటుగా పెట్టారు. ఇటువంటి ఉదంతాలు శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఉన్నాయని మనవి చేస్తున్నాను. వారు కోఆపరేటివ్ లోన్ను తీసుకొని దాదాపు 50% చెల్లించి విగిరినది చెల్లించకుండా మళ్ళీ ఇతర బ్యాంకులలో లోన్ను తీసుకున్నటువంటి సంఘటనలు ఉన్నాయి. దీనిని మంత్రిగారు నోటు చేసుకోవాలి. కోఆపరేటివ్ సొసైటీల ద్వారా బండి, పశువులు—రెండూ కొనుక్కోసుటకు ప్రాముఖ్యత ఇవ్వాలి. ఈనాడు నూతులు శ్రవ్యకొనుటకు ఎల్.ఎమ్.బి.లనుంచి డబ్బు తీసుకొంటున్నారు నూతులు శ్రవ్యకొనుటకు నియంజిస్తు చెప్పే పద్ధతి లేదు ఒక న్యాయ శ్రవ్యించుకోవాల్సి కింగ్ ఏమి ఉంటుందో తెలియదు 30, 50 అడుగుల లోతు శ్రవ్యన తరువాత, పెట్టుబడి పెట్టిన తరువాత పొర పాటునో, గ్రహపాటునో రాయివడితే, నీరు పడకపోతే ఆ మొత్తం డబ్బు అంతా ఆ వ్యక్తి కట్టుకోవలసిన అవసరం ఉంది. అతని అభివృద్ధికోసం నూతిని తగ్గివ్వ కొనగా నీరు పడలేదు కనుక ఆ నష్టాన్ని పూడ్చడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధం కావాలని మనవి చేస్తున్నాను ఈ పార్సిథమిక సొసైటీలలో, వయబల్ సొసైటీలలో వెయిడ్ ప్రెక్టరిస్ గా ఉన్నవారు స్త్రీలకు చేస్తున్నారు. వారి అవసరాలు ప్రభుత్వం చూడడం లేదు. వారు లేకుండా అవి నడిచే ప్రశ్న లేదు. ఇప్పుడు కలెక్షను సీజను ప్రారంభం అయింది. అందుచేత వారి అవసరాలు చూడాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీకాకుళం జిల్లాకు సంబంధించి ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటువారు వేలం వేయడం లేదు. వేలం లేకుండా రక్షకులు అచ్చువేసి 10 సంవత్సరాలనుంచి ఫారెస్టు కాంట్రాక్టర్లుగా ఉన్నవారు, అధికారులు కలిసి ప్రభుత్వానికి నష్టం కలుగజేస్తున్నారు. సీల్స్ లేనటువంటి బుక్కులు పట్టుకొని మామూలుగా బజ్జీలో తీసుకువెళు తున్నవారు ప్రభుత్వ ధనమును దోచుకుంటున్నారు. అ విధంగా దుబారా అవు తున్నది. ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు వారు ఇప్పుడు కంకరతో నిండి ఉన్నటువంటి కొండలమీద జీడిమామిడి నాటుతారు. సీడి మొక్కలు నాటవలసిన చోట సరుగుధు

మొక్కలు నాటుతారు. అట్లాకాక కిరి అయిన విధంగా చెట్లు నాటాలని మనవి చేస్తున్నాను.

(శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి:— అదృష్టా, ఈ రోజు చాల ముఖ్యమైన డిపార్టుమెంటు అన్ని కలిపి చర్చకు పెట్టినారు. Each Department is very important Department useful to the public, అటువంటిప్పుడు ఏ డిపార్టుమెంటుకు కూడా మేము బిడ్జెట్ చేయడానికి అవకాశం కలగడంలేదు. ఏమైనప్పటికీ మా ప్రభుత్వము ఏదైతే బడ్జెటును ప్రవేశ పెట్టిందో దానిని హృదయస్పర్శకంగా సమర్థిస్తూ అక్కడక్కడ కొన్ని సూచనలు చేస్తాను. ముఖ్యంగా ఆగ్రికల్చరు డిపార్టుమెంటు, గ్రామాలలో నివసించే మాటికి 90 మంది ప్రజలకు జీవనోపాధి మన ఆగ్రికల్చరు డిపార్టుమెంటు. ఆగ్రికల్చరు డిపార్టుమెంటు గత 90 సంవత్సరాలుగా ఈ రోజుకు చూస్తూ ఉంటే ఆగ్రికల్చరు డిపార్టుమెంటు ఎన్నో విధాల అభివృద్ధి చెందింది. వరిలోగా, హార్టి కల్చరులోగాని ఎన్నో రకాల మంచి మంచి విత్తనాలు తయారు చేసి ప్రజలకు అందించినారు. వ్యవసాయము బాగా సాగుతూ ఉంది, కాని ఆ డిపార్టుమెంటులో ఒకటే డ్రాబాక్ ఉంది. దాంట్లో ఎక్స్‌టెన్షన్ సర్వీస్ మాత్రము బాగా పనిచేయడం లేదు. ముఖ్యంగా పంచాయతీ సమితిల్లో ఉన్న స్టాఫ్‌గాని జిల్లాలలో ఉన్న అధికారులు గాని గ్రామాలలో ప్రజలచేనే వ్యవసాయాన్ని అవగాహన చేసుకొని వారికి ఎక్స్‌టెన్షన్ సర్వీస్ పోషించుట అందించే విషయంలో మాత్రము డిపార్టుమెంటు పూర్తిగా విఫలము అయింది. మన జిల్లాలలో ఉన్న ఆఫీసర్లు అందరూ కూడా ఎరువులు పంచడానికి లేకపోతే రుణాలు మంజూరు చేయడానికి అటువంటి కార్యక్రమాలు చేయడానికే పనికి వస్తున్నారని తప్ప గ్రామాలకు వెళ్లి ప్రజలకు విధంగా వ్యవసాయము చేస్తూ ఉన్నారని వారికి ఉన్న ఇబ్బందులు ఏమిటి అని చూడడంలో మాత్రం పూర్తిగా విఫలము అయ్యారు. కాబట్టి ఎక్స్‌టెన్షన్ సర్వీసు బాగా ప్రోమోట్ చేయాలని కోరుతున్నాను. తరువాత ఈ సీడ్సు గాని ఫెర్టిలైజర్సు గాని పోషకు లైములో సప్లయ కావడంలేదు. చాలవరకు సీడ్సు సీజను అయిపోయిన తరువాత అందుతున్నాయి. ఆగ్రికల్చర్ గ్రామ్యుయేట్సు బి. యస్. ఓ. పాస్ అయినవారు ఈ రోజు వారికి అందరికీ కూడా మోడర్న్ మెడ్సు కొత్త కొత్త వ్యవసాయ తీరులు కొత్త పెన్సు గాని కొత్త పోల్లముగాని ఇవి అన్ని కూడా వారికి బాగా అవగాహన కావాలి అంటే వారికి ప్రతి ర సంవత్సరములకు గాని, ఒక వాకేషనల్ ట్రయినింగు పెట్టి వాళ్లకు బాగా ఈ మోడర్న్ అర్థము చేసుకోవడానికి అవకాశము కల్పించాలని కోరుతూ ఉన్నాను. ఆగ్రికల్చర్ యూనివర్సిటీ ఎవైర్సు విషయంలో ఎసంబ్లీలో రెండుమార్లు వచ్చింది. ఆ విషయంలో నాకు హాల బాధ కలిగింది. ఈ యూనివర్సిటీకి సంబంధించి మన ఎసంబ్లీలో ఆరుగురు సభ్యులు ఉన్నారు. ఇంకా ఉత్తర ముఖ్యమైన ఆఫీసర్లు పంచాయతీరాజు సెంట్రీగాని డైరెక్టరు ఆఫ్ ఆగ్రికల్చరుగాని ఉన్నారు. ముఖ్యమైన ఆఫీసర్లు అంతా ఉన్నారు. ఏ నిర్ణయాలు తీసుకున్నా

కూడా బాగా ఆలోచించి తుణ్ణంగా పరిశీలించి ఎవరికి కూడా లాభం జరిగే విధంగా ఉండకుండా అగ్రికల్చరు యూనివర్సిటీ ప్రజలకు మాత్రమే లాభము జరిగే విధంగా మేము ఆలోచిస్తాము తప్ప ఏదో ఒకరికి లాభము జరిగే విధంగా మాత్రము మేము ఆలోచించము. డైరెక్టరు ఆఫ్ అగ్రికల్చరును తీసి ఎక్స్‌క్యూటివ్‌నులో చేసినాము అని చెప్పినారు.

He is not able to participate properly in the activities. He himself requested that he cannot do. He is going to retire very soon. కాబట్టి అతని రిటైర్మెంట్‌పైనే ఎక్స్‌క్యూటివ్‌నుకి అతనికి వ ప్లియదాసి తరువాత డీన్ ఆఫ్ అగ్రికల్చరును సెలెక్టు చేయాని చెప్పి బోర్డు యునానిమస్‌గా నిర్ణయించి దాని ప్రకారము సమర్థవంతమైన వ్యక్తిని సెలెక్టు చేయడం జరిగింది. అందుచేత ఏ సభ్యుడైనా దీనిలో మన సభ్యులు ఉన్నార కనుక అతనిని కలుసుకుని తెలుసు కుంటాము అని అతని రిగ్గరకు వచ్చి తెలుసుకోకుండా ఇట్లా వైల్డు వీలిగేషన్లు చేయడం చాల దురదృష్టం.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—డీన్ ఆఫ్ అగ్రికల్చరు ఆయన ఇష్టము మీదనే జరిగింది అన్నారు కదా, అది కనుక రుజువు చేస్తే నేను ఏ శిక్షకైనా సిద్ధము అవుతాను. అది వాస్తవం కాదు. చేప్పేది ఏదో వాస్తవం చెబితే మంచిది.

చెర్యన్ :—మీరు చెప్పింది మీరు వాస్తవం అంటారు. వారు చెప్పింది వారు వాస్తవం అంటారు.

శ్రీ పి. గోవర్ధన రెడ్డి :—డీన్ ఆఫ్ అగ్రికల్చర్ ఇష్టపడలేదు అని చెబుతూ ఉన్నారు కదా. మరి మీరు రిటైర్మెంట్ చేయడానికి సిద్ధముగా ఉంటే నేను రుజువు చేస్తాను.

We are prepared to show the letter of the Dean of Agriculture. అనవరమున్నది అనవరము లేనిది మీద ఎందుకు మాట్లాడతారు.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—ఆయనను బెదిరించి ఆయనతో లెటర్ తీసుకుని ఉండవచ్చు నా దగ్గర ఫోటోస్టాట్ కాపీలు అన్ని ఉన్నాయి.

శ్రీ పి. గోవర్ధన రెడ్డి :—మీరు మాట్లాడినప్పుడు మేము విన్నాముకదా మేము మాట్లాడినప్పుడు కూడా మీరు వినండి. Why he makes wild allegations always. No. It is very bad.

పర్వేష్ ఆఫ్ హార్టికల్చరు గార్డెన్ విషయంలో కూడా అనవసరంగా లేనిపోని అమమానాలు వుట్టించి దానికి ఒక రిఫరెన్స్ తీసుకురావడానికి కొంత మంది ప్రయత్నం చేస్తూ ఉన్నారు. గత 2. 3. సంవత్సరాలనుండి అగ్రికల్చర్ యూనివర్సిటీ స్టాఫులో లాగాని, ఆఫీసులోగాని ఏ విధమైన బేదాభిప్రాయాలు లేకుండా అంతా యునానిమస్‌గా వ్యవహారం జరుగుతూ ఉంది. అటువంటప్పుడు ఎవరో ఒకరు ఎగ్జిక్యూటివ్ పార్టీ తీసుకువచ్చి చెప్పినంతమాత్రాన మనం లేనిపోని చేరారోపణలు చేయడం మంచిది కాదు. హార్టికల్చర్ గార్డెన్స్ చాల

ఇంపార్టెంటు గార్డెను, చాలమంచి చెట్లు ఉన్నాయి. గార్డెనుకూడా చాలమంచి ఉన్నది. ఫార్మర్లు ట్రీప్టు అని ఒకటి ఉన్నది. అది ఇరిగేషన్ బుక్ లో. అది ఓటర్స్ కి చెందదు. అది పూర్తిగా గవర్నమెంటుకి చెందుతుంది.

Chairman:—The House stands adjourned till 3-30 p.m. to day
(The House then adjourned till half past three O'Clock.)

The House re-assembled at 3-30 p. m with Mr Speaker in
the Chair.

Annual Financial Statement (Budget) for 1981-82

DEMANDS : Social Welfare, Tribal Welfare and Women and
Child Welfare.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :— అధ్యక్షా, ఒక విషయం మాత్రం ముంద
చెప్పాలి. ఇవి చాలా ప్రధానమైన డిమాండులు. ఎందుకంటే సుమారు నూట
70 మంది జనానికి సంబంధించిన, వారి యోగక్షేమానికి సంబంధించిన డిమాండులు
ఇవి. అయితే వీటికి కేటాయించిన డబ్బు జనాభా నిష్పత్తి ప్రకారం చూస్తే.
ఎస్. సి., బి. సి., జ. భా 8 కోట్ల 20 లక్షలు ఉంటే వాటికి కేటాయించిన
కేటాయింపు రూ. 96,36,22,000 లు, అంటే తలకు రూ. 27 అన్నమాట. అంతే
ఒక ధనికుడు ఒక రోజు కాలేసిన సిగరెట్ల ధర అన్నమాట. ఇంక ఎస్. టి. బి.
ఉన్నారు. వారి విషయంలో చాలా తగ్గింపు ఉంది. స్త్రీల విషయంలో వారు
జనాభాలో సగం ఉన్నారు. కాకి కేటాయింపు రూ. 5,27,30,000 లు.
అంటే సగటున మనిషికి రూ. 2 వచ్చిందన్న మాట. ఇది రెండవ కాసు సీనియర్
టిక్కెట్టు అంత ఇచ్చారు. మన ఆర్థిక వ్యవస్థ ఎంత తీవ్రమైన సంక్షోభంలో
ఉందో ఇది తెలుపుతున్నది. అలా మన ఆర్థిక స్థితి ఈనాడు పైకి చూస్తే
ఎంతో హుందాగా కనపడుతున్నా అంత ఇదిగా లేదు. దాదాపుగా ఓవర్
డ్రాఫ్టుకు పోయే స్థితిలో ఉన్నాము. ఈ లోటు అంతా ముఖ్యంగా ఈ సోషల్
వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంట్ మీదనే పడిందని చెప్పాలి. మన కేటాయింపుల్లో వాస్
ప్లాన్ క్రింద ఎంత ఖర్చుపెడుతున్నారనేది చూస్తే అది అంతా జీతాలకు సరిపో
తుంది. ప్లానులో ఖర్చుపెడుతున్నది చాలా తక్కువ. రివెన్యూ వంతు ప్రణాళికలో
కేటాయించిన మొత్తం చాలా తక్కువ. ఆ రివెన్యూ రాలకు ఇచ్చింది చాలా
తక్కువ. బి. సి. ల విషయంలో రెండున్నర కోట్ల జనాభా ఉంటే మొత్తం
రెండు సంవత్సరాలలో రూ. 7 కోట్ల 67 లక్షలు మాత్రమే ఖర్చు
పెట్టారు. వాస్తవానికి రూ. 16 కోట్ల 38, లక్షలు ఖర్చు పెట్టవలసి
ఉంటుంది. కానీ అంత ఖర్చు పెట్టలేదు. అట్లాగే ఎస్. సి. ల విషయంలో ప్రతి
సంవత్సరం రూ. 27 కోట్లు కేటాయించవలసి ఉండగా గత సంవత్సరం రూ. 28
కోట్లు మాత్రమే ఖర్చు పెట్టారు. ఇంకా రూ. 21 కోట్లు కేటాయించవలసి
ఉంటుంది. ఎస్. టి. బి. విషయంలో కూడా సంవత్సరం ఒక్కంటికి రూ. 6 కోట్లు
చొప్పున ఖర్చు పెట్టవలసి ఉంటే గత సంవత్సరం ఈ సంవత్సరం కలిపి సుమారు
రూ. 4 కోట్లు ఖర్చు పెట్టారు. ఇంకా రూ. 8 కోట్లు ఖర్చు పెట్టాలి. మొదలే
ఆరవ ప్రణాళికలో కేటాయింపులు తక్కువ అనుకుంటే వాస్తవంగా ఖర్చు

పెడుతున్నది ఇంకా చాలా తక్కువ అని చెప్పాలి. ఈ మొత్తం డిపార్టుమెంట్ క్రిందకు వచ్చే మూడున్నర కోట్ల జనాభాలో సుమారు రెండు కోట్ల మంది వ్యవసాయం చేసుకునేవారు ఉంటారు. నిన్న గణపతిరావుగారు చాలా ఆవేశంగా మాట్లాడారు. అసలు ఈ విధమైన ప్రభుత్వంచేసే చర్యలు వారి పేదరికాన్ని దూరం చేసేదిగా ఉండా లేదా చూడాలి. వారి అభిప్రాయంతో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. మీ పక్షంవారే ఆ విధంగా మాట్లాడారు. వాస్తవానికి ఈ పేదరికానికి కారణం ఏమిటి? ఏదో ఒకరికి బ్రతెను, ఒకరికి గొర్రెను, ఒకరికి కోడిని ఇచ్చాము అని, వారికి ఏదో సదుపాయాలు చూపించారని అదంతా సోషల్ వెల్ ఫేర్ అని అంటే బాగుండదని మనవి చేస్తున్నాను. ఉదాహరణకు ఆర్థిక అసమానతలు తొలగినంత కాలం మీరు ఈ వై పై ప్రచారాలు ఎన్ని చేసినప్పటికీ ఈ నాడు ఆర్థికంగా వెనుకబడిన తనం ఇంకా పెరుగుతుందే కాని తరగదు. మరి దీనికి ఖచ్చితముగా భూసంస్కరణలను అమలుజరుపవలసి ఉంటుంది. ఆ విషయం గణపతిరావుగారు బాగా నొక్కి చెప్పారు. కాని ఈ ప్రభుత్వం భూసంస్కరణల గురించి మరచిపోయింది. వారి దృష్టిలో అంతా అయిపోయింది. ఎందుకు అవుతుంది? 12 లక్షల ఎకరాల మిగులు భూమి ఉన్నది అన్నది ఆనాటి లెక్కలు. ఈనాటికి ఛాలెంజ్ చేస్తున్నాను. 12 లక్షల ఎకరాల మిగులు భూమి ఉంది. అది తీసి వంచండి. ఇప్పటికైనా ఎక్కడెక్కడ భూస్వాములు భూసంస్కరణల చట్టానికి వ్యతిరేకంగా బిసామీ ట్రాన్స్ ఫర్స్ చేశారో అవి అన్నీ తీయండి. అంతకన్నా ముందు అజిలవక్ష కమిటీలకు స్టాట్యూటరీ పవర్స్ ఇవ్వండి. ఆ భూమి అంతా పంచితే తలోక ఆరెకరమో, ఎకరమో వస్తుంది. అలాగే కొంత ప్రభుత్వ బీడు భూములు ఉన్నాయి. ఆ విధంగా తీసిన భూములను హరిజనులకు, గిరిజనులకు, ఇతర పేద వర్గాల వారికి జీవనవృత్తి కల్పించడానికి పునాది నమస్య భూమి నమస్య. అది ఈనాటికి అలాగే మిగిలి ఉంది. దానిని పరిష్కరించే పద్ధతిలో మీరు చూడాలి. కనుక సోషల్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంటు ఈ భూసంస్కరణల కార్యక్రమాన్ని కూడా చూడవలసిన అవసరం ఉంది. రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటు కన్నా ఇంకా ఎక్కువ శాధ్యత తీసుకోవలసి ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. అట్లాగే దేవదాయ భూములు ఉన్నాయి. ఆ భూములను వారికి డబ్బు ఇచ్చి తీసుకోవాలి. ప్రభుత్వం నష్టపరిహారం ఇచ్చి వాటిని తీసుకుంటే అది కొన్ని లక్షల ఎకరాలు ఉంది. దాని వల్ల కూడా భూసమస్య పరిష్కరించడానికి వీలవుతుంది. అట్లాగే అధ్యక్షా, వీరికి చేసుకోవడానికి పనితోపాటు చేసుకున్న పనికి తగినటువంటి ప్రతిఫలం వచ్చేలా చూడాలి. అట్లాగే పురుషులతో పాటు సమానముగా పని చేస్తున్న స్త్రీలకు — కూడా సమానమైన వేతనము ఇచ్చేలా చూడండి. ఇవి ఆర్థిక అసమానతలు తొలగించడానికి ముఖ్యమైన కొన్ని చర్యలు. ఇవి చేయకుండా ఎన్ని కార్యక్రమాలు చేసినప్పటికీ వీరిలో ఉన్న అసమానతలు తొలగవు. ఈనాడు రిజర్వేషన్లు, కావా లని కొందరు, వద్దని కొందరు చేశా మొత్తములో ఒక దురదృష్టకరమైన వివాదం చెలరేగుతూ ఉంది. నేను అనుకోవడం దీనికి పూర్తి శాధ్యత ప్రభుత్వానిదే.

3-40 p.m.

ఒకటి మాత్రం వాస్తవం. సాంఘికంగా, ఆర్థికంగా అనేక చరిత్రాత్మక కారణాల వల్ల వెనుకబడిన హరిజనులకు, గిరిజనులకు. వెనుకబడిన వర్గాలకు రిజర్వేషన్లు అవసరం. ఇంకా కొంతకాలం కొనసాగవలసి ఉంటుంది. ఎంతకాలం అన్నప్పుడు ఈ ఆర్థిక సాంఘిక అసమానతలు తొలిగే దాకా కొనసాగవలసి ఉంటుంది. కాని ఎంత కాలానికి తొలిగిస్తారు? అయిదేళ్లకా, 15 ఏళ్లకా, 20 ఏళ్లకా? వారు వేచుకున్న ఈ ప్రణాళికలు ఇప్పుడు ఉన్న నడకే గాని ఉన్నట్లయితే వారు కొన్ని వందల ఏళ్ల అధికారములో ఉన్నప్పటికీ ఈ వద్దతులలో మాత్రము ఈ నాడు ఉన్న సాంఘిక, ఆర్థిక అసమానతలు తొలగించలేరు. తొలగించలేని స్థితికి నివీర్తూ ఉంది. కాబట్టి మిగిలిన జనములో ఓక నిరాశ. నిస్పృహ లేకపోతే వ్యతిరేకత ఈనాడు మీరు అనుసరిస్తున్న బుద్ధువా భూస్వామిక పరిపాలనా విధానాలే అని నేను చెప్పవలసివస్తుంది. నేను ప్రజలకు విజ్ఞప్తి చేసింది ఏమిటంటే తోటి సోదరులు—హరిజనులు, గిరిజనులు వెనుకబడిన వర్గాలకు ఇచ్చిన ఈ సదుపాయాలను గురించి ఈర్ష్యలు, ద్వేషాలు ఉంచుకోవలసిన వనిలేదు. మిగిలిన కులాల వారు సహనముతో అర్థం చేసుకోవాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. మన రాష్ట్రంలో ఈ కులమత విభేదములకు ఈ రిజర్వేషన్లు వ్యతిరేకమై ఆందోళనకు మరొక రకమైన దానికి పూనుకోవద్దని విద్యార్థుల సుయంపకులకు మిగిలిన ప్రజలకు నేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం మీర ఒక బాధ్యత ఉంది, యస్.టి, యస్.టి, బి.సి లకు ముఖ్యంగా యస్.టి, యస్.టి లకు ఇచ్చిన సదుపాయాలను కొంత మంది అగ్రవర్ణాల వారు దొంగ సర్టిఫికేట్లు సృష్టించుకొని కాజేస్తున్నారు. ఇది చాల పెద్ద ఎత్తున జరుగుతుంది. ఉదాహరణకు కొండరెడ్లు—మైదరాబాదులో కొండ రెడ్లు ఉంటారా? ఏ భద్రాచలము లోనో ఉంటారు. మైదరాబాదులో కొండ రెడ్లమని సర్టిఫికేట్లు. అదే రకంగా గౌడ, ఏ శ్రీకాకుళం ఏజన్సీ పరియోలోనో ఉంటారు. తెలంగాణా ప్రాంతములో గౌడ అంటే గీత కార్మికుడు, కాని గౌడ కూడ యస్.టి క్రింద సర్టిఫికేట్లు తీసుకు వస్తున్నారు. అదే రకంగా కర్నూలు జిల్లాలో ఉన్నటువంటి మేదర తరగతికి చెందిన వారు యస్.టి క్రింద సర్టిఫికేట్లు తీసుకు వస్తున్నారు. ఇట్లా చాలా పెద్ద ఎత్తున జరుగుతూ ఉంది. ప్రభుత్వ దృష్టికి ఎన్ని సార్లు వీటిని తీసుకువచ్చిన వీటిని అరికట్టడానికి చర్యలు తీసుకోవడం—విచారించడం కఠినమైన చర్యలు తీసుకోవడానికి ఇప్పుడు ఉన్న విచారణ సిబ్బంది, విధానము సరిపోదు. దీనికి స్పెషల్ గా విచారణ ఏర్పాటు చేయవలసి ఉంటుంది, అదే రకంగా ఉద్యోగాలలో రిజర్వేషన్స్ సూత్రాన్ని సరిగా పాటించడం లేదని నేను చెప్పకతప్పదు. ఇది పాటించకపోవడానికి చెప్పే సాకులు రిజర్వేషన్స్ కోసం ఉంచినటువంటి స్థానాలలో యస్.టి, యస్.టి, బి.సి అభ్యర్థులు దొరకడం లేదని చెప్పడం. ఇది వాస్తవం కాదు. ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్సేజేంజీలలో ఉంటారు. వారు పంపరు, మీరు అడగరు. మైగా రాష్ట్రం మొత్తం ఒక యూనిట్ గా తీసుకోవాలి. యస్.టి, యస్.టి

Demand for Grants.

విషయం ఎప్పుడు జోనల్ సిస్టముకు ఎందుకు కట్టుబడి ఉండాలి. యన్.సి. యన్.టి. సానాలకు రాష్ట్రములో జోనల్ సిస్టం పాటించకుండా కర్కు మొదలు ఐ.సి.యన్. పోస్టుల వరకు ఏదైనా కాని రాష్ట్రం మొత్తం ఒక్కటే యూనిట్ లా ఉండాలి. ఈ దృష్ట్యా దీనిని సడలించవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను.

అప్పుత అటటువంటిది ఒక మహమ్మారి. ఈ రోజుకు గామీసమితిలో చాలా యాసకంగా ఉంది. దీనికి కారణం ఈరోజుకు కూడా భూస్వాముల యొక్క పెత్తనమే దీనికి ప్రధానమైన కారణమని చెప్పవలసి వస్తోంది. ఈ సిల్ రైట్స్ కమిటీ వారు ఉన్నారు. వారు చేస్తున్నటువంటి పని వార్తవానికి సాంఘిక చైతన్యం కల్పించి, వివిధ ప్రజల మధ్య సుహృద్భావాన్ని పెంచి ఈ అస్పృశ్యతను తొలగించడం కోసం తీసుకున్న చర్యలు ఏమీ లేవు. సలలు భూస్వాములు జోలికి పోనేపోరు. పెద్ద పెద్ద కోటలు, బంగాళాలు ఉన్న గామాలలో ఉన్న స్థితి చెప్పడానికే వీలులేదు, అక్కడికి సిల్ రైట్స్ కమిటీ వారు, అధికారులు పోరు, కలెక్టరు, తహసీల్దార్, డెప్యూటీ కలెక్టరు, పోలీసు అధికారులు అందరూ పోతారు హరిజనుల చేత వెట్టి చేయించుకొని వస్తారు. ఇంక అస్పృశ్యత ఏ రకంగా నిర్మూలిస్తారు? దాని విషయం కనీసం కూడా ఆలోచించరు. ఎందుకంటే అలా చేస్తే దొరకు వ్యతిరేకం, భూస్వాములకు వ్యతిరేకం కావలసి వస్తుంది. ఆయన రాజకీయంగా పెద్ద నాయకుడు, అధికంగా పెద్ద హోదా కలిగిన వాడు. ఆయనను సామాజికంగా దిలించేందుకు, రాజకీయంగా కదలదు వారంతా కలిసి సలాం కొట్టి వస్తారే తప్ప ఇంకోటి చేయరు. ఈ సిల్ రైట్స్ కమిటీ మాత్రం వరంగల్ జిల్లాలో మార్క్సిస్టుపార్టీ కార్యకర్తలు అస్పృశ్యతను ప్రోత్సహిస్తున్నారు. అంటున్నారు. 1, 2, ఎకరాలు కూడా లే. వ్యవసాయ కూలిపని చేసుకొనే మార్క్సిస్టు పార్టీ కార్యకర్తలను జాతారం అనే గామములో అస్పృశ్యత నివారణ క్రింద చలాన్ చేశారు. కోర్టులో కేసు పెట్టారు మార్క్సిస్టు పార్టీ కార్యకర్తలు ఏమిటి అస్పృశ్యతను ప్రోత్సహించడం ఏమిటి? అస్పృశ్యత ఉండకూడదు అని ప్రజల మధ్య చెబుతూ వర్ణాంతర వివాహాలను కూడా ప్రోత్సహిస్తున్న వారు వీరు. అటువంటి వారు. ఈ రోజున ఈ చట్టానికి గురవుతున్నారు. కాని దీనిని ప్రోత్సహిస్తున్నటువంటి భూస్వాముల జోలికి మాత్రము పోరు. అటువంటి వారి ఇళ్లలో సిల్ రైట్స్ కమిటీ వారు భోజనాలు చేస్తారు. మార్క్సిస్టు పార్టీ కార్యకర్తలను మాత్రము అస్పృశ్యత నివారణ చట్టం క్రింద కోర్టులకు ఎక్కిస్తున్నారు. ఇది దురదృష్టకరమైన పరిణామం. అందుకని ఇక్కడ ఒక విషయం చాలా జాడతో చెప్పవలసి వస్తోంది. ఈ అస్పృశ్యతను నివారించడానికి ఇప్పుడు తీసుకుంటున్నట్టి చర్యలు ఏమీ సరిపోవు. ఏ రకంగా మీరు భూసంస్కరణలు మరచిపోయారో అలాగే ఈ సమస్యను కూడా పూర్తిగా మరచిపోయారు దీనికి వ్యతిరేకముగా ఒక బలమైన ఉద్యమాన్ని భూస్వాములకు వ్యతిరేకంగా తీసుకొని నడిపితే తప్ప, దొరలకు సలాము కొట్టకుండా ఉన్నంత కాలం ఆత్మగౌరవంగా నిలబడడానికి ప్రయత్నిస్తే అతని మీద గుండాల దాడులు, పోలీసుల దాడులు జరుగుతూ ఉన్నంత కాలం అస్పృశ్యతను నివారించలేరు. ఈ నాడు ప్రధానంగా దాడులు హరిజనుల మీద, బలహీన వర్గాల మీదే జరుగుతున్నాయి. ఎందుకంటే వీరు కాస్త

గ్రామాలలో తమకు ఇష్టం వచ్చిన రాజకీయ పార్టీలో చేరో లేక తమకు తోచిన స్వతంత్ర వృత్తిని చేపట్టో, తమకు తోచిన విధంగా ఏదో ఒక రకంగా తలెత్తుకొని తిరుగుదామని కాస్త పర్యవేక్షించే ఇది సహించని స్వార్థపరు శక్తులు గుండాల ద్వారా చాడులు చేయిస్తున్నారు. చివరకు పోలీసు సహాయముతో కూడా వారిని అణచివేస్తూ ఉంటారు. ఇది చాలా ఊమించరాని విషయం. దీనిని ఒక పరిధానమైన చర్యగా సోషల్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటు చేపట్టాలి. కేవలం సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమాలు అని ఎడ్లనో, గొర్రెనో ఇవ్వడం తోటే కాకుండా హరిజనుల, ఇతర బలహీన వర్గాల మీద జరిగే చాడుల గురించి ఒక బాధ్యతగా తీసుకోవాలి. ఈ విషయములో యస్.టి. యస్.సి సెల్లు ఉన్నాయి. అవి జిల్లా స్థాయి నుంచి రాష్ట్ర స్థాయి వరకు ఉన్నాయి. కాని ఈ సెల్లు ఎవరి కోసం పనిచేస్తున్నాయి? ఏ పోలీసులు అయితే యస్.సి, యస్.టి.ల యొక్క పరియోజనాలను కాపాడాలని ఏ అధికారులు ఇందులో భాగస్వాములుగా ఉంటారో వారి కై నాతీలు అయిన పోలీసులు వచ్చి గ్రామాల మీద, హరిజనుల మీద, గిరిజనుల మీద చాడులు చేస్తూ ఉంటారు.

1-50 p.m.

చారిక వ్యతిరేకంగా కేసులు వస్తే ముట్టుకోరు. అందువల్ల రాష్ట్ర స్థాయినుండి క్రింది స్థాయివరకు ఎస్.సి., ఎస్.టి. సెల్స్ నిర్మాణంలో మార్పు రావాలి. ఎస్.సి., ఎస్.టి. లకు సంబంధించిన ప్రతినిధులు జిల్లా స్థాయినుంచి రాష్ట్ర స్థాయి వరకూ అన్నింటిలో ఉండాలి. పైగా ఎస్.సి., ఎస్.టి. సెల్స్ కు ఒక హరిజనుడి నుండి గానీ, గిరిజనుడి నుండిగాని ఏదైనా ఒక కంప్లెయింట్ వచ్చిందంటే దానికి టాఫ్ ప్రయారిటీ ఇచ్చి పనిచేయాలి తప్ప ఏదో ఇప్పుడు చేస్తున్నట్లుగా దానిని సాధారణ కౌంటిన్డ్రెస్ల సమస్యగా చూస్తే ఉపయోగం లేదని మనవిచేస్తున్నాము. ఇకపాతే ఈనాడు బాండెడ్ లేబర్ పరిస్థితి ఏమిటి? చెన్నా రెడ్డిగారి హయాము లో అది పేర్లకే లేకుండా ఎగిరిపోయింది. శంకరన్ గారు సైక్రెటరీగా ఉండి నిజా యితీగా దీనిని అమలుజరుపుతూ ఉంటే అయినను ఈ రాష్ట్రంలో లేకుండా తరిమి వేసారు. చివరకు ఆయనకు ఒక శిక్షక్రింద త్రిపురకు పంపించారు. అక్కడి ప్రజలు తమకు ఒక మంచి ఆఫీసరు వచ్చాడని సంతోషిస్తున్నారు, ఈనాడు మెదక్, మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలలో అక్కడ ఉన్న కట్టు బానిసలలో ఒక తీవ్రమైన చైతన్యం వచ్చి చాక్కు కదిలితే మన మంత్రిగారుతో సహా అందరూ హడలి పోయారు. హాడలిపోయి కావాలని పనిగట్టుకొని మంత్రులు జోకర్లం చేసుకొని ఆయనను ఇక్కడనించి వెళ్లగొట్టి ఈ బాండెడ్ లేబర్ నిర్మూలనా కార్యక్రమానికి గోరీ కట్టించారు. ఇప్పటికైన దానిని అమలు జరపాలని కోరుచున్నాము. సోషల్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటు కార్యక్రమంలో అది ఒక ముఖ్యమైన కార్యక్రమంగా ఉండాలి. మాకు పట్లయించేసిన సాహిత్యంతో ఇంతవరకు 12 వేల మందికి పైగా విముక్తి చేసామన్నారు. ఈ కార్యక్రమం 1978 లో మొదలు పెట్టారు, ఇప్పుడు మనం 1981 సంవత్సరంలో ఉన్నాం. అంటే 5 ఏళ్లలో 12 వేల మందికి పైగా విముక్తి చేసామన్నారు. 12 వేల మందికి విముక్తి చేసారన్నది వేసు ఒప్పుకోను. అయినా పదం కోసం ఒప్పుకున్నాకూడా ఇప్పటికీ 12

Demands for Grants.

వేల మందిని విముక్తి చేస్తే మిగిలిన వారి సంఖ్య ఎంత ఉంది? గాంధీ ఫౌండేషన్ వారు ఇచ్చిన లెక్కల ప్రకారం ఇంకా 3 లక్షల మంది ఉన్నారు. ఈ లెక్క ప్రకారం వారు చేపట్టిన కార్యక్రమం ఎన్ని సంవత్సరాలు పడుతుందో అలోచించండి అని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ సంవత్సరం వారు కేటాయించింది 40 లక్షలైతే మ్యాచింగ్ గ్రాంట్ గా ఇంకో 40 లక్షలు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇస్తే మొత్తం కలిపి కోటి లోపలే అవుతుంది. దీనితో ఏ కార్యక్రమాలు చేపడుతారు? ఈ కార్యక్రమానికి అత్యధికమైన ప్రాధాన్యత ఇచ్చి పెద్దఎత్తున చేయాలని నేను కోరుతున్నాను. అందులోనూ కార్యక్రమం అమలు జరిపేటప్పుడు మొట్టమొదట పెద్ద జమీందార్లు, భూస్వాములు ఉన్న గ్రామాలను ఎంపిక చేసుకోండి. దురదృష్టవశాత్తూ విషయం ఏమిటంటే మన సోషల్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటువారు భూస్వాములు లేని సామాన్య గ్రామాలను ఎంపిక చేసుకొంటారు, ఎందుకంటే అక్కడ ఎవరికి కోపం లేకుండా జరపవచ్చు అనుకొంటారు. భూస్వాముల ఉన్న గ్రామాలకు పోతే వాళ్ళు ఎదురు తిరుగుతారు. చెప్పి తీసుకొని మూతిమీద కొట్టాడంటే వీడి పండ్లు విరుగుతాయి, వీళ్ళు బయటకు వస్తారు. అందువల్ల ఆ గ్రామాలకు పోయే ధైర్యం చేయరు; నేను ఛాలెంజ్ చేస్తున్నాను. అందువల్ల పెద్ద భూస్వాములుగల గ్రామాలను ఎంపిక చేసుకొని మొట్టమొదట అక్కడ అమలు జరపండి. ఆ తరువాత అటోమేటిక్ గా అంతటా వస్తుంది. అయితే ఇక్కడ ఇంకో విషయం ఉంది. దోమలు గనుక డి.డి.టి. మందును ఆహారంగా స్వీకరించి విజయ వాడలోని దోమలకు మించిన దోమలు మన హైదరాబాద్ లో తయారై నట్లుగా చివరికి బాండెడ్ లేబర్ స్కీము కూడా భూస్వాములు కాజేసేవరకు వచ్చింది. అలేయ్ సువ్వు బాండెడ్ లేబర్ అని దరఖాస్తు పెట్టరా అని పాలేరుతో చెప్పి తమ దరఖాస్తు పెట్టించి ప్రభుత్వం వాడికి ఇచ్చిన డబ్బును తనకు వచ్చే బాకీ క్రింద తీసుకొని తిరిగి వాణ్ణి తన క్రింద పాలేరుగా పెట్టుకొంటున్నారు. ఈవేళ ఇవన్నీ అధికారుల కళ్ళముందే జరుగుతుంటే ఎవరూ మాట్లాడరే? మరికొన్ని చోట్ల ఇంకా అశ్వర్యకరంగా ఉంది. వచ్చిన దానిలో 50 పర్సెంట్ గాగ్రామాధికారికి, మిగిలింది ఈయనకు. ఇది ఒక నాటక తంతుగా జరుగుతోంది. నేను కొన్ని కేసులను రెండు సంవత్సరాల క్రితం ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువచ్చాను. దురదృష్టవశాత్తూ ఏమిటంటే ఈ రోజు వరకూ వాటిని విచారించిన దిక్కు లేదు. కాబట్టి ఇటువంటి అవకాశం అవకాశం ఇవ్వకుండా పక్కబడిగా అమలు జరపమని మనవిచేస్తున్నాను. ఇకపోతే ఎస్.సి. ల ఇండ్ల స్థలాల సమస్య తీసుకొంటాం. వారి లెక్కల ప్రకారం సుమారు 17 లక్షల ఎస్.సి. కుటుంబాలు ఉన్నాయి. ఇప్పటికే 12 లక్షల మందికి ఇండ్ల స్థలాలు ఇచ్చామన్నారు. ఆ సంఖ్యతో నేను ఏకీభవించడం లేదు. అయినా వాడకోసం అంగీకరిద్దాం. వారు ఇచ్చినవి అవాస్తవమైన లెక్కలు. అయినా కూడా దాని ప్రకారం 12 లక్షల మందికి ఇచ్చినాకూడా ఇంకా 5 లక్షల మందికి ఇవ్వాలి. 5 లక్షల మందికి ఇవ్వడానికి వారు తీసుకొన్న చర్యలేమిటి? ఈ సంవత్సరం 30 వేల మందికి ఇస్తారా? ఇవ్వలేరు. కారణం ఏమిటంటే వారు కేటాయించిన డబ్బు చాలా తక్కువ ఉంది. ఈ కేటాయించిన డబ్బులో, ఇదివరకు ఎక్సైజ్ చేసిన భూములకే వారు ఇవ్వలేరు. ఇప్పటి నిష్పత్తిలో డబ్బును కేటా

Demands for Grants.

యిస్తుంటే మరొక 10 సంవత్సరాల వరకు కూడా—కనీసం ఈ రోజు వరకూ ఎక్స్‌యిర్ చేసిన ల్యాండ్‌కు కూడా పేమెంట్ ఉండదు ; క్రొత్త ల్యాండ్ సంగతి దేవుడికే తెలుసు. ఇట్లా చేస్తే ఇంకో 20 ఏళ్లకే నా పూర్తి చేయరని అనిపిస్తుంది ఇంక నా నడకతో ఎస్.సి. లకు ఇండ్లస్థలాలు ఇచ్చే కార్యక్రమం నిర్విహించడం మంచిది కాదు. అలాగే బి.సి. లకు సంబంధించిన కుటుంబాలు సుమారు 50 లక్షలు ఉన్నాయి వాళ్ళకు కూడా ఇస్తామని అంటున్నారు. నా అంచనా ప్రకారం 20 లక్షలు బి.సి. కుటుంబాలు ఈ రోజు వరకూ ఇండ్లస్థలాలు లేకుండా ఉన్నాయి వారు ఇప్పించదలచుకొన్నది ఎంత ? వారు ఇప్పుడు కేటాయించే కేటాయింపుల ప్రకారం చూస్తే ఇంకో వంద సంవత్సరాలు అయినా బి.సి. ల ఇండ్ల సమస్య పరిష్కారం కాదు. ఇకపోతే గిరిజనుల విషయం వచ్చేసరికి అడవిలో ఉంటున్న గిరిజనులకు ఇండ్ల స్థలాల విషయం పెద్ద సమస్య కాదు. ఎందుకంటే వారికి అడవిలో స్వంత భూమి ఉంది. కాని మైదాన ప్రాంతంలో ఉండే ఎరుకలవారికి గాని, లంజాడిలకు గాని ఇండ్ల స్థలాల సమస్య ఉంటుంది కాని దానిగురించి కూడా మీరు కేటాయించింది చాలా తక్కువవి నేను మనవిచేస్తున్నాను. మొదటే వారు కేటాయించేది తక్కువ అయితే అందులోనూ అమలు పరుస్తున్న కార్యక్రమంలో అవకతవకలు పొచ్చుగా ఉన్నాయి. గత మూడు సంవత్సరాలుగా సోషల్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంట్, ముఖ్యంగా హరిజనులకు సంబంధించిన డిపార్టుమెంట్ ఎన్ని ఇండ్ల స్థలాల సేకరణ కేసులలో జోక్యం చేసుకొని భూస్వాములకు అనుకూలంగా స్టే ఆర్డర్స్ ఇవ్వడం జరిగిందో ఒక హాస్ కమిటీని వేసి నిర్ణయించండి. దానికి మంత్రి బాధ్యుడా లేక సెక్రటరీ బాధ్యుడా లేక ఎవరు బాధ్యులనేది తేలవలసిన అవసరం ఉంది కాని ఒక దాదాపుమైన, ఘోరమైన విషయం ఏమిటంటే హరిజన మంత్రిలు, హరిజన వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటు హరిజనుల ప్రయోజనాలకు భిన్నంగా, భూస్వాములకు అనుకూలంగా స్టేలు ఇచ్చారు, తీర్పులు ఇచ్చారు. ఇది చాలా సిగ్గుచేటైన విషయం కొద్దులుకూడా భూస్వాములకు వ్యతిరేకంగా తీర్పు ఇస్తే భూస్వాములకు అనుకూలంగా ఈ సోషల్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంట్, మాత్రం తీర్పు ఇచ్చింది. నేను ఫాలెంట్ చేసి చెబుతున్నాను, ఈ మూడు సంవత్సరాలలో స్టేలు ఎవరెవరు ఇచ్చారు, దానికి ఎవరు బాధ్యులు ఎవరు కారణం ?

శ్రీ కె. రంగారావు :—హరిజన వెల్ఫేర్ మంత్రిగా నేను పదవిలో ఉన్న ఈ 3 సంవత్సరాల కాలంలో ఏ భూస్వాములయొక్క భూములకు స్టేలు ఇచ్చామో ఓంకార్ గారు స్పెసిఫిక్ గా చెప్పాలి.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :— వారు చెప్పిన దానితో నేను ఏకీకరిస్తున్నాను. సోషల్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటులో గత 3 సంవత్సరాలలో ఎన్ని కేసులకు స్టేలు ఇచ్చారు, దానితో ఎవరి బాధ్యత ఎంత?

శ్రీ కె. రంగారావు :— డిపార్టుమెంట్ ఇచ్చింది అని కాదు హరిజన మంత్రులు, అధికారులు అన్నారు. I am the only Harijan Minister during these 3 years.

Demands for Grants.

శ్రీ యం. ఓంకార్.— ప్రభుత్వం గురించి చెప్పాను. మంత్రుల బాధ్యత ఎంత, కార్యదర్శుల బాధ్యత ఎంత అనేది నిర్ణయించండి. నేను సెనిసిఫిక్ గా మంత్రిగారే తీసుకొన్నాను లేక సెనిసిఫిక్ గా కార్యదర్శిగారే తీసుకొన్నాను అనలేదు. నేను వారి ఇద్దరిగురించి చెప్పానంటే అపోహలు తొలగించడం అవసరం కదా. ఇదిగో పది స్టేలు ఇస్తే ఈ 10 స్టేలలో మంత్రిగారిది ఒక్కటి లేదు, స్టేలు సెక్రటరీగారు ఏమైనా ఇచ్చారా? చెప్పండి. నేను ఇంకో విషయం అడగుతున్నాను. సెక్రటరీగారు స్టే ఇస్తే మంత్రిగారి బాధ్యత ఏమిటి? వాటిని పునరాలోచన చేసి భూస్వాములకు అనుకూలంగా ఇచ్చిన స్టేలను లేక తీర్పులను కొట్టివేసే బాధ్యత మంత్రిగారికి లేదా? కేవలం కండ్లు అప్పగించి చూడడమేనా?

శ్రీ కె రంగారావు.— కాని నేను మంత్రిగా ఉన్న సమయంలో మా సెక్రటరీలుగాని, డై రెక్టర్లుగాని, మాకు సంబంధించిన డిబ్బందిగాని, మేముగాని స్టేలు ఇవ్వలేదని మనవిచేస్తున్నాను. మూడు సంవత్సరాలలో స్టేలు ఇవ్వవచ్చు. కాని నేను కాని నేను ఉన్న కాలంలో ఉన్నటువంటి సెక్రటరీగాని స్టేలు ఇవ్వలేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ యం. ఓంకార్.— అధ్యక్షా, నా పొజిషన్ ఆసర్ట్ చేసుకొని చెబుతున్నాను. కావాలంటే స్పీకర్ గా మీరు విచారణ చేసుండి.

మిస్టర్ స్పీకర్.— దయచేసి నాకు ఒక ఇన్సిడెంట్ ఇవ్వండి.

శ్రీ యం. ఓంకార్.— నేను చాలా ఇన్సిడెంట్స్ తీసుకువచ్చి ఇస్తాను.

శ్రీ పౌల సుబ్బయ్య.— రెవెన్యూ మినిస్టరుగారు ఇచ్చారు.

Mr Speaker :— The point is about Harijan Minister.

Sri M. Omkar :— I am referring to the Harijan Minister and Social Welfare Department. ఇక ఈ సందర్భంలో ఒక సూచన చేయదలచుకొన్నాను. కర్ణాటకలో ఒక సిస్టం ఉందని వింటున్నాను, అది ఎంత వరకు వాస్తవమో తెలియదు సబెకుటు కరక్షన్. ఒకసారి ఫలానా భూమిని తీసుకోవాలని ఎక్సీజిషన్ ప్రొసీడింగ్స్ చాళ్ళు స్టార్ట్ చేయడంతోటే ఆ భూమి ఆరోజునుంచే డిపార్టుమెంటుకు దఖలుపడినట్లు లేక్క. దానిమీద ఎవరైనా కోర్టుకు ప్రావడానికి పీలు లేదట ఆ తరువాత భూస్వామి దానిలో పైరువేసుకొనడానికి ప్రభుత్వంపై పీలులేదట. ఇక్కడ కూడా ఆ రకంగా అవసరమైన మార్పులు చేయాలని కోరుతున్నాను. లేకుంటే ఏమవుతుందంటే ధనసూర్యవతిగారు చెప్పినట్లుగా వారు పది ఏళ్ల క్రిందట ఎక్సీజర్ చేసారు కాని భూమి యజమానులు అక్కడ చెరకు వండిస్తున్నారు, ఏ పెరశ్చోజొన్నలో కూడా కాదు. అటువంటి భూసంస్కరణలు చేస్తే అది పొరపాటని వనవిచేస్తున్నాను. ఇక గణపతిరావుగారు కూడా స్పష్టంగా ఒక విషయం చెప్పారు. వారు చెప్పినదానిలో మంత్రిగారికి ఎంతో బాధ్యత ఉంది కూడా ఈ రోజున సేకరిస్తున్న భూమి సామాన్యరైతులది, పేద రైతులదే. కాని భూస్వాముల భూములను మట్టుకోరే? ఎందుకంటే

4-00 p.m.

వాళ్ళుంటే నాడలిపోతున్నారు. భూస్వాముల మిగులు భూమి తీయండి, లేదా మిగులు భూమి లేనిపోట్ల వాళ్ళు ఎట్లాగూ ఎక్కువ భూములు కలిగినవారుకనుక వాళ్ళ భూములపై కేంద్రీకరించండి. చట్ట రీత్యా పార్సల్ ఫార్మర్స్ అండ్ మార్జినల్ ఫార్మర్స్ అంటే 2 1/2 ఎకరాల మాగాణి, 5 ఎకరాల మెట్ట ఉన్న వాళ్ళ భూములు ముట్టుకోకూడదని చెబుతారు, కాని ఆచరణలో జరుగుతుందా? కాబట్టి ఆ వద్దతికి మీరు స్ట్రెస్ట్ చెప్పండి. దీనికి మీరు స్ట్రెస్ట్ చెప్పండి భూస్వాముల భూములు చూడండి. దేవాదాయ భూములు ఇళ్ళ స్థలాలకు కేటాయించండి. దేవాదాయ ధర్మాదాయ సంస్థలకు డబ్బు యివ్వండి. ఆ భూములు తీసుకొని ఇళ్ల స్థలాల పని చేయండి. అడవి ప్రాంతాలలో గిరిజనులు ఉండే ప్రాంతాలలో గిరిజనులకు యితర పేదలకు యిళ్ళు లేకండా ఉన్నారు. అడవి ప్రయోజనాలకు ఉపయోగపడని అడవి బంజరులను తీసి గిరిజనులకు యివ్వాలి. ఇళ్ళ నిర్మాణమునకు సంబంధించి ఒక అంశం వున్నది. 12 లక్షల ఎస్.సి. కుటుంబాలకు యిళ్ళ స్థలాలు యిచ్చాము అన్నారు. 8 లక్షల హరిజనులు ఈ యిళ్ల స్థలాలలో గుడెసెలు వేసుకోలేదు. వారి చేతిలో డబ్బు లేక వారు యిళ్ళు వేసుకోలేకపోయారు. 400 రూపాయలకు గుడిసె అని స్కీమ్ పెట్టారు. అవి గాలికి ఎగిరిపోయినాయి. స్వంత శ్రమ చేసుకొని డబ్బు పెట్టుకొని వేసుకొన్న వారికి ఉపయోగపడింది. 1000 రూపాయలు యివ్వడం కోసం ప్రభుత్వం నిర్ణయించినది. దీనిని కూడ ఎడమ చేతితో యిచ్చి కుడిచేతితో తీసుకున్నారు. రెండున్నర లక్షల యిల్లు ఈ సంవత్సరం నిర్మిస్తామని చెప్పారు రూ. 7 కోట్లు, 8 కోట్లు మధ్య డబ్బు కేటాయించారు. కాని వెయ్యి రూపాయలకు ఒక యిల్లు చొప్పున రెండున్నర లక్షల యిల్లు అంటే 25 కోట్లు రూపాయలు కావాలి. రెండున్నర లక్షల మందికి కాదు. 70 వేల యిళ్ళు నిర్మించడానికి అవసరమైన డబ్బు కేటాయించారా? ఇది చాలా అన్యాయం. ఈ లెక్కన మొత్తం హరిజనులకు యిల్లు కట్టాలంటే ఎన్ని సంవత్సరాలు పడుతుందో యింకా వేరే చెప్పాల్సిన అవసరం లేదు. రూ. 400, 800, 1000 అనే కాకుండా ఉండడానికి వీలుగా గిరిజనులకు హరిజనులకు మంచి యిండ్లను కట్టడానికి బ్యాంక్ సహాయం గాని, యితర సంస్థలయొక్క సహాయం గాని తీసుకొని చేయాలి అని మనవి చేస్తున్నాను.

హాస్టల్స్, స్కూల్స్ చాలా తక్కువ ఉన్నాయి. ఈసంవత్సరం హరిజనులకు క్రొత్తగా 100 హాస్టల్స్ నిర్మిస్తాము అన్నారు. కనీసం 800 హాస్టల్స్ పెంచండి లేకపోతే ఆ స్పీడ్ అందుకోలేదు. 1981లో 25 హాస్టల్స్ పెడతాము అన్నాడే దానిని 100కు పెంచండి. బి.సి.కి 50 పెడతాము అన్నారు. కనీసం 200 అయినా పెంచండి. ఈ రకంగానైనా పెంచకుండా పోతే అన్యాయం అయిపోతుంది. హాస్టల్స్ లో సదుపాయాల గురించి అనేకమంది సభ్యులు అనేకసార్లు విన్నవించు కుంటా వచ్చారు. 1979 నవంబరులో సవరించి 50 రూపాయలు 75 రూపాయలు చేశారు. 75 రూపాయలు 90 రూపాయలు చేశారు. ప్రభుత్వం సప్లయ చేసిన లెక్కల ప్రకారం 97 శాతం ధరలు పెరిగినాయి. బియ్యం వస్తులు వగైరా

అన్నింటి ధరలు పెరిగినాయి. అందుకు ఈ డబ్బు సరిపోదు. దయచేసి పెంచాలని మనవి. డిస్కాలర్స్ కు పెంచాల్సిన అవసరం వున్నది. పోస్ట్ మెట్రిక్ వారికి కూడా పెంచాల్సిన అవసరం వున్నది. నోట్ బుక్స్ విషయం. ఇది పెద్ద గందరగోళంగా వున్నది, నోషల్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంట్ నుంచి కరడాల కాపీలు పిల్లలకు సప్లయ చేశారు. 75 పైసలు. ఇదే పేటిలుగల పుస్తకం ప్రైవేటు కంపెనీవారు 25 పైసలకే సప్లయ చేశారు, ఇంత తేడా ఎందుకువస్తున్నది? హరిజనుల పిల్లగాళ్లకు స్కూల్ డిపార్టుమెంట్ నోషల్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంట్ వారు ఈ పుస్తకాన్ని సప్లయ చేశారు. శ్రీరామా బుక్ డిపో, సికింద్రాబాద్ ప్రైవేటు వారి దగ్గర నుంచి తీసుకువచ్చి హరిజనులకు సప్లయ చేశారు. నాన్ హరిజనులకు ప్రభుత్వ ప్రచురణ పుస్తకం. రెండవ తరగతి పుస్తకం. హరిజనులకు ఈ పుస్తకం, మిగతా పిల్లలకు ఈ పుస్తకం. వ తుక్కు హరిజనుల పిల్లలకు ఏది చెప్పాలి. వారు ఏది చదువుకోవాలి? ఏది పరీక్ష వ్రాయాలి. వంతుక్కు రెండు పుస్తకాలు చెప్పతారా? ఎందుకు ఈ ద్వంద విధానం? ఏదో కుంభకోణం ఉండకుండా జరుగుతున్నదా? ఇది మీ పరిపాలనలో అనవృత్త అయి ఉంటుంది. దయచేసి యిటువంటిది తేకుండా చేసుకోవాలి వికలాంగుల విషయం. ఇది అంతర్జాతీయ వికలాంగుల సంవత్సరం. మన ప్రభుత్వం వికలాంగుల యొక్క యోగ తేమాల గురించి తీసుకున్న చర్యలు చాల స్వల్పంగా ఉన్నాయని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు చేసిన కేటాయింపులు కూడ చాలా తక్కువ. గత సంవత్సరం చేసిన కేటాయింపులు మురిగిపోతున్నాయి తప్ప వినియోగం కావడం లేదు. నోషల్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంటు గ్రామాలలో ఎంతమంది వికలాంగులు ఉన్నారో సర్వే చేయండి. ఆ గ్రామాలలో ఏదైనా స్కీమ్ 10 పళ్ళ స్కీమ్ గాని, 5 పళ్ళ స్కీమ్ గాని పెట్టే దాని ప్రకారం సదుపాయం చేయడానికి క్రొత్త పద్ధతిలో కార్యక్రమం గూహించుకోవాలి. వికలాంగులకు కన్ వేయన్స్ 50 రూపాయలు చేశారు జి. జి. ఎమ్. ఎస్. సం. 2000 రూపాయలు చేశారు. అయితే దానిలో పెట్టిన నిబంధనలు కఠినంగా వున్నవి. శరీరంలో రెండు అవయవాలు ఎందుకూ పనికిరాకుండా పోయినప్పుడు మాత్రమే యిది ఉపయోగిస్తాము అన్నారు. అది సరైనది కాదు. నిజమైన వికలాంగుడు అవునా కాదా చూడండి. అటువంటి వికలాంగులకు సరళంగా వచ్చేటట్లుగా అవసరమైన మార్పు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రైబిల్స్ వారికి ఖామి సమర్థ ప్రధానమైనది. ప్రైబిల్ రెగ్యులేషన్ యాక్టు వున్నది. దానిని ఖాస్టాములకు వ్యతిరేకంగా ఉపయోగించకుండా సామాన్య పేదలకు, నాన్ ప్రైబిల్స్ కు ఉపయోగించారు. చెన్నా రెడ్డిగారి ప్రభుత్వంలో 10 ఎకరాల మెట్ట 5 ఎకరాల మాగాణి ముట్టుకోవద్దు అన్నారు. చాలసంతోషం. ఆ పైన ఉన్నటువంటి వారిని ముట్టుకోడానికి ఏర్పాటు చేశారా? ప్రైబిల్, రెగ్యులేషన్ యాక్ట్ మూలపెట్టారు. ఆ యాక్టును అమలు జరపండి. 10 ఎకరాల మెట్ట 5 ఎకరాలు మాగాణి ఉన్న వారికంటే క్రింద వారి నుండి కూడ ఖామి తీయవలసి వస్తే ఆ

Demands for Grants

నాన్ ప్రైజిల్ను, ఆ పేదవాడిని భిక్షగాడిగా చూడడం చేయకండి. వాడికి ఖామి వేరే చోట చూపించండి. ప్రైజిల్కు ఖామి కల్పించాలనే ప్రయత్నం పేరుతో నాన్ ప్రైజిల్ను భిక్షగాడిగా చేయకండి. అదొకటే ప్రెస్సిపుల్ను ఆధారంగా చూపండి. ఇప్పటికైనా దానిని అమలు జరపండి అని మనవి చేస్తున్నాను. గిరిజనులలో ప్రత్యేకమైన పద్ధతి వున్నది వారు లడవులలో నివసిస్తారు ఫారెస్ట్ బౌండరీస్ గ్రామానికి చాల దగ్గరగా ఉంటాయి. ఎటు కదలడానికి వీలు లేకుండా ఉన్నాయి. ఫారెస్ట్ బౌండరీస్ కాస్త దూరంగా చేయమని మనవి చేస్తున్నాను. కొన్ని ప్రత్యేకమైన భాషలు ఉన్నాయి. కోయిల, భాష వేరే ఉన్నది. రాచకోయిల భాష వేరే వున్నది. లంబాడీల భాష వేరే వున్నది. ఎరుకల భాష వేరే వున్నది. చెంచుల భాష, గోండ్ల భాష యిట్లా వేరు వేరు భాషలు ఉన్నాయి. వీరి భాషలకు లిపులు కనిపెట్టండి. వారి సాహిత్యాన్ని సృష్టించేటట్లుగా చేయండి. ఈ రోజున నాగాలలో మిజోలలో వస్తున్న తిరుగుబాటును దృష్టిలో ఉంచుకున్నప్పుడు తమకుస్వయం పరిపాలనాధికారం కావాలి, ఓమ పౌరత్వానికి ఒక ప్రత్యేకత ఏర్పాడాల్సి అన్నప్పుడు జిల్లాలు పెడతారా? స్వయం తాలూకాలు పెడతారా, ఏది కోరుతున్నారో అది దృష్టిలో ఉంచుకొని ఎటువంటి ఆందోళనకాకముందే చూడమని మనవి చేస్తున్నాను. గిరిజన కార్పొరేషన్. దారుణమైన సంఘటన. గిరిజన కార్పొరేషన్ కొంటున్న అడవి సంపద. చింతపండు—జైట రెండు రూపాయలు ఉంటే వీరు రూపాయలు యిస్తున్నారు. బంక ఆరురూపాయలు అమ్ముతూ ఉంటే వీరు రెండు రూపాయలు యిస్తున్నారు. చీపురు కట్టలు జైట రెండున్నర రూపాయలు అమ్ముతూ ఉంటే వీరు అర్ధ రూపాయకు కొంటున్నారు. అందుచేత కార్పొరేషన్ను పదలి పెట్టి జైట అమ్ముకుంటున్నారు. కార్పొరేషన్ ఉన్నటువంటి వారు ఖామి క్రింద ఎటుక దూరి మింగుతున్నట్లుగా మొత్తం మింగేస్తున్నారు. గిరిజన కార్పొరేషన్ వారికి ఉపయోగపడేటట్లుగా చేయాలి. వారికి దొరికే అడవి సంపద నైన ధరలకు కొనేటట్లు చేయాలి. తెలంగాణ ప్రాంతంలో ఎరుకలను, లంబాడీలను క్రొత్తగా గిరిజనుల క్రింద చేర్చారు. దానికి ప్రత్యేకమైన డబ్బు పెట్టలేదు. తెలంగాణ ప్రాంతంలో గిరిజనులలో క్రొత్తగా చేర్చుకొన్న వారికి డబ్బు కేటాయించండి. వృద్ధావృత్తి పంచన విషయం. మనిషికి 30 రూపాయలు చొప్పున లక్షన్నర మందికి యిస్తామని గవర్నరు ప్రసంగంలో చెప్పారు అయిదున్నర కోట్ల రూపాయలు కావాలి. ప్రభుత్వం యిస్తున్నది రు. 3, 48, 00000 మాత్రమే. లక్షన్నరమందికి యిస్తామని మూడున్నర కోట్ల రూపాయలు కేటాయించడం సబబుగా లేదు. ప్రభుత్వం వాగ్దానం చేసిన ప్రకారం లక్షన్నరమందికి సరిపోయే టందుకు 5 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించమని మనవి చేస్తున్నాను. సోషల్ వెల్ ఫేర్ మంత్రి ఒకరే ఉండాలి. హరిజన, గిరిజన, బాక్ వర్డ్ క్లాస్కు సంబంధించిన మంత్రి ఒకరే ఉండాలి. స్త్రీసంక్షేమానికి ప్రత్యేకంగా మంత్రి ఉండాలి. ఇప్పటి మాదిరిగా బాక్ వర్డ్ క్లాస్కు ఒక మంత్రి, హరిజన గిరిజనుల సంక్షేమానికి వేరే మంత్రి ఉండడం అనే పద్ధతి సరికాదు. సెక్రటరీ ఒకరే ఉండాలి. డైరెక్టర్ ఇప్పటి పద్ధతిలో ఉండాలని మనవి చేస్తున్నాను.

మహిళా సంక్షేమ విషయాలు స్వరాజ్యంగారు చాల వివరంగా చెప్పారు.
(చైర్మన్ ఇన్ డి చైర్)

'కుటుంబంలో స్త్రీ కార్మికవర్గానికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తుంది. పురుషుడు బూర్జువా వర్గానికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తాడు' అన్నారు సంగెత్స్. మాజంలో ఎన్నో కష్టనష్టాలను స్త్రీ ఎదుర్కొంటున్నది. పురుషునితో బాటు ఆస్తితోగాని, ఇతరతగాగాని వారికి సమానత్వం రావాలి. ఇప్పుడు పున్న మహిళామయలు, స్వరాజ్యంగారు చెప్పినట్లుగా, కేవలం పున్న కుటుంబాల స్త్రీజనానికి భోజన కాలిలుగా పరిమితం అయివుండకుండా, గ్రామసీమలలో ప్రజాసంస్థలుగా, నిగ్మ జీవిత సమస్యలను తీసుకుని పని చేసేట్లుగా చూడాలి. అడవాడికి, మగవారిలో సమానంగా కూలి ఇవ్వాలి. ప్రతి విషయంలోను ఇద్దరిని సమానంగా చూడాలి. మహిళా విభాగానికి ఒక ప్రత్యేకమైన, అదే పని మీద వుండే ఒక డైరెక్టరు ఉండాలి. పదవోరు పనులు వారికి ఇప్పింకుండా—ఉదాహరణకు హై నాన్స్ కార్పొరేషన్, వారి బాధ్యతలు ఇంకొకరికి ఇవ్వండి, మహిళా సంక్షేమం చూడడానికి ప్రత్యేకమైన డైరెక్టర్ ఉండాలని నేను కోరుతున్నాను. మొత్తంమీద, యీ సాంఘిక సంక్షేమ శాఖలకు కేటాయించిన నిధులు చాలా తక్కువగా ఉన్నాయి. నేను ఇంతవరకు చేసిన విమర్శాను దృష్టిలో పెట్టుకొని, మొత్తం పరిపాలనా పద్ధతిపై పునరాలోచన చేసి, ప్రజలకు న్యాయం చేపట్టే విధంగా చెయ్యాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి మల్లు స్వరాజ్యంగారు :—అధ్యక్షా, మంత్రిగారు సమాధానం ఇచ్చే ముందు ఒక విషయం వారి దృష్టికి తీసుకురావాలి. హైదరాబాద్ లో మసాబ్ టాంక్ వద్ద ఉన్న పాలిటెక్నిక్ హాస్టల్ బి.సి. విద్యార్థులకు స్కాలర్ షిప్ రాలేదు. 1-12-80 న వ్రాతపూర్వకంగా గవర్నమెంటు కాంపన్ ఇచ్చినట్లు ఇచ్చి నోటీసు గోడకు పెట్టారు. అది ఇంప్లిమెంట్ చేయలేదు. ఆ విద్యార్థులు మొత్తం బజారులో బియ్యం మెదలెనని కొనుక్కుని, హాస్టల్ గోడకు ఇతర పొయ్యిలు పెట్టుకుని వండుకుంటున్నారు. ఇది మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను, వారు చెప్పినదానినే ఇంప్లిమెంట్ చెయ్యమని కోరుతున్నాను, తమద్వారా వారి విజ్ఞాపన ప్రకారం మంత్రిగారికి అందజేస్తున్నాను.

శ్రీ కేరంగారావు:—అధ్యక్షా, తప్పకుండా యీ విషయంలో మేము వెంటనే చర్య తీసుకుంటాము. రేపు మా డైరెక్టరుగారు గాని, సెక్రటరీగారుగాని వెళ్ళి, యీ విషయం విచారించి, వెంటనే చర్య తీసుకునే ఏర్పాటు చేస్తాను. తమద్వారా శ్రీమతి మల్లు స్వరాజ్యంగారు గారికి హామీ ఇస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, రెండు మూడు రోజులుగా సాంఘికసంక్షేమ శాఖపై జరిగిన చర్చలో, ఇప్పటికి దాదాపు 30 మంది గౌరవస్థులు పాల్గొని, వారి ఆవేశకా వేశాలతో, అందోళనతో, యీ వద్ద వైన వారి అభిప్రాయాలను, సూచనలను తెలియజేశారు. నేను వారు సూచించిన, వారు అందోళనచెందినటువంటి అనేక విషయాలకు సంబంధించిన వివరాలలోకి పోయే ముందు, తమ అనుమతితో, ఒకటి రెండు విషయాలు గౌరవనీయులు దృష్టికి, తమ దృష్టికితీసుకువస్తాను. ఈనాడు దేశంలో మనకు పున్న అనుభవం దృష్ట్యా, కేవలం శాసనాలు యీదేశంతో పున్న

Demands for Grants.

అసమానతలను తొలగించడానికి పునర్వ్యవస్థీకరణ? లేక, తరతరాల నుంచి సాంఘిక, ఆర్థిక దుస్థితితో బాధపడుతున్న, తరతరాలనుంచి సంక్షోభంతో మానవత్వం కూడా నోచుకోని యీ ప్రజలకు న్యాయం చేకూరుతుందని ఎవరికయినా వుంటుందా? అంటే, వుండదని చెప్పవచ్చు, అయితే, అంతమాత్రం చేత శాసనాలు చెయ్యి కూడదని కాదు. మనం శాసనాలు చేస్తాం, కాని సమాజంలో వాటిని అమలు జరిపే వారిపై ఎంత బాధ్యత వున్నదో వేరుగా చెప్పనక్కరలేదు. మనం అనేక చట్టాలు చేశాం. వారి సంక్షోభాన్ని తొలగించడానికి, వారిదుస్థితిని తొలగించడానికి, వారు కూడా మానవులుగా జీవించాలనే వృద్ధేశంలో, దేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన యీ శిరి సంవత్సరాలలో అనేక చట్టాలు చేశాం. ఉదాహరణకు అస్పృశ్యతా నివారణ చట్టము వుంది. చేశాము, ఇతే, దీనిని అమలుజరుపవలసిన వారు, యీ చట్టాన్ని గౌరవించవలసిన వారు. యీ చట్టం ద్వారా ఎవరికైతే న్యాయం, ధర్మం కలుగజెయ్యాలో వారికి యీ సమాజంలో వాటిని కలుగజెయ్యడానికి చిత్తశుద్ధితో ప్రయత్నిస్తున్నారా? ఇది మనందరం హృదయంచై చెయ్యివేసుకొని అలోచించవలసిన విషయమని మనవిజేస్తున్నాను. ఉదాహరణకు మీకు, మాకు ఓట్లు ఇచ్చేవారు, సానుభూతి చూపించేవారు, అవసరమైతే యీ పార్టీలు పోషించబడడానికి ఆర్థికసహాయ సహకారాలు అందించడానికి పునర్వ్యవస్థీకరణ, యీ అస్పృశ్య శుద్ధి న వారిజనులు - వాం కొట్టాలలో పాలెర్లుగా వున్నారనే మాట మరచిపొగూడదు. ఉదయం నుంచి రాత్రివరకూ వారు చాకిరి చేస్తుంటే, పొలాల్లో పని చేస్తుంటే పశువులు మేపుతుంటే ఇది నావి అని అనుకొని వారు పని చేస్తుంటే, వారెలా జీవిస్తున్నారో, వారి చెంబు గిన్నె ఎక్కడ వున్నాయో అలోచించమని మనవి జేస్తున్నాను. గొడ్లపావిళ్ల తోపని చేస్తున్న వీరి చెంబులుగిన్నెలు ఎక్కడనేలేవా? అని నేను అడుగుతున్నాను. మానవహృదయంలోనే ఈ విషయంలో మార్పు రావాలి. వీడుతోటి మానవుడు, అందరం కలిసి జీవిస్తున్నాం. వారికి కూడా న్యాయమైన, సముచిత మైన స్థానం ఇవ్వాలనే హృదయంలో మార్పు రావాలి, దీనికి ఏమి చట్టం చేస్తాం? వారి పాత్ర సామాగ్రి కూడా మన ఇంట్లో పాత్ర సామాగ్రి తోపాటు సమానంగా కలిసి పెట్టుకున్నాడు, అందరూ కలిసి జీవించిన నాడు మాత్రమే యీ అస్పృశ్యతను పోగొట్టినట్లు అవుతుంది. ఇంక, భూసంస్కరణల చట్టం ఏనాడో చేశాము. 18 ఎకరాలు పెట్టినప్పుడు పరిశివ్తం వారు అనేక మంది విమర్శించారు. వారి అభిప్రాయాలను నేను శంకించడం లేదు. అయితే 18 ఎకరాలు పెట్టినా, 20 ఎకరాలు పెట్టినా, పెద్దరైతులు, భూస్వాములు ఒక్క కాంగ్రెస్ పార్టీలోనే వున్నారా? అని నేను అడుగుతున్నాను. ఇతర పార్టీలలో లేరా? అని అడుగుతున్నాను. ఈ విధంగా సీలింగు పెట్టినప్పుడు ఇది సరికాదు అన్నవారు ముందుకు వచ్చి, ఇదిగో ఇంత సీలింగు వుండాలి, అంతకు మించి నాకు వున్నది. యిచ్చేస్తున్నాను. లేక మా పార్టీలోని భూమిలేని వారికి యిచ్చేస్తున్నాను అని ఎవరై నా ముందుకు వచ్చారా? అని అడుగుతున్నాను, నేను విమర్శించడం కొరకు చెప్పడం లేదు. వారి ఉద్దేశాన్ని శంకించడం లేదు, కాని, యదార్థ పరిస్థితి గురించి చెబుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—అస్పృశ్యత విషయంలో వారు చెప్పింది బాగానే ఉంది. అందరి హృదయాలలో మార్పు రావాలనేది నిజమే. భూమి విషయంలో స్వభావం మార్పు అంటే ఎట్లా? చట్టం చేశారు, మీరు అధికారంలో ఉన్నారు. చట్టాన్ని ఎవరైనా ధిక్కరిస్తే, మీ వక్షం వారై నా ప్రతివక్షం వారై నా, జుట్టు వట్టుకోడానికి మేము ఒక సూచన చేసాం కదా? ప్రాత్యుట్టి అధికారాలు ఇచ్చి అగల పక్ష కమిటీను ఏర్పాటు చేయండి. వారు అమలు చేస్తారు. 4-20 p.m.

శ్రీ కె. రంగారావు :—పార్టీల విషయం నేను చెప్పలేదు. చట్టాలు సరిగా సరిగా అమలు చేయడం లేదని వాదన చేసేవారు, అమలు కావడం లేదని నమ్మదయితో ఆందోళన చెందే వారు, తమకున్న వనరులను తమ తోటి వారికి తవతో పని చేసే వారికి పంచి ఇవ్వడానికి చట్టం ఎందుకు అని అడుగుతున్నాను. అది కూడా మానవతా దృక్పథంలో మార్పుకు సంబంధించింది కాదా అని అడుగుతున్నాను. దానికి వేరే శిక్ష వేయడం ఎందుకు? అధికారాన్ని ఉపయోగించడం ఎందుకు? ఏ గాల్ఫ్ లో ఎంతమందికి భూములున్నాయో ఎంతమంది చట్టాలు ధిక్కరిస్తున్నారో వారై నా ప్రభుత్వానికి అప్పగించవలసిన పని లేదు, ఏమి తోటి వారికే ఇవ్వవచ్చును కదా. ఇంతగా ఆందోళన చెందుతున్న వారు వాలంటరీగా తమకున్న భూములను అప్పగిస్తే ఎవరైనా కాదంటారా అని అడుగుతున్నాను. మాన దేశంలో ఎంతమంది ముందుకు వచ్చారని అడుగుతున్నాను. ఎవరైనా భూమి ఇస్తే తీసుకొనని సందర్భాలున్నాయా? ఇది కూడా మానవత్వానికి సంబంధించినది కాదా, చట్టానికి సంబంధం ఏమిటని అడుగుతున్నాను. వర ట్నం గురించి మౌళా మంత్రి గారు సమాధానం చెబుతారు. చచ్చుకునే వారి బాధలు, పుచ్చుకునే వారి బాధలు వారు వివరంగా చెబుతారు. ఏనాడో మార్పు రావాలనే నేను మనవి చేసేది. మాన దేశంలోని పరిస్థితుల దృష్ట్యా ఇంత కాలంగా జరుగుతున్నప్పటికీ పరిస్థితులు ఇట్లాగే ఉన్నాయని ఆవేదన పడడంకంటే మరం ఏ విధంగా చట్టాలను గౌరవిస్తున్నాము. ఆర్థిక సంక్షోభంలో ఉంటూ తరతరాల గా బాధ పడుతున్న పేద వారికి ఏ విధమైన గౌరవాన్ని మంచి మర్యాదలను ఇస్తున్నాము, ఎంతవరకు వారిని చైతన్యవంతులుగా చేస్తున్నాం అని అత్య విమర్శ చేసుకోవలసిన బాధ్యత అందరిపై ఉందని గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—ఆర్థిక సమస్యలు హృదయ పరివర్తనతో పరిష్కారం అవుతాయా? భూస్వాములు హృదయ పరివర్తన కలిగి భూములను అప్పగిస్తారా? అట్లాగైతే నిరోధా భావే గారి భూదాన ఉద్యమం విజయవంతం అయ్యేది. భూస్వాముల నుంచి దొరవ్యంగంవై నా భూములను తీసుకోవాలి. అందుకే చట్టాలు. అది చూడకుండా ఊరికే ఉపన్యాసం దాచితే ఎట్లా?

శ్రీ కె. రంగారావు :— చట్టాలు చేయవద్దని చెప్పడం లేదు. ఎవరు గౌరవిస్తున్నారని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. కంకాల్ :— అమలు చేయకపోతే వారిపై చర్య తీసుకోండి. అటువంటి వారిని ఉరి కంఠం ఎక్కించండి.

శ్రీ కె. రంగారావు :— మీ పార్టీలో 20 ఎకరాలు పైబడి ఉన్న భారతదేశా వాణిజ్యంగా ఇచ్చారా అని అడుగుతున్నాను. అందుకు ప్రభుత్వం యంత్రాంగాన్ని దుర్వినియోగం చేయాలా అని అడుగుతున్నాను. మీలో అందుకు ఎందుకు ముందుకు రారని అడుగుతున్నాను. మీ పార్టీ సభ్యులకే ఇవ్వండి. నిత్యం కష్టపడుతూ పాల్గొని ఉంటూ అప్పుకుడుగా అంటూ మీకు పట్టే మంచాలు వేసి పనులు వేసి గిన్నెలో మాంసం, భోజనం పెడుతుంటే అటువంటి పాల్గొని ఉన్న హరిజనునికి నీకు సంబంధించిన స్నేహితుడు గొడ్ల సావిడిలో ఉంచుతుంటే ఊరుకు మీరు అప్పుకొని పోలేదు, హరిజనుడు అన్యాయం అయిపోతున్నాడని చెబితే హరిజనుడిగా ఆవేదనతో బ్రతికే నేను ఎట్లా విశ్వశిస్తానని మనవిచేస్తున్నాను. నేను చెప్పేది ఆవేదనతో కూడుకున్నది, బాధతో దుఃఖంతో చెప్పేది. కడుపు నిండా కూడు తిని మీకు కూడు లేదు అంటే లేదని చెప్పే మాటలు మాకు అక్కరలేదు. ఆకలి శాధరినవానిగా చిరిగిన బట్టలు కట్టుకున్న విద్యార్థిగా నిరుపేద హరిజనునిగా నేను చెబుతున్నాను. ఆకలిమంటలు నాకు తెలుసు గ్రామ ప్రాంతాలలో ఏమి జరుగుతోంది? చట్టాల వల్ల ప్రభుత్వ చర్యల వల్లనే మార్పులు వస్తాయంటే నేను విశ్వసించలేను గ్రామ ప్రాంతాలలో ఒక కుష్టు వ్యాధి మూడిరిగా ఉన్న ఈ అప్పుకొనితా విశాచం తొలగించడానికి మీ పాత్ర ఏమిటి అని అడుగుతున్నాను. దీనిని మీరు విస్మరిస్తే సామాన్య మానవునికి అర్థమయ్యే విషయం కాదని చెబుతున్నాను. బడ్జెటులో కేటాయింపులు కాలవు అన్నారు. వాస్తవమే. ఈ బడ్జెటులోనే తరతరాలుగా ఉన్న దుష్టి తొలగిపోతుందని ఎవరూ అనుకోడం లేదు, నేను అనుకోడం లేదు, ప్రభుత్వం కూడా అనుకోడం లేదు. ఈ సమస్య ఏదో ఒక మంత్రంతో ఒక మాటతో పరిష్కారం అయ్యేది కాదు. కేవలం ఉపన్యాసాలతో కూడా అయ్యేది కాదు. దీనికి కావలసిన పనులు ఏర్పడాలి. ప్రస్తుతం దేశంలో ఉన్న ఆర్థిక పరిస్థితుల దృష్ట్యా అవకాశాల దృష్ట్యా ఈ సమస్యను దశల వారిగా పరిష్కారం చేయాలే తప్ప ఒక మంత్రంతో అయ్యేది కాదు. హరిజనుల యెడల దశిత వర్గాల యెడల కేసుతో మాట్లాడితే ఉపన్యాసాలని పనికి వస్తుందే తప్ప వారి దుష్టి అంతటితో మాయమయ్యేది కాదు. ప్రభుత్వ చర్యలు తీసుకోవద్దని నా అభిప్రాయం కాదు, ఈ బడ్జెటు కేటాయింపులు సరిపోతాయని కూడా కాదు. మీరు సభలో మాట్లాడితే, మేము కూడా నాలుగు గోడల మధ్య. బాధ్యత గల క్రమ శిక్షణ ఉన్న పార్టీగా ఇది చాలదు, దీనిని పెంచాలని పోరాడుతున్నాం. కాని అంతమాత్రాని చేత పరిష్కారం అయ్యేది కాదు.

శ్రీ కె. రంగారావు:— బడ్జెటు కేటాయింపులు పెంచలేదని చెప్పారు. 1979-80 లో 58 కోట్ల 60 లక్షలుంటే 1980-81 లో 70 కోట్లకు పెంచడం జరిగింది. అది సరిపోతుందని కాదు. మామూలుగానే ఉంది. ఏమీ పెంచలేదని అంటుంటే ఉన్న పరిస్థితులను బట్టి గ్రామ్యుల్ గా పెంచుకుంటూ పోతున్నామని చెప్పడానికి చెబుతున్నాను. 1981-82లో రూ. 78 కోట్లు చేసాము. రూ. 78 కోట్లు ప్రొవైడ్ చేసినప్పటికీ ఇంతకంటే ఖర్చుచేయడానికి కూడ ప్రభుత్వం వెనుకాడదు. ఉదాహరణకు ఫైనాన్స్ కార్పొరేషను ద్వారా 10 లక్షలు ఆర్థిక సంబంధమైన ఉపాధి కల్పనకై కేటాయించాము. కాని 10 కోట్ల రూపాయల వరకు ఆర్థిక సంస్థల ద్వారా ఖర్చు చేసి అనేక రకాలైన ఉపాధి కల్పన పథకాలు అందించడం జరిగింది. కేవలం బడ్జెటులో ఉన్నది మాత్రమే ఖర్చు అవుతుందని కాదు. పరిస్థితులను బట్టి అవసరాలను బట్టి బడ్జెటు పెంచుకొని ప్రజలకు సహాయం చేయాలనే దృక్పథం ఉంది. 12 లక్షల మందికి ఇండ్ల స్థలాలు పంచి పెట్టామంటే నమ్మలేని విషయమని టంకార్ గారు అన్నారు. నేను జిల్లాల వారీగా కాబూకాల వారీగా ఏ ఏ గ్రామంలో ఎంత మందికి ఇండ్ల స్థలాలు ఇచ్చారో పూర్తి సమాచారం వారికి అందించగలను. 12 లక్షల 50 వేల మందికి ఇండ్ల స్థలాలు పట్టాలు ఇచ్చాము. 8 లక్షల మంది స్థలాల్లో గుడిసెలు వేయకోలేక పోయారు. మేము అంగీకరిస్తాం. అందుకే మేము అధికారంలోనికి వచ్చిన తరువాత ఎందుకు స్థలాలను ఆక్రమించుకొన గళపోయారో సమీక్ష చేసుకుని వారికిచ్చిన ఇండ్ల స్థలాల్లో తలదాచుకోడానికి గుడిసె ఐనా నిర్మాణం చేసుకో దానికి ఆర్థిక సహాయం చేయాలని నిర్ణయం తీసుకున్నాం.

400 రూపాయలతో నిర్మించిన గుడిసెలలో శాశ్వతంగా వుండాలని కాదు. 4-30 p.m.
30 సంవత్సరాల క్రితం యిచ్చిన ఇళ్ల స్థలాలలో పేదవారు ఎందుకు ప్రవేశించ లేదో తెలుసుకొని తలదాచుకొనడానికి ముందు ఏర్పాటు చేద్దాము, ప్రభుత్వానికి అవకాశం వున్నప్పుడు, ఆర్థిక పరిస్థితి బాగు పడినప్పుడు శాశ్వత పద్ధతి మీద ఇళ్లు కట్టే కార్యక్రమాన్ని తీసుకొనవచ్చుననే ఉద్దేశ్యముతో, ఈ భూమిని వృధాగా ఉంచకూడదని సంవత్సరానికి 2 లక్షల యిళ్లు కట్టాలనే కార్యక్రమాన్ని తీసుకొని కొనసాగించిన విషయం తెలుసు శాశ్వతంగా అట్లాగే వారిని వుంచాలని కాదు. 400, 1000 రూపాయలు చేకూర్చు దీనితో ఎన్ని గుడిసెలు కడతారు. ఇది మాత్రము ఏమీ సరిపోతుంది అన్నారు. వాస్తవమే. అంగీకరిస్తున్నాను. 400 చాలదు కనుక 1000 రూపాయలు సహాయం చేయాలని పెంచాము. అది మార్జిన్ మనీగా ఉపయోగించి దానిద్వారా బ్యాంక్ నుంచి గృహ నిర్మాణ సంస్థల నుంచి 5000 వరకు సహాయం అందించే ప్రయత్నం చేయాలని, సంవత్సరానికి 50 వేల యిళ్లు అయినా శాశ్వత పద్ధతి మీద కట్టాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయము చేసినది. హాస్టల్స్ విషయం. హాస్టల్స్ లో ఎంతమందిని చేర్చారు. వారి పరిస్థితులలో ఏమైనా మార్పు వచ్చినదా అని అన్నారు. మన దేశానికి స్వాతంత్ర్యం రాకపూర్వము ఉన్నత కులాలలో జన్మించిన వారికే ఉన్నత విద్యను అభ్యసించే అవకాశం వుండేది. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత ఫాసిస్ట్ విధానాన్ని సడలించి ఏ కులములో పుట్టినా ఉన్నత విద్యను అభ్యసించే అవకాశం

అందరికీ కల్పించిన సంగతి నేను చెప్పవలసిన అవసరంలేదు. క్రింది కులాలలో వుట్టినవారు అనేకమంది బి.ఎ.ఎస్. ఆఫీసర్లు అవకాశాలుగా గ్రామపంచాయితీలుగా, డాక్టర్లుగా, ఇంజనీర్లుగా వుండే అవకాశం వుంది. మార్పు వచ్చింది. వచ్చిన మార్పు సరిపోతుందని, దానితో సంస్కృతి చెందాలని కాదు. ఇది వరకు వున్న పరిస్థితి ఇప్పుడు కూడా వుంది చెబుతూ వుంటే సమాజం వుందని ఇవాళ 1500 హరిజన హాస్పిటల్స్ ని ప్రభుత్వం నిర్వహిస్తున్నారు. పెక్రటర్గిగారితో చర్చించాను. అవకాశమేలేక సంవత్సరం 2.5 వందల హాస్పిటల్స్ ఏర్పాటు చేయాలనే ఆలోచనతో వున్నాం. హరిజన హాస్పిటల్స్ లో అదా 25 పెల మందిని పోషిస్తున్నాము. వారికి బట్టలు యిస్తున్నారు. వున్న కాలను యిస్తున్నారు. అన్ని వసతులను కల్పిస్తున్నారు. ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ప్రతి కాలేజీలోను కోచింగ్ సెంటర్లను ఏర్పాటు చేస్తున్నాము. ప్రతి ప్రామాణ్యాలలోను స్టడీ కోచింగ్ సెంటర్స్ పెట్టి వారి విద్యాభివృద్ధికి తోడ్పడాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. బ్రిటింగ్ కన్స్ట్రక్షన్ విషయంలో పెద్దలు కొన్ని సూచనలు చేశారు. ఇప్పటికి 312 పెర్మనెంటు బ్రిటింగ్ కట్టడం జరిగింది 29.7 బ్రిటింగ్ కన్స్ట్రక్షన్ లో వున్నాయి. కొద్దికాలములోనే పూర్తి అవుతున్నాయి. ఇప్పుడు సిస్టిమేట్స్ తయారై కన్స్ట్రక్షన్ కి పెట్టెషన్ యిచ్చిన హాస్పిటల్ బ్రిటింగ్ 120 వున్నాయి. 345 వసతి గృహాలకు సంబంధించిన భవనాలను కొద్ది కాలములోనే పూర్తి చేయాలని నిర్ణయం తీసుకొన్నాం. అనేక కాలేజీలలో స్టూడెంట్స్ మేనేజ్ హాస్పిటల్స్ ని ఏర్పాటు చేశాము. యూనివర్సిటీలో చదువుకొనే విద్యార్థులకు హాస్పిటల్స్ భోజనానికి అయ్యే ఖర్చును భరిస్తూ సహాయాన్ని అందించడమే కాకుండా ప్రొఫెషనల్ కోర్సులు చదువుకొనే హరిజన విద్యార్థులు పుస్తకాలను కొనుక్కొనలేరు కాబట్టి బుక్ బ్యాంక్స్ పెట్టి బుక్స్ సప్లయి చేయాలనే కార్యక్రమాన్ని తీసుకొని అమలు చేస్తున్నాము. అంశ మాత్రాన అంతా చేశామని చెప్పడం లేదు. ఇంకా చేయవలసినది వుంది. చేయడానికి సిద్ధముగా వున్నాం. 6500 ఆదాయం వున్న హరిజనులు స్కాలర్ షిప్స్, ఇతర సౌకర్యాలు పొందే అవకాశం వుండేది. దానిని 12000 వరకు పెంచి ప్రభుత్వం యిచ్చే సహాయ, సహకారాలు అందే ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది హరిజన క్రైస్తవులకు కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టే కార్యక్రమం తీసుకొనడం జరిగింది. వెనుకబడిన తరగతుల కాబ మంత్రిగారు ఆ విషయాలు తెలియ చేస్తారు. ఫిజికల్లీ హెండ్ కాఫ్డ్ వారి విషయంలో ముఖ్యమంత్రి అం య్యగారు అధికారంలోకి రాగానే 2.5 మహత్తర కార్యక్రమాలను తీసుకొన్నారు. కుల ముతోను, వయస్సుతోను సంబంధం లేకుండా శరీర దారుడ్యము వున్నా ఆర్థిక సహాయం చెయడమే కాకుండా టల్డ్ ఏజ్ పెన్షన్ క్రింద రు.500లు యివ్వాలని నిర్ణయం తీసుకున్నాం. ఏదో ఒక డిపార్టుమెంటు ఈ సంస్కరణ పరిష్కారం చేస్తుందని కాకుండా ఫిజికల్లీ హెండ్ కాఫ్డ్ వారికి ప్రత్యేక సైనాస్ కార్యో రేషన్ ని ఏర్పాటు చేసి, వారు కూడ సమాజములో మంచిగా జీవించడానికి అవకాశాన్ని కల్పించాలనే దృక్పథముతో ప్రభుత్వం వుంది. ఈ కార్యోరేషన్స్

4 40 p. m.

మార్జిన్ మనియర్స్ బాండ్లను అమ్మి ఆస్తులను కొని కొత్త ముందుకు రావడం లేదని గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు. వాస్తవమే. కొంత ఖరీదు వరకు బ్యాంకు ముందుకు రాలేదు. దేశంలో ఎప్పటికీ అవాంఛనీయ పరిస్థితులవల్ల కొద్ది కాలము బ్యాంకు వారి కార్యక్రమాలను సరిదిద్దుకొని ముందుకు రాని విషయం నేను చేరుగా చెప్పవలసిన అవసరం లేదు నేను కూడా అంగీకరిస్తున్నాను. అయితే ఇటీవల ఆ సభ్యుల తేకుండా దానిని యాక్టివైజ్ చేసి మా సెక్రటరీగారు బ్యాంకర్స్ తో మాట్లాడినప్పుడు 20 మంది బ్యాంకర్లు ముందుకు వచ్చారు. స్టేటు బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియావారు 25000 మందికి అప్పులు ఇస్తామని ముందుకు రాగా మేము మార్జిన్ లో ఉన్న ఇచ్చి వ్యాజ్ ఎగ్రిమెంటుకు రావడం జరిగింది. అవిసరాలు కావాలన్నా ఇస్తాను. అలాగే స్టేటు బ్యాంక్ ఆఫ్ హైదరాబాదువారు 15,700 మందికి అప్పులు ఇస్తామని ఎగ్రిమెంటు చేసుకోవడం జరిగింది. త్వరలో ఈ కార్యక్రమం అమలు జరుగుతుంది. ఒక గేడె, ఒక గ్రాట్రె ఇస్తే వారి సమస్య పరిష్కారం అవుతుందా, వారు శాశ్వతంగా బాగు పడతారా అని టంకార్ గారు అడిగారు. గ్రాట్రె, మేక, ఎడ్లు బండ్లు ఇచ్చి వారి పరిస్థితిని బాగు చేస్తామనే ఆశ చూపాలేమి. అవి ఇచ్చి వారి కళ్ల నీళ్లు తుడిచాలని మా ఉద్దేశ్యం కాదు. ఒక పేదవాడు తన కాళ్ళ మీద తాను నిలబడటానికి ఒక గేడె కొనుక్కోవాలన్నా. ఒక బండికొనుక్కోవాలన్నా, తన గ్రామంలో పెద్దమనిషి దగ్గరకు వెళ్లి ఒక పెద్ద రూపాయలు అప్పు కావాలంటే అతను ఎంత ప్రాసెస్ కంటున్నాడో, ఎంత వడ్డీ తీసుకుంటున్నాడో తెలియకుండా నోటు ప్రాసెస్ జీవితాంతం అప్పు తీర్చలేని దుస్థితిలో వుంటున్నారు. సమాజంలో పేదవారు స్వార్థపరుల దగ్గరకు వెళ్లి జీవితాంతం బ్యాంకుల నేటి సమాజానికి సంబంధించిన డబ్బు, ఒక వ్యక్తి కొట్టు తీసుకుంటే ఒక వ్యక్తి కనీసం వేయి అయినా తీసుకొనే అవకాశం వుండాలి అని వికాల దృక్పథంతో మా నాయకులు ఇందిరాగాంధీ బ్యాంకులను జాతీయం చేసి ఈ దేశంలో మార్పులు తీసుకు వచ్చారన్న వాస్తవాన్ని ఎవరూ కాదనలేరు. పేదవారు వడ్డీవ్యాపారులవద్దకు వెళ్లి జీవితాంతం అవస్థ పడకుండా బ్యాంకుల ద్వారా అప్పులు తీసుకొనే అవకాశం కల్పించి తమ కనీస కోర్కెలు తీర్చుకొనే వీలు కల్పించటానికి ఈ విధానాన్ని రూపొందించి అమలు జరుపుతున్నాము. డ్రైవరు వుంటే అతనికి లారి ఇవ్వాలని, కోవరేటివ్ రైస్ మిల్స్ ఏర్పాటు చేయాలని ఇలాంటి కార్యక్రమాలు చేపడుతున్నాము. ఉత్సాహవంతులు, విద్యావంతులు ముందుకు వచ్చి సమాజంలో కొంతభాగం అయినా మంచిగా జీవించడానికి వారికి అవకాశం కల్పించటానికి పెడ్యూల్డ్ కాస్టు ఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్ ద్వారా వారికి సహాయపడుతున్నాము. మీ అందరి సహాయ సహకారాలతో వారికి న్యాయం కలుగజేయటానికి ప్రయత్నిస్తామని మనవిచేస్తున్నాను. రిజర్వేషన్ ఆనేది మునిసిపల్ కౌన్సిల్ గా, ఎమ్.ఎల్.ఎ.గా నిలబడటానికి మాత్రమే వున్నాయి. అంతే కాకుండా పంచాయితీరాజ్ లో కూడా రిజర్వేషన్ అమలు జరపాలి, పరిపాలనలో క్లింది స్థాయినుండి పైస్థాయి వరకు వారిని ప్రవేశపెట్టి వారిని సమర్థవంతమైన

వ్యక్తులుగా తయారు చేయాలని ఆలాంటి ఏర్పాటు చేస్తే కొంతమంది గిట్టని వారు ఇబ్బంది కలిగించినా ఆ ఇబ్బంది తీరిననాడే దానిని అమలు జరుపుదామనే ఉద్దేశ్యంతో, ధైర్యంగా నిలబడి విమర్శలువచ్చినా ఇబ్బందులువచ్చినా ఎదుర్కొంటూ ప్రభుత్వం ముందుకు పోతున్నదని మనవిచేస్తున్నాను. వారికి రిక్వైర్మెంట్స్ అగుట మంచిదే కాని ఆర్థికముగా వెనుకబడిన వారికి కూడ ప్రత్యేకతలు ఏర్పాటు జరపడంచేయాలని చాలా మంది పెద్దలు చెప్పారు. వాటిని మేము కాదండం లేదు. వెనుకబడిన వారికి, ఆర్థికంగా వెనుకబడిన వారికి ఏదైనా మైన తారతమ్యం వున్నదో, ఎంత తేడా వున్నదో నేను వేరుగా చెప్పనవసరం లేదు. సాంఘిక దుస్థితి అనే విశాచం ఆర్థికంగా పేదరికం అనే దుస్థితికి సుబంధి చింది కాదు. సాంఘిక దుస్థితి అనే విశాచం మానవుడిని మానవుడిగా చూసే పరిస్థితి కల్పించగలిగి కనీసముందు ఆ విశాచాన్ని దూరం చేయాలి. ఈ సాంఘిక దుస్థితి పోయిననాడే అందరు మానవులుగా జీవింపడానికి అవకాశం ఏర్పడుతుంది. వారి సాంఘిక దుస్థితి పోవాలంటే సమాజంలో ప్రత్యేకతలు కావాలి. ఆ ప్రత్యేకతల ద్వారా ఆర్థికంగా బాగు చేసి మానసికమైన మార్పులు తీసుకవచ్చి సమాజంలో సముచితమైన స్థానం వారికి కల్పించాలి. ఈ సమాజంలో వారు మంచి మార్గంలో జీవించడానికి, ఈ దేశ గౌరవం - పాడడానికి ప్రత్యేకతలు ఏర్పాటు చేశారు. కాని ఎవరినో కించపరచడానికి, ఎవరినో దోషిడి చేసి వీరిని మాత్రమే బాగు చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో మాత్రం కాదని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రపంచంలో విద్యావంతుడైన బాబాసాహెబ్ డాక్టర్ అంబేద్కర్ ఈ రిజర్వేషన్లు కల్పించడానికి కారణం ఆయనకు వ్యక్తిత్వం లేక కాదు. హరిజనులు అట్టడుగున బ్రతకాలి, ఎవరి దయాదాక్షిణ్యాలపైనో బ్రతకాలి అనే దృష్టిధం కలిగిన వ్యక్తి కాదు. ఉన్నత భావాలు కలిగిన వాగు. వీరోచితమైన పోరాటం సాగించిన మహాత్తరమైన వ్యక్తిత్వం కలిగిన వ్యక్తి. ఆలాంటి వ్యక్తి ఆ ప్రత్యేకతలు ఎందుకు ఏర్పాటు చేసారు? అయినతోపాటు అనేకమంది మేధావులు రాజ్యాంగంలో దానిని ఎందుకు పొందుపరిచారు? సాంఘిక దుస్థితిలో తరతరాలుగా బాధ పడుతున్న వారికి ప్రత్యేకతలు ఏర్పాటు చేయకపోతే ఏ ప్రభుత్వం కాని, ఏ దేశం కాని బాగు పడదనే విశాల దృక్పథంతో, దూర దృష్టితో చేసింది తప్ప మరొకటి కాదని మనవిచేస్తున్నాను. కనుక ఆర్థిక దుస్థితికి, సాంఘిక దుస్థితికి ముడిపెట్టి వారికి కూడా రిజర్వేషనులు ఇవ్వాలని చెప్పడం న్యాయం కాదు. ఆర్థిక దుస్థితికి లోనైన వారికి న్యాయం కలుగజేయవలసిందే. మా శాఖ ద్వారా వారికి ఆర్థిక సహాయం చేస్తున్నాము. ఇండ్ల స్థలాలు ఇస్తున్నాము.

శ్రీ శ్రీనివాసరావు:— ఇది ఉపన్యాసమా, బడ్జెటుకు సమాధానమా?

శ్రీ కె. రంగారావు:— శ్రీనివాసరావుగారు న్యాయవాది. విశాల దృక్పథం గలవారు. పేదవారంటే అభిమానం గలవారు. దేశంలో హరిజనులపై జరుగుతున్న పరిస్థితులను చెబుతుంటే వారు సహించకపోతే,

మార్పిడిచేసే దీని ఉపన్యాసాతో గుర్తిస్తే నే నేమీ చేయగలను? నేను నిశ్చయమిస్తున్నాను.

అందుచే నే మనవిచేసేది ఎవరినో దోచి వీరిని బాగు చేయాలనే కాదు. తరతరాలుగా దౌర్భాగ్యంతో వున్నవారిని మానవులుగా జీవించేయడానికి కావలసిన పరిస్థితులు కల్పించటానికి ఏర్పాటు చేసిన ప్రత్యేకతలు తప్ప మరొకటి కాదని న నవిచేస్తున్నాను. మా ప్రభుత్వ నాయకుడు శ్రీ అంజయ్యగారు ఈ ప్రత్యేకతల విషయంలో ఏ విధమైన రాజీ లేకుండా నిలబడటానికి నిర్ణయించుకొన్నారని, వారికి జరిగే మేలు కాని, వారికి జరిగే నష్టం నష్టకారాలు కాని, ప్రత్యేకతలు గాని ఎవరి అడ్డురావని, ఎవరిని అడ్డుపెట్టాలని మా ఉద్దేశ్యం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ఎక్కడైన లోటుపాట్లు వున్నట్లయితే వాటిని సరిచేసుకుని మీరు మేమూ కలసి సమాజంలో అభివృద్ధిని, నిరాశ నివృత్తిలో జీస్తున్న పేదవారి సంక్షేమం కోసం, వారి మమగడ కోసం కృషిచేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. ఇంక స్థలాలకు కేటాయించిన ఏడు కోట్ల రూపాయలు చాలడన్నాడు. మొత్తం ఏది కోట్లు ఖర్చు పెట్టాలని నిర్ణయించుకున్నాను.

ఎవరమెత్తే యింకా కొన్ని కోట్లు కూడా వెచ్చించడానికి నిర్ణయం చేసు 4 50 p. m
కున్నాము. మీ అనుమతితో యింకొక చిన్న విషయం మనవిచేస్తాను. ఏమైనా దీనికి సంబంధించినటువంటి ఎలాంటి మెంటు సరిగా జరగడంలేదని, ఏ జిల్లాలో కూడా యింట్ల స్థలాలకు అవసరమైన డబ్బు యివ్వడంలేదని మనవి చేశారు. డిప్యూటీ సెక్రటరీ ఫిగర్లు వున్నవి. మనవిచేస్తాను. శ్రీ కాకుళం జిల్లాకు...

శ్రీ యం. ఓ. కార్ : . అవి లేబుల్ చేసిన పెట్టించండి.

(శ్రీ కె. రంగారావు :—డబ్బు లేదంటున్నారంటే 16 లక్షలు కావాలని వారు కోరితే రూ. 22 లక్షల 40 పేజులు మంజూరి చేసి పంపించాము కనుక ప్రతి కార్యక్రమాన్ని అడిగినదానికన్నా ఎక్కువగా అనుకున్నదానికంటే ముందుకు పోయి చేయాలనే ఆందోళన పడుతున్నాము. అభిప్రాయపడుతున్నాము. మీ సహాయ సహకారాలు అందిస్తే వారందరికీ న్యాయం చేయడానికి ముందుకుపోతాము. అందరం కలసి అంజయ్యగారి నాయకత్వములో ముందుకుపోదాము. అంజయ్యగారు వారు ఏది కోరితే అది అంగీకరిస్తున్నారు. మంచి సూచన చేస్తే అమలు పరుస్తున్నారు, మీరు తలపెట్టిన పుణ్యమా అను కూడ విరమింపజేశారు. వారి ద్వారా యీ రాష్ట్రాన్ని బాగుచేయడానికి ముందుకు పోదామని మనవిచేస్తూ, సాంఘిక సంక్షేమ పద్ధతు ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించాలని వారు యిచ్చినటువంటి కట్ మోషన్స్ ను వుపసంహరించుకోవాలని విజ్ఞప్తిచేస్తూ వారిని వుద్దేశించి మాట్లాడడానికి యీ అవకాశం యిచ్చినందుకు మీకు హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు తెలుపు తూనెలవు తీసుకుంటున్నాను.

Chairman :—The Minister for Panchayat Raj will make a Statement now.

STATEMENT BY THE MINISTER FOR PANCHAYAT RAJ

re: Holding Election to Panchayat Raj Bodies in August 1981.

శ్రీ పి. శేషావతారం:—కొంత రసభంగమైనా...

శ్రీ పి. జనార్దన రెడ్డి:—సాంఘిక సంక్షేమ సంక్రమణలు యిచ్చిన పువస్య సాన్నిహిత్య క్రింద లెక్కకట్టి రసభంగమైన అని అన్నదానిని మేము ఖండిస్తున్నాము.

శ్రీ పి. శేషావతారం:—అధ్యక్షా, ఇది ఏ వత్తిరమైనట్టువంటి ఘటనములో నేను మధ్యలో మాట్లాడటం కొంత రసభంగం అని, మీరు నన్ను అనుమతించినందుకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతున్నాను.

In recent past, the Government have expressed the long-cherished desire to hold elections to Local bodies in order to revive the activities. At one time the Government had almost decided to hold the elections to Panchayathi Raj bodies in February 1981. But in view of the request made by the Central Government not to hold elections in February as they would interfere with the Census operations. The State Government decided to take up the matter in March 1981.

While the Government is however so keen to hold elections to Panchayat Raj Institutions as quickly as possible, they have been represented that in view of the unprecedented situation in the State, it would be harsh on the People to divert the funds of the Government in other direction during the crucial summer months. Massive mobilisation of men and materials would be necessary upto the onset of the monsoon in order to alleviate the sufferings of the People during the climatic summer months and in this out of peoples' needs, the Government would be failing in its duty if it runs any thing to interfere and should do all out to combat the severe drought situation.

In view of this, I am pleased to announce the decision of the Government to hold elections to Panchayat Raj Bodies in the first week of August 1981, preferably on the historic day of 9th August 1981.

As the extended term of the Samithi Presidents and the Members of Gram Panchayats is going to end by this month, the Government have further decided to give another extension to their term till the elections are completed, so that they may continue to participate in the developmental activities in villages.

I am further pleased to announce the decision of the Government to appoint M.L.As. and M.L.Cs. and other non-officials as special officers of the Panchayat Samithis so that the Samithis may have the benefit of their direction and guidance till the time the elections are completed.

శ్రీ యం. ఓంకార్:—ఎలక్షన్లు మంచి వర్షాకాలములో అన్నమాట.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:—అధ్యక్షా, అగస్టులో ఎలక్షన్లు జరుపుతామన్నారు. మంచి మాన్ సూన్. వర్షాకాలములో ఎన్నికలు ఎటూ జరుపుతారో అర్థం కావడం లేదు. చారు చెప్పకున్నా చెప్పినట్లే అగస్టులో మేము జరుపలేమని. అయితే అగస్టు వరకు అంటే తప్ప లేకపోతే ప్రజాభిప్రాయం దానికి వ్యతిరేకంగా వస్తుంది. తెలివిగా చెప్పించే గాని అగస్టులో జరిపే పరిస్థితి కాదు. దానికి ప్రభుత్వం

నరే నటువంటి అభిప్రాయముతో వస్తుందా? వైగా పెప్టోల్ అఫీసర్లను ఎం.ఎల్.ఎ.లను వేశారు కాబట్టి ఆగస్టులో జరు దానికి విలులేదు.

Annual Financial Statement (Budget) for 1981-82
Demands, Social Welfare, Tribal welfare, etc. (Continued)

శ్రీ శ్రీనివాసరావు:—హరిజనులు ఋణగ్రస్తులు కాకుండా చేసే పథకం 5-00 p.m. ఆలోచిస్తారా? మీరు చెప్పే తీరుతో ఎడ్వో, బ్రో మీరే కొని ఆచ్చే అలోచన ఏమైనా చేస్తారా? అధ్యక్షా, మంత్రిగారు చెయకపోయినా మీరు ఇంకొక రోజుట్ల రూపాయలు ఈ సాంఘిక సంక్షేమ శాఖకు ఆదనంగా ఇప్పించేట్లు చేస్తారా?

శ్రీ పి. సుబ్బారావు:—మంత్రిగారు చాలా కవేషంతో మాట్లాడారు, కాగానేడింది. భూసంస్కరణలద్వారా 20 లక్షల ఎకరాలు వస్తుంది దానిని పంచిపెడతామని ప్రభుత్వం మొదట చెప్పింది. తరువాత దానిని సవరించుకొని 10 లక్షల ఎకరాలు వస్తుంది, దానిని పంచుతామని అన్నారు. కాని 2 లక్షల 83 మాత్రమే కంపార్ట్ గాని ప్రభుత్వ లొసుగులే కారణం కాబట్టి ప్రభుత్వం ఇప్పటికైనా ఆ లొసుగు గురించి సవరించుకొనడానికి పూనుకొంటుందా? ఇక్కడ స్థలాల విషయంలో గవర్నమెంటు పీడర్లు పెట్టాయి. వారు హైకోర్టులో మన తరపున సరిగా హాజరు కాకుండా ఆ స్థలాలు వారికి దక్కకుండా చేస్తున్నారు. ఆ స్థలాలు భూస్వాములకు పోతున్నాయి దాని విషయంలో ఏమి చర్యలు తీసుకొంటున్నారు?

శ్రీ కె. వెంకటరామయ్య:—హరిజన కాలనీలో హరిజనులకు కమ్యూనిటీ హాల్లు కట్టించి, అచ్చట కుళాయిలు కూడా పెట్టించాలని కోరాము. దాని విషయంలో మంత్రిగారు హామీ ఇవ్వాలని మంచి చేస్తున్నారు.

శ్రీ ఎల్. ఈశ్వరరావు (గుంటూరు-1) :—గత 50 సంవత్సరాలనుంచి ఎండోమెంట్లు లాండ్సులో, వక్స్ బోర్డు లాండ్సులో హరిజనులు, పీకర్ సెట్టింగు వారు ఇళ్లు వేసుకొని ఉంటున్నారు. వారికి ఇంత వరకు పట్టాలు ఇవ్వలేదు. ఎండోమెంట్లువారు, వక్స్ బోర్డువారు గణం 1,2 రూపాయలకు రిజిస్ట్రేషన్ చేయడానికి ఒప్పుకుంటున్నారు కాని రిజిస్ట్రేషన్ అఫీసులలో గణం 40. 50 రూపాయల చొప్పున రిజిస్ట్రేషన్ చేయాలని అంటున్నారు. కాబట్టి ఎండోమెంట్లు, వక్స్ బోర్డువారు చేస్తానన్న రేటుకు రిజిస్ట్రేషన్ అయ్యేట్లు చూస్తారా?

శ్రీమతి మల్ల స్వరాజ్యం:—నేను ఒకసారి మంత్రిగారికి రిప్రజం చేపను ఇచ్చాను. నా నియోజకవర్గంలో 3 హాస్టల్లు ఇవ్వాలని అడిగాను. వెంకటేశ కలెక్టరుకు ఫోనుచేసి రెండు ఇస్తున్నామని అన్నారు. కాని ఇవ్వలేదు. కనీసం ఈ సంవత్సరం అయినా ఇస్తారా?

శ్రీ కె. రంగారావు:—శ్రీమతి మల్ల స్వరాజ్యంగానికి నేను వాగ్దానం చేసిన మాట నిజమే. అందులో కొన్ని చేబీలు వచ్చి అగిపోయింది, వారం రోజులలో హాస్టల్లు ఇస్తానని మనవి చెబుతున్నాను. శ్రీనివాసరావుగారు ఒక

Demands for Grants:

విషయం చెప్పారు. హరిజనులు ఋణగ్రస్తులు కాకుండా వారికి ఎద్దనో, మేకనో కాని ఇచ్చేట్లు చేస్తారా అని అన్నారు. వారు మాకు సలహా ఏమైనా చెబితే చేస్తాము. ఏమి అప్పుల కావాలో చేసే అవకాశము ఇప్పుడు ఉందని నేను అనుకోవడం లేదు. ఋణగ్రస్తులు కాకుండా చేసే అవకాశం ప్రస్తుతం లేదని మనవిచేస్తున్నాను. శ్రీ పూల సుబ్బయ్యగారు భూసంస్కరణల చట్టం గురించి చెప్పారు. నేను 3 చట్టాన్ని గురించి వివరించాలంటే I am a lay man to say anything because I am not the concerned Minister. నాకు ఉన్నటువంటి అభిప్రాయం చెప్పాను. ఇళ్ళ స్థలాల 7 రించి అడిగారు. ఈ శాఖ నేను తీసుకున్న తరువాత పెండింగులో ఉన్న స్థేలు వేకేట్ చేయడం జరిగింది. ప్రతిపక్షంలో ఉన్నవారు, ఈ పక్షంలో ఉన్నవారు ఎవరు వచ్చినా మేము స్థేలు ఇవ్వడానికి నిరాకరిస్తున్నాము. మేము ఇవ్వనందున ఈ వేళ పై కోర్టుకు పోయి స్థేలు తెచ్చుకొంటున్నారు. ఇక ఈ కేసులలో లాయర్లు సక్రమంగా ఆటంకు కావడం లేదనేది ప్రతివారికీ ఉంది. అందుచేత మా శాఖ నుంచి మంచి న్యాయవాదిని పెట్టాలనే ఆలోచన చేశాము. కరస్పాన్డెన్సు జరుగుతున్నది. త్వరలో మా కార్యదర్శి ఒక నిర్ణయం తీసుకుంటారని మనవి చేస్తున్నాను. శ్రీ వెంకటరామయ్యగారు 'కన్సుమర్సిటీహోల్' విషయం చెప్పారు. దీనికి సినిక్ ఎమినిటీను నిధి ఉంది. ప్రతి హరిజనవాడలో ఇటువంటి కార్యక్రమాలు నిర్వహించే కార్యక్రమం చేబట్టాము. ఆర్థికవనరులనుబట్టి దశలవారి చేస్తామనిచేస్తున్నాను. ఆ గ్రామంలో సురక్షిత మంచి నీటి పథకం ఉంటే అక్కడికి దానిని ఎక్స్ ప్లెండు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. శీతారామయ్య (సుజాత్ నగర్) :—హరిజన నాయకులలో ఒక అభిప్రాయం ఉంది. హరిజనవాడలో దేవాలయాలు కట్టాలనే ప్రతిపాదన ఉందని వర్లిక్ మీటింగులలో హరిజన నాయకులు చెబుతున్నారు. మిగిలిన వర్గాలవారికి ఊరికి దూరంగా ఉండాలని మీ అభిప్రాయంగా?

శ్రీ కె. రంగారావు :—ఇది ఆలోచనలో ఉంది. ప్రభుత్వం నిర్ణయం చేయలేదు. అందువల్ల సభ్యులు అందోళన చెందవలసిన అవసరం లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. నరసింహారెడ్డి (భువనగిరి) :—ఇళ్ళ స్థలాల విషయంలో పై కోర్టుకు పోతున్నారు. అందుకు ప్రత్యేక న్యాయవాదిని పెట్టాలని ఉందని మంత్రిగారు అన్నారు. దానివల్ల కూడా లాభం లేదు. అందుచేత ఇది కోర్టు జ్యూరిస్ డిక్షనులోకి రాకుండా ఏమైనా చర్యలు తీసుకుంటారా?

శ్రీ కె. రంగారావు :—రాజ్యాంగ పరిధిలో అటువంటి అవకాశం ఏమైనా ఉంటే ఆలోచిస్తాము. ఏమాత్రం అవకాశం ఉన్నా ఆలోచించి నిర్ణయం తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి.పాచ్. విఠల్ రెడ్డి :—ఇళ్ళ స్థలాలకు పేద హరిజనుల, బలహీన వర్గాల స్త్రీలు ఉంటారు. వారికి ఇళ్ళ స్థలాల అర్హత లేదని ఆదేశాలు ఇచ్చారు. ఆ ఆదేశాలను ఉపసంహరించుకుంటారా? 15,20 సంవత్సరాల క్రింగట సాంఘిక సంక్షేమ హాస్టల్స్ పెట్టారు. అవి అద్దె విల్లింగులో ఉంటున్నాయి.

Demands for Grants.

నా నియోజక వర్గంలో ఎనమకనం, దౌలతాబాద్, జిన్నారాలలో ప్రయివేటు బిల్డింగులో ఉన్నాయి. కాబట్టి ప్రభుత్వం ముందుకు వాటికి బిల్డింగు కట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ కోనేరు రంగారావు:— నాకు తెలుసు విశల్ రెడ్డిగారు ఏదో ఒక 5-10 p. m. విధంగా ఆయన నియోజక వర్గాన్ని కమిటీ చేయించుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తారని. కాని తప్పకుండా హాస్టల్ భవనాలు నిర్మాణము చేయడానికి నిర్ణయం తీసుకున్నాము అని చెప్పినాను. ఇప్పటికి మొత్తం 1500 హాస్టల్స్ మాకు ఉంటే 812 హాస్టల్ భవనాలు నిర్మాణం చేయడం అనేది జరిగిపోతుంది. మిగతావి అన్నీ కూడ పూర్తి చేస్తాము. ఎక్కడైతే మేము హాస్టల్ పెట్టినామో అక్కడ హాస్టల్ భవనాలు అన్నీ స్వంత భవనాలు నిర్మాణం చేయాలని ఆలోచన ఉంది. అతి త్వరలోనే పూర్తి చేస్తాము. హాస్టల్ భవనాలు అన్నీకూడ తప్పకుండా నిర్మాణం చేస్తాము. కాని వారి నియోజక వర్గంలో మాత్రం అవకాశం ఉన్నంతవరకు సహాయము చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాముగాని కమిటీ కాలేదు. స్త్రీలకు ఇళ్ల స్థలాలు ఇవ్వకూడదు. అనే జి.ఓ. ఒకటి ఉందని దానిని ఉపసంహరించుకోవాలని పెద్దలు అడిగారు. తప్పకుండా ఆ జి.ఓ.ని ఉపసంహరించుకుంటాము. అర్హత కలిగిన స్త్రీలు ఉండి ఆ కుటుంబములో మగవారు ఎవరూ లేనప్పుడు స్త్రీలే బాధ్యులు అయినప్పుడు వారికి కూడ ఇళ్ల స్థలాలు ఇవ్వడానికి అభ్యంతరము లేదు. ఆ జి.ఓ. ఉపసంహరించు కుంటాము.

శ్రీ కె.రాజరత్నం(పాలకొండ):— ప్రతిగ్రామంలో కాస్తు హిందువుల ఏరియాలో టెంపుల్స్ ఉన్నాయి. ఆ టెంపుల్స్ కి వెళ్ళడానికి హరిజనులకు అర్హత లేదు. హరిజనవాడలో టెంపుల్స్ ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ వి.మళ్ళింద్రారావు(సికింద్రాబాదు కంటోన్ మెంట్):— హరిజనులకు ఇచ్చిన భూములపైన కోర్టులో తగాదాలు రాకుండా ఒక చట్టాన్ని చేస్తారా? అటువంటి చట్టము కర్నాటకలో ఉంది.

శ్రీ వెంకటేశ్వరరావు:— లాండు ఎక్స్‌చేంజరు చేసిన తరువాత వారు కోర్టుకుపోకుండా కర్నాటకలో ఉన్నటువంటి చట్టాన్ని ఇక్కడకూడా చేస్తారా?

శ్రీ ఎన్.విజయరామరాజు(వాగూరు):— హరిజనులకు బ్రెలెతోబాటు పండులు కూడా ఇస్తున్నారు. పండులవల్ల మెదడువాపు వ్యాధి వస్తుంది కాబట్టి దానిని నివారించడానికి పండులను ఇవ్వడం మానివేస్తారా? వల్లెలలో భూస్వాములు హరిజనులను ఘెరావ్ చేస్తున్నారు కాబట్టి హరిజనులకు లైసెన్సు లేకండా గన్ను ఇస్తారా?

శ్రీ పి.రామచంద్రయ్య(బూర్గంపాడు):— హరిజనులకు ఇళ్లు గ్రామానికి దూరంగా ఏర్పాటుచేసి వారిని గ్రామానికి దూరముగా పెడుతున్నారు అట్లా కాకుండా దయచేసి వారికి గ్రామాలలోనే స్థానం గల్గిస్తారా? మాజీ ముఖ్యమంత్రి చెన్నారెడ్డిగారు హరిజనులకు గ్రామాలలో దేవాలయాలు నిర్మించాలని ప్రతి గౌరవ సభ్యునికి ఆదేశాలు వంపారు. అయితే దానిని ఇప్పటి ముఖ్యమంత్రి గారు నిర్వహిస్తారా?

శ్రీ ఎల్.ఆంజనేయులు:— హరిజనులకు ఇచ్చిన హామీను సైటువైన పే ఆర్డర్ను ఉన్నవి అనేకము ఉన్నాయి. అవి ఇప్పటికైనా పూర్తి చేస్తారా?

శ్రీ టి.లక్ష్మీకాంతమ్మ:—కోస్ట్ లలో ఒక లక్ష హరిజన వాడలు ఉన్నాయి. వారికి ఎక్కడా కూడా క్వీషిసు లేవు అడవారు పని పోవాలి అంటే, హరిజనుల అడవిలు చదువుకోవాలి అంటే వీలు పడడంలేదు మీరు ఏదో సువత్సరానికి పది క్వీషిలు పెడితే చాలదు. ఈ క్రెషివ్ ప్రోగ్రాముకి ఎక్కువ ఇ.పార్సెన్సు ఇచ్చి క్వీషిసు ఎక్కువ పెట్టినట్లయితే స్త్రీలకు సౌకర్యముగా ఉంటుంది. దీనిని ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ కె.రంగారావు:— అధ్యక్షా, రాజరత్నంగారు ప్రత్యేకంగా దేవాలయాలు కడతారా అన్నారు. కాని అది చాలా తీవ్రముగా ఆలోచించవలసిన విషయము. వారిని దేవాలయానికి రానివ్వక పోతే వెళ్ళడానికి కావలసిన పరిస్థితి కలిగించడానికి చర్య తీసుకుంటాము తప్ప ఆ కారణంతో వేరే దేవాలయాలు కట్టవలసిన అవసరంలేదు. దానిని గురించి ఆలోచిస్తాము. మళ్ళింద్రిరావుగారు అడిగినది అవసరమైతే ఆ మార్జిన్ మనీని సబ్సిడీగా ఉపయోగించి వారు ఇన్ స్టిట్యూషన్లుగా కట్టవసరం లేకుండానే మేము ఈ హామీనింగు కాలనీ కార్యక్రమాన్ని పార్సెన్సుని మనవి చేస్తున్నాను. ఆంజనేయులుగారు అడిగినట్లు మేము సాధ్యమయినంతవరకు అడిగిన ప్రతిచోట ఎ.ధికారులు ఎంత డబ్బు కావాలి అంటే అంత ఎక్కువగా ఇచ్చినాము. ఇంకా ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టి పెండింగులో ఉన్న ఇళ్ల స్థలాల కేసులు అన్నీ పరిష్కరించడానికి ఏ మాత్రము అవకాశము ఉన్నదానిని అమలు జరుపుతామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీమతి ఎం. ఎన్. విజయలక్ష్మి దేవి(తుని):—అధ్యక్షా, మహాశయా, వివిధ సంక్షేమ కార్యాలకు సంబంధించి దగ్గర దగ్గర కిరి మంచి సభ్యులు మాట్లాడినప్పటికీ మా యొక్క ఫుమెన్ వెలేరుని టచ్ చేస్తూ ఉంది మాత్రమే మాట్లాడారు. వారు పెద్దలు శ్రీ గౌతుల చచ్చున్నారు, లక్ష్మీకాంతమ్మగారు, టంకారుగారు అపోజిషనులో ఉన్నటువంటి మాసోదరీమూలము ఇద్దరు ఇంకా చాలామంది పెద్దలు మాట్లాడారు. వారు ఇచ్చినటువంటి నిర్మాణాత్మక మైనటువంటి సూచనలను నేను వెల్లెకం చేస్తూ కొన్ని ఇంటర్ స్టింగు విషయాలను మాత్రము నవ వారికి మనవి చేయదలచాను. I am happy to inform the House that we are running nearly thousand institutions all over the State. We are having an identity of our own Ministry. ఇది ముందుగానే నేను మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత ఇంతవరకు మా యొక్క డిమాండులో వేరు వేరు అయిటుముల క్రింద మేము చేయబోయే కార్యక్రమాలను అన్నిటికీ కూడా శుద్ధంగా గౌరవ సభ్యులకు అందచేసినప్పటికీ అదనంగా మరికొన్ని విషయాలు మనవిచేయదలచాను. ప్రధానంగా ఈ నాడు చాలామంది సభ్యులు మాట్లాడిన దాంట్లో, మాకు ఉన్న ఇన్ స్టిట్యూషన్సు నిజానికి చెప్పాలి అంటే భారత దేశంలో మరే రాష్ట్రంలో చాలా ఎక్కువగా మాకు ఇన్ స్టిట్యూషన్సు ఉన్నాయిగాని ఇవి మాటికి 90 శాతము రెంజెడ్ బిల్డింగ్స్ లో ఉండడంవల్ల రెంజెడ్ బిల్డింగ్స్ లో

ఉన్నటువంటి ఇన్స్టిట్యూషన్లను అన్నీ కూడా అవి జీర్ణావస్థలో ఉండడం అది చాలా విచారకరమైన విషయం. దీనిని పథ్యలు అంతా కూడా సూచన చేశారు. అందుచేత దీనికి ప్రాధాన్యత ఇస్తూ ఈనాడు మా బడ్జెటులో దగ్గర దగ్గరగా 35 లక్షల 45 వేల రూపాయలు కేటాయించబడినప్పటికీ సెంట్రల్ గవర్నమెంటు వారు సోషల్ వెల్ఫేర్ వారికి హాస్టల్స్ మంజూరు చేసిన దగ్గర బిల్డింగు గ్రాంటు ఇస్తున్నారు గాని మాయొక్క డిపార్టుమెంటుకి ఇంతవరకు గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా దగ్గర నుంచి ఎయిదు దొరకలేదు. కాని నేను ఒకటి అలోచన చేశాను. ఎందుచేతనంటే అక్కడ ఎస్.సి. కి ప్రయోజిటీ ఉన్నది కాని మాదగ్గర అనాధలు అయినటువంటి స్త్రీలు, అనాధలయినటువంటి బాలురు ఉన్నారు. ఏ కులానికి ఏ గోత్రానికి చెందనటువంటి వారు ఉన్నారు, కాబట్టి ఎస్.సి. తో సమానంగా ట్రీట్ చేయాలి. అందుచేత బిల్డింగు గ్రాంటు సోషల్ వెల్ఫేర్ వారికి యిచ్చినట్లుగా మాకు కూడా యివ్వడం సమంజసం కాబట్టి మేము : సెంట్రల్ గవర్నమెంటు వారికి ఈ విషయంలో రికమెండు చేయడం జరిగి నదని మంచిచేస్తున్నాను. రెండవది ఇక్కడ ట్యూన్ సిటీసులో రెంజెడ్ బిల్డింగ్స్లో ఉన్నటువంటి మా ఇన్స్టిట్యూషన్లను అన్నింటినీ అమీరు కేబిలో మాకు అక్కడ టేబ్ హోమ్ ఉంది. అక్కడ దగ్గర దగ్గరగా 13 ఎకరాల స్థలము కూడా ఉంది. అందుచేత ఈ ఇన్స్టిట్యూషన్లను అన్నింటినీ కూడా వుమెన్స్ అండ్ చైల్డ్ వెల్ఫేర్ కాంప్లెక్స్ అక్కడ నెలకొల్పాలని ఆ చేరుచేరు ఇన్స్టిట్యూషన్లను అన్నింటినీ ఒకే ర్యాంక్ క్రిందికి తీసుకురావాలని మేము ప్రయత్నం చేస్తున్నాము అని చెప్పి ఈ విషయాన్ని కూడా పథ్యలకు మనస్ చేస్తున్నాను. ప్రధానంగా 1981 సంవత్సరాన్ని వికలాంగుల సంవత్సరంగా ప్రకటన చేసే మన దగ్గర ఉన్న వికలాంగులైన పిల్లలకు ఒక హోమ్ నెలకొల్పబోతున్నాం. దానికి సంబంధించి 240,000 కేటాయించడం జరిగింది. అందులోకి అందరినీ తీసుకోడం కష్టం కాబట్టి అర్హతపడితే హోమ్ డివీజన్ పిల్లలను తీసుకోడం జరుగుతుంది. వారికి ఆర్థోపెడిక్ ఆప్టోమెట్రిక్ వైద్యం చేయించి వారికి తగు విధంగా తోడ్పడటం జరుగుతుంది. అందుకని వీరికి ప్రాధాన్యత ఇచ్చాము. వర్కింగ్ ఉమెన్స్కు హాస్టల్స్ ఉన్నాయి. ఉరుపలిలో ఒకటి ఉంది. దానికి ప్రత్యేకమైన బిడ్జెటు ఇచ్చాము అర్బన్ పరియాన్లో పనిచేసే స్త్రీలు ఉన్నారు. వారిలో లో ఇన్ కమ్ గ్రూప్ వారు ఉంటారు, వారికి ప్రత్యేకమైన సౌకర్యాలు కల్పించవలసిన అవసరం ఉంది. అందుకని ఈ హాస్టల్స్ను ప్రతి జిల్లా పాడ్ క్వార్టర్స్లో నెలకొల్పవలసి చూస్తున్నాము. భారత ప్రభుత్వం నుంచి 75 శాతం ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు మేము 25 శాతం పెట్టి ప్రతి జిల్లా వర్కింగ్ ఉమెన్ హాస్టల్స్ పెట్టడానికి కృషి చేస్తున్నాము. నూట్రీషన్ ప్రోగ్రాం జరగడం లేదని చాలామంది పథ్యలు ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. దాని విషయంలో కొంత మనవి చేశాను. ఆంతర్జాతీయబాలల సంవత్సరం వచ్చింది. అది మన రాష్ట్రానికి కూడా ఒక వరం లాంటిది. ఐ.సి.డి.ఎస్ ప్రాజెక్టు ఒకటి మన రాష్ట్రానికి ఇచ్చారు. ఆ స్కీమును ఒక్కొక్క జిల్లాలో నెలకొల్పాలని చాలా ప్రయత్నం చేశాము. భారత ప్రభుత్వం ద్వారా 13 జిల్లా పాడ్ క్వార్టర్స్లో నెలకొల్పడం జరిగింది. ఒక స్కీము పెట్టాలంటే సంవత్సరానికి రు.18

5-20 p.m.

Demands for Grants

లక్షలు అవుతుంది. నెలకు సుమారుగా రు.1 లక్ష అవుతుంది. ఆందులో పిల్లలకు శిక్షణ గరపవచ్చును. న్యూట్రీషన్, అప్లయడ్ న్యూట్రీషన్, వారి ఆరోగ్యానికి సంబంధించిన కార్యక్రమాలు, సంతానవతులయ్యే వయస్సులో ఉన్న స్త్రీలుంటే వారికి ఎడల్ట్ ఎడ్యుకేషన్ శిక్షణ ఇవ్వడానికి అవకాశాలు ఉండాలి. దీనికి రు.1 కోటి 20 లక్షలు కేటాయించడం జరిగింది. నాచూరంలో రడీ టు ఈట్ ఫుడ్ ఫ్యాక్టరీ ఉంది. అక్కడ తయారైన ఆహారాన్ని చైల్డ్ వెల్ ఫేర్ సెంటర్స్కు సరఫరా చేస్తున్నాము. దీనిని పెద్ద ఎత్తున తయారు చేస్తున్నామని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం ఊరి డెవలప్ మెంట్ వారితో మాట్లాడి చిల్డ్రన్ సెంటర్స్ ఉన్న దగ్గర పిల్లలకు ఉచితంగా పాలు ఇప్పించాలని అలోచిస్తున్నాము. ఆందువల్ల న్యూట్రీషన్ కార్యక్రమం పెద్ద ఎత్తున చేయడానికి అవకాశం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. స్వరాజ్యంగా ముట్టాడుతూ మహిళా మండలాల సరిగ్గా పనిచేయడం లేదని అన్నారు. వారితో ఏకీభవిస్తున్నప్పటికీ—మన ముఖ్యమంత్రిగారు వదలి స్వీకరించిన వెంటనే గ్రామసమితిలో ఉన్న మహిళలకు ఈ డెవలప్ మెంట్ ఏక్టివిటీస్ విస్తరింప జేయాలని మహిళా మండలాల ఫెడరేషన్ నెలకొల్పడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రతి జిల్లాకు ఒకరిని ఎన్నుకొని వారికి ఈ ఫెడరేషన్ లో సభ్యత్వం ఇచ్చినట్లయితే మహిళల విభాగంలో చేసే కార్యక్రమాలు వారు తెలుసుకొని ఏక్టివ్ గా ఉండడానికి వీలుంటుందని దీనిని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. గ్రామాలలో మహిళా మండలాల ఉన్నాయి. వారికి తర్ఫీదు ఇవ్వడం చాలా అవసరం. సాంఘిక, ఆర్థిక, రాజకీయ రంగాలలో స్త్రీలు ముందుకు రావడానికి ప్రభుత్వం ఎక్కువగా కృషి చేస్తున్నది. మనకు ఒక స్త్రీ—ఇందిరాగాంధీగారు ప్రధానిగా ఉండి, వారు ఎంతో చాకచక్యంతో దేశాన్ని నడుపుతున్నారన్న విషయం మనకు తెలుసు. మహిళాలోకం మేల్కొని, గ్రామాలలో ఉన్న ఆనేక కార్యక్రమాలలో స్త్రీలకు పాత్ర ఉండాలనే ఉద్దేశంతో ఈ మహిళా ఫెడరేషన్ ను నెలకొల్పడం జరిగింది. యూనిస్కో ఆధ్వర్యంలో ఒక్కొక్క స్కీము కేటాయించడం జరిగింది. మీరు స్టడీ చేసి ఇంకా ఏమీ రకాలుగా కూడా పెట్టినట్లయితే బాగుంటుంది తెలివితే అసెంబ్లీ అయిన తరువాత మేము వెళ్లి చూసినట్టి, మహిళా మండలాలకు ఎక్కువ కార్యక్రమాలు ఇవ్వడానికి అవకాశం ఉంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పటివరకు మాకు 65 బాలసదన్ లు ఉన్నాయి. మొన్న వెంకటగిరిలో ఒక కొత్త బాలసదన్ ప్రారంభించాము. తుఫాను, టైడల్ వేవ్ వచ్చినప్పుడు అనేకమంది బాలలు దిక్కులేని వారయ్యారు. వారిని తీసుకోవడానికి ఇవి ఉపయోగపడలేదు. కాబట్టి ప్రత్యేకంగా శిశుసదన్ లు ఏర్పాటుచేయాలని మూడు రీజీయన్సులో మూడు శిశు సదన్ లు ఏర్పాటు చేశాము. వాటికి రు. 15,000 ప్రత్యేకంగా కేటాయించడం జరిగింది. లక్ష్మీకాంతమ్మగారు చెప్పారు—కొన్ని స్వచ్ఛంద సంస్థలు ముందుకు వచ్చి ఆర్గనైజ్డ్ పెట్టాలని. ఇది చాలా మంచి ఆలోచన. వారికి కూడా ఒక కొత్త స్కీము పెడుతున్నాము. సర్వీసెస్ ఫర్ చిల్డ్రన్ ఇన్ నీడ్ ఆఫ్ కేర్ అండ్ పోస్టుక్యూర్—క్రింద ఒక స్కీము ఉంది. దానికి 50 శాతం కేంద్రప్రభుత్వం ఇస్తే 50 శాతం మేము ఇస్తాము. దానికోసం రు. లక్షలు కేటాయించాము

Demands for Grants

కేంద్రప్రభుత్వం నుంచి రు. 40 లక్షలు వచ్చింది. ఎవరైనా ముందుకు వచ్చి అర్బనేజెన్ వెడతామంటే మేము ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. గ్రామాలలో ఉన్న స్త్రీలకు కొన్ని కార్యక్రమాలు ఉన్నా అర్బన్ సరియన్ లో కొంత విద్యా-భ్యాసం చేసిన స్త్రీలు ఉన్నారు వారికి ఎంప్లొమెంట్ పొటెన్షియాలిటీ సమ-కూర్చడానికి నెట్వర్క్ లాగా ఒక నెట్వర్క్ ఎంప్లొమెంట్ స్కీము పెట్టి ఒక కార్యక్రమం చేయగోతున్నాము. నెట్వర్క్ బజ్జెటులో ఆది రాబోతున్నది. అందులో చాలామంది స్త్రీలకు ఉద్యోగ వసతి కల్పించబోతున్నాము. స్త్రీలకు పైనాన్స్ కార్పొరేషన్ ను రాష్ట్రంలోనే మొట్టమొదటిసారిగా నెలకొల్పడం జరిగింది. దానికి నిధులు ఎక్కువ లేక ఎక్కువ మందికి ఉపయోగపడలేదు. రు. 5 లక్షలు యివ్వడం యిచ్చాము. షేర్ కానిటల్ కూడా ఉంది. ఇంతవరకు 98888 మంది బెనిఫిషియర్లు ఉన్నారు. రు. 481190 లు ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. ఇంకా బజ్జెట్ ఎక్కువ చేయడానికి ఆలోచిస్తున్నాము. ముఖ్యమంత్రి గారు స్త్రీలకు ఎక్కువ కార్యక్రమాలు పెడితే ఎక్కువ డబ్బు ఇస్తామని చెప్పారు. ఇంకా ఎక్కువ మంది స్త్రీలకు సౌకర్యాలు కల్పించడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. కొంతమంది పురుషులు మాట్లాడుతూ వారినమితులలో ఎమ్.ఎస్. పదవులు లేవు అన్నారు. 15 రోజుల క్రితం వి.డి.బి. లకు 98 మంది ప్రమోషన్స్ యిచ్చాము. ఇంకా ఎక్కడయినా ఎమ్.ఎస్. లు లేనపోతే అక్కడ యివ్వడం జరుగుతుంది. బాలభవన్ ల గురించి మాట్లాడారు. వాటిని బాలలకు విజ్ఞానం, వినోదం అందించే కేంద్రాలుగా ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. జిల్లా హెల్త్ క్వార్టర్స్ లో ఒక బాలభవన్ చొప్పున 14 జిల్లాలలో పెట్టడం జరిగింది. మిగతా జిల్లాలలో కూడా పెట్టడానికి నిధులు ఉన్నాయి. త్వరలోనే అక్కడ కూడా నెలకొల్పడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాము. లెక్కాకాంత్ మ్యూ గారు ఒక చక్కటి సలహా ఇచ్చారు. ఈనాడు స్త్రీలపై ఎన్నో అత్యాచారాలు జరుగుతున్నాయి కాబట్టి నెట్వర్క్ డిఫెన్స్ కోసం వారిని వారు కాపాడుకొనేందుకు ఒక వద్దితి ప్రవేశ పెట్టాలని వారు చెప్పడం జరిగింది. దానికి మా ముఖ్యమంత్రి గారు అమోదించారు. అందుచేత మేము పైలట్ ప్రాజెక్టుగా మూడు రీజియన్స్ లోను-శెరింగాడా, ఆంధ్ర, రాయలసీమ-కరాచే కానివ్వండి, జూడో కానివ్వండి, వీటికి మూడు కేంద్రాలు కొత్తగా పెట్టబోతున్నామని పురుషులకు నేను మనవి చేస్తున్నాము. ఇప్పుడు సోషల్ వెల్ఫేర్ డిపార్టు మెంటులో సోషల్ ఫారెస్టరీ క్రింద కొంత లాండు ఇచ్చి హరిజనులకు, గిరిజనులకు చేసుకోడానికి వారికి అవకాశాలు ఉన్నాయి. అదేవిధంగా మేము కొత్తగా దానిని ఇంట్రడ్యూస్ చేస్తున్నాము. గ్రామాలలో మహిళా మండలులు ఉన్న చోట అక్కడ గ్రామకరణం నుంచి ఎకరమో, అరఎకరమో కేటాయించడం, దగ్గరగా రిజర్వు ఫారెస్టు లాండు ఉంటే వారికి కొంత లాండు ఇచ్చి పెరటి తోటలుగా ఎక్కువగా ఉపయోగ పడేటట్లు కొత్తగా ఇంట్రడ్యూస్ చేస్తున్నాము. మా ప్రభుత్వం ఇంటింటికి ఒక చెట్టు ఊరూరా ఒక తోట అని ఎక్కువగా కార్యక్రమాలు చేస్తున్నది. స్త్రీలకు కూడా వీటిని ఇచ్చి అనుసరిస్తే బాగుంటుందనే

5.30 p.m

Demands for Grants.

ఉద్దేశము చేత ఈ కార్యక్రమాలు చేస్తున్నాము. ఇంతవరకు క్రేషేవ్ లో ఉండే వారికి దుస్తుల సప్లయ ఉంది. బాలభవన్ లో వారికి దుస్తుల సప్లయ లేదు, అందుచేత కొంతగా వారికి కూడా ఈ సప్లయ ఇంట్రడ్యూస్ చేస్తున్నాము. ఈ కట్ మోషన్స్ పరికల్పం, న్యూట్రుషన్, ఉమర్ సెక్యూరిటీ మీద ఓంకార్ గారు, ఇతర పెద్దలు ఇచ్చారు. వరకల్పం గురించి ఒక విషయం మనవిచేయ దలిచాను. మనకు ఆస్తు ఉన్నప్పటికీ సమాజంలో ఒక చేంజ్ వచ్చేతప్ప దీనిని పూర్తిగా ఎరాడికేట్ చేయడానికి అవకాశం లేదు, ఇది అందరు కలిసి చేయ వలసిన పని. హిందూ సక్సెషన్ ఆక్టులో మార్పు తీసుకువచ్చి ఆస్తి హక్కు కూడా స్త్రీకి కలిగించిన నాడే దీనిని పూర్తిగా ఎరాడికేట్ చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది. దీనికి మహిళా కార్యకర్తలు బాగా గట్టిగా పని చేయాలి. భాద్యత అందరిపైన ఉంది. ఆ సమయం కూడా శ్వరలో వస్తుందని నేను ఆశిస్తున్నాను. న్యూట్రీషన్ గురించి నేను మొదట మాట్లాడినప్పుడు చాలా విషయములు సవిన యముగా చెప్పాను. దానికి రు. 1.20 కోట్లు ఇవ్వడం ఒరిగిందని చెప్పాను. వువెన్ సెక్యూరిటీ గురించి చెప్పారు. అట్రాసిటీస్ విషయంలో our Home Department is doing their level best. అందుచేత ఇంకా ఎక్కడయినా పదమునా ఉన్నప్పుడు పొరపాటు ఏమయినా ఉంటే వాటిని అన్నిటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని తప్పకుండా మీ అందరియొక్క సంపూర్ణ సానుభూతితో వాటిని రెక్టిఫై చేయడానికి మాడిపార్టుమెంటు కూడా సిద్ధముగా ఉందని ఈ సమయములో మనవి చేస్తున్నాను. నేను కూడా శాసన సభ్యురాలిగా ఇది వరకు చెప్పాను స్త్రీలకు లావెట్రీస్ విషయం చాలామంది సభ్యులు ఆందోళనతో చెప్పారు. నిజముగా దీనిని చాల సీరియస్ థింకింగ్ తో తీసుకోవాలి. నేను సభ్యులతో తప్పకుండా పీకీకవిస్తున్నాను. అయితే మన రాష్ట్రములో సుమారు 20 వేల గ్రామపంచాయితీలు, హేమ్ లెట్టు కూడా కలుపుకుంటే దగ్గరదగ్గర 50 వేలు ఉండవచ్చును. కాబట్టి ఒకేసారి అందరికి ఈ లిట్రెస్ ప్రావైడ్ చేయలేక పోతాము కాని దీనిని సీరియస్ గా తీసుకొని హెల్త్ మినిష్టరుగారు, నేను, పంచాయితీరాజ్ మినిష్టరుగారు ఒక ఆలోచన చేసి దీనికి ఒక టాక్స్ అయినా నరే విధించి తద్వారా వచ్చినదానితో లేకవ్ చేయవచ్చని నేను అనుకుంటున్నాను. I have nothing to add. I request the hon. Members to withdraw their cut motions and allow us to pass our Demand unanimously.

(శ్రీ బి. మచ్చిందర్ రావు :—మంత్రిగారు ఈపైనాన్న కార్పొరేషన్ లోన్స్ ఇస్తున్నారని చెప్పారు. అయితే నానియోజక వర్గంలో రెండు సంవత్సరముల నుంచి 200 అప్లికేషన్లు పెండింగ్ ఉన్నాయి. ఇంతవరకు వాటిని పరిశీలించలేదు. వాలంటరీ ఆసోసియేషన్స్ బాలవాడీస్ నడుపుతున్నారు. వారికి గ్రాంటు సక్రమంగా వుమెన్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటు వారు ఇవ్వడం లేదు. తొందరలో పరిశీలించి ఇప్పిస్తారా? నర్సింగు వుమెన్ కు హాస్టల్స్ కు పెడతామని అంటున్నారు. సికింద్రాబాద్ లో పెట్టే ఆలోచన ఉందా అని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

(శ్రీ బి. రామారావు :—మహిళా మండలం కోపరటివ్ పొస్టెటిలు ఉన్నాయి. వాటికి లోన్స్ ఇప్పించే ఏర్పాటు చేస్తారా? ఈ బాలవాడీస్

Demands for Grants.

టీచర్సు గురించి నేను చెప్పాను. ఇది చాలా సీరియస్ విషయం. బాలవాడీస్ తెలియనిగు పొందిన వారిని బిల్లా ప్రవక్షులలో, సమితులలో గాని టీచర్సుగా తీసుకోవడం లేదు. మంత్రిగారికి రిప్రజెంటేషను ఇచ్చాము. దాని గురించి వారు ఏమైనా చెబుతారా?

(శ్రీ) మతి టి. లక్ష్మీకాంతమ్మ:— డిపార్టుమెంటులో ఇంతవరకు ఒక రిక్యూల్ర్ డ్రైక్టరు లేదు డ్రైరక్టరు, జాయింటు డ్రైరక్టరు, డిప్యూటీ డ్రైరక్టరు ముగ్గురి పని ఒకే పనిని చేస్తున్నారు. మరి పని కుంటుపడుతోంది. వెంటనే రిక్యూల్ర్ డ్రైరక్టరును, డిప్యూటీ డ్రైరక్టరును పోస్టు చేసి పని తీసుకుంటారా?

(శ్రీ) కె. బి. చెన్నమల్లప్ప:— ఈ మహిళా మండలాలకు తాలుకా లెవెల్ లో ఫవనాలు నిర్మించుకుంటున్నారు. పోయిన తూరి లక్ష్మీ కాంతమ్మగారు మంత్రిగా గా నియోజకవర్గానికి విచ్చేసారు. ఒక్కడ భవనము కొంతవరకు రెడీ అయి నిలబడి పోయింది. దానిని పూర్తి చేయడానికి ఏమైనా ఫండ్లు ఇచ్చి కంప్లీట్ చేస్తారా?

(శ్రీ) వి. రామచంద్రయ్య:— గిరిజన బ్లాకులలో మహిళా మండలాల భవనాలకు ఆ పాండితములో కాంట్రీబూషన్ కడితేనే భవన నిర్మాణం జరుగుతుంది అంటున్నారు. గిరిజన బ్లాకులలో వారు కాంట్రీబూషన్ కట్టడం చాలా కష్టం. కాంట్రీబూషన్ లేకుండా భవన నిర్మాణం జరిపిస్తారా?

(శ్రీ) మతి జి. ధర్మారావు:— సమితులలో మహిళా మండలాలలో టీచర్స్ ను వేశారు. అక్కడ వారికి జీతాలు చాలా తక్కువగా ఉన్నాయి. గామాల్లో ఆ జీతాలతో వారు బిరతకలేకపోతుంటే కుటుంబిషన్ పని నేర్చుకునే వారు నెలకు పకేసి రూపాయలు ఇవ్వడం జరుగ తోంది. ఇవ్వలేని పరిస్థితి కలిగిన వారు కూడా ఉంటారు వారికి కూడా జీతాలు పెంచితే ప్రభుత్వపరంగా కనీసం రు. 250 పెంచుతాము అన్నారు. బాలవాడి టీచర్సుకు ఆ రకంగా చేయటానికి అవకాశం ఉంటుందా?

(శ్రీ) మతి మల్ల న్వరాజ్యం:— నేను మాట్లాడినప్పుడు ఒకటి అడిగాను. ప్రజా సంఘాలకు ప్రాతినిధ్యం కల్పించే విధంగా ఒక కమిటీని వేసి ఈ స్కిమ్ను ఎలా సాగుతున్నాయి, వీటిని ప్రోగ్రెస్ కయడానికి ఆలోచించే దానికి స్టేట్ లెవెల్ లో ఒక కమిటీని వేస్తారా? అన్ని డిపార్టుమెంటులకు కమిటీలు పెట్టారు. చెకింగు కొరకు ఈ డిపార్టుమెంటుకు కూడా అలా కమిటీ వేసే ప్రయత్నం చేస్తారా?

(శ్రీ) పోతిన చిన్న (విజయవాడ):— లక్ష్మీకాంతమ్మగారు మినిస్టరుగా ఉన్నప్పుడు వారు విజయవాడ పట్టణానికి విచ్చేసిన సందర్భములో మహిళా మండలాల వారిని తీసుకువచ్చి ఉన్న విషయాలు వారికి చెప్పాము. ఈ మహిళా మండలాల వారు ఈ ఆఫీసుకు తిరిగి వెళ్ళి అనుబంధితున్నారు. ప్రభుత్వం మహిళా మండలాలకు ఏ నిధంగా సత్కారము చేస్తున్నారు అనేది చెప్పడానికి ఈ ఆఫీసర్స్ ప్రతి లేబర్ వేజుకు వెళ్ళి ఈ విధమైన స్కిమ్ ఉందని చెప్పడానికి ఏమైనా చేస్తారా?

శ్రీ యల్. అంజనేయులు:— స్త్రీల పైన అత్యాచారాలు జరుగుతూ ఉండడం వల్ల వారికి కరాచే లోనూ, జూడో లోనూ శిక్షణ ఇచ్చేందుకు కార్యకర్తలనుం తీసుకున్నామని మంత్రిగారు చెప్పారు. దానికి నేను అభినందిస్తున్నాను. మరి అదే విధంగా ఆ తరువాత స్త్రీలు పురుషులపై అత్యాచారాలు చేస్తే ఏది నేర్చుకోవాలి?

శ్రీమతి మల్లు స్వరాజ్య :— మేము ఏదీన చే మీరు ఏడవండి.

5-40 p. m.

శ్రీమతి ఎం. ఎన్. విజయలక్ష్మి దేవి: అధ్యక్షా, అత్యాచారాలు అటునుంచి జరుగుతున్నాయిగాని, ఇటునుంచి జరుగడం లేదు. అందువల్ల స్త్రీలకు సెల్ఫ్ డిఫెన్స్ అవసరం కాబట్టి ట్రైనింగ్ సెంటర్స్ ఓపెన్ చేయడం మంచిదని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. ఇకపోతే మచ్చీందర్ రావుగారు సికింద్రాబాదులో వర్కింగ్ ఉమన్ హాస్టలు కావాని అడిగారు. ఒక హాస్టలు నెలకొల్పాలంటే ఎక్కువ బడ్జెట్ ఉండాలి. మాకున్న ఓ కోట్ల బడ్జెట్తో ఒకసారి అంతటాకూడా హాస్టల్స్ నెలకొల్పలేం. ప్రస్తుతం మేము 3 టేక్ప్ చేస్తాం. ప్రతి సంవత్సరం తప్పకుండా టేక్ప్ చేస్తామని మునిచేస్తున్నాను. ఇప్పుడు హైదరాబాదులో ఒకటి ఉంది, దానికి బిల్డింగ్ గ్రాంట్ ఇవ్వవలసిన అవశ్యకత ఉందని చెబుతున్నాను. బాల్ వాడీ టీచర్స్ విషయం గురించి దనసూర్యవతి గారు నిన్న తన ఉపన్యాసంలో చెప్పారు. ఇంకొకముందు ఒకసారి స్టాడ్స్ క్వశ్చిస్ కు రిప్లయి ఇస్తూ ఈ విషయం చెప్పడం జరిగింది, ఇప్పుడు కూడా చెబుతున్నాను. బాల వాడీ టీచర్స్ పోస్టులన్నీ ఒకే కాటగిరీలో లేవు. ఎప్లయడ్ మ్యాట్రీషన్ ప్రోగ్రాం క్రింద కొంతమంది ఉన్నారు, పంచాయతీ సమితులలో కొంత మంది ఉన్నారు. ఓల్డు ఎ. ఎన్. పి. బాక్సులో పని చేస్తున్నవారు పార్టు-టైం టీచర్స్. వాళ్ళకు ఉన్న క్యాలిఫికేషన్ కూడా రివల్యూషన్ ఏదో ఉంది. అందువల్ల సెకండరీ గ్రేడ్ టీచర్స్ తో సమానంగా వారికి ఇవ్వాలంటే కష్టం కాని ఒక ఎక్స్ పర్టు కమిటీ బాలవాడీ టీచర్లకు కూడా సెకండరీ గ్రేడ్ టీచర్స్ తో సమానంగా ఇవ్వాలని అభిప్రాయపడింది. దానిని మేము ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టు మెంటుకు పంపించాం. Report is awaited from there. As soon as it comes, we will definitely implement it. ఇక రామారావుగారు మాట్లాడుతూ బాలవాడీ టీచర్లకు సెకండరీ గ్రేడ్ టీచర్స్ గా ప్రమోషన్ ఇవ్వాలన్నారు. కాని నిజానికి బాలవాడీ ట్రైనింగ్ 10 మాసాలు ఉంటే సెకండరీ గ్రేడ్ టీచర్స్ ట్రైనింగ్ 2 మాసాలే ఉంటుంది. అయినప్పటికీ ఇదివరలో ఒక జి. ఓ. ఉంది కాబట్టి తిరిగి ఆ జి. ఓ.ను పునరుద్ధరించాలని నేను కూడా అభిప్రాయపడుతున్నాను. పంచాయతీరాజ్ మినిస్టరుగారిని మాట్లాడి త్వరలో ఒక నిర్ణయం తీసుకొంటానని మనవిచేస్తున్నాను. కొందరు గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడుతూ తమ తాలూకాలో కోఆపరేటివ్ ఫైనాన్స్ సొసైటీస్ ఉన్నాయని చెప్పడం జరిగింది. ఈనాడు మేము ఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్ నిధులు కూడా కొంచెం ఎక్కువ చేశాం. కాబట్టి అక్కడ రిజిస్టరు అయిన స్త్రీలు ఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్ లో ఉన్న సుమారు 50-60 స్కీమ్స్ లో ఏదైనా వారు టేక్ప్ చేసినప్పుడు తప్పకుండా వారికి రుణ సహాయం చేయడానికి మేము సిద్ధంగా

ఉన్నామని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక సభ్యులు అనేక అనుమతులపై సలహాలు ఇచ్చారు. వాటన్నింటినీ కూడా పట్టుకోవడానికి దృష్టిలో పెట్టుకుని చేయడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. లక్ష్యాకాంతమృగాలు డైరెక్టర్ గా డైరెక్టరు గారిని వేసుకోవడం మంచిదని చెప్పాడు. నిజమే, ప్రస్తుతం : న్న డైరెక్టరుగారు చాలా పనులు నిర్వహిస్తున్నారు. ఫైనాన్స్ కార్యాలయం, డి. గా కూడా అవిడే ఉండడం, జాయింట్ డైరెక్టర్ పోస్టుకూడా అలాగే నిర్వహించడం జరుగుతోంది. కాబట్టి క్వరటో ఆక్షయంలో నిర్ణయం తీసుకోబోతున్నామని చెప్పి సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

(శ్రీ) యం. తులసిదాస్ :— అధ్యక్షా, జాక్వెట్ కౌన్సిల్ వెల్ఫేర్ డిమాండును సోషల్ వెల్ఫేర్ మంత్రిగారు ముందు చేసినప్పటికీ ఈ డిమాండు తయారుచేసింది కేసు కనుక, బి. సి. వారి విషయాలైనా చూడవలసింది నేను కనుక రిప్లయ్ ఇవ్వవలసిన బాధ్యత నాపై ఉంది. (శ్రీ) రంగారావుగారు ఇంచుమించు నా బాధ్యతను చాలావరకు తగ్గి చారు, వారియొక్క తెలివితేట తో. అనుకరణతో నా బాధ్యతను తగ్గించారు. ఇక ఈ వెసుకబడిన తరగతుల సంక్షేమం విషయంలో నాలామంది సభ్యులు మాట్లాడారు ఈజేజ్, నిన్ను, మొన్నా కూడా పరిగెన ఈ సాంఘిక సంక్షేమం, హరిజన, గిరిజన ముత్యా. ఇటు సంక్షేమ శాఖలపై జరిగిన చర్చలో చాలామంది సభ్యులు మాట్లాడడం వల్ల వారికి ఈ దుర్బల వర్గాలపై ఎంత అభిమానం ఉందో తెలుస్తోంది గౌరవ శ్రీతిపక్ష నాయకులు గౌతు అచ్చన్నగారు, ఎక్స్ మినిస్టరు వాణియ్యగారు, జనార్దన్ రెడ్డి గారు, ఓంకార్ గారు తదితరులు చాలామంది మాట్లాడినారు. ప్రతిపక్ష నాయకులు అచ్చన్నగారు మాట్లాడుతూ వీరప్పగారి అధ్యక్షతన 4 డిన్ బి. సి. కమిటీ రిపోర్టు తేబుల్ పై పెట్టలేదని అన్నారు. కానీ వీరప్పగారు వసుగించిన రిపోర్టును తేబుల్ మీద పెట్టడం జరిగింది.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు:— డిస్కస్ సన్ జరిగలేదు.

(శ్రీ) యం. తులసిదాస్ :— డిస్కస్ సన్ జరిగిపోయి ఉండవచ్చు, కానీ 1977 డిసెంబరు 30 నాడే దానిని తేబుల్ మీద పెట్టడం జరిగింది. ఏమైనప్పటికీ వారు చెప్పిన సలహాలన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకోవడం జరుగుతుంది. చాలామంది గౌరవ సభ్యులు చాలామంచి సలహాలు ఇచ్చారు, కార్పొరేషన్ సులచి డైరెక్టుగా లోన్స్ ఇవ్వడంలేదు కాబట్టి డైరెక్టు లోన్స్ ఇచ్చేట్లు చూడాలని కూడా అచ్చన్నగారు కోరారు. ఇంతకు ముందు ఒకసారి దానిపై కలిగిన కష్ట రమాలను అనుభవించిన మీదటే దానిని మానుకోవడం జరిగింది. కార్పొరేషన్ కు కలిగిన తగిబింది లేదు నిబ్బంది ఒకచేజ్ వేయాలనుకున్నా సరే అది కార్పొరేషన్ పై భారమే అవుతుంది. వైగా శ్యాకులు తొన్ను ఇస్తే వాటిని తిరిగి పనులు చేయడానికి వాటికి తగిన నిబ్బంది ఉంది కాబట్టి బి.సి. కార్పొరేషన్ వారు ఎవరికైనా స్వయం ఉపాధి కల్పించి వారి అర్థిక పరిస్థితిని జాగుపరచడానికి వారికి మార్జిన్ల మనీ ఇచ్చి మిగతాది బ్యాంకుల ద్వారా అప్పుల ద్వారా ఇప్పించడం జరుగుతున్నది. ప్రతిపక్ష నాయకులు కోరిన విధంగా కార్పొరేషన్ సరే లోన్స్ ఇవ్వడం సాధ్యం కాని పని ; సిడ్ మనీ మాత్రం ఇవ్వడం జరుగుతుందని మనవి

చేస్తున్నాను. లచ్చన్నగారితో సహా చాలమంది గౌరవ సభ్యులు ఇప్పుడు ఉన్న హాస్టల్స్ చాలవని చెప్పారు. ఇప్పుడు ప్రీ-మెట్రిక్ స్టేజీలో ఉన్న విద్యార్థులకు హాస్టల్స్ ఇస్తున్నాం. అదే విధంగా కాలేజీలలో చదివేవారికి మాడెల్ మేనేజ్డ్ హాస్టల్స్ కూడా ఇస్తున్నాము. విద్యార్థుల సంఖ్యతో పోలిస్తే ఇప్పుడున్న హాస్టల్స్ సరిపోవని చెప్పారు. అందువల్ల ఈ విషయం ప్రత్యేకంగా ఆలోచిస్తున్నాము. ఈ సంవత్సరం 50 హాస్టల్స్ తెరవాలని అనుకొన్నాము. కాని 50 కంటే కూడా ఎక్కువ హాస్టల్స్ తెరవాలని సభ్యులు పదేపదే వత్తిడి చేస్తూ, కాని ఇప్పుడున్న వనరులు చాలా పరిమితమని సభ్యులకు మనస్థాపన చేస్తున్నాను. వెనుకబడిన తరగతుల వారి వెనుకబడిన తనాన్ని ఎంత త్వరగా రూపుమాపితమనం అంత త్వరగా దేశ సౌభాగ్యాన్ని సాధించగలుగుతామనే ఉద్దేశంతో ప్రభుత్వం ఉంది. కాబట్టి ఎక్కువ వనరులను సమీకరించుకొనడానికి గౌరవ సభ్యులు సహకరించినట్లయితే తప్పకుండా రానురాను మనం వెనుకబడిన తరగతులను అభివృద్ధి చేయడానికి, వెనుకబడిన తరగతుల విద్యార్థులకు ఎక్కువ వసతుల కల్పించడానికి, వారికి ఎక్కువ స్కాలర్ షిప్స్ ఇవ్వడానికి అవకాశం వుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. నేను ముఖ్యమంత్రిగారితో మాట్లాడాను. వారు వెనుకబడిన తరగతుల సంతకేమం పట్ల ఎంతో సానుభూతి చూపిస్తున్నారు. కాబట్టి 50 హాస్టల్స్ కాకుండా ఇంకొన్ని అధికంగా ఇప్పించడానికి కూడా ప్రయత్నం చేస్తాము. ఇక పోతే నేను బడ్జెట్ డిమాండు తయారుచేసినప్పుడు దానిలో ఒక ఒక న్యూటన్ ను ఒక కొత్త తరహా భావాన్ని కలిగించడం జరిగింది. గౌరవ సభ్యులు చదివే ఉంటారు. తమకు తెలుసు, మన రాష్ట్రంలో వెనుకబడిన తరగతులవారి సంఖ్య ఎంతో ఖచ్చితంగా చెప్పలేకపోతున్నాం. కాని వారి సంఖ్య సుమారు 48 నుండి 50 శాతం మధ్య వుంటుందని ఉజ్జాయింపుగా ఒక అంచనా వేయగలిగాం. ఎందుకంటే రోజు రోజుకూ కొన్ని కొన్ని కులాలవారు వెనుకబడిన తరగతులలో కలుస్తున్నారు. అంతేకాక జనాభా కూడా పెరిగిపోతుంది. అందువల్ల రియేస్టాటిస్టిక్స్ లేనందున ఉజ్జాయింపుగా చెప్పగలుగుతున్నాం. అయితే నూటికి 48 50 మంది వెనుకబడిన తరగతుల వారు ఉండేటప్పుడు యిది ఒక జాతి ఓరియంటేషన్ కాదు. క్లాస్ ఓరియంటేషన్ తయారు చేసిన లిస్ట్. వెనుకబడిన తరగతుల అన్నాము గాని, వెనుకబడిన కులాలు ఉన్నలేదు. వెనుకబడిన తరగతుల యొక్క ఓరియంటేషన్ అన్నప్పుడు యిది ఒక ప్రత్యేకమైన పరిగణన అని చెప్పడానికి సాహసించుతున్నాను. ఈ వెనుకబడిన తరగతుల వారిలో అన్ని సుతాలవార ఉన్నారు. దూరదేశాల, పిరియర మొదలైన వారు ముస్లిం మతానికి చెందిన వారు క్రైస్తవ మతానికి చెందిన వారు ఉన్నారు. హిందూ మతానికి చెందిన వాడే ఉన్నారు. వెనుకబడిన తరగతులు అనే దానికి చాలా విశాలమైన ప్రాతిపదిక మీద కేవలం ఆర్థిక పరమైన పరిగణన ఒక్కటే కాదు. సాంఘిక, విద్యావిషయక పరిగణన తీసుకొని పరీక్షించడం జరిగింది. 48, 50 శాతం ఉండేటటువంటి వీరి ఇవ్వవలసిన ఎలాట్ మెంట్ చాలదనే దానితో సభ్యులతో ఏకీభవిస్తున్నాను. గత సంవత్సరం కంటే ఈ సంవత్సరం మెరుగు చేసుకొన్నాము. ఈ సంవత్సరం కంటే వచ్చే సంవత్సరం యింకా ఎక్కువ వనరులు వెంచుకొని వారి యొక్క

శాగ్గులు మెరుగు పరచుకోడానికి అవకాశం వున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీగారు, అమె ప్రభుత్వ సభ్యులు, యక్త అంజయ్యగారు, వారి యొక్క ప్రభుత్వసభ్యులు వెనుకబడిన తరగతుల మీద అభిమానంతో పీరిని ఎంత వేగంగా అభివృద్ధి చేస్తే అంత వేగంగా మన దేశం, మన సమాజం శాగు పడుతుందని ఆశ్చర్యంతో ఉన్నారు. ఇప్పుడు ఒక న్యూ ఎప్రోచ్ యిచ్చి అన్ని రకాలైన వృత్తుల వారిని ఒక పరిధిలోకి తీసుకువచ్చి వారి వృత్తులు యింకా మెరుగుపరచుకొని ని చేయడానికి, వృత్తులు లేని వారికి, పనులు లేని వారికి ఎక్కడైనా పనులు కల్పించడానికి, విద్యలేని వారికి విద్య గురించడానికి సమాజానికి మేము దూరంగా ఉన్నామని, సమాజం వెలివేసిందని భాధ పడుతూ సమాజం తెలు మేము తక్కువస్థాయిలో ఉన్నామనే భావం కలిగిన వారికి ఎకరేజ్ మెంట్ యిచ్చి ఉన్నతమైన భావం కల్పించాలనే ఉద్దేశ్యంతో ప్రయత్నం చేస్తూ న్యూ ఎప్రోచ్ తో ఈ బడ్జెట్ డిమాండ్ తయారు చేశాము. సభ్యులందరకు తెలుసు గతంలో ఉండేటటువంటి వ్యవహారానికి యిప్పుడు కలిపేటటువంటి టెటమెంట్ క్లియర్ గా తెడా కనబడుతుంది. కొంత మంది సభ్యులు కొన్ని సూచనలు చేశారు. ఆ సూచనలకు నేను సంతోషిస్తున్నా. ఆ సూచనలన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొని వ్యవహరించాలనే ఉద్దేశ్యంతో ప్రయత్నం చేస్తు ఉన్నాను. అనాది నుంచి అట్టుడుగున పడిపోయిన హరిజనులను గిరిజనులను ఉద్ధరించాలనేది ద్యేయంగా పెట్టుకొని వారిని ఉద్ధరించడానికి కంకణం కట్టుకొన్నాము. అదేవిధంగా అనేక వర్గాలు అట్టుడుగున పడిపోయి, అసలు గర్తించకపోయినా రాజ్యాంగంలో ఉన్నటువంటి కొద్దిపాటి సూచనలను పట్టుకొని రాష్ట్రప్రభుత్వాలు దీనజనుల ఉద్ధరణ కోసం, వెనుకబడిన జనుల ఉద్ధరణ కోసం చట్టం తయారు చేసుకొని అనేక కమిటీలు వేసుకొని తద్వారా వారి సూచనలు తీసుకొని అభివృద్ధి చేసుకుంటూ వెళుతున్నాము. పంకటరత్నం నాయుడుగారు కొన్ని సూచనలు చేశారు. వారి కాన్ స్టిట్యూయన్ లో ఒక హాస్టల్ కూడ లేదని చేపారు. ప్రతి కాన్ స్టిట్యూయన్ లో హాస్టల్ పెట్టడం అనేది రాను రాను జరుగుతుంది. కొంతమంది సభ్యులు ప్రతి తాలూకాలో హాస్టల్స్ పెట్ట మన్నారు. ఇప్పుడుమనకు 445 హాస్టల్స్ ఉన్నాయి ఈ సంవత్సరానికి పెట్టబోయే వాటితో 500 హాస్టల్స్ పైగా అవుతాయి. మనకు దాదాపు 800, 850 తాలూకాలు ఉన్నాయి. లెక్కవేసుకుంటే యింపు మించుగా తాలుకాకు ఒకటి వస్తుంది కొంతగా తయారైన తాలుకా పాడ్ క్వార్టర్స్ లో లెకపోయి ఉండవచ్చు. ఆ తాలుకా పాడ్ క్వార్టర్స్ లో హైస్కూల్స్ ఉన్నాయో లేదో తెలియదు. రాను రాను ప్రతి తాలుకాలో హైస్కూల్స్ హాస్టల్స్ పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. చిన్న మల్లయ్యగారు, నిరంజనరావు గారు, సూర్యవతిగారు చెప్పినారు. ఇవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొని వ్యవహరిస్తాం. మా డిమాండ్స్ లో అనుకొన్న ప్రాలెట్స్ మీకు చెప్పవలసిన అవసరం వున్నది. గత సంవత్సరం 1980-81 కి పీ మెట్రిక్ స్కాలర్ షిప్స్ ఉన్నాయి, ఈ పీ మెట్రిక్ తో రెండు రకాలైన స్కాలర్ షిప్స్ ఉంటాయి. రెసిడెన్షియల్, నాన్ రెసిడెన్షియల్. ఉండేటటువంటి ధనం యొక్క పరిస్థితి బట్టి నాన్ రెసి డెన్షియల్ స్కాలర్ షిప్స్ యిస్తూ ఉంటాము.దాని మీద చాలమంది సూచనలు

చేశారు. రెండేయర్ హాస్టల్‌లో సీట్ యిస్తున్నంతమాత్రాన బైట నుంచి వచ్చేటప్పుడు చాలాకొద్దుగా ఉన్న యివ్వడానికి ఎందుకు ఎక్కువ యివ్వాలి అని అన్నా, దానిలో మేము ఒక విధం పెట్టాము. అ హాస్టల్‌లో యంత రేడియోలో ఉన్న వారి రెసిడెన్షియల్ సీట్ యివ్వ వద్దని, ఆ రేడియో దాటిన వారి దానిలో అప్లై చేసుకోవాలి. పెట్టాలి. ఎల్లరు రెండుమైళ్లు మూడుమైళ్లు నడిచి రావడా కష్టం. అందుకే వారిని రెసిడెన్షియల్ గా చేర్చుకొని మైలు లోపల ఉండే వాడే గడచి రావచ్చు గనుక వారిని నాన్ రెసిడెన్షియల్ గా ట్రీట్ చేయాలి. అప్పుడు కొంత యివ్వడం జరుగుత న్నది. దానిని నాన్ రెసిడెన్షియల్ స్కూల్ పిప్పీ అన్నారు. దీనిని రెసిడెన్షియల్ అన్నారు. వీరి మెట్రిక్ స్కూల్ పిప్పీ కు 2.5 లక్షలు ఉండేదానిని 1.50 లక్షలు 81-82 కు చేశాము. బోర్డ్ మెట్రిక్ స్కూల్ పిప్పీ ఉన్నాయి. హాస్టల్‌లో విద్యార్థులు చేరినప్పుడు స్కూల్ పిప్పీ యిస్తే దానిని రెసిడెన్షియల్ అంటాము. స్కూల్ పిప్పీ మేనేజ్మెంట్ హాస్టల్ లు అయిదుగురు స్కూల్ పిప్పీ కలిగి మేన్ రన్ చేసుకొని హాస్టల్ మేనేజ్మెంట్ కుంటే రెసిడెన్షియల్ స్కూల్ పిప్పీ క్రీట్ చేశాము. బైట ఉంటే నాన్ రెసిడెన్షియల్ స్కూల్ పిప్పీ ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. దాని కు 10 లక్షలు ఉంటే ఈ సవత్సరం 60 లక్షలు చేశాము. ఫివర్ మెన్ ప్రొద్దుల కి గల బలకు కలిగి సముద్రంలోకి వెడతారు. మధ్యాహ్నం వచ్చిన తరువాత ప్రీలూజు చేపలు అమ్ముకోడానికి వెళతారు. వారి పిల్లలకు చదువు లేకుండా కాబట్టి చదువు న్నారు. నొమాడిక్ ట్రైబ్స్‌లో వడ్డెర వగైరా. స్కూల్ పిప్పీ ఫర్ అన్ క్లెన్ ప్రొఫెసర్ అ. సోమూడిక్ ట్రైబ్స్ లో వడ్డెర వగైర వారికి హాస్టల్స్ పెట్టి వారి తల్లితండ్రుల స్వల్ప చెడిపోకుండా వారికి హాస్టల్స్ పెట్టి వారికి తగవిధంగా విద్యబుద్ధులు గలిగించాలనే ఉద్దేశంతో ఈ సవత్సరం ఆ కం గా స్కూల్ పిప్పీ పెట్టడం జరిగింది.

6-00 p.m

అలాగే తైబ్రీస్ విషయం, చాలా మంది బి.ఎ. విద్యార్థులు మారు చెప్పారు-మేము పెద్ద పెద్ద పుస్తకాలు కొనుక్కోలేకపోతున్నాం, అని ఇంజి నీరింగు, మెడిసిన్ స్కూలుకు, పోస్టుగ్రాడ్యుయేట్ స్కూలుకు చెప్పారు. ఆ కారణం చేత, ఖరీదైన పుస్తకాలు వారు కొనుక్కోలేక పోతున్నారు కాబట్టి 81-82లో ప్రాథమికంగా, విశాఖ, తిరుపతి యీ మూడు చోట్ల మూడు లక్షల రూపాయలతో మూడు తైబ్రీస్ పెద్దవి పెట్టాలనే ఆలోచన వుంది. అతైబ్రీస్ లో వారు ఈ పుస్తకాలను చదువుకోవడానికి అవకాశమేర్పడుతుంది.

అదే విధంగా కమ్యూనిటీ సర్వీస్‌లో-ధోబీ, మంగలి, తెలకలి వగైరాల వారున్నారు. వారికి వృత్తులు ఉన్నాయి. ఈ వృత్తులలో సరియైన సామగ్రి లేని వారికి సరియైన సామగ్రి లభించి వారు తమ వృత్తులను కొనసాగించుకొన డానికి సహాయం చేయవలసి వుంది. చాక్లెట్లకు సంబంధించి-ప్రతి పంచాయితీ లో, మునిసిపాలిటీలో ధోబీ ఘాట్ కట్టించాలని ఒక హంబుల్ బిగినింగ్ చేస్తున్నాం. ధోబీ ఘాట్ వగైరాలకు 15 లక్షల రూపాయలు ఎలాట్ చేశాము. పంచాయితీ, మునిసిపాలిటీ ధోబీ ఘాట్ కట్టడానికి 50 వర్సెంటు వారు ఒప్పుకుంటే

for 1981-82 :

Demands for Grants.

తక్కిన 50 పర్సెంటు గవర్నమెంటు పెడుతుంది. మాట్కు 75 వేలు అవుతుంది. సగం మనం సగం మునిసిపాలిటీ, పంచాయితీ యిస్తే బాగుంటుంది. ఈ పని జరుగుతుంది. ఈ విధంగా ఆరే వృత్తుల విషయ లో కూడా ఆలోచిస్తున్నాం. టాడీ టావర్స్కు సంబంధించి గ్రూప్ ఇన్సూరెన్స్ పథకం పెట్టడం జరిగింది. రాత్రి పూట చెట్లు ఎక్కడం, పాములు తేక్కు మొదలయిన వాటితో అనేక ప్రమాదాలు ఏ ఏ లోను కావడం జరుగుతూ ఉంటుంది. టాడీ టావర్స్కు ఇన్సూరెన్స్ ప్రీమియం మనం కట్టడానికి ఏర్పాటు చేస్తున్నాం. దానికి కూడా ఎలాబ్ చేశాము. అలాగే ఇన్కం టిమిట్ విషయం మీకు తెలుసు. దానిని 6 వేల నుంచి 12 వేల వరకు పెంచాము.

ఇంక హరిజన క్రిష్టియన్స్ విషయం సోదరులు రంగారావు గారు చెప్పారు హరిజన క్రిష్టియన్స్గా మారినప్పుడు వారిని బి.సి గా రికగ్నయిజ్ చెయ్యడం— ఇట్లు జనరేషన్ వరకు చేస్తున్నాం, ఇప్పుడు జనరేషన్తో సంబంధం లేకుండా, ఏ జనరేషన్ వారైనా సరే, హరిజన్స్ కన్వర్షెడ్ ఇన్టు క్రిష్టియన్స్ బి.సి గ్రండ్ ట్రీట్ చేస్తున్నాం.

అదేవిధంగా—ప్రి-మెట్రిక్ స్కూలర్ షిప్స్ ఎలిమెంటరీ స్టేజ్ లుంచి తీసుకుంటున్నాం. అలాగే, ఐ.ఎ.ఎస్, ఐ.సి.ఎస్ వారికి ఇంతకు ముందు కొంత డబ్బు ఇచ్చేవారము ఇప్పుడు ప్రత్యేకంగా ఇన్ స్టిట్యూట్ షెట్టి, వారికి కోచింగ్ ఇవ్వడానికి—బి.సి వారికి—ప్రయత్నం జరుగుతున్నది. పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్ లెవెల్ లో—ఎం.ఫిల్, పి.హెచ్.డి వారికి రెండువేల రూ.లు సంవత్సరానికి ఫెలోషిప్ గా ఇచ్చే ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. ఇంటర్ కాస్ట్ మారేజ్ చేస్తున్న వారికి అదివరకు ఇస్తున్న 500 రూ.లు నుంచి వెయ్యి రూ.లు యివ్వాలన్నాం. ఇప్పుడు నార్మల్ ఇంటర్ కాస్ట్ మారేజ్ కి వెయ్యి రూ.లు తరువాత ఇంకా ఏమైనా—సమాజంలో దిగువవాటు చెందినవారితో ఇంటర్ కాస్ట్ మారేజ్ జరిగితే వారికి రెండు వేలు ఇస్తున్నాం. ఫాలెన్ ఫ్రీంవిగేన్ ఆఫ్ సొసైటీ అలాంటి వారికి కొత్త వృత్తులు ఏర్పాటు చేసి, వారు గౌరవ ప్రదంగా జీవించడానికి అవకాశాలు కల్పిస్తున్నాం. 4 వేల రూ.లు సీడ్ మనీగా ఇచ్చి, 20 వేల రూ.లు బ్యాంకు ద్వారా కల్పించడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాం. గౌరవ సభ్యులు చాలా సానుభూతితో, చాలా ఉత్సాహంతో వెనుక బడిన తరగతుల వారి అభివృద్ధికొరకు చాలా సూచనలు చేశారు. సమాజంలో అట్టడుగున ఉన్నవారు బాగుపడనిదే సమాజం అభివృద్ధి చెందదనేది ప్రభుత్వం యొక్క అభిప్రాయం కూడా. ఎవరి దయా దాక్షిణ్యాలపై వారు ఆధారపడి బ్రతకవలసిన అవసరం లేదు. ఈ రేకంలో పౌరులుగా, బ్రతకడానికి వారికి కూడా హక్కు ఉంది. పని చేసుకోవడానికి హక్కు వుంది. సభ్యులు వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయాలతో, సూచనలతో సేను ఏకీభవిస్తున్నాను. రాను రాను సమాజంలో అట్టడుగున తరతరాలనుంచి వున్న వీరి అభివృద్ధికొరకు మా ప్రభుత్వం కృషి చేస్తుందని వారికి హామీ ఇస్తూ, ఈ డిమాండ్ను ఆమోదించ వలసిందిగా కోరుతూ అధ్యక్షుల వారికి ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాము.

శ్రీ వి. నరసింహారావు (కొత్తూరు):—అధ్యక్షా, హరిజనులుగా, గిరిజనులుగా

గాని వెనుకబడిన తరగతుల వారుగాని ఎవరికీ కాలనీస్, ఇళ్ళు కట్టించడాని కయినా రెండున్నర మూడున్నర ఎకరాలు వున్న రైతులనుంచి భూములు ఎక్వయిర్ చెయ్యమని జి.ఓ.వుంది. కాని వారి భూములు ఇళ్ళు కడతామని ఎక్వయిర్ చేస్తున్నారు ఈ జి.ఓ.నువీక్షించి జిల్లా కలెక్టర్లు ఎక్కువగా వీరి భూములనుచే ఎక్వయిర్ చేస్తున్నారు. దీనిపై మంత్రిగారు గట్టివర్య తీసు కోవాలి.

తరువాత, విజయనగరంలో బి.సి హాస్టల్ ఉంది. మంత్రిగారు వచ్చి స్వయంగా చూశారు. అందులో జాయిన్ అయిన కుర్రవాళ్ళు కొంత డబ్బు తీసుకున్న విషయం ఉంది. దానిపై ఎక్వయిర్ కమిటీ వెయ్యాలని కోరు తున్నాను. దీనిపై మంత్రిగారిని చెప్పించిందిగా కూడ కోరుతున్నాను.

శ్రీ డి. చిన్నమల్లయ్య:—అధ్యక్షా, ఈ 25 పర్సెంటు రిజర్వేషన్ అమలు చెయ్యని జిల్లా అధికారులపై తగు చర్య తీసుకుంటున్నారా? 45-50 పర్సెంట్ వున్నదనే విషయంతో మంత్రిగారు ఒప్పుకున్నారు. ఇవికూడ అమలు అయ్యేట్లు గా చూస్తారా?

10 p. m.

శ్రీ కె. రాజరత్నం :—హరిజన క్రిస్టియన్లు బి.సి లిస్టులో ఇంక్లూడ్ చేయడానికి కారణం ఏమిటి?

శ్రీ ఎస్. విజయరామరాజు:—శ్రీకామేశం, ఏశాఖపట్నం జిల్లాలలో ఆయ్యలకల, కూరాకుల అని రెండు పరిమితమైన కులాలున్నాయి. వారి జన సంఖ్య చాలా తక్కువ. వారు తూర్పు కాపు, కళింగులకంటే ఏ మాత్రం అభి వృద్ధిలో లేదు. వారిని వెనుకబడిన తరగతులలో చేర్చడానికి చర్య తీసు కుంటారా?

శ్రీ కొరటాల సత్యనారాయణ:—గుంటూరు పెద్ద విద్యా కేంద్రం. 20 వేల మంది వరకు విద్యార్థులు అక్కడ ఉంటున్నారు. అక్కడ కాలేజి స్థాపించుకు బి.సి హాస్టలు లేదు. అది ఏర్పాటుచేస్తారా?

శ్రీ ఎం. తులసీదాసు:—నరసింహారావుగారు విజయనగరం కాలేజి గురించి చెప్పారు. నేను వెళ్ళినప్పుడు అక్కడ హాస్టలును చూడటం జరిగింది. అక్కడ కొద్దిగా పరిస్థితులు బాగాలేవు. స్కాలర్ షిప్పు రాలేదని నాకు దరఖాస్తులు కూడా ఇచ్చారు. స్కాలర్ షిప్పులు పంపాము. డైరెక్టరుగారు వెళ్ళి పరిస్థితులు విచారించి రిపోర్టు ఇవ్వాలని చెప్పాము. ఆయన ఇంకా వెళ్ళినట్లు లేదు. ఆ విషయం నేను చూస్తాను. బి.సిలకు 25 శాతమే రిజర్వేషన్ ఇస్తున్నారు. 45-50 శాతం వరకు వెనుకబడినవారున్నారు. రిజర్వేషన్ అంత వరకు పెరిగేట్లు చేస్తారా అని అడిగాడు. ఇది పాలసీ మాటర్. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు చూడవలసిన వ్యవహారం. ఇంత వేగంగా నేను చెప్పలేకపోయి నప్పటికీ నేను ఈ విషయం దృష్టిలో ఉంచుకుంటానని మనవిచేస్తున్నాను. రాజ రత్నంగారు హరిజన క్రిస్టియన్ గురించి అడిగారు. వారిని హరిజనులుగా గుర్తిం చాలంటే కేంద్ర ప్రభుత్వం చేయాలి. ఆ విషయం నాకు తెలియదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం హరిజన క్రిస్టియన్ కన్వర్షన్స్ను బి.సిలుగా గుర్తించారు, విజయరామ

రాజు గారు చెప్పింది నా దృష్టికి వచ్చింది. నేను డైరెక్టరు గారికి పెక్రటరీగారికి వంపి కలెక్టరు నుంచి రిపోర్టు తెప్పించిన తరువాత ఏమి చేయాలనేది ఆలోచిస్తాము. గుంటూరులో బి. సి కాలేజి స్టూడెంటు హాస్టలు లేదన్నారు కాలేజి స్టూయిలో మన హాస్టల్ను పెట్టడంలేదు. కాలేజి విద్యార్థులు వారంతట వారే స్టూడెంటు-మేనేజర్ హాస్టల్ను పెట్టుకుంటే మంచి ఉస్తున్నాం. ఈ విషయం ప్రెసిపాలుకు అందరకు తెలియజేయడమైనది. మొన్ననే గుంటూరు వద్ద నాగార్జున విశ్వవిద్యాలయానికి వెళ్ళినప్పుడు ఆనేక మంది విద్యార్థులతో మాట్లాడాను. నా దృష్టికి తెచ్చిన విషయాలు హాస్కరించాము. పాలీసీ ప్రకారం విద్యార్థులు అక్కడ స్టూడెంటు-మేనేజర్ హాస్టలు పెట్టుకుంటే ఇవ్వడానికి ఆభ్యంతరంలేదు, నాన్-రెసిడెన్షియల్ విద్యార్థులకు స్కాలర్ షిపుకు దరఖాస్తులు పెట్టుకుంటే ఉస్తాము.

(శ్రీ) డి. రవీంద్ర నాయక్ (చేవరకొండ):— అధ్యక్షా, సమాజంలో అట్టడుగున ఉన్న గిరిజన సంక్షేమ శాఖ బడ్జెటును ప్రతిపాదించిన—

చైర్మన్:—గిరిజనులు అట్టడుగున ఉన్నారా, శాఖ అట్టడుగున ఉన్నదా?

(శ్రీ) డి. రవీంద్ర నాయక్:—గిరిజనులు అట్టడుగున ఉన్నారు. వారి సంక్షేమానికి సంబంధించిన శాఖ, ఈ శాఖకు సంబంధించిన వద్దులపై ఈ రోజున నిన్న గౌరవ సభ్యులు ఆనేకమంది మాట్లాడి ఆనేక సూచనలు చేశారు. జరుగవలసిన కార్యక్రమాలు గురించి చెప్పారు ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న సంక్షేమ చర్యలు గురించి ఎక్కువగా చెప్పకుండా ఈ శాఖలో జరుగుతున్న అనేక తవకలు గురించే ఎక్కువగా చెప్పడం జరిగింది. ఈ శాఖకు కేటాయించినది రూ. 18, 24, 36, 000లు ఈ మొత్తం గత సంవత్సరం కంటే ఒక కోటి రూపాయలు పెంచాము జనరల్ సెక్టరు నుంచి 22 కోట్లు ఇచ్చారు. స్టేటు బడ్జెటుకు అదనంగా సెంట్రల్ ఎసిస్టెన్స్ ఫండ్ నుంచి ఈ సంవత్సరానికి 18.50 కోట్లు ఇచ్చారు. ఆరవ ప్రోగ్రామ్లో మొత్తం ఇచ్చింది 84.85 కోట్లు. మన రాష్ట్రంలో గిరిజనులు 32 తెలంగా ఉన్నారు. 1956లో వారికి సౌకర్యాలు కల్పించే నిమిత్తం రాజ్యాంగంలో డిమాండ్ చేసిన సంగతి అందరకు తెలుసు. రాష్ట్రంలో కొన్ని ప్రాంతాలను షెడ్యూల్డ్ ఏరియాలుగా డిక్లార్ చేశారు. అటువంటి ఏజెన్సీ ప్రాంతాలలో సెంట్రల్ ఎసిస్టెన్స్ కింద చాలా అధికంగా కేటాయిస్తూ ఏసీసీ కార్యక్రమాలు తీసుకున్నారు, గిరిజనులు అనే వాసుజుస్సీ ఏరియాలలోను ఫ్లెయిన్స్లోను కూడా ఉన్నారు. ఏజెన్సీ ఏరియాలలోను ఫ్లెయిన్స్ ఏరియాలలోను ఉన్న గిరిజనులకోసాటు 1976 కు పూర్వం కొన్ని జాతులు ఒక ప్రాంతంలో షెడ్యూల్డ్ ప్రైవ్ గాను వేరొక ప్రాంతంలో నాన్-షెడ్యూల్డ్ ప్రైవ్ గాను ఉన్న సందర్భాలున్నాయి. అటువంటి వారిని 1976లో రాష్ట్ర మాత ఇందిగా గాంధీ గారి నాయకత్వంలో షెడ్యూల్డ్ ప్రైవ్ గా గుర్తించడం జరిగింది లంకాడీ, ఎరకల, ఏనాది వంటి జాతులు షెడ్యూల్డ్ ప్రైవ్ లో చేర్చబడ్డాయి. ఫ్లెయిన్ ఏరియాలలో కూడా గిరిజనుల అభివృద్ధికి కొన్ని కార్యక్రమాలు చేపట్టబడ్డాయి. గిరిజనులకై 416 ఆశ్రమ పాఠశాలలను ఈ శాఖ నిర్వహిస్తున్నది.

ఈ సంవత్సరం కొంతగా 15 పాఠశాలలు పెట్టడానికి పూనుకున్నారు గౌరవ ప్రభులు చాలా మంది ఇంకా ఎక్కువ కావాలని అన్నారు. 1971 సెన్సస్ తరువాత కొన్ని జాతులు గిరిజనుల కంటేకలో చేరడం వల్ల పూర్తి బజ్జెటు ఇవ్వడానికి సాధ్యం కాలేదు. 273 బాలురకు 76 బాలికలకు హాస్టల్స్ ఉన్నాయి. మొత్తం 27,584 మంది వాటిలో చదువుతున్నారు. గిరిజనుల ఉద్ధరించి విద్యార్థులుగా చేయడానికి పబ్లిక్ స్కూల్స్ లోను, కాన్వెంటు స్కూల్స్ లోను 612 మందిని చేర్చారు. ఇతర రాష్ట్రాలలో కంటే మన రాష్ట్రంలో విద్యానిషయకంగా ముదంజు పెట్టినాం. 93 మందిని పబ్లిక్ స్కూల్స్ లో 8—7 వేల స్కూల్ షిప్స్ ఇస్తూ చదివిస్తున్నాము. అప్పర్ సీటీరులో 125 మంది పబ్లిక్ స్కూలు ఉమ్మం బిల్లాలో ఒక అర్హతేజీ స్కూలు నడిపిస్తున్నాం.

6-20 p. m.

రెసిడెన్షియల్ ఐ టి.ఐ ఇదివరకు అప్పర్ సీటీరులో ప్రారంభించారు. తెలంగాణాలో ఒకటి, రాయలసీమ ప్రాంతములో ఒకటి ఇటువంటి రెండు రెసిడెన్షియల్ ఐ టి.ఐలు ఈ సంవత్సరమే ప్రారంభిస్తున్నారు. డేన్ స్కూల్స్ 1,48,750 మంది పిల్లలకు స్కూల్ షిప్స్ ని ఈ ప్రభుత్వం యిస్తున్నది. ఈ డిపార్టు మెంటుద్వారా నడుపబడుతున్న ఎయిడెడ్ స్కూల్స్ 973. ఇంత డబ్బు యిస్తున్నా అవకతవకలు జరుగుతున్నాయనిచెప్పారు. వారి విద్యాప్రమాణాలను పెంచడానికి చర్యలను తీసుకొంటున్నాము. బోగన్ కాస్ట్ సర్టిఫికేట్స్ గురించి కొంతమంది చెప్పారు. ఏజన్సీ ప్రాంతాలలోని కొన్ని జాతులు కొండరెడ్డి కొండకాపు, గౌడ అని ఏజన్సీతర ప్రాంతాల వారు దొంగ ప్రెజ్రికేట్స్ తీసుకొన్న కేసులు ఇప్పటివరకు 560 బుక్ చేయడం జరిగింది. అందులో 188 కేసులను పూర్తి చేయడం జరిగింది. ఇన్వెస్టిగేషన్ లో 260 కేసులు ఉన్నాయి. గిరిజన కోఆపరేటివ్ సైనాన్స్ కార్పొరేషను ద్వారా రాష్ట్రములో ఎన్నో స్కీములను తీసుకొన్నాము 7 కోట్లతో ఈ కార్పొరేషన్ స్కీములను తీసుకొనడం జరిగింది. నేను ఏజన్సీ ప్రాంతాలను వెళ్లాను. భద్రాచలం, ఎల్లం, బూర్గంపాడులలోను సెంట్రల్ ఐన్స్టెన్స్ లో ఎన్నో కార్యక్రమాలను తీసుకొన్నారు. మైనర్ యిత్రిగేషన్ స్కీములు, డ్రింకింగ్ వాటరు స్కీములు. రోడ్స్ వేయడం తీసుకొన్నారని జ్ఞాపకం చేస్తున్నాను. ఏజన్సీ ప్రాంతాలలో 350 డి.ఆర్. డిపోలను ఓపెన్ చేయడం జరిగింది. 290 లక్షల నిలువగల మైనర్ ఫారెస్ట్ పోర్డ్యూవ్ ప్లాన్స్ జి.సి.సి. దగ్గర వున్నాయి. సెల్ఫ్ ఎంప్లాయిమెంట్ స్కీములు. అన్ ఎంప్లాయిడ్ ఎడ్యుకేటెడ్ కాని, ఇతర గిరిజనులకు ఇప్పటికీ ఎన్నో స్కీములను తీసుకొన్నారు. విలేజ్ ఇన్ ఫోర్స్ ట్రైనింగ్ 500 మందికి యిచ్చడం జరిగింది మోటార్ డ్రైవింగ్ మొదలైన ట్రైనింగులు 3200 మందికి యిచ్చడం జరిగింది గిరిజన ప్రాంతాలలో హాస్టల్స్, వర్క్ కావాలని 40 మంది శాసనసభ్యులు తమ ఈ కాణును చేపట్టిన తరువాత వ్రాసి యిచ్చారు. వారి అభివృద్ధి పట్ల శ్రద్ధ తీసుకొన్నందుకు వారికి కృతజ్ఞతలు తెలుపుతున్నాను. వారు చేసిన సూచనలన్నీటికి ఈ ముఖ్యమంత్రిగారి నాయకత్వముతో చేపడుతామని వారి హృదయకేంద్రముగా వ్రాసి గిరిజన గూడెములోను ఒక బోరు వెల్ చొప్పున ఈ ప్రభుత్వం తీసుకొంటుందనీ సభా ముఖంగా హామీ యిస్తున్నాను. ఎలక్ట్రిసిటీ గురించి చెప్పారు. పాఠశాలలు, రోడ్స్

విషయం చెప్పారు. దీనిలో ఒక యిబ్బంది వుంది. అక్కడ ఒక ర యిబ్బంది. ఇంకొకచోట ర యిబ్బంది వుంటాయి కాని ఒకేచోట వుండకపోవుటవల్ల ఏ స్కీము తీసుకొన్నా రెమ్యూనరేటివ్ గా వుండవు. రిగ్స్ వెళ్లని కొండ ప్రాంతాలు వున్నాయి. అటువంటి తాండాల గూడెములోని 50 యిళ్ల వారిని ఒకచోట చేర్చి మంచినీళ్ల సౌకర్యాలు రోడ్స్, స్కూల్స్ ఎల్క్వింటీ సౌకర్యాలను ఈ ప్రభుత్వం కలుగ చేస్తుంది. అధికారులు కాని ఇర అనధికారులు గాని ఓరి అభివృద్ధికి కృషి చేస్తే ఈ క మ్యూనిటీని ముందుకు తీసుకురాగలుగుతాము. హౌస్ సైట్స్ విషయం చెప్పారు. గిరిజనులకు వ్యవసాయంలో చాల అభిరుచి వుంటుంది. కనుక వారికి గవర్నమెంటు భూమి లేకపోయినా భూమిని కొని యివ్వాలనే ఉద్దేశ్యం ప్రభుత్వానికి వుంది. ఈ చర్య ప్రారంభం కాకముందు ముఖ్యమంత్రి గారితో మాట్లాడాను. తండాలు అభివృద్ధికి ఏమి కావాలని వారు అడిగారు. వారికి సూచించడం జరిగింది. మా సెక్రటరీగారు ఈ శాఖను బాగు చేయాలనే అభిప్రాయంతో వున్నారు. ప్రతి తాండాకు రోడ్ పేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో వున్నారు. మన దగ్గర ఎస్.ఆర్.ఇ.వి. ప్రోగ్రామ్ స్టార్ట్ చేసిన సంగతి తమకు తెలుసు. సూట్రీషన్ ప్రోగ్రాము వుంది. గ్రామాలలో చేయవలసిన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను పూర్తి చేయడానికి ఈ ప్రభుత్వం ముందుకు వస్తుంది. ఉద్యోగాల్లో బ్యాక్ లాగ్ ఫిల్ అప్ చేయాలన్నారు. గౌరవ పథ్యులు. రిజర్వేషన్ యివ్వడం మొదలు పెట్టినపుడు మా అభ్యర్థులు దొరక నందువల్ల వేరే వానితో ఫిల్ అప్ చేయడం జరిగింది బ్యాక్ లాగ్ ని పూర్తి చేయడానికి ప్రభుత్వం కంకణం కట్టుకొన్నది. గిరిజనులు ఎక్కువగా రోడ్డుమీద పని చేస్తూ వుంటారు. వారికి ఉపాధి కల్పించడానికి లేబరు కంట్రాక్ట్ సొసైటీలను ఆర్గనైజ్ చేసి ప్రతి జ్ఞాకులో ఉపాధి కల్పించాలనే ఉద్దేశ్యం ఈ ప్రభుత్వానికి వుంది. పశుపాపకంద్యాగా వారి లింగ పరస్థితిని మెరుగుపరచవచ్చును. పేదకు ఎరువుగా వాడడానికి పిలుగా పేసను తీసుకొనడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధముగా వుంది. ఎల్ టి.ఆర్ కేసులకు సబసిడీ ఇచ్చి ఎక్స్ ప్లానెషన్ జరిగిన మాట నిజమే. కమిటెడ్ గా ముందుకు వచ్చి గిరిజనులను ముందుకు తీసుకురావడానికి అందరూ ప్రయత్నం చేయాలి. గిరిజన ప్రాంతాలకు వెళ్లాను. ఎ.టి.డి. ఏ ప్రాజెక్టు పరియాలకు వెళ్లి కొంతమందిని కలిసాను. అక్కడి వారు బయటనుంచి వెళ్లిన మనుష్యులను చూసి పరుగెత్తిపోతారు మనకు వున్న డబ్బుతో సమీకృతం చేయడానికి ఎన్నో ప్లాన్స్ ని చేస్తూ కార్యక్రమాలను తీసుకొంటున్నాము ఏదన్నీ పరియాలలోవలె ప్లాన్స్ పరియాలలో కూడ 77 మాడ ప్రాజెక్టును కేంద్రానికి రికమెండ్ చేస్తే కేంద్రం 17 ప్రాజెక్టులను శాంషన్ చేయడం జరిగింది. 47 ఊలతో యిక్కడ కార్యక్రమాలను తీసుకొన్నాం మిగతావాటి గురించి కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని అడగడం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను.

అచేవిధంగా ఇంత డబ్బు తీసుకని వచ్చి వెచ్చిస్తున్నప్పటికీ పూర్తి కార్య 6-30 p.m
క్రమం తీసుకోలేకపోయాము. ప్రధాన మంత్రిగారిచ్చిన 20 సూత్రాల అధిక

కార్యక్రమం ద్వారా మిగిలినవారికి, ఏ కులాల వారు అయినా సరే పేద వారికి 20 సూత్రాల కార్యక్రమం ద్వారా అన్ని సమస్యలను పరిష్కరించటానికి వీలుంటుందని, అందుకు న్యాయాలు, అధికారులు కూడా ముందుకు వస్తున్నారని మనవిచేస్తున్నాను. హాస్టల్స్ లో సీట్లు ఎక్కువ కావాలి స్కాలర్ షిప్స్ ఎక్కువ కావాలి. రూస్ వైట్స్ కావాలని కోరుగు. నేను సభ్యులకు మనవిచేసేది అవసరాలు చాలా వున్నాయి. నున జవాబు పెంగు తున్నది. సంజయ్ గాధిగారి అయిదు సూత్రాల కార్యక్రమంలో ఫ్యామిలీ ఫ్రాన్డ్ ప్రోగ్రాం వుంది. దానిని గురించి ప్రజలందరూ చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారని సమస్య వంటివి కొంత సరిష్కారం అవుతాయి ప్రభుత్వం సీనియర్ లెవెల్ అన్ని చర్యలు తీసుకుంటుందని మనవిచేస్తూ గౌరవ సభ్యులు తమ కల్ మోషన్స్ ను ఉపసంహరించుకొని ఈడిమాండును బలపరచవలసిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:—మైల్స్ లో వివిధ భాషలు వున్నాయి. ఎరుక పనాది, బాష కోయలు, రాచకోయలు ఇలా వున్నాయి. ఓటికి లిపి కనిపెట్టి సాహిత్యం తయారుచేయడం అవసరం. వారి మాతృభాషలో లిపి కనిపెట్టి విద్య నేర్పడం చేయాలి. దీనిగురించి మంత్రిగారు ప్రత్యేకంగా సమాధానం చెప్పాలి.

శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి:—లిపి మీరు కనిపెట్టండి మేము ఎడాప్ట్ చేస్తాము.

శ్రీ రవీంద్రనాయక్:—వారి సంస్కృతిని కాపాడటానికి మా ప్రభుత్వంలో ప్రైవేట్ రెసిర్వి కల్చరల్ ట్రయినింగ్ ఇన్ స్టిట్యూట్ వుంది. దాని ద్వారా సభ్యులు చెప్పిన సలహాను ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ కె.వి.ఆర్.ఎస్. పద్మనాభరాజు:—ఇదివరకు రెండు రెసిడెన్షియల్ స్కూల్స్ వున్నాయి. మరో రెండు పెడతామని మంత్రిగారు చెప్పారు. వాటిని ఏజన్సీ ఏరియాలో పెట్టాలనుకుంటున్నారా లేదా నాన్ ఏజన్సీ ఏరియాలో పెట్టాలనుకుంటున్నారా? ఏదైనా నిర్ణయం తీసుకున్నారా? ఏజన్సీ ఏరియాలో రిజర్వేషన్ వుంది. ప్లేన్ ఏరియాలో పర్మనెంట్ పెంచుతూ ఈ మధ్య నిర్ణయం తీసుకున్నామని చెప్పారు. దానిగురించి వివరిస్తారా?

శ్రీ ఎం. ఆచెయ్య:—విద్యుచ్ఛక్తి గిరిజన ప్రాంతాలన్నిటికీ ఇవ్వడం సాధ్యం కాదు. ఖర్చుతో ప్రయాణం కూడా సాధ్యం అని మంత్రిగారు చెప్పారు. గిరిజన కార్పొరేషన్ లో కొన్ని లక్షల రూపాయలు నష్టం వస్తున్నది. దానిని అరికడితే కమ్యూనికేషన్స్ అభివృద్ధి చేయటానికి వీలుంటుంది, అది సరికీలిస్తారా? గిరిజన ప్రాంతాలలో ఏ కార్యక్రమం చేపట్టినా అధికారులు మాత్రం అక్కడ వుండటం లేదు. వైదరా బాదులోనో, విశాఖపట్టణంలోనో, కాకినాడలోనో కాపురం వుంటూ తాగికాల పై

ఆర్డరు మాత్రం పంపిస్తున్నారు. అధికారులు ఆ ప్రాంతంలోనే వుండి పనులు చేయించేటట్లుగా చర్యలు తీసుకుంటారా?

శ్రీ ఎన్. విజయరామరాజు :—విశాఖపట్నం జిల్లాకు సంబంధించి చింతలపల్లి అరకు ఏజన్సీ ఏరియా వుంది. వాటి తాలూకా పాడ్ క్వార్టర్స్ చింతలపల్లి అరకులోనే వున్నాయి. కాని భద్రగిరి ఏజన్సీ ఏరియా తాలూకా పాడ్ క్వార్టర్స్ కురుపాంలో వుంది. కనుక కురుపాం నుండి తాలూకా పాడ్ క్వార్టర్స్ ను భద్రగిరికి మార్చటానికి చర్యలు తీసుకుంటారా? దాని గురించి రిప్రజెంటేషన్స్ వచ్చాయి, వాటిని పరిశీలిస్తారా?

శ్రీ ఆంజనేయలు:—81-82 సంవత్సరంలో 15 లక్షల పాతకాలు నెలకొల్పటానికి నిశ్చయించినారు. మొదటిసారి జిల్లా మహిళా బేనగర్ లో స్థాపించానికి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీమతి ధన సూర్యవతి:—నేను గతంలో కూడా చెప్పాను, లంబాడిలు చూడడానికి అసహ్యం వుంటున్నారు. వారి దుమలు మార్పించే ప్రయత్నం చేస్తారా అని అడిగాను. వారి బట్టలలో నూర్పు పచ్చేట్లుగా వారికి నచ్చచెప్పి మార్పించే ఏర్పాట్లు చేస్తారా? వారి గుడిసెలు మనములు చూడటానికి కూడ వీలు లేని పరిస్థితిలో వున్నాయి. వారికి శాశ్వతమైన ఇల్లు కట్టించటానికి ప్రయత్నిస్తారా?

శ్రీమతి ఎం. స్వరాజ్యం:—నేను ప్రతిసారి చెబుతూనే వున్నాను. వా ఏరియాలో 30 లక్షల డిండాలు వున్నాయి. లంబాడి స్త్రీలు ధరించే బట్టలు కట్టుకోవడానికి వీలులేని పరిస్థితిలో వుంటున్నాయి. వాటిని మార్చే ఉత్సాహం ప్రభుత్వం ప్రారంభించి వారికి నూలు బట్టలు సవ్వలు చేసే మార్గం అలోచించ వలసిందని చెప్పాను. ఈసారి అయినా దానిని అమలు చేస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ పి. రామచంద్రయ్య:—గిరిజనుల పిండి కొరకు, బట్టకొరకు, విద్య కొరకు ఎంతో డబ్బు కేటాయిస్తున్నాము. ఆ డబ్బును సక్రమ పద్ధతిలో వినియోగించుకుని ప్రతి జిల్లాకు ఒక ఆఫీసును నియమిస్తారా? ప్రాజెక్టుల క్రింద గిరిజనులు జరిగే పని చేసుకొనేటప్పుడు వారికి డబ్బు ఉచితంగా ఇచ్చి వారి భూమిని డెవలప్ చేసుకొనే ఏర్పాట్లు చేస్తారా?

శ్రీ డి. రవీందర్ నాయక్:—అధ్యక్షా, ముఖ్యంగా అదయ్యగారు గిరిజన పాఠశాల అభివృద్ధి గురించి చెప్పారు. కమిటెడ్ ఆఫీసును, వర్కర్స్ కావా అని చెప్పారు. ఎంప్లాయిస్ గురించి కూడా చెప్పారు. ప్రభుత్వ వుద్దేశం ఏమంటే మేన్ విలేజెస్ కు సంబంధించిన హామెట్స్ కూడా ఎంప్లాయిస్ ప్రావైడ్ 6-10 p. m.

చేస్తామని మనవిచేస్తున్నాను. వచ్చినాఫరాజు గారు రెసిడెన్సియల్ సుగర్లను గురించి అడిగారు. ఇది డబ్బుతో కూడిన కాన్స్ట్రక్షన్. మూడు ప్రాంతాలకు మూడు రెసిడెన్సియల్ సుగర్స్ సాక్షన్ చేయడం జరిగింది. గిరిజనుల సంఖ్య ఎక్కువవున్న చోట పెనుతాము గిరిజన కార్పోరేషనులో లావెన్ గురించి చెప్పారు. భువ్వం కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకుంటుంది. విజయరామరాజు గారు కురువంతాలూకా హెడ్ క్వార్టర్స్ ను భద్రగిరికి ఫ్రంట్ చేయాలని చెప్పారు. అవేషయం గురించి రెవెన్యూ మంత్రిగారితో అధికారులతో తెలుసుకొని అయినంతవరకు ప్రయత్నం చేస్తానని మనవిచేస్తున్నాను. అంజనేయులుగారు 14 ఆశ్రమ పాఠశాలలు ఎక్కడ పెడుతున్నారు ముఖ్యంగా పజనీ ప్రాంతంలో పెడుతున్నాను. రెండవది మాడ ప్రాంతాన్ని వుంది. గిరిజనుల సంఖ్య బాగా వున్న చోట ఆశ్రమ సుగర్స్ పెనుతాము. ధనమూర్త్యవతిగారు నిడుమోలు లంబాడి తాండ గురించి చెప్పారు వేయి రూపాయల స్కీములో యిక్లూడ్ చేసే ఏర్పాటు చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. స్వరాజ్యం గారు డ్రైన్ విషయం చెప్పారు. అంత మందికి ఒకేసారి డ్రైన్లు అంటే ప్రభుత్వానికి పీలువడదేమో. అయినా విద్యాభివృద్ధి చెందుతున్నా, వారిలో కూడా మార్పులు వస్తున్నాయి. అటువంటి కార్యక్రమం ఆ బ్లాకు ద్వారా చేపడతామని మనవి చేస్తున్నాను. రామచంద్రయ్య గారు మైనరు యిరిగేషన్ స్కీమును గురించి చెప్పారు. ఐ టి డి ఎ లో ఐ పి ఎన్ ఆఫీసర్స్ వున్నారు, డిస్ట్రిక్ట్ ట్రైబియల్ వెల్లేరు ఆఫీసర్స్ వున్నారు. ఆ యిరిగేషన్ స్కీముకు ఐ టి డి ఎ ప్రాజెక్టు ద్వారా వారికి సహాయం చేసే ప్రక్రమంగా వ్యవసాయం చేసే ఏర్పాట్లు చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

Chairman :—The question is.

To reduce the allotment of Ra. 78,11,86,000 for Social Welfare
by Rs. 100.

For failure to provide house-sites for hundreds of houseless people who seek house-sites in the Anakapalli town for failure to acquire additional sites.

To reduce the allotment of Rs. 78,11,86,000 of Social Welfare
by Rs. 100.

For failure to provide house-sites in the villages of Thummapala Vedaruparathi, Chuchikonda, G naparthy, Nagalepalli, Bavulavade, Somavaram, Parasangbilli village of Anakapalli Taluk, Visakha District for scheduled castes and other weaker sections of the Villages.

To reduce the allotment of Rs. 78,11,86,000 of Social Welfare
by Rs. 100.

Distribution of house sites is at snails pace. Construction of house is nominal. Bonded labour Abolition Act is almost kept in cool storage. Hostel facility for 80% eligible students is not provided. No adequate amenities to the boarders are given. Agricultural labourers are left to the mercy of land lords and the rich.

To reduce the allotment of Rs. 78,11,86,000 of Social Welfare by Rs. 100.

For failing to formulate and implement schemes to help the poor disabled in the State.

To reduce the allotment of Rs. 78,11,86,000 of Social Welfare by Rs. 100.

అర్థికంగా వెనుకబడిన విద్యార్థులకు మరియు బి. సి. విద్యార్థులకు తగినన్ని స్కాలర్ షిప్పులు కేటాయించి వారి విద్యాభివృద్ధి తోడ్పడని ప్రభుత్వ విధానానికి నిరసనగా—

To reduce the allotment of Rs. 78,11,86,000 of Social Welfare by Rs. 100.

బడ్జెట్ 1981-82లో సాంఘిక సంక్షేమశాఖకు సరిపడు డబ్బులు కేటాయించనందుకు నిరసనగా—

To reduce the allotment of Rs. 78,11,86,000 of Social Welfare by Rs. 100

మెదక్ జిల్లా సరసాపూరు తాలూకాలో వెల్మకన్న, జన్నారము మరియు గొల్లపాడులో సాంఘిక సంక్షేమ నూతన వసతి గృహముల భవనములకు 15 సంవత్సరములు అయ్యినప్పటికీన్ని డబ్బులు కేటాయించనందుకు నిరసనగా—

To reduce the allotment of Rs. 78,11,56,000 of Social Welfare by Rs. 100.

వరంగల్ జిల్లా హర్పాల తాలూకాలో నడికుడ గ్రామములో హాస్టల్ నిర్మాణము చేయనందుకు నిరసనగా—

To reduce the allotment of Rs. 78,11,86,000 of Social Welfare by Rs. 100.

పరంగల్ జిల్లాలో పరంగల్ పట్టణము లేదా తాలూకాలో ఒకేభుని
4 లేక 5 హాస్టల్స్‌లో సభ్యునిగా నామినేటు చేయుటకు నిరసనగా

To reduce the allotment of Rs. 78,11,86,000 for Social
Welfare by Rs. 100.

పరంగల్ జిల్లా పరంగల్ తాలూకా పనుకొండలో హరిజనులకు ఇళ్లస్థల
ములకు ఇచ్చుటలో 10 సం.లు అయినా నేటివరికీ ఇవ్వనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 78,11,86,000 for Social
Welfare by 100.

పరంగల్ జిల్లా పంకాల తాలూకాలో జగ్గయ్యపేట, రాజుపేట, హరిజన
వాడ పర్కాల వెనుకబడిన జాతులు ఇళ్లస్థలములు పర్కాలలో కాకుండా
రాయపర్తి మొదలగు గ్రామములకు రావలయునని ల్యాండ్ ఎక్విజిషన్ ఆఫీసర్
గారు జాప్యము చేయుచున్నందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 78, 11, 86, 000 for Social
Welfare by Rs. 100.

ఇందు ర్తి నియోజక వర్గములో బెజ్జెంకి గ్రామంలో కోరినా. ఎస్. సి.
హాస్టలుకు ఇవ్వక కలెక్టర్ గారి ఇష్టప్రకారమే శనిగరంలో ఇచ్చినందుకు కనీసము
సంబంధిత ఎం. ఎల్. పసు. అవ్వనము కూడా లేకుండా ప్రాధికారము
చేయించినందుకు నిరసనగా

To reduce the allotment of Rs. 78, 11, 86, 000 for Social
Welfare by Rs. 100.

బి. సి. మరియు ఎస్. సి. హాస్టలు విద్యార్థులకు ఈనాడు పెరుగుతున్న
ధరలకు అనుకూలముగా మెన్ చార్జీలు, ఇతర సౌకర్యములు పెంచనందుకు నిరసనగా

To reduce the allotment of Rs. 18, 24, 36, 000 for Tribal
Welfare by Rs. 100.

For failure to check the corruption in the Chintapalli Depot
of the Girijan Corporation, Vishakhapatnam District from which con-
trolled cloth meant for Girijans had been caught handed over to the
Police on 5-3-81 at Narsipatnam while in transit by the Youth
Federation of Narsipatnam.

To reduce the allotment of Rs. 18,24,36,000 for Tribal
Welfare by Rs. 100.

Demands for Grants :

for failure to grant loans for all eligible Grijans of Cheedika, Nakkapalli Taluk, Visakhapatnam District although an assurance was given to them earlier.

To reduce the allotment of Rs. 18,24,36,000 for Tribal Welfare by Rs. 100

ప్రకాశం జిల్లా, నల్లమల చెంచులకు, పీవనోపాధికిగాను బంక, కుంకుడు చీతచెట్లు పట్టాలనివ్వనందుకు నిరసనగా

To reduce the allotment of Rs.18,24,36,000 for Tribal Welfare by Rs.100

Adequate land and irrigation facilities have not been provided Tribal and from the rich and landlords is not taken. No comprehensive plans for the upliftment of Tribals are adopted and implemented.

To reduce the allotment of Rs.18,24,36,000 for Tribal Welfare by Rs.100

1981-82 బడ్జెట్ లో గిరిజన సంక్షేమం అభివృద్ధికి గాను అధిక డబ్బులు కేటాయించనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 18,24,36,000 for Tribal Welfare by Rs. 100.

మెదకుజిల్లా నర్సాపూరు తాలూకాలోని సాతనూర్ లో గిరిజన విద్యార్థుల హాస్టల్ తొందరగా ప్రకటించనందుకు నిరసనగా—

To reduce the allotment of Rs. 18,24,36,000 for Tribal Welfare by Rs. 100.

తెలంగాణాలోని బాలసంత కులము మరియు వడ్డెరవారిని గిరిజన జాతిలో చేర్చనందుకు నిరసనగా—

To reduce the allotment of Rs. 18,24,36,000 for Tribal Welfare by Rs. 100.

వరంగల్ జిల్లా వరంగల్ లో గిరిజన బాకలకొరకు వృత్తిగృహము నిర్మించనందుకు నిరసనగా—

To reduce the allotment of Rs. 18,24,36,000 for Tribal Welfare by Rs. 100.

ఇందుల్లో నియోజకవర్గములో 10 గ్రామాలలోకల లంబాడీకు, ఆశ్రమ పాఠశాలలు, కాలనీల నిర్మాణము, రోడ్ల నిర్మాణములు చేపట్టనందుకు నిరసనగా—

To reduce the allotment of Rs. 5,27,30,000 for Women and Child Welfare by Rs. 100.

No maternity facility and lavatory facility to the rural women have been provided. No protection to the honour of women is ensured. Equality of women on par with man has not been achieved. No effective steps to prevent infantile mortality and to afford nourish food to the children are taken.

To reduce the allotment of Rs. 5,27,30,000 for Women and Child Welfare by Rs. 100.

For failing in the formulation and implementation of a nutrition programme for the children in our State.

To reduce the allotment of Rs. 5,27,30,000 for Women and Child Welfare by Rs. 100.

For failure in stopping the evil practice of dowry in the State.

To reduce the allotment of Rs. 5,27,30,000 for Women and Child Welfare by Rs. 100.

కనీసం పల్లెటూర్లలో స్త్రీలకు మరుగుదొడ్లు సౌకర్యం మరియు పనికి పోయిన వ్యవసాయ కూలీలపిల్లలకు రక్షణకు శిశు కేంద్రాలను ఏర్పాటుచేయలేని విధానానికి నిరసనగా—

The cut motions were lost.

Chairman:—The question is that:

The Government be granted a sum not exceeding Rs. 78,11,86,000 under Demand No. XXVII—Social welfare.

The Government be granted a sum not exceeding Rs. 18,24,36,000 under Demand No. XXVIII—Tribal Welfare.

The Government be granted a sum not exceeding Rs. 5,27,30,000 under Demand No. XXIV—Women and Child Welfare.

The motions were adopted and the demands were granted.

6-50 p.m.

Chairman:—The House now stands adjourned to meet at 9-00 a.m. on 18th March, 1981.

(The House then adjourned to meet again at 9-00 a.m. on Wednesday, the 18th March, 1981.)